

Zbigniew Andrzej Judycki

POD OBCYMI SZTANDARAMI

Generałowie polskiego pochodzenia
w siłach zbrojnych państw obcych

Fundacja Polonia Semper Fidelis
Muzeum Niepodległości w Warszawie

Warszawa 2016

Pod obcymi sztandarami

Popularny słownik biograficzny

Zbigniew Andrzej Judycki

Pod obcymi sztandarami

GENERAŁOWIE POLSKIEGO POCHODZENIA
W SIŁACH ZBROJNYCH PAŃSTW OBCYCH

Popularny słownik biograficzny

TOM I

Warszawa 2016

Muzeum Niepodległości
Al. Solidarności 62, 00-240 Warszawa, tel. 22 826 90 91

Fundacja Polonia Semper Fidelis
ul. Kabacki Dukt 14/95, 002-798 Warszawa, <http://fundacja-psf.com>

Recenzenci
prof. dr hab. Norbert Kasparek, prof. dr hab. Edward Olszewski

Partner projektu
Narodowe Archiwum Cyfrowe

Tłumaczenia na język angielski
Małgorzata Maywald (streszczenia biogramów)
BT Diuna (Wprowadzenie i Od autora)

Fotografie
Narodowe Archiwum Cyfrowe, Centralna Biblioteka Wojskowa,
Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza,
Instytut Biografistyki CAN, Muzeum Kazimierza Pułaskiego w Warce,
Archiwum Institut de Recherches Biographiques.

Rysunki – portrety
Tadeusz Kurek

Korekta i adiustacja
Anna Kozyra

Projekt okładki
Maksymilian Judycki

Skład i przygotowanie do druku
CAN-Pracownia DTP

© Copyright by Zbigniew Andrzej Judycki

ISBN: 978-83-937112-2-2
ISBN: 978-83-62235-98-8

Wykaz skrótów ogólnych i bibliograficznych

arch.	archiwum
CAW	Centralne Archiwum Wojskowe
cz.	część
ds.	do spraw
gub.	gubernia
IFOR	Implementation Force (międzynarodowe siły wojskowe pod przywództwem NATO)
IRB	Institut de Recherches Biographiques w Vaudricourt (Francja)
k.	koło
KFOR	Kosovo Force (międzynarodowe siły pokojowe NATO)
m.in.	między innymi
np.	na przykład
NATO	Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego
Lit.	Literatura
ok.	około
ps.	pseudonim
red.	redakcja/redactor
rkp.	rękopis
SFOR	Stabilisation Force (Siły Stabilizacyjne NATO)
t.	tom
ur.	urodzony
[w:]	zobacz
wg	według
właśc.	właściwie
vol.	volume (ang.) - tom
wg.	według
zm.	zmarł

Wprowadzenie

Szczyt NATO w Warszawie. Najważniejsze tegoroczne spotkanie Paktu Północnoatlantyckiego ogniskuje zainteresowanie wojskowych, polityków i mediów całego świata. Do Polski wybiera się dwa i pół tysiąca delegatów, wśród nich 28 przywódców państw członkowskich oraz wielu obserwatorów, analityków i sprawozdawców. Ważne z punktu widzenia globalnej polityki bezpieczeństwa spotkanie będzie miało zapewne istotne znaczenie w zakresie promocji naszego kraju. Dlatego Muzeum Niepodległości oraz Fundacja Polonia Semper Fidelis postanowiły przypomnieć sobie i całemu światu życiorysy kadry dowódczej wojsk wielu krajów, przywołać postaci znaczące w historii globalnej polityki dotyczącej wojska i wojskowości oraz polityki bezpieczeństwa międzynarodowego.

Pod obcymi sztandarami. Generałowie polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych państw obcych to słownik biograficzny najważniejszych postaci wyższego szczebla dowodzenia prezentujący dokonania kadry dowódczej. Obejmuje postaci historyczne i współczesne. Dzieje Polaków i osób polskiego pochodzenia w obcych armiach to najbardziej zaniedbany badawczo obszar biografistyki polonijnej. Warszawskie spotkanie NATO jest wspaniałą okazją do zaprezentowania zasług Polaków w kształtowaniu dziejów światowej wojskowości, także ich zaszczytnych funkcji zawodowych, a niekiedy nawet zaistnienia w pantheonie narodowych bohaterów.

Muzeum Niepodległości realizując misję nałożoną przez Organizatora, Samorząd Województwa Mazowieckiego, od lat zajmuje się propagowaniem dorobku intelek-

tualnego Polaków tworzących rzeczywistość innych krajów. Polskie wychodźstwo ekonomiczne i polityczne, emigracja „za chlebem”, ale też katanga, przymusowe wysiedlenia i zsyłki – stanowią podstawowy element powstawania i funkcjonowania żywiołu polskiego poza ojczyzną.

Współpraca z Światową Radą Badań nad Polonią przynosi wymierne efekty naukowe w postaci konferencji oraz wydawnictw. Warto przypomnieć ostatnie: „Polacy i Polonia na świecie – stan badań i ich perspektywy na XXI wiek”, Suwałki: 15–17 września 2006; „Dziedzictwo Polaków na Wschodzie i Ich związki z Macierzą”, Warszawa, 22–24 czerwca 2007; „Polacy w Ameryce Północnej – 400-lecie obecności”, Warszawa: 7–8 listopada 2008; „Niepodległościowe uchodźstwo polskie w Europie i na świecie i jego rola w pomocy Krajowi po Układzie Jałtańskim 1945–1990”, Warszawa: 22–24 października 2009; „Polacy w Ameryce Łacińskiej”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie: 8–9 kwietnia 2011; „Polacy w Niemczech, Muzeum Niepodległości w Warszawie: 20–21 kwietnia 2012; „Konsekwencje deportacji oraz losy Polaków na Wschodzie po agresji sowieckiej na Polskę 1939 r.”, Muzeum Niepodległości w Warszawie: 12-13 kwietnia 2013; „Rola mediów polskich w podtrzymywaniu tożsamości narodowej mniejszości polskiej na Ukrainie, Białorusi, Litwie i Łotwie po rozpadzie ZSRR”, Muzeum Niepodległości w Warszawie: 30 lipca 2014; „Przywództwo polonijne i jego rola w utrzymaniu polskiej tożsamości narodowej, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa: 12–13.06.2015.

Równie owocne badania prowadzi prof. Zbigniew Judycki organizując Międzynarodowe Sympozja Biografistyki Polonijnej, konferencje oraz wydając liczne publikacje: „Muzealnictwo, archiwistyka, kolekcjonerstwo i wystawiennictwo policyjne”, Muzeum Niepodległości w Warszawie – Muzeum Narodowe w Kielcach 12–20 września 2013; „Wkład Polek i kobiet polskiego pochodzenia w cywilizację i kulturę francuską”, Zakopane: 14–15 listopada 2013; „Polscy sportowcy w świecie”, Muzeum Niepodległości w Warszawie: 8 kwietnia 2014; „Polscy muzycy w świecie”, Lublin: 14–15 listopada 2015.

Prezentowana publikacja wynika więc z realizacji założeń programowych Muzeum Niepodległości oraz misji Fundacji Polonia Sempre Fidelis, związanych odpowiednią umową partnerską. Fundacja prowadzi wszechstronne prace związane z popularyzacją dokonań Polaków oraz wszystkich mieszkańców naszego globu, którzy z dumą przyznają się do polskiego pochodzenia. Promuje polskość w świecie, prezentuje osiągnię-

cia naszych rodaków i ich wkład w rozwój cywilizacyjny innych państw i narodów. Przy pomocy wystaw, konferencji i wydawnictw buduje prestiż Polski w Europie i świecie, odbudowuje poczucie polskiej dumy narodowej. Budzi polskość w potomkach polskich emigrantów na całym świecie.

Warto na koniec przypomnieć kilka faktów z historii NATO. Traktat Północnoatlantycki, nazywany niekiedy też Traktatem Waszyngtońskim, zawiany został 4 kwietnia 1949 roku. Skrót jego angielskiej nazwy – NATO: North Atlantic Treaty – wszedł do powszechnego użycia. W 1999 roku Polska wstąpiła do tej międzynarodowej organizacji wojskowej po podjęciu odpowiedniej ustawy polskiego Sejmu (17 lutego 1999), ratyfikacji przez prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (26 lutego 2000) oraz złożenia dokumentów w depozycie radu USA przez ministra spraw zagranicznych Bronisława Geremka (12 marca 1999). W związku z obecną trudną sytuacją polityczną w Europie środki opiniotwórcze przypominają punkt piąty traktatu, który brzmi: „Strony zgadzają się, że zbrojna napaść na jedną lub więcej z nich w Europie lub Ameryce Północnej będzie uznana za napaść przeciwko nim wszystkim i dlatego zgadzają się, że jeżeli taka zbrojna napaść nastąpi, to każda z nich, w ramach wykonywania prawa do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony, uznanego na mocy artykułu 51 Karty Narodów Zjednoczonych, udzieli pomocy Stronie lub Stronom napadniętym, podejmując niezwłocznie, samodzielnie, jak i w porozumieniu z innymi Stronami, działania, jakie uzna za konieczne, łącznie z użyciem siły zbrojnej, w celu przywrócenia i utrzymania bezpieczeństwa obszaru północnoatlantyckiego.”

Dlatego warszawski szczyt ma tak wielkie znaczenie dla Europy i Polski. Jest to jedna z platform współpracy wszystkich członków. Spotkanie w Warszawie będzie już 25 w całej historii NATO. Pierwsze odbyło się w 1957 roku w Paryżu, a ostatnie w 2014 w Newport. Nie są to jakieś usankcjonowane prawnie zgromadzenia, ale mają one wielkie znaczenie praktyczne. Na tych swoistych spotkaniach plenarnych podejmowane są strategiczne decyzje dotyczące między innymi wprowadzania nowych polityk, podejmowania nowych inicjatyw. Wspólnie decyduje się o przyjmowaniu nowych partnerów, o zapraszaniu do współpracy państw niebędących członkami wspólnoty. W Szczytach uczestniczą szefowie państw lub rządów. Zwyczajowo, decyzje podjęte podczas szczytu są ogłaszane w deklaracji końcowej i komunikatach. Po warszawskim spotkaniu oczekuje się oceny stosunków Europa–Rosja oraz wyznaczenia strategii działania na najbliższe lata.

Nasza skromna publikacja nie rości sobie pretensji do całościowych analiz. Zaprezentować jednak pragniemy wkład Polaków w rozwój międzynarodowych stosunków wojskowych. Stanie się to być może początkiem nowego tematu badawczego Muzeum Niepodległości oraz kolejnych publikacji.

dr Tadeusz Skoczek

Dyrektor Muzeum Niepodległości w Warszawie

Od autora

Polska historiografia, oprócz kilkunastu prac monograficznych poświęconych wybranym i powszechnie znanym sylwetkom, nie doczekała się jeszcze specjalnego opracowania ukazującego przebieg służby oraz losy generałów Polaków i generałów polskiego pochodzenia w obcych armiach. Jest to najbardziej zaniedbany badawczo obszar biografistyki polonijnej, pomimo że na przestrzeni wieków nasi rodacy w większości krajów zaznaczyli w tej formacji swoją obecność, wielokrotnie dochodząc do wysokich stopni, godności i zaszczytów, a niekiedy nawet, jako obcokrajowcy, zapisali się w panteonie bohaterów narodowych. W samej armii Imperium Rosyjskiego, na przełomie XIX i XX wieku, służyło ponad stu generałów polskiego pochodzenia. Podobnie było w armii pruskiej i austriackiej. Oczywiście, było to głównie następstwem rozbiorów Polski i utraty suwerenności, a Polacy trafiali w szeregi armii zaborców zarówno z własnej, jak i wbrew własnej woli. Ale do wysokich stopni wojskowych dochodzili również Polacy i osoby polskiego pochodzenia w innych armiach, m.in.: w amerykańskiej, argentyńskiej, belgijskiej, brazylijskiej, duńskiej, francuskiej, greckiej, holenderskiej, kanadyjskiej, meksykańskiej, pakistańskiej, tureckiej, węgierskiej czy włoskiej. Należy przy tym pamiętać, że oprócz generałów w armiach obcych służyły setki wyższych oficerów oraz tysiące niższych oficerów i podoficerów, nie wspominając o prostych żołnierzach. Ilu faktycznie ich było nie wiadomo i zapewne nigdy się tego nie ustalili. A pytanie czy zawsze ich służba była zaszczytna, pozostaje sprawą otwartej dyskusji, jednak z historycznego punktu widzenia odnotowanie jej jest istotne. Bardzo wielu zapisało się jednak złotymi zgłoskami w dziejach światowej wojskowości, dlatego trzeba prowadzić badania na ich temat, zmierzające do ocalenia od zapomnienia oraz przypominające czyny, które w miarę upływu lat zacierają się coraz bardziej.

Odtworzenie szczegółowego przebiegu służby wojskowej w niektórych przypadkach – głównie udziału w wojnach, powstaniach czy rewolucjach – jest bardzo trudne, a czasem wręcz niemożliwe. Dlatego będę wdzięczny za wszelkie informacje dotyczące prezentowanych w słowniku sylwetek oraz propozycje nowych postaci do przygotowywanego drugiego tomu, który swoją zawartością obejmie już nie tylko biografie generałów, ale również oficerów służących pod obcymi sztandarami.

Ten popularny słownik powinien stać się inspiracją i początkiem głębszych badań i szczegółowych studiów. Dla historyków wojskowości mogą być przyczynkiem do kompleksowego opracowania losów generałów polskiego pochodzenia w służbie państw obcych.

Słownik obejmuje zarówno postacie historyczne jak i współczesne. Opracowany jest w układzie alfabetycznym opierający się na kolejności liter w alfabecie polskim. Znaki diakrytyczne występujące w nazwiskach obcych nie są brane pod uwagę. Korzystając ze słownika należy mieć na uwadze przyjęte stałe reguły zapisu: data przy informacji określa rok, w którym dany fakt miał miejsce (np. w przypadku szkół data informuje o roku ich ukończenia); daty połączone półpauzą (np. 1951–1957) określają lata, w których dany fakt miał miejsce; data z półpauzą (np. 2004–) oznacza, że informacja, do której się ona odnosi jest nadal aktualna.

Pragnę serdecznie podziękować za pomoc w zgromadzeniu ikonografii do niniejszego słownika: Marianowi Bączkowskiemu, Adamowi Gałkowskiemu, Renacie Jabłkowskiej-Marek, Annie Kopańskiej, Krystynie Koza, Mirosławowi Kucharskiemu, Zofii Kunert, Joannie Kurczab, Karolinie Paćko, Damianowi Rzap, Józefowi Siwkowi, Iwonie Stefaniak, Katarzynie Stępniań, Jolancie Szczepkowskiej, Janowi Tarczyńskiemu. W szczególny sposób pragnę podziękować artyście plastykowi Tadeuszowi Kurkowi za wykonanie kilkunastu portretów generalskich.

Zbigniew Judycki

Biografie

ABRAMOWICZ Ignacy, rosyjski generał policmajster; ur. 29 lipca 1793 na Wileńszczyźnie, zm. 4 czerwca 1867 w Warszawie, syn Joachima; żonaty: Zofia Miąszczyńska. Oficer wojsk Księstwa Warszawskiego. W armii rosyjskiej 1827–1862, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej 1828–1829; adiutant feldmarszałka Iwana Paskiewicza 1829; uczestnik wojny na Kaukazie oraz tłumienia powstania listopadowego 1830–1831; dowódca warszawskiego dywizjonu żandarmerii 1835–1839; zarządca pałaców cesarskich w Warszawie 1839–1844; oberpolicmajster m. Warszawy 1844; zarządca Księstwa Łowickiego 1851–1859; generał policmajster w korpusie grenadierów 1854. W latach 1842–1862 prezes Warszawskich Teatrów Rządowych. Zdymisjonowany w 1862. Awanse: pułkownik 1835, generał major 1844, generał porucznik 1853, generał policmajster 1854. Odznaczenia: Legia Honorowa, Order Świętej Anny, Order Świętego Jerzego.

Lit.: Mościcki H. *Abramowicz Ignacy* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. I, Kraków 1935. *Słownik Biograficzny Teatru Polskiego 1765–1965*, Warszawa 1973.

Ignacy Abramowicz

ALBINOWSKI Juliusz Fryderyk, austro-węgierski generał audytor; ur. 5 marca 1856 w Tarnowie, zm. 2 listopada 1929 we Lwowie. Wykształcenie: Wydział Prawa Uniwersytetu Lwowskiego 1878 oraz doktorat nauk prawnych na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie 1881. W armii austro-węgierskiej 1877–1918, m.in. kierownik sądu Landwehry w Zadarze oraz referent ds. wymiaru sprawiedliwości w Dowództwie Wojskowym i Dowództwie Landwehry; referent ds. wymiaru sprawiedliwości w Dowództwie 11. Korpusu we Lwowie 1894–1901; referent w Wyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu 1901–1904; referent w Najwyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu 1904–1910. W czasie I wojny światowej zastępca kierownika Działu Świadczeń i Działu Szkolenia w Ministerstwie Wojny. Awanse: porucznik 1877, nadporucznik 1878, kapitan audytor II klasy 1881, kapitan audytor I klasy 1883, major audytor 1891, podpułkownik audytor 1896, pułkownik audytor 1901, generał audytor 1904. W Wojsku Polskim od 1919 (z zaliczeniem do rezerwy).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Kryska-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ALEXANDROWICZ Franciszek, austro-węgierski generał major; ur. 4 grudnia 1856 we Lwowie, zm. 5 stycznia 1927 w Krakowie, syn Józefa i Adeli z domu Szindler. Absolwent Szkoły Kadetów Piechoty w Koszycach 1874–1875. W armii austro-węgierskiej 1876–1918, m.in. oficer w Referacie Uzupelnień i Mobilizacyjno-Kolejowym Dowództwa 11. Korpusu 1886–1887; dowódca kompanii, a następnie batalionu w 19. Pułku Piechoty Landwehry 1895–1903; dowódca 4. Brygady Piechoty Landsturmu 1914; członek Wojskowego Sądu Najwyższego 1915–1917. Awanse: podporucznik 1876, porucznik 1881, kapitan 1888, major 1898, podpułkownik 1903, pułkownik 1906, generał major 1912. Odznaczenia: Signum Laudis (Wojskowy Medal Zasługi). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (A-1718); Stawicki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ALEXANDROWICZ Karol, austro-węgierski generał major; ur. 18 czerwca 1855 w Suczawie na Bukowinie, zm. 1 grudnia 1921 w Wiedniu, syn Józefa i Adeli z domu Szindler. Absolwent Kolegium Wojskowego w St. Pölten i Terezańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt. Oficer piechoty austro-węgierskiej 1876–1909, m.in. dowódca baonu Landwehry 1887–1901; dowódca 18. Pułku Piechoty

1901–1909. Awanse: porucznik 1876, nadporucznik 1881, kapitan II klasy 1888, kapitan I klasy 1889, major 1898, podpułkownik 1903, pułkownik 1906, generał major 1911.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Antoni Ankudowicz
Rys. T. Kurek

ANKUDOWICZ Antoni, rosyjski generał major, lekarz weterynarii; ur. 1854 na Wileńszczyźnie, zm. po 1912. Lekarz weterynarii armii rosyjskiej 1881–1912, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej jako szef weterynarii 3. Armii Mandżurskiej 1904–1905. Awansowany do rangi generała majora (radca stanu) 1910.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

ANTONOWICZ Aleksander, rosyjski generał major, inżynier; ur. 2 października 1852 w Wilnie, zm. 16 marca 1932 w Wilnie, syn Józefa. Po ukończeniu Korpusu Kadetów w Połocku kształcił się w Szkole Junkrów i Nikołajewskiej Akademii Inżynieryjnej. W armii rosyjskiej jako inżynier wojskowy 1871–1906, m.in. odznaczył się w wojnie 1877–1878 na froncie tureckim w Bułgarii. Awanse: porucznik 1878, sztabkapitan 1882, generał major 1905. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Kryśka-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

ARCISZEWSKI Krzysztof, generał artylerii i admirał holenderskich sił morskich w Brazylii; ur. 9 grudnia 1592 w Rogalinie k. Poznania, zm. w kwietniu 1656 k. Gdańska, syn Eliasza i Heleny z Zakrzewskich. W 1623 za zabójstwo na tle majątkowym został skazany na wygnanie z kraju i konfiskatę majątku. Wyjechał do Holandii, gdzie w Hadze studiował inżynierię, minerstwo i teorię fortyfikacji. Ochotnik w wyprawie ks. Maurycyego Orańskiego na odsiecz Bredy 1623; uczestnik zdobycia protestanckiej twierdzy La Rochelle w szeregach wojsk kardynała Richelieu 1629; dowódca kompanii w stopniu kapitana w wojsku Kompanii Zachodnioindyjskiej w Brazylii (dowodził armią złożoną z 7 tysięcy żołnierzy i 70 okrętów zdobywając, m.in. kapitanie brazylijską Pernambuco oraz wyspę Itamarikę) 1629–1633; zastępca naczelnego wodza (pułkownik) armii holenderskiej w Brazylii

Krzysztof Arciszewski

(uczestniczył we wszystkich starciach i wyprawach, m.in. zdobył twierdzę Arrayal i Porto Calvo oraz zniszczył w otwartej bitwie oddział piechoty hiszpańskiej) 1633–1637. W 1637 mianowany generałem artylerii i admirałem holenderskich sił morskich w Brazylii. W Amsterdamie na jego cześć wybito srebrny medal i obdarowano go złotym łańcuchem, a Kampania Zachodnioindyjska wystawiła mu obelisk w Pernambuco. W 1646 wrócił do Polski.

Lit.: Kraushar A. *Dzieje Krzysztofa z Arciszewa Arciszewskiego*, t. I-II, Petersburg 1892–1893; Paradowska M. *Podróżnicy i emigranci. Szkice z dziejów polskiego wychodźstwa w Ameryce Południowej*, Warszawa 1984; Pertek J. *Polacy na morzach i oceanach*, t. I, Poznań 1981.

BABIAŃSKI Aleksander, rosyjski generał major, prawnik; ur. 16 czerwca 1853 w majątku Ławczyszki (pow. rosieński), zm. 10 grudnia 1931 w Warszawie. Ukończył studia prawnicze w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1877–1904, m.in. ochotnik w wojnie rosyjsko-tureckiej 1877–1878, a następnie w rosyjskim sądownictwie wojskowym, m.in. prokurator wojskowy w Helsinkach. Za odmowę podpisania wyroku śmierci na fińskiego rewolucjonistę, zdymisjonowany, ale z awansem na generała majora 1904. W Polsce od 1919.

Lit.: Wasilewski L. *Babianki Aleksander* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. I, Kraków 1935.

BABIAŃSKI Bronisław Teofil, rosyjski generał porucznik; ur. 28 kwietnia 1862 w Brześciu Litewskim, zm. po 1939. W armii rosyjskiej 1883–1917, m.in. uczestnik interwencji rosyjskiej w Chinach 1900–1901 oraz wojny rosyjsko-japońskiej (ubezpieczał, m.in. linie kolejowe w Mandżurii) 1904–1905; dowódca brygady i dywizji piechoty podczas I wojny światowej na froncie austriackim. Awansowany do rangi generała porucznika 1916. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, B-9649); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

BACZKO Albert Fryderyk Ludwik, pruski generał porucznik; ur. 1798 w Gołdapi, zm. 1882 w Gdańsku, syn Józefa Teodora. W armii pruskiej 1813–1863, m.in. dowódca brygady piechoty i dywizji piechoty; uczestnik kampanii antynapoleońskich. Awanse: pułkownik 1854, generał major 1858, generał porucznik 1861.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BACZKO Fryderyk Reinhold, pruski generał major; ur. 1850 w Poznaniu, zm. 1913 w Darmstadt (Hesja, Niemcy). Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. W armii pruskiej 1849–1888, m.in. dowódca pułku piechoty, następnie brygady piechoty. Awanse: pułkownik 1880, generał major 1885.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BACZYŃSKI Rajmund (von Leszkowicz), austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 10 czerwca 1857 w Krakowie, zm. 7 listopada 1929 w Poznaniu. Ukończył Korpus Kadetów we Lwowie. W armii austro-węgierskiej 1878–1913 i 1914–1916, m.in. dowódca: 90. Pułku Piechoty 1907–1911, 24. Brygady Piechoty 1911–1913; komendant Legionów Polskich 1914; komendant twierdzy Kraków 1914; inspektor obozów jeńców i internowanych oraz oddziałów zapasowych na terenie korpusu Graz 1914–1916. Przeszedł w stan spoczynku w stopniu feldmarszałka porucznika 1916. Odznaczenia: Order Korony Żelaznej (III). W Wojsku Polskim od 1918 (bez powołania do służby czynnej).

Lit.: *Encyklopedia wojskowa* (red. O. Laskowski), t. I, Warszawa 1931; Stawicki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Rajmund Baczyński

Uroczystość złożenia przysięgi przez żołnierzy Legionów Polskich. General Rajmund Baczyński wydaje rozkazy oficerom legionowym

Fot. ze zbiorów NAC

Sigmund Bajak

BAGIEŃSKI Karol Leopold, pruski generał porucznik; ur. 1794 w Kołobrzegu, zm. 1859. Kształcił się w Korpusie Kadetów w Słupsku i w Berlinie. Oficer pruskiej piechoty 1810–1858, m.in. uczestnik kampanii antynapoleońskiej, saskiej 1813 i francuskiej 1814. Od 1853 dowódca brygady piechoty. Awanse: pułkownik 1849, generał major 1853, generał porucznik 1858.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BAJAK Sigmund (Zygmunt), amerykański wiceadmirał; ur. 11 września 1924 w Buffalo (NY, USA), zm. 30 maja 1996 w Plains Hospital w Nowym Jorku, syn Franka i Zofii z domu Dudajek; żonaty: Dorothy Mae Mershon; dzieci: Jennifer, Frank, Benjamin, John. Wykształcenie: Miami University w Oxford 1949, Yale University w New Haven 1952, Columbia University w Nowym Jorku 1970–1971, Norwich University 1978–1979, Hunter College and New School w Nowym Jorku 1980. W armii amerykańskiej 1942–1984, m.in. podczas II wojny światowej pilot samolotów myśliwskich startujących z lotniskowców na południowym Pacyfiku; uczestnik wojny w Korei jako pracownik Ośrodka Fotograficznego Marynarki Stanów Zjednoczonych; dowódca eskadry przeciwko okrętom podwodnym w zatoce Guantanamo w czasie konfliktu kubańskiego; kierownik grupy wojennych operatorów filmowych podczas wojny wietnamskiej; dowódca bazy marynarki wojennej w Brooklinie 1978–1983. Awanse: kontradmirał 1975, wiceadmirał 1984. Podczas Igrzysk Olimpijskich w Moskwie w 1980 roku był dyrektorem produkcji w redakcji sportowej NBC. Autor artykułów w „Wojskowym Przeglądzie Historycznym” i w „Zeszytach Historycznych” Instytutu Literackiego w Maisons Laffitte. Członek: Naval Aviation Museum Foundation, Fundacji Kościuszkowskiej, Kongresu Polonii Amerykańskiej. Uehonorowany nagrodą National Press Photographers Association. Odznaczenia, m.in.: Legion of Merit, Air Medals.

Lit.: Arch. IRB (materiały biograficzne); Wierzbiański B. *Who's Who in Polish America*, New York 1996.

BALICKI Michał, rosyjski generał porucznik, lekarz weterynarii; ur. 1854 na Mazowszu, zm. po 1917. Ukończył studia weterynaryjne w Warszawie 1879. Służył w armii rosyjskiej jako lekarz weterynarii głównie w jednostkach Petersburskiego Okręgu Wojskowego. Przed rewolucją 1917 inspektor weterynarii Wileńskiego Okręgu Wojskowego. Losy porewolucyjne nieznane.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BAŁACHOWICZ-BUŁAK Stanisław, rosyjski generał major; ur. 10 lutego 1883 w Majsztach k. Wilna, zm. 10 maja 1940 w Warszawie, syn Nikodema Michała i Józefy z Szafranów; żonaty: Hertha von Gerhart. Ukończył studia rolnicze w Wilnie. Jako oficer rosyjskiej piechoty walczył podczas I wojny światowej na froncie niemieckim. W 1917 wstąpił do Armii Czerwonej, ale w 1918 przeszedł na stronę gen. Nikołaja Judenicza. Dowódca (generał) oddziału białoruskich ochotników walczących z bolszewikami. Po klęsce gen. N. Judenicza przeszedł z oddziałem do Polski i kontynuował walkę, m.in. walcząc z Armią Czerwoną zorganizował wypad na Homel oraz zdobył Mozyrz i Rzeczycę. Wyparty z Białorusi schronił się w Polsce. Odznaczenia: Order Świętego Jerzego (II, III, IV), Order Świętej Anny (III, IV), Order Świętego Stanisława (II, IV), Order Świętego Włodzimierza (IV), francuski Croix de Guerre.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BARANOWSKI Antoni Longin, rosyjski generał major; ur. 15 marca 1854 w folwarku Burbiszki (pow. trocki), zm. 31 maja 1922 w Wilnie, syn Jerzego; żonaty: Maria Zacharzewska. Absolwent Szkoły Junkrów w Czugujewie. W armii rosyjskiej 1872–1912 i 1915–1918. Brał udział w powstaniu serbskim 1876 i wojnie rosyjsko-japońskiej 1904–1905, podczas której został ciężko ranny. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

BARANOWSKI Stanisław, rosyjski generał major, inżynier; ur. 1876 na Wileńszczyźnie, zm. po 1917. Ukończył Morską Szkołę Inżynierską i Akademię Morską w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1894–1917, m.in. jako specjalista od budowy okrętów pracował w różnych stocznich. Szef oddziału w Zarządzie Głównym Budowy Portów i Wyposażenia w Petersburgu; generał major i główny inżynier portu w Kronsztadzie 1913–1917. Po rewolucji 1917 losy nieznane.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BARCZ Karol Ewald, pruski generał major; ur. 1813 na Dolnym Śląsku, zm. 1887 w Wiesbaden (Hesja, Niemcy). Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie oraz Oficerską Szkołę Artyleryjsko-Inżynierską. W armii pruskiej 1834–1873, m.in. podczas wojny z Francją 1870

Stanisław
Bałachowicz-Bułak

Józef Bartosik

szef (pułkownik) bazy zaopatrzenia artylerii. Przeniesiony w stan spoczynku z awansem na generała majora 1873.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BARTOSIK Józef Czesław, brytyjski kontradmirał; ur. 20 lipca 1917 w Topoli Wielkiej k. Ostrowa Wielkopolskiego, zm. 14 stycznia 2008 w Dorset (Wielka Brytania). Absolwent Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu 1935–1938. W 1943 zawarł związek małżeński z Cynthią Pamelą Bownam, z którą miał trzech synów i córkę. Powtórnie ożenił się w 1969 z Jeannie Scott z domu Bridgeman. W czasie II wojny światowej służył na ORP „Błyskawica”, ORP „Garland”, ORP „Conrad” odbywając m.in. rejsy do Murmańska w ochronie konwojów alianckich. Po zakończeniu wojny ukończył kurs dziennikarski w London School of Journalism. Wstąpił w stopniu majora do Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia w Wielkiej Brytanii. Od 25 kwietnia 1948 w brytyjskiej marynarce wojennej (Royal Navy). Służył na różnych stanowiskach na okrętach HMS „Anson” i HMS „Vanguard” 1948–1949 oraz na HMS „Loch Seavaig” 1950–1951; uczestnik kursu sztabowego 1952; zastępca dyrektora Oddziału Operacyjnego w Admiralicji Brytyjskiej 1953–1954; dowódca niszczyciela HMS „Commus” na Dalekim Wschodzie 1955–1956; zastępca dyrektora Oddziału Operacyjnego Admiralicji Brytyjskiej 1957–1959; dowódca HMS „Scarborough” oraz 5. Eskadry Fregat 1959–1960; dowódca Royal Navy Air Station Culdrose 1961–1963; dowódca niszczyciela atomowego HMS „London” 1963–1966; szef ds. operacyjnych w Admiralicji Brytyjskiej 1966–1968. Awanse: komandor porucznik 1952, komandor 1957, kontradmirał 1966. Był pierwszym i jedynym Polakiem w historii brytyjskiej marynarki wojennej, który uzyskał rangę admirałską. Odznaczenia: Krzyż Towarzystwa Orderu Łaźni, Distinguished Service Cross, 1939–1945 Star, Africa Star, Atlantic Star, France and Germany Star, War Medal.

Lit.: Arch. IRB; Krasnodębski J. *Kontradmirał Józef C. Bartosik [w:] Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; *Who's Who 2001*, London 2001.

Joe Barzyński

BARZYŃSKI Joe (Józef) Edward, amerykański generał brygady, ur. 13 marca 1884 w St. Paul (Nebraska, USA), zm. 8 sierpnia 1972 w Lac du Flambeau (Wisconsin, USA), syn Jana (emigranta z Tomaszowa); żonaty: Teresa Maria. Ukończył Akademię Wojskową w West Point 1905 i studia intendentury w Paryżu 1924–1926. W armii amerykańskiej 1905–1944. W latach 1912–1920 służył na Filipinach,

w Meksyku, we Francji i w Niemczech. Członek amerykańskiej misji wojskowej w Warszawie 1920. W latach 1926–1941 pracował w centralnych instytucjach wojskowych w Waszyngtonie, m.in. szef oddziału w Sztabie Generalnym; szef Departamentu Transportu w Ministerstwie Wojny 1940–1941. Awansował do rangi generała w 1940. Odznaczenia, m.in.: Legion of Merit.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BECZWARZOWSKI Leon Ryszard, pruski generał porucznik; ur. 1835 w Düsseldorfie (Niemcy), zm. po 1900. Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie 1853. W armii pruskiej 1853–1889, m.in. dowódca: pułku piechoty, pułku grenadierów gwardii, brygady piechoty. Awanse: pułkownik 1881, generał major 1887, generał porucznik 1889.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BEM Józef Zachariasz, Murad pasza, węgierski i turecki generał; ur. 14 marca 1794 w Tarnowie, zm. 24 lutego 1850 w Aleppo (Syria), syn Andrzeja i Agnieszki z Gołuchowskich. Uczestnik kampanii napoleońskiej 1812–1813, następnie w armii Królestwa Polskiego. Po klęsce powstania listopadowego wojskowy przywódca emigrantów polskich

Józef Bem

we Francji. Bezskutecznie zabiegał o utworzenie formacji polskich w Belgii i Portugalii. Podczas Wiosny Ludów w październiku 1848 dowodził armią rewolucyjnego Wiednia. Po jego upadku przedostał się do Bratysławy. Brał udział w powstaniu węgierskim i początkowo dowodząc armią siedmiogrodzką, odniósł kilka zwycięstw, m.in. uwolnił Siedmiogród od wojsk austriackich gen. Puchnera i opanował Kronstadt (Cluj). W sierpniu 1849 został mianowany naczelnym wodzem armii węgierskiej, lecz lekkomyślnie wydał bitwę gen. Haymanowi pod Temesvár, którą przegrał. Emigrował do Turcji, przyjął islam i wstąpił na służbę do wojsk sułtańskich. Nie uchroniło go to jednak od internowania początkowo w Kütahia, a następnie Aleppo, gdzie kierował obroną miasta przed Arabami. Był wybitnym artylerzystą i prekursorem broni rakietowej. Bohater narodowy Węgier. Uehonorowany pomnikami na Węgrzech (Budapeszt) i w Rumunii (Târgu Mures).

Lit.: Dopierała K. *Bem Józef Zachariasz* [w:] *Polacy w historii i kulturze krajów Europy Zachodniej*, Poznań 1981; Kaczmarek U. *Józef Bem – naczelnny wódz armii węgierskiej* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; Kovacs I. *Polacy w węgierskiej Wiosnie Ludów 1848–1849*, Warszawa 1999.

Edward Białoskórski

Rys. T. Kurek

BIAŁOSKÓRSKI Edward, rosyjski generał porucznik; ur. 1799 we wsi Rychcice koło Drohobycza, zm. 24 lipca 1881 we wsi Jurkowice (gubernia radomska), syn Jana i Emilii z Bielskich; żonaty: Alojza Biernacka. W okresie wojny z Turcją w 4. Dywizji Ułanów, a następnie 4. Rezerwowym Korpusie Kawalerii (odznaczył się w bitwach pod wsią Kulewicz i Jenibazar). Kapitan w oddziale geodezyjnym księstw Mołdawii i Wołoszczyzny 1830; pomocnik naczelnika guberni kaliskiej 1836–1841; naczelnik wojenny guberni kieleckiej 1841–1844; gubernator cywilny (rzeczywisty radca stanu) guberni radomskiej 1845; tajny radca i członek Rady Stanu 1861. Awanse: junkier 1818, praporszczyk 1919, porucznik 1823, kapitan 1928, sztabskapitan 1832, pułkownik 1934, generał major 1845, generał porucznik 1861.

Lit.: Moraczewski A. *Białoskórski Edward* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BIELAWSKI Konstanty, rosyjski generał porucznik; ur. 1802 na Wileńszczyźnie, zm. 1857 w Rosji. Od 1817 w rosyjskiej piechocie, m.in. dowódca pułku, następnie brygady piechoty. W 1831 walczył przeciwko Polsce. Uczestnik podboju Dagestanu i Czeczenii; generał do zadań specjalnych w korpusie kaukaskim 1845–1847; gubernator wojenny Kutaisi i dowódca brygady piechoty 1847–1850. Uehonoro-

wany tytułem senatora cesarstwa oraz licznymi orderami (trzykrotnie odznaczony „za dzielność”). Awanse: kapitan 1827, pułkownik 1831, generał major 1840, generał porucznik 1849.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BIELIŃSKI Seweryn, Nihad pasza, turecki generał; ur. 1815 w Galicji, zm. 14 marca 1895 w Stambule; żonaty: Sandison (córka konsula angielskiego w Brussie). Poseł do parlamentu austriackiego w Wiedniu i Kromieryżu 1848; adiutant gen. J. Wysockiego i współorganizator Legionu Polskiego na Węgrzech 1849; major armii tureckiej Mustafy Zarif paszy pod Kars w Anatolii (opracowywał plany wybrzeża i budował forty w Redut Kale), a następnie pułkownik i komisarz rządowy w Smyrnie przy budowie dróg i kolei żelaznej 1854–1877; generał i szef sztabu armii Abdula Kerima paszy 1877; komisarz turecki w Sofii (prowadził życzliwą dla Bułgarów politykę) 1878. Autor opracowania *Polacy w Turcji po upadku rewolucji węgierskiej w r. 1849* (Poznań) 1852. Jego syn Roustem bej był ambasadorem tureckim w Waszyngtonie i najbliższym współpracownikiem Kemala paszy.

Lit.: Lewak A. *Bieliński Seweryn* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BIERGIEL Konstanty, rosyjski wiceadmirał; ur. 11 września 1855 w Tule, zm. 7 grudnia 1939 prawdopodobnie w Ursusie pod Warszawą, syn Władysława i Marii z Malewskich; żonaty: Anna Dunin-Ślepść. Wykształcenie: Korpus Morski w Petersburgu 1872–1876, Akademia Morska w Petersburgu 1906–1908. Miecznik w kampanii tureckiej na Morzu Czarnym 1877–1878; porucznik marynarki handlowej 1880–1889. Od 1889 ponownie w marynarce wojennej na Morzu Czarnym (ukończył kursy nawigacyjne). W latach 1894–1901 jako kapitan II rangi, m.in. dowódca torpedowca „Noworossijsk”, torpedowca „Reni”, kanonierki szkolnej „Zaporożec”; zastępca dowódcy: stawiacza min „Bug”, pancerników „Dwienadcat Apostołów” i „Georgij Pobiedonosiec”; dowódca pancernika obrony wybrzeża „Nowgorod” 1901; attaché morski przy rosyjskim poselstwie w Stambule 1902–1904; dowódca pancernika „Czesma” 1903–1907; dowódca torpedowej eskadry na Morzu Czarnym 1908–1910; kontradmirał i dowódca Amurskiej Flotylli Rzecznej 1910–1913; wiceadmirał 1913 (po awansie podał się do dymisji; do służby wrócił we wrześniu 1914); członek Sztabu Generalnego Morskiego 1914–1917. Awanse: miecznik 1876, kapitan 2 rangi 1882, kapitan 1 rangi 1901, kontradmirał 1910, wiceadmirał 1913. W Wojsku Polskim od 1919. Odznaczenia: m.in. Order Świętej Anny (I, II, III), Order Świętego

Stanisława (I, II, III), Order Świętego Włodzimierza (III, IV), Medal za Wojnę Turecką, francuskie Palmy Akademickie.

Lit.: Machaliński Z. *Admirałowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; Pertek J. *Data zgonu i miejsce spoczynku Konstantego Biergiela*, „Przegląd Morski” (Gdynia) 1/1989; *Spisok licnogo sostava sudov flota stroevych administrativnych uczerzenij Morskovo Vedomstva*, Petersburg 1911.

BIJAK Juliusz, austro-węgierski generał major; ur. 14 września 1860 w m. Biadoliny (Małopolska Wschodnia), zm. 21 kwietnia 1943 w Krakowie. Studiował na Politechnice Wiedeńskiej. W armii austro-węgierskiej, m.in. służył w 56. Pułku Piechoty w Wadowicach i 57. Pułku Piechoty w Tarnowie. W czasie I wojny światowej dowódca 57. Pułku Piechoty. Ciężko ranny pod Zaleszczanami dostał się do niewoli rosyjskiej 1915. Po powrocie z niewoli walczył na froncie włoskim. Autor publikacji książkowej *Wspomnienia ze służby wojskowej* (Poznań 1929). Awanse: podporucznik 1879, porucznik 1887, kapitan 1894, major 1906, podpułkownik 1909, pułkownik 1913, generał brygady 1917. Odznaczenia: Order Leopolda. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, B-9653); Bielski M. *Generałowie odrodzonej Rzeczypospolitej*, t. II, Toruń 1996; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Juliusz Bijak

BISKUPSKI Konstanty, rosyjski generał porucznik; ur. w guberni charkowskiej 1834, zm. 1892 w Petersburgu. Ukończył Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1855–1892, m.in. dowódca pułku w wojnie z Turcją w Bułgarii (kontuzjowany w bojach na Szypce i pod Plewną) 1877–1878; dowódca Brygady Piechoty, następnie Dywizji Piechoty w Petersburgu 1878–1892.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BLECHERT Franciszek, rosyjski generał major; ur. 1862 w Lipnie, zm. 1921 w Warszawie. Ukończył Szkołę Junkrów w Warszawie. Oficer rosyjskiej straży granicznej 1882–1917, m.in. na Kujawach, a następnie w Turkiestanie; dowódca pułku 1911–1917. Zdymisjonowany z awansem na generała majora 1917.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BŁACHOWSKI Konstanty, austriacki generał major, lekarz; ur. 20 lutego 1849 w Kąkolówce (Galicja), zm. 18 kwietnia 1921 w Czerniejewie (woj. poznańskie), syn Józefa i Anny z domu Kreisel. Ukończył studia medyczne w Cesarsko-Królewskiej Medyczno-Chirurgicznej Akademii w Wiedniu 1874. Jako lekarz wojskowy pełnił służbę w garnizonach w Dębicy, Tarnopolu, Opawie, Lwowie i Wiedniu 1874–1914. Podczas I wojny światowej organizator szpitalnictwa Czerwonego Krzyża, a następnie inspektor sanitarny w Dowództwie Wojskowym w Grazu 1914–1918. Awanse: lekarz pułkowy II klasy 1880, lekarz pułkowy I klasy 1887, lekarz sztabowy 1897, lekarz sztabowy II klasy 1901, lekarz sztabowy I klasy 1905, generał lekarz sztabowy 1910. Odznaczenia: Order Korony Żelaznej (III).

Lit.: Skalkowski A. *Błachowski Konstanty* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Warszawa 1936; Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. 1, Warszawa 1991.

BOBROWSKI Paweł, rosyjski generał piechoty; ur. 1832 na Witebszczyźnie, zm. 1905 w Petersburgu. Ukończył Korpus Kadetów w Połocku oraz Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu 1855. Walczył na froncie tureckim podczas wojny krymskiej, a następnie służył w różnych sztabach, łącznie ze Sztabem Generalnym. W latach 1875–1897 komendant Akademii Wojskowo-Prawniczej w Petersburgu. Senator Cesarstwa Rosyjskiego. Autor prac o charakterze wojskowo-historycznym. Odznaczenia: m.in. Order Świętego Stanisława, Order Świętej Anny.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BOBROWSKI Tadeusz, rosyjski generał major; ur. 24 stycznia 1873 w Warszawie, zm. 11 maja 1930 w Wilnie, syn Kazimierza i Zuzanny z Chajęckich; żonaty: Maria Brynk; dzieci: Tadeusz, Halina, Zygmunt. Wykształcenie: Wydział Mechaniczny Morskiej Szkoły Inżynieryjnej w Kronsztadzie 1891, kurs mechaników torpedowych w Mikołajewskiej Akademii Morskiej w Petersburgu 1894, Wydział Mechaniczny Mikołajewskiej Akademii Morskiej w Petersburgu 1898. W armii rosyjskiej 1891–1919, m.in. inżynier mechanik na krążowniku „Admirał Nachimow” we Flocie Czarnomorskiej 1905; oficer mechaniki we Flocie Czarnomorskiej 1905–1914; zastępca głównego mechanika w porcie w Sewastopolu 1914–1915. Awanse: młodszy inżynier mechanik 1893, pomocnik starszego inżyniera mechanika 1897, kapitan 1901, podpułkownik 1912, pułkownik korpusu inżynierów morskich 1913, generał major 1917. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (mf 46); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generałowie Wojska polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

BOCZKOWSKI Piotr, rosyjski generał porucznik, profesor weterynarii; ur. 1855 w Nowoszycach (pow. kobryński), zm. 1924 w Warszawie. Studia na Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu 1878. Służył jako lekarz weterynarii w rosyjskiej artylerii i kawalerii. Uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905, następnie w Głównym Zarządzie Tylów Armii Mandżurskiej 1905–1907. Podczas pobytu w Porcie Artura zebrał 776 eksponatów przyrodniczych i kultury materialnej, które opisał w publikacji *Katalog eksponatów obwodu kwantuńskiego. Port Artura: 1902–1903* i eksponował na wystawach w Petersburgu i Warszawie. Przeniesiony w stan spoczynku z awansem na generała porucznika 1907. Autor podręcznika weterynarii i licznych prac naukowych.

Lit.: Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BOGAJEWSKI Mikołaj, rosyjski generał porucznik, inżynier; ur. 1843 na Smoleńszczyźnie, zm. po 1908. Ukończył Korpus Kadetów i Mikołajewską Akademię Inżynieryjną w Petersburgu 1864. Uczestnik walk w Turkestanie i Azji Środkowej (m.in. Irdżar, Chodzenta, Samarkanda) 1866–1875 oraz podboju królestwa Kokandy 1875–1876. Szef inżynierów Odesskiego Okręgu Wojskowego 1882; dowódca dywizji piechoty 1894; komendant twierdzy Modlin 1899–1906; zastępca dowódcy Odesskiego Okręgu Wojskowego 1906–1908; członek

Rady Wojennej cesarstwa 1908. Odznaczenia: m.in. Order Świętego Włodzimierza, Order Świętej Anny, Order Świętego Stanisława.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BOJANOWSKI Gustaw Alfred, pruski generał major; ur. 30 listopada 1787 w Wielkopolsce, zm. 13 maja 1856 w Carve pod Berlinem; żonaty: Rozalia v. Knobelsdorf. W dziewiętnastym roku życia wstąpił do 4. Pułku Kirasjerów armii pruskiej i odbył kampanię na Pomorzu 1806 i na Mazurach 1807. Podporucznik Pułku Kirasjerów Śląskich 1907; oficer ordynansowy w sztabie gen. Kleista 1812; adiutant przy boku ks. Meklemburskiego w czasie kampanii 1814; adiutant Sztabu Generalnego wojsk pruskich 1815; fligeladiutant przy boku króla Fryderyka Wilhelma III 1818–1831; dowódca 2. Pułku Dragonów im. Ks. Wilhelma Pruskiego w Schwedt, Garz i Wrietzen w Brandenburgii 1832. Awanse: podporucznik 1907, porucznik 1815, major 1817, podpułkownik 1828, pułkownik 1831, generał major 1856. Karierę sztabową pomimo braku wykształcenia wojskowego zawdzięczał zapewne małżeństwu z Niemką.

Lit.: Staszewski J. *Bojanowski Gustaw Adolf Kazimierz Ksawery* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BOJARSKI-CZARNOTA Bronisław, rosyjski generał podporucznik; ur. 6 października 1853 w Warszawie, zm. 25 lutego 1923 w Warszawie, syn Ludwika i Idy z de Whith'ów. Absolwent gimnazjum realnego w Warszawie i Mikołajewskiej Szkoły Kawalerii w Petersburgu. Od 1874 w wojsku rosyjskim, m.in. dowódca: pułku jazdy tatarskiej 1900, I Brygady w 8. Dywizji Kawalerii 1907–1913; pracownik Ministerstwa Dworu Cesarskiego w Petersburgu i członek Rady Wychowania Fizycznego w Rosji 1913. Awanse: kornet chorąży 1876, porucznik 1877, sztabsrotmistrz 1886, rotmistrz 1890, pułkownik 1895, generał major 1907, generał porucznik 1912. Odznaczenia: m.in. Order Świętego Stanisława (I), Order Świętej Anny (II), Order Świętego Włodzimierza (III). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kryska-Karski T., Żurkowski S. *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991; Pomarański S. *Bojarski Czarnota Bronisław* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BOŃKOWSKI Karol, turecki generał, chemik; ur. 1841 w Konstantynopolu, zm. w styczniu 1905 w Syrii, syn Antoniego i Mirjam (Ormianka). Studia chemiczne ukończył w Szkole Wyższej i Instytucie

Pasteura w Paryżu. Profesor chemii w wojskowej szkole medycznej w Stambule 1865; naczelny chemik sułtana 1878; generał dywizji i inspektor generalny higieny publicznej w Turcji 1892; szef tureckiej wojskowej służby sanitarnej podczas wojny grecko-tureckiej 1897. Założyciel i pierwszy prezes Towarzystwa Farmaceutycznego w Turcji 1879. Uczestnik międzynarodowych konferencji sanitarnych. Utrzymywał stosunki z Polonią turecką.

Lit.: Lewak A. *Bońkowski Karol* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BORKOWSKI Jan, rosyjski generał porucznik, statystyk; ur. 28 grudnia 1831 na Litwie, zm. po 1890 w Petersburgu. Absolwent Mikołajewskiej Akademii Sztabu Generalnego 1862. Służył w Korpusie Kadetów w Brześciu Litewskim, a następnie przeniesiony do lejbgwardii do pułku pawłowskiego. Wieloletni naczelnik biura statystycznego w Ministerstwie Komunikacji. Członek Zarządu Intendentury Armii. Redaktor „Sbornika Ministerstwa Putiej Soobszczenija”. Awanse: sztabskapitan 1862, generał major 1879, generał porucznik 1889. Odznaczenia, m.in.: złoty medal Towarzystwa Wolno-Ekonomicznego w Petersburgu.

Lit.: Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Łukawski Z. *Ludność polska w Rosji: 1863–1914*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1978.

BOROWSKI Antoni, perski generał; ur. ok. 1803, zm. 1858, syn Izydora. Od ok. 1821 w armii perskiej. Odznaczył się w walkach z Afganami podczas zdobycia twierdzy Herat 1856. Prawdopodobnie w 1851 otrzymał rangę generalską.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I. Pruszków 1998.

BOROWSKI-RADZIWIŁŁ Izydor, perski generał i wezyr, kolumbijski generał; ur. 1776 k. Pułtuska, zm. 1838 w okolicy twierdzy Herat (Persja), prawdopodobnie nieślubny syn ks. Antoniego Radziwiłła. Uczestnik powstania kościuszkowskiego. Służył w Legionach Polskich we Włoszech, następnie wysłany do tłumienia buntów na San Domingo. W 1803 przeszedł na stronę powstańców murzyńskich, a następnie przyłączył się do korsarzy i walczył na Morzu Karaibskim przeciwko Hiszpanom. W 1806 wstąpił do oddziałów gen. F. Mirandy walcząc o wyzwolenie krajów Ameryki Środkowej, a w 1810 związał się z S. Bolivarem biorąc udział w walkach w Wenezueli i Kolumbii. W randze generała w 1819 dowodził wyprawą w Andy oraz podczas

decydującej bitwy pod Boyaca. Około 1821 przybył do Persji, gdzie dowodził w randze generała w walkach przeciwko Afganom i emiratom arabskim. Poległ podczas oblężenia twierdzy Herat. Zreorganizował armię perską. Uznany za bohatera narodowego.

Lit.: Fedirko J. *Tragiczny bohater wyprawy herackiej. Generał Izidor Borowski*, „Alma Mater”, nr 94, 2007; Jaworski J. *Gen. Izidor Borowski-Radziwiłł bohater nieznan* [w:] *Z Mazowsza na obczyznę*, (red. J. Gmitruk, Z. Judycki, T. Skoczek), Warszawa 2016; Paradowska M. *Polacy w Ameryce Południowej*, Wrocław 1977; Reyhman J. *Podróżnicy polscy na Bliskim Wschodzie w XIX w.*, Warszawa 1972.

BOROWSKI Michał Aleksander, generał major rosyjskiej marynarki wojennej, inżynier; ur. 10 listopada 1872 w majątku Juncewicze na Wileńszczyźnie, zm. 23 grudnia 1939 w Wilnie, syn Kazimierza i Ludwika z Kozieł-Poklewskich; żonaty: Maria Raue; dzieci: Edward, Izabela. Wykształcenie: Wydział Mechaniczny Morskiej Szkoły Inżynierskiej w Kronsztadzie 1889–1894. W latach 1894–1897 pływał na krążownikach „Wsadnik”, „Pamięć Azowa” i „Admirał Kornilow” oraz kanonierce „Groziaszczyj”. Starszy mechanik na transportowcu „Bakan” 1897; członek komisji nadzorującej budowę krążownika „Pałłada” 1898–1899; pomocnik starszego inżyniera i członek komisji nadzorującej budowę pancernika „Retwizan” i krążownika „Wariag” w Filadelfii 1899; uczestnik tłumienia powstania bokserów w Yngkou jako oficer na kanonierce „Grozjaszczyj” 1901; uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej (na torpedowcu „Smietyj”) 1905; członek komisji nadzorującej budowę pancernego krążownika „Rjurik” w Wielkiej Brytanii 1906–1908; starszy inżynier mechanik na krążowniku „Pałłada”, a następnie na okręcie liniowym „Aleksander II” 1908–1909; flagowy inżynier mechanik: pierwszej dywizji torpedowców w Libawie 1909–1916, a następnie przy sztabie dowódcy obrony Zatoki Fińskiej 1916. W 1917 płynąc jako szef misji technicznej do Anglii i USA dostał się do niemieckiej niewoli i przez półtora roku przebywał w obozie w Czersku. Awanse: podporucznik 1894, porucznik 1898, kapitan 1906, podpułkownik 1912, pułkownik 1912, generał major 1916. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne B-9667); *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, (red. J.K. Sawicki), t. II, Gdynia 1996; Machaliński Z. *Admirałowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

BOROWSKI Seweryn, rosyjski generał major; ur. 8 stycznia 1863 w Radziukach, zm. w 1935 w majątku Józefów (pow. braclawski). Absolwent Wydziału Mechanicznego Morskiej Szkoły Inżynierskiej

Michał Borowski

w Kronsztadzie. Służył na okrętach różnych klas. Uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej. W bitwie pod Cuszimą zatopił pancernik „Sisoj Wieliki” (na którym był starszym mechanikiem), by nie dopuścić do przejścia go przez nieprzyjaciela. Uratowali go Japończycy biorąc do niewoli. Po wyjściu z niewoli odznaczony i awansowany do stopnia pułkownika. W latach 1915–1917 nadzorował budowy okrętów w stoczni w Nikolajewie. Po rewolucji 1917 wrócił do Polski.

Lit.: Machaliński Z. *Admiralowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993.

BORZĘCKI Enver, turecki generał dywizji; ur. 1857 w Istambule, zm. 1929 w Istambule, syn Konstantego i Saffet; żonaty: (I) Leyla, (II) Loffino; dzieci: z pierwszego małżeństwa: Ajsza Dželile, Münevver, Sara, Mustafa Dželaleddin, Mehmed Ali; z drugiego: Ömer Songar, Enver Songar, Suzan. Studiował nauki ścisłe w Galacie i w Paryżu. Pełnił w Turcji wiele wysokich funkcji wojskowych i państwowych, m.in. kapitan w Sztabie Generalnym 1876; attaché wojskowy przy poselstwie tureckim w Wiedniu 1890; gubernator (generał dywizji) wojenny w Volos podczas wojny turecko-greckiej 1897; szef misji wojskowej w USA 1898 i w Chinach 1901. Za zasługi mianowany generałem świty sultana. Odznaczenia: Order Osmanije.

Lit.: Łątka J. *Pasza z Lechistanu*, Kraków 1993.

Enver Borzęcki

BORZĘCKI Konstanty (Mustafa Dżelaleddin), turecki generał broni; ur. 10 kwietnia 1826 we wsi Modrzewiec (Ziemia Piotrkowska), zm. 10 października 1876 w miasteczku Spuż nad Zetą (Czarnogóra), syn Wincentego i Józefy z Kurczewskich; żonaty: Saffet; dzieci: Ali Sejfi, Enver. W armii tureckiej 1849–1876, m.in. dowódca armii sułtańskiej w Batumi; oficer sztabowy głównego dowódcy paszy Ömera Lütvi w Bagdadzie; dowódca armii sułtańskiej w Iraku i Hidżazie 1857; uczestnik kampanii przeciwko Czarnogórcom 1861–1862; szef sztabu armii paszy Sarhosz Alego na Krecie w randze mirliwa (generała brygady) 1867; jeden z dowódców armii działającej w Serbii i Czarnogórze 1873; uczestnik walk przeciwko powstańcom w Chorwacji 1876. Awansowany do stopnia ferika (generała broni) 1876. Zginął na placu boju w walkach przeciwko Czarnogórcom. Pochowany jako bohater narodowy w meczecie w miasteczku Spuż nad rzeką Zetą.

Lit.: Drożdż J. *Polacy w armii tureckiej w XIX wieku* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; Łątka J. *Pasza z Lechistanu*, Kraków 1993; Łątka J. *Polacy w Turcji*, Lublin 1980.

BRANDT Henryk, pruski generał piechoty; ur. 2 sierpnia 1789 w Łąkach (woj. bydgoskie), zm. 23 stycznia 1868 w Berlinie. W armii pruskiej 1816–1857, m.in. profesor szkoły wojennej w Berlinie 1828; członek sztabu feldmarszałka Gneisenau'a w Poznaniu 1831; dowódca dywizji w Poznaniu 1853–1857. Członek: parlamentu frankfurckiego 1848, izby wyższej pruskiego Landtagu 1849, parlamentu erfurckiego 1850. Autor licznych dzieł z zakresu taktyki i historii wojen, m.in. *Handbuch für den ersten Unterricht in der höhern Kriegskunst* (Berlin 1829), *Grundzüge der Taktik der drei Waffen* (Berlin 1833),

Lit.: Kieniewicz S. *Brandt Henryk* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BRANICKI Władysław Grzegorz, rosyjski generał major; ur. 25 lutego 1783, zm. 27 sierpnia 1843 w Warszawie, syn Franciszka i Aleksandry von Engelhardt (naturalny wnuk carycy Katarzyny II); żonaty: Róża Potocka; dzieci: Ksawery, Eliza, Aleksander, Zofia, Konstanty, Katarzyna, Władysław. Zaraz po urodzeniu mianowany przez Katarzynę II praporczykiem Preobrażeńskiego Pułku Gwardii, gdy miał pięć lat – podporucznikiem, gdy dziesięć – porucznikiem (kapitan 1810, pułkownik 1812, generał-major 1814). Faktycznie w służbie od 1807. Uczestnik wojny z Turcją i Francją. Walczył pod Borodinem, Tarutinem, Małojarosławcem, Krasnem, Dreznem, Kulmem i Lipskiem. Od 1814 członek świty Aleksandra I. Po 1815 chciał przejść do armii Królestwa Polskiego, ale car zatrzymał go przy sobie.

Łowczy dworu 1826; senator rosyjski 1831; rzeczywisty radca stanu i wielki podczaszny 1838. Odznaczenia: Cesarski i Królewski Order Orła Białego, Krzyż Kulmski, Order Świętego Jana Jerozolimskiego, Order Świętego Włodzimierza (III), Order Świętej Anny (I), Order Świętego Jerzego (IV), Krzyż Żelazny (II), Order Leopolda oraz odznaczenia austriackie, bawarskie i witeberskie.

Lit.: Mościcki H. *Branicki Władysław Grzegorz* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BREAŃSKI Feliks Klemens, Szahin pasza, turecki generał brygady; ur. 29 listopada 1794 we wsi Brączewie w Wielkopolsce, zm. 15 stycznia 1884 w Auteuil pod Paryżem, syn Teodora i Brygidy z Fałęckich. Uczestnik kampanii napoleońskiej i powstania listopadowego. Po upadku powstania wyemigrował do Francji. Kilkakrotnie wysłannik A. J. Czartoryskiego w misjach wojskowych i politycznych. Jeden z organizatorów legionu polskiego w służbie portugalskiej (dowódca organizującego się w La Rochelle pułku piechoty) 1833. W 1848 wysłany do Rzymu w sprawie formowania dywizji polskiej w służbie papieża Piusa IX, a następnie w służbie armii piemonckiej (dowódca 11. Pułku Piechoty, później w sztabie głównym armii), gdzie odznaczył się w walkach pod Custozzą i Mediolanem. W latach 1853–1856 w służbie tureckiej, m.in. w randze generała brygady w sztabie Ahmeda Kurt paszy reorganizował armię kaukaską oraz układał plany operacji przeciwko Rosji; wspólnie z W. Zamoyskim organizował dywizję polską w ramach armii tureckiej. W czasie powstania styczniowego był dyrektorem powstańczego biura wojskowego w Paryżu. Odznaczenia: Legia Honorowa (V), Order Świętego Maurycego i Łazarza, Sułtański Order Ottomański Medzidie, Medal Świętej Heleny, medal „Za Wojnę o Niepodległość Italii”.

Lit.: *Cmentarz polski w Montmorency* (opr. J. Skowronek, A. Bochenek, M. Cichowski, K. Filipow), Warszawa 1986; Frejlich J. *Generała Feliksa Breańskiego autobiografia*, Kraków 1914; Gnat-Wieteska Z. *Generalowie Powstania Styczniowego*, Pruszków 1994; Judycki A. et Z. *Les Polonais en France. Dictionnaire biographique*, vol. I, Paris 1996.

BRONARS Edward Józef, amerykański generał lotnictwa; ur. 1927 w Chicago, zm. 6 września 1996 w Falls Church (Virginia, USA). Wykształcenie: Akademia Marynarki Wojennej w Baltimore, George Washington University (mgr stosunków międzynarodowych), Naval Language School (język rosyjski). W armii amerykańskiej 1950–1976, m.in. oficer piechoty morskiej podczas wojny w Korei i Wietnamie;

Edward Bronars
Rys. T. Kurek

komendant Szkoły Oficerskiej w Norfolk (Virginia); dowódca 2. Dywizji Morskiej w Camp Lejeune; zastępca szefa sztabu korpusu w Pentagonie. Odznaczenia: m.in. Legion of Merit, Air Medals, Silver Star, Navy Distinguished Service Medal.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BRONIEWSKI Szymon, rosyjski generał porucznik; ur. 1786 na Witebszczyźnie, zm. 1858 w Petersburgu. Ukończył Korpus Kadetów w Szklowie. W armii rosyjskiej 1803–1837, m.in. oficer dragonów i uczestnik podboju Kabardii 1803; adiutant gen. Glasenapa na Syberii 1808–1823; naczelnik wojenny guberni omskiej 1823–1834; generalny gubernator i dowódca wojsk Wschodniej Syberii 1835–1837. Senator cesarstwa. Awanse: pułkownik 1823, generał podporucznik 1827, generał porucznik 1835. Odznaczenia: m.in. Order Świętej Anny, Order Świętego Włodzimierza.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

Edgar Wojciech Bronikowski-Oppeln

BRONIKOWSKI-OPPELN Edgar Wojciech, pruski generał piechoty; ur. 1826 w Grudziądzu, zm. 1894 Dessau (Prusy). Ukończył Korpus Kadetów w Chełmnie i Berlinie. Oficer pruskiej piechoty 1844–1890, m.in. uczestnik wojny z Francją; dowódca pułku piechoty, a następnie dywizji piechoty; komendant Berlina 1882–1886. Awanse: pułkownik 1873, generał major 1879, generał broni 1888. Uehonorowany licznymi orderami.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

BRONIKOWSKI-OPPELN Jan, pruski generał major; ur. 1679 w m. Kunowo (pow. szamotulski), zm. 1765 w Poczdamie (Niemcy), syn Zygmunta. W armii pruskiej 1725–1747. Organizator pierwszego w armii pruskiej pułku huzarów. W latach 1731–1739 komendant huzarów stacjonujących przy granicy polsko-pruskiej. Awanse: rotmistrz

1725, major 1729, pułkownik 1740, generał major 1742. Odznaczenia: Order Pour le Mérite.

Lit.: Graf von Lippe E. *Husarenbuch*, Berlin 1863; Kneschke H. *Neues Allgemeines Deutsches Adels-Lexicon*, 1-9, Leipzig 1860.

BRONIKOWSKI-OPPELN Mikołaj, francuski generał dywizji; ur. 6 stycznia 1767 w Wielkopolsce, zm. 23 stycznia 1817 w Warszawie, syn Piotra i Teresy z Rydzińskich; żonaty: (I) Anna Krasieńska, (II?) Marianna Bielska. Uczestnik powstania kościuszkowskiego. W armii francuskiej od 1810. Dowódca (generał) 1. Brygady 1 Dywizji Piechoty armii aragońskiej w Hiszpanii 1810–1812; gubernator Mińska 1812; dowódca 2. Brygady 6. Dywizji II Korpusu marszałka Claude-Victora Perrin podczas kampanii saskiej 1813. Po upadku cesarstwa przesłał przysięgę na wierność dla Ludwika XVIII. Wkrótce potem podał się do dymisji. Odznaczenia: Legia Honorowa (IV, V).

Lit.: *Encyklopedia Wojskowa* (red. O. Laskowski), Warszawa 1931; Judycki A. et Z. *Les Polonais en France. Dictionnaire biographique*, vol. I, Paris 1996; Skalkowski A. *Bronikowski Oppeln Mikołaj* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. II, Kraków 1936.

BRŹSEK (BRZOSTEK) Karol, austro-węgierski generał major; ur. 4 czerwca 1854 w Białej, zm. 7 lutego 1912 w Wiedniu. Absolwent Szkoły Kadetów we Lwowie, armijnej szkoły strzeleckiej oraz kursu oficerów sztabowych. W armii austro-węgierskiej 1871–1911, m.in. dowódca batalionu bośniacko-hercegowińskiego 1. Pułku Piechoty w Wiedniu 1896–1904; dowódca 29. Brygady Piechoty w Užhorodzie 1909–1911. Awanse: porucznik 1874, nadporucznik 1878, kapitan II klasy 1883, kapitan I klasy 1889, major 1896, podpułkownik 1900, pułkownik 1903, generał major 1910.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

BRYNK Antoni, rosyjski generał porucznik; ur. 1 marca 1850 na Wileńszczyźnie, zm. 30 maja 1925. Ukończył Morską Szkołę Inżynierską w Kronsztadzie 1872 oraz Michajłowską Akademię Artyleryjską 1878. Po ukończeniu akademii pracował w Obuchowskich Zakładach Zbrojeniowych zajmując się projektowaniem i wdrażaniem do produkcji morskich dział artyleryjskich. Flagowy artylerzysta sztabu dowódcy Eskadry Ćwiczebnej 1888–1893; profesor Michajłowskiej Akademii Artyleryjskiej 1893–1918; główny inspektor artylerii morskiej 1907; przewodniczący komisji morskich prób artyleryjskich 1902–1907;

członek Komitetu Artyleryjskiego Głównego Urzędu Artylerii 1908. Po odejściu z wojska związał się z przemysłem zbrojeniowym i pracował jako dyrektor Fabryki Putilowskiej w Petersburgu. Autor książek: *Projektowanie dział* oraz *Balistyka wewnętrzna* (przetłumaczone na języki: angielski, niemiecki i francuski). W 1909 awansowany do stopnia generała porucznika. Do Polski wrócił w 1918.

Lit.: Machaliński Z. *Admiralowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; *Spisok licnogo sostava sudov flota stroevych i administrativnych uczezdenij Morskovo Vedomstva*, Petersburg 1912.

Zygmunt Brynk

BRYNK Zygmunt, rosyjski generał major floty; ur. 13 kwietnia 1872 w Mogilowie na Podolu, zm. 26 września 1943 w Milanówku k. Warszawy, syn Kazimierza i Zofii z domu Brynk; żonaty: Helena Rakowska; dzieci: Halina, Jerzy, Wanda. Ukończył Wydział Budowy Okrętów Morskiej Szkoły Inżynieryjnej w Kronsztadzie 1894 i Akademię Morską w Petersburgu 1900. W latach 1895–1898 służył na kanonierce „Grozjaszczy”. Członek komisji nadzorującej budowę pancernika „Retwizan” w Filadelfii 1900–1901; starszy inżynier mechanik na pancerniku „Retwizan”, a następnie na pancerniku „Gieorgij Pobiedonosiec” (w czasie przerw w pływaniach był wykładowcą Czarnomorskiej Szkoły Maszynowej 1907–1912) 1902–1912; starszy inspektor w stoczni w Nikołajewie 1912–1918; oficer mechanik na pancerniku „Imperatrix Maria” 1915–1917; inżynier mechanik Dywizji Pancerników Morza Czarnego 1917; prezes Komitetu Budowy Okrętów w Nikołajewie 1917; szef działu technicznego w sztabie dowódcy Floty Czarnomorskiej w Sewastopolu 1918. Awanse: podporucznik 1894, kapitan I rangi 1905, podpułkownik 1906, pułkownik 1915, generał major floty 1917, Odznaczenia: Order Świętego Włodzimierza z Mieczami (IV), Order Świętej Anny (II, III), Order Świętego Stanisława (II, III). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Machaliński Z. *Admiralowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993.

BUDRYCKI Otton Rudolf, pruski generał porucznik; ur. 1812 w Berlinie, zm. 1876 w Berlinie. Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. Oficer armii pruskiej 1830–1876, m.in. służył w cesarskim pułku grenadierów; dowódca pułku, następnie brygady. Generał w świącie cesarskiej.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

Jerzy Bułharyn
Rys. T. Kurek

BULHARYN Jerzy (Bulharin György), węgierski generał; ur. 23 kwietnia 1798 w Płaskowcach (woj. augustowskie), zm. 29 października 1885 na wyspie Jersey (Wyspy Normandzkie). Uczestnik powstania listopadowego. Wyemigrował do Francji a następnie na Węgry. W okresie rewolucji węgierskiej 1848 przedstawił L. Kossuthowi projekt organizacji polskiej siły zbrojnej i uzyskał nominację na jej organizatora i dowódcę. Zastąpiony przez J. Wysockiego, dowodził jednostkami węgierskimi. W 1849 walczył pod Koszycami (po bitwie został dowódcą brygady, a następnie dowódcą dywizji). Wielkim jego sukcesem było zwycięstwo pod Tarczal. W randze generała dowodził całym korpusem w walkach pod Verpeleth, a następnie dywizją na Górnych Węgrzech. W 1851 przybył do Anglii i osiedlił się w George Town na wyspie Jersey.

Lit.: Deak I. *Kossuth Lajos és a magyarok 1848–49–ben*, Budapest 1983; Kovács I. *Polacy w węgierskiej Wiosnie Ludów 1848–1849*, Warszawa 1999.

Tadeusz Bylewski

BYLEWSKI Tadeusz, rosyjski generał major, ur. 2 sierpnia 1866 w Kijowie, zm. 25 października 1939. Ukończył Korpus Kadetów w Kijowie i Szkołę Oficerską w Petersburgu. W latach 1885–1913 służył w 3. Dywizji Gwardii w Warszawie. W 1913 w stopniu generała majora podał się do dymisji. Ponownie w armii rosyjskiej jako dowódca 26. Brygady Pospolitego Ruszenia 1914–1916, a następnie Dywizji Strzelców Polskich w okręgu kijowskim. Prezes Rady Polskich Formacji Wojskowych przy rosyjskim Sztabie Generalnym w Piotrogradzie 1917. Uehonorowany złotą szablą „Za dzielność” 1916. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II), Order Świętej Anny z Mieczami (I, II), W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, B-9679); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

BYSTRZONOWSKI Ludwik, Arslan pasza, turecki generał brygady; ur. 24 sierpnia 1797 w Krakowie, zm. 27 lipca 1878 w Paryżu, syn Kazimierza i Anny z Russockich. Uczestnik powstania listopadowego, po upadku którego wyemigrował do Francji, gdzie stał się aktywnym działaczem Hotelu Lambert. W 1840 przebywał jako obserwator przy sztabie francuskim w Algierze, biorąc udział w walkach z Abd-el-Kaderem. Węgierski pułkownik i uczestnik walk pod Söreg, Béba i Temeswarem w węgierskiej Wiośnie Ludów 1848–1949. Generał w tureckiej armii anatolijskiej w Karsu 1853–1854; attaché wojskowy Turcji w Paryżu 1857–1872. Odznaczenia: Legia Honorowa (V), belgijski Order Leopolda, włoski Order Świętego Maurycego i Łazarza, Sułtański Order Ottomański Medżidie.

Lit.: Chudzio H. *Niezwykła kariera wojskowa generała Ludwika Bystrzonowskiego* [w:] *V Sympozjum Biografistyki Polonijnej w Krakowie* (red. A. Judycka, B. Klimaszewski), Lublin 2000; Handelsman M. *Bystrzonowski Ludwik* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. III, Kraków 1937; Judycki Z., Klimaszewski B. *Krakowianie w świecie. Słownik biograficzny*, t. 1, Toruń 2000.

CASTELLAZ Edward de, rosyjski generał porucznik; ur. 18 września 1855 w Skierniewicach, zm. 16 lutego 1923 w Warszawie. Ukończył Korpus Kadetów w Warszawie. W armii rosyjskiej 1876–1907, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej 1877–1878; dowódca 6. Pułku Strzelców w wojnie rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca (generał porucznik) Brygady Strzelców 1905. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

CHACKIEWICZ Ignacy (Chodźkiewicz, Hadzkiewicz), generał policji republiki Neapolu; ur. ok. 1760 w woj. mściławskim, zm. ok. 1825 w Wiatce (Rosja), syn Ludwika. Kapitan armii rosyjskiej (uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej). W 1792 wyjechał do Włoch, gdzie zasłynął z awantur, pijaństwa, szulerstwa i prowadzenia intryg. Formalnie służył w Legionach Polskich, ale gen. J. Dąbrowski usunął go ze służby. W 1800 mianowany przez Championneta szefem policji w Neapolu w randze generała (działał na tym stanowisku pod przybranym nazwiskiem „gen. Lodoisco” prowadząc różnego rodzaju nieuczciwe intrygi, dzięki którym doszedł do znacznej fortuny). Generał-adiutant w sztabie Masseny 1800. Potem krótki okres w służbie dyplomatycznej w Turcji. Wędrował po różnych dworach, aż ostatecznie jako rezydent S. Potockiego osiadł w Tulczynie. Za szulercze ogrywanie m.in. wysokich rosyjskich urzędników aresztowany i zesłany do Wiatki, gdzie się rozpił i zmarł w nędzy.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Mościcki H. *Chodźkiewicz Ignacy* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. III, Kraków 1937.

CHEŁMICKI Józef Konrad, portugalski generał dywizji; ur. 19 lutego 1813 w Warszawie, zm. 28 czerwca 1890 w Tavira (Portugalia), syn Tomasza i Izabeli z Zapolskich. Uczestnik powstania listopadowego. W 1832 wyjechał do Francji, gdzie studiował, m.in. na Sorbonie, w Szkole Języków Wschodnich i w szkole inżynierskiej oraz na kursach wojskowych. Wyjechał z gen. J. Bemem do Portugalii, gdzie po fiasku utworzenia legionu polskiego zaciągnął się jako podporucznik inżynierii do legionu Donny Marii Portugalskiej i walczył w nim aż do kapitulacji Don Miguela. Następnie pełnił służbę jako: oficer forteczny w twierdzy Elvas, oficer dywizji saperów w wojnie hiszpańskiej, wysłanej na pomoc królowej Krystynie, oficer służby kolonialnej na wyspie Cabo-Verde i w Gwinei. W kampanii 1846–1847 (kwatermistrz dywizji południowej) odznaczył się w bitwie pod Torres Vedras. Po ukończeniu wojny jako jeden z przedstawicieli królowej uczestniczył w pokojowych pertraktacjach. W latach 1849–1868 kierował w prowincjach południowych budową dróg, mostów i kolei, zostając w 1856 inspektorem dróg i mostów, a następnie inspektorem budynków rządowych i pomników w całej Portugalii. Inspektor (pułkownik) inżynierii wojskowej w północnych prowincjach i członek komisji opracowującej plany fortyfikacyjne Lizbony 1868–1875; generał dywizji i komendant w Algarwii 1875–1880; gubernator i komendant twierdzy granicznej Elvas 1880–1888. Autor dzieła *Cartographia Cabo-Verdiana, ou descripção geographico-historica da provincia das ilhas de Cabo-Verde e Guiné* (Lizbona 1841), oraz pracy z zakresu

Józef Chełmicki
Rys. T. Kurek

wojskowości *Esboco sobre a dejeza de Portugal* (Lizbona 1878). Ze środowiskiem polskim nigdy nie stracił kontaktu. Odznaczenia: Order Wieży i Miecza, Order Wojskowy Chrystusa, Order Izabeli Katolickiej.

Lit.: Frejlich J. *Legion gen. J. Bema*, Warszawa 1912; Lewak A. *Chełmicki Józef* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. III, Kraków 1937; Nekrolog: „Bulletin Polonais” (Paryż) 46/1890; Ślabczyński W. i T. *Słownik podróżników polskich*, Warszawa 1992.

CHLEBOWSKI Krzysztof Wilhelm, pruski generał major; ur. 1755 w Prusach Wschodnich, zm. 1808; żonaty: Joanna Tepper. Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. Przeszedł wszystkie stopnie wojskowe od chorążego do generała. Komendant (major) Korpusu Kadetów w Chełmnie 1776; uczestnik bitwy pod Szczekocinami jako adiutant (generał) króla Fryderyka Wilhelma II 1794. Podczas wojny z Napoleonem delegat do głównej kwatery rosyjskiej (zawarł w Grodnie umowę w sprawie przemarszu wojsk rosyjskich przez terytorium pruskie) 1906. Mistrz pruskiej loży masońskiej „Zum goldenen Leuchter” w Warszawie.

Lit.: *Encyklopedia Wojskowa* (red. O. Laskowski) t. I, Warszawa 1931; Mościcki H. *Chlebowski Krzysztof Wilhelm* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. III, Kraków 1937.

Józef Chodźko

CHODŹKO Józef, rosyjski generał porucznik, geodeta, topograf; ur. 18 grudnia 1800 we wsi Krzywicze (pow. wileński), zm. 5 marca 1881 w Tyflisie (Gruzja), syn Jana i Klary z Korsaków. Studiował matematykę, geodezję i astronomię na Uniwersytecie Wileńskim. W armii rosyjskiej 1821–1867. Początkowo pracował pod kierunkiem gen. Tennera nad pomiarami triangulacyjnymi w gubernii wileńskiej, grodzieńskiej, mińskiej i kurlandzkiej. Największy rozgłos przyniosły mu prace na Kaukazie, gdzie został wysłany w 1840. W 1850 zorganizował wyprawę na Ararat, w czasie której jako pierwszy Polak wszedł na wierzchołek tej góry. W 1852 awansowany na generała majora i naczelnika oddziału geodezyjnego przy Korpusie Kaukaskim, a w 1858 na naczelnika Oddziału Wojskowo-Topograficznego Sztabu Głównego Armii Kaukaskiej. Podczas wojny krymskiej w oddziale geodezyjnym na terenie Turcji 1854. W 1862 mianowany generałem porucznikiem. Autor licznych rozpraw naukowych. Uehonorowany wielkim złotym medalem przez Cesarskie Rosyjskie Towarzystwo Geograficzne 1868. Odznaczenia, m.in.: Cesarski i Królewski Order Orła Białego.

Lit.: Furier A. *Józef Chodźko 1800–1881. Polski badacz Kaukazu*, Warszawa 2001; Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Ślabczyński W. i T. *Słownik podróżników polskich*, Warszawa 1992; Wójcik Z. *Chodźko Józef* [w:] *Polski wkład w przyrodznawstwo i technikę*, red. B. Orłowski, t. I, Warszawa 2015.

CHOŁONIEWSKI-MYSZKA Edward hr., austro-węgierski generał; ur. 5 lutego 1846 w Zassowie (Galicja), zm. 13 października 1928; syn Adama i Kamilli z Czetwertyńskich. Porucznik konnej gwardii przybocznej cesarza Austro-Węgier 1872; szambelan 1872; rotmistrz 1878; major 1889; tajny radca, generał i ochmistrz dworu arcyksiężnej Stefanii 1987; wielki mistrz ceremonii dworu cesarza Franciszka Józefa i Karola 1901–1918. Słynął z nieskazitelných manier i niezwykłej uczciwości.

Lit.: Twardowski J. *Choloniewski Myszka Edward* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. III, Kraków 1937.

CHOMIŃSKI Stanisław, rosyjski generał porucznik; ur. 14 lipca 1804, zm. 19 maja 1886 w Olszewie (gub. wileńska), syn Tadeusza i Teresy z Oskierków; żonaty: Ewelina Szczytt; dzieci: Helena, Konstanty, Witold, Maria, Alina, Józef, Aleksander, Zygmunt. Ukończył studia na Uniwersytecie Wileńskim 1824 i Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1824–1843 i 1857–1861, m.in. oficer w Pawłowskim Pułku Gwardii; uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej (brał udział w szturmie Warny) 1827–1829; gubernator wojskowy Kowna i gubernator cywilny guberni kowieńskiej 1857–1861. W 1858 mianowany generałem majorem, a następnie generałem porucznikiem. Odznaczenia: Cesarsko Królewski Order Orła Białego, Order Świętej Anny (I), Order Świętego Włodzimierza (II).

Lit.: Biogram na stronie oficjalnej miasta Wołogda; Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000.

CHRZANOWSKI Paweł, rosyjski generał porucznik; ur. 18 czerwca 1846 w majątku Dzierżazna pod Piotrkowem Trybunalskim, zm. 31 marca 1914 w Warszawie, syn Pawła i Michaliny z Rybickich; żonaty: Cecylia Gilewicz; dzieci: Jadwiga, Paweł, Piotr, Aleksander. Ukończył Korpus Kadetów w Petersburgu i Akademię Wojskowo-Prawną w Petersburgu. Pracownik wojskowego wymiaru sprawiedliwości, m.in. sędzia wojskowy w Tyfilisie; członek komisji regulującej granicę z Persją w Kraju Zakaspijskim; pełniący obowiązki prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego we Władystoku 1895–1901. W 1901 przeszedł na emeryturę w randze generała porucznika i wrócił do Polski.

Lit.: Manteuffel T. *Chrzanowski z Łaniowa Paweł* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. III, Kraków 1937.

Wojciech Chrzanowski

CHRZANOWSKI Wojciech, sardyński generał porucznik; ur. 14 stycznia 1793 w Biskupicach k. Olkusza, zm. 26 lutego 1861 w Paryżu. Oficer armii Księstwa Warszawskiego, a następnie Królestwa Polskiego. Uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej 1828. Po upadku powstania listopadowego wyjechał do Francji, gdzie związał się ze stronnictwem Adama Czartoryskiego. W latach 1833–1840 trzykrotnie przebywał w Turcji uczestnicząc w reorganizacji armii tureckiej oraz pracując w charakterze doradcy ds. operacyjnych w sztabie generalnym. W 1848 został szefem sztabu (generał porucznik) w armii Karola Alberta w Królestwie Sardynii. Na mocy dekretu królewskiego został mianowany w 1849 naczelnym wodzem, z czego zrezygnował na rzecz króla Karola Alberta pozostawiając sobie stanowisko szefa sztabu. Po klęsce armii sardyńskiej w wojnie z Austrią podał się w 1850 do dymisji. Nie przyjął ofiarowanego mu w 1853 przez Turcję stopnia generała dywizji i dowództwa wojsk na Kaukazie. Przebywając do końca życia na emigracji w Paryżu opublikował kilka prac z zakresu wojskowości. Odznaczenia: Order Świętej Anny (III), Order Świętego Włodzimierza (IV).

Lit.: Bielecki R. *Słownik biograficzny oficerów powstania listopadowego*, t. I, Warszawa 1995; Nowak J. *Chrzanowski Wojciech* [w:] *Polonia włoska. Słownik Polaków i instytucji polskich we Włoszech* (red. K. Dopierała, H. Fokciński), Bydgoszcz 2001.

CYRUS-SOBOLEWSKI Feliks, austro-węgierski generał major; ur. 22 maja 1855 w Osieczanach (pow. myślenicki), zm. 16 maja 1925 w Krakowie. Wykształcenie: Gimnazjum św. Jacka w Krakowie oraz trzy lata studiów prawniczych na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W armii austro-węgierskiej 1875–1915, m.in. dowódca 9. Pułku Piechoty w Przemyślu 1910–1914; dowódca walczącej na froncie rosyjskim 9. Brygady Piechoty z Ołomuńca 1914–1915. W 1915 ze względu na stan zdrowia przeszedł na własną prośbę w stan spoczynku. Awanse: porucznik 1877, nadporucznik 1884, kapitan II klasy 1890, kapitan I klasy 1896, major 1904, podpułkownik 1907, pułkownik 1910, generał major 1914.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

CYRUS-SOBOLEWSKI Paweł, austro-węgierski generał major; ur. 29 czerwca 1863 w Osieczanach (pow. myślenicki), zm. 10 sierpnia 1930 w Mikulicach, syn Marcelego i Konstancji z Dąbskich; żonaty: Aniela Hochberger; dzieci: Jan, Stanisław, Ludwik, Maryla. Ukończył Wydział Artylerii Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu 1881–1884. W armii austro-węgierskiej 1894–1918, m.in. dowódca baterii artylerii we Lwowie, dywizjonu i pułku artylerii polowej w Krakowie, brygady artylerii polowej na froncie podczas I wojny światowej. W latach 1916–1918 w sztabie Okręgu Wojskowego Kraków. Awanse: podporucznik 1884, porucznik 1890, kapitan 1897, major 1908, podpułkownik 1911, pułkownik 1914, generał brygady 1917. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, S-5390); Bielski M. *Generałowie odrodzonej Rzeczypospolitej*, t. II, Toruń 1996; Bijak J. *Wspomnienia ze służby wojskowej*, Poznań 1929; Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

CYWIŃSKI Henryk, rosyjski wiceadmirał; ur. 31 stycznia 1855 na Wileńszczyźnie w polskiej rodzinie szlacheckiej, zm. 6 grudnia 1938 w Wilnie; żonaty z Rosjanką; dzieci: Eugeniusz (miczman; zginął pod Cuszimą), Jerzy (gardemarin; zginął na morzu 1914) oraz 3 córki. Absolwent Korpusu Morskiego w Petersburgu 1872–1875. Służba w eskadrze torpedowej na Bałtyku 1876–1879; uczestnik rejsu dookoła świata 1879–1881; instruktor torpedowy, m.in. na torpedowcu „Samopał”, pancernikach „Admirał Lazarczew” i „Pietier Wielikij”, krążowniku „Afryka” oraz wykładowca na kursach oficerskich 1882–1890; starszy oficer na pancernej fregacie parowej „Władimir Monomach” 1890–1891; uczestnik prac badawczych nad udoskonaleniem

Henryk Cywiński

uzbrojenia torpedowego na okrętach oraz prac wywiadowczych w cieśninie Bosfor 1891–1896; dowódca klipra parowego „Kriejsjer” 1896–1899; komendant ośrodka szkoleniowego w Kronsztadzie 1899–1901; dowódca: krążownika „Giercog Edinburskij” 1901–1903, baz lądowych marynarki wojennej 1903–1904, ćwiczebnego krążownika „Gienierał Admiral” 1904, rosyjskiej Floty Bałtyckiej 1905–1906, Floty Czarnomorskiej (jako pierwszy w Rosji wprowadził w dowodzonej flocie strzelanie na odległość 10 mil, których wyniki bardzo pozytywnie ocenił Mikołaj II) 1906–1908; przewodniczący różnych komisji w głównym sztabie morskim 1909–1910; naczelny inspektor petersburskich i syberyjskich formacji morskich 1910; szef Sekcji ds. Elektro-Torpedowych 1909–1912. Podczas I wojny światowej pracował w przemyśle zbrojeniowym i stoczniowym. W 1922 przybył do Polski i zamieszkał w Wilnie. Awanse: gardemaryn 1875, miczman 1876, oficer torpedowy I klasy 1882, kapitan II rangi 1891, kapitan I rangi 1899, kontradmirał 1906, wiceadmirał 1910. Odznaczenia: Order Świętej Anny (II), Order Świętego Włodzimierza (III, IV), Carski i Królewski Order Świętego Stanisława (I), Legia Honorowa (V).

Lit.: CAW (akta personalne, C-4844); Cywiński H. *Wspomnienia starego admirała*, Warszawa-Wilno 1935; Machaliński Z. *Admiralowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; Machaliński Z. *Henryk Cywiński (1855–1938), wiceadmirał rosyjskiej marynarki wojennej, dyrektor i konsultant zakładów przemysłu zbrojeniowego Rosji* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych. Historia i współczesność* (red. A. i Z. Judycy), Toruń 2001.

CYWIŃSKI Zenon, rosyjski generał major, lekarz; ur. 9 sierpnia 1832 w majątku Tarasowszczyzna (pow. święciański), zm. 6 września 1904 w Wilnie, syn Dominika i Anieli z Piotrowiczów; żonaty: Maria Szostakowska; dzieci: Bohdan, Helena. Studia medyczne w Moskwie; doktorat w Akademii Wojskowo-Medycznej w Petersburgu 1871–1872. W armii rosyjskiej 1862–1895, m.in. starszy ordynator oddziału okulistycznego w wojskowym czasowym szpitalu w Wilnie 1864–1875; okulista Wileńskiego Okręgu Wojskowego 1875–1895. Autor rozpraw i artykułów w wojskowych czasopismach medycznych.

Lit.: Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. I, Warszawa 1991.

CZAJKOWSKI Michał Sadyk pasza, turecki generał dywizji, pisarz; ur. 29 września 1804 w Halczyńcu k. Berdyczowa, zm. 18 stycznia 1886 w Parchimowie, syn Stanisława i Petroneli z Głębockich. Uczestnik powstania listopadowego. W Paryżu 1831–1841. Kierownik Agencji Głównej Polskiej Misji na Wschodzie w Stambule (m.in. zakładał

Michał Czajkowski

placówki Hôtelu Lambert na Bałkanach oraz wysyłał emisariuszy na Kaukaz i na Ukrainę) 1841; twórca polskiej osady Adampol w Turcji 1842. W 1850 przyjął islam i imię Mahmed Sadyk effendi. Uczestnik wojny krymskiej, m.in. organizator i dowódca kozaków sułtańskich; uczestnik bitwy pod Silistrą; gubernator wojskowy Bukaresztu; dowódca (generał) korpusu w armii Omera paszy, a następnie Ahmeta paszy 1853–1856. Twórca i dowódca 1. Pułku Kozaków Sułtańskich 1857–1868 oraz polskiej szkoły oficerskiej w Trykali. W 1869 podał się do dymisji. Autor opowiadań i powieści tłumaczonych na kilka języków. Był jednym z najpopularniejszych pisarzy tego okresu. W 1886 popełnił samobójstwo.

Lit.: Chudzikowska J. *Dziwne życie Sadyka Paszy. O Michale Czajkowskim*. Warszawa 1971; Mołotkin-Dopierała M., Dopierała K. *Sadyk pasza—generał tragiczny* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

CZAJKOWSKI Władysław, Musafer pasza; turecki generał dywizji; ur. 1843 w Paryżu, zm. po 1908, syn Michała. Ukończył Szkołę Wojskową w Saint Cyr (Francja). Wstąpił do służby tureckiej, początkowo pod komendą ojca, potem w kawalerii tureckiej. Adiutant sułtana Abdula Azisa; komendant szkoły podoficerskiej; członek Sztabu Generalnego 1877; dowódca i reorganizator kawalerii tureckiej 1878; gubernator Libanu 1901–1907.

Lit.: Drożdż J. *Polacy w armii tureckiej w XIX wieku* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; Kosk H. *Generacja polska*, t. I, Pruszków 1998.

Eufemiusz Czaplíc

CZAPLIC Eufemiusz Joachim, rosyjski generał porucznik; ur. w 1768, zm. w 1825 w swoim majątku na Białorusi, syn Ignacego. W armii rosyjskiej 1783 - 1798, 1801–1823, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej 1787–1792 oraz rosyjsko-perskiej 1796; uczestnik wojen z Polską 1792 i 1794 oraz Francją (walczył pod Lembach, Znamem i pod Austerlitz) 1805–1814. Służył m.in. w: 3 Smoleńskim Pułku Ułanów, 11 Pskowskim Pułku Piechoty, 2 Lejb-Huzarskim Pawłogradzkim Pułku, 3 Korpusie Polskiej Armii, 2 Dywizji Kawalerii Gwardii Imperium Rosyjskiego. Członek świty Aleksandra I 1803. Odznaczenia, m.in. Order Świętego Jerzego (III), Order Świętego Włodzimierza (IV).

Lit.: Mościcki H. *Czaplíc Eufemiusz* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. IV, Kraków 1938.

CZARNOMSKI Roman Aleksander, turecki pułkownik, generał Komuny Paryskiej; ur. 28 lutego 1800 w Tłuchówku koło Lipna, zm. 28 kwietnia 1892 w Paryżu. Uczestnik powstania listopadowego. Oficer kozaków ottomańskich, a po rozwiązaniu dywizji służył w randze pułkownika w armii tureckiej 1854–1856. Oficer francuski w wojnie francusko-pruskiej 1870–1871. W 1871 związał się z Komuną Paryską, gdzie w stopniu generała organizował jednostki kawalerii. Przez kilka tygodni był komendantem szkoły wojskowej. Po upadku Komuny aresztowany i zesłany na galery, skąd po odbyciu kary powrócił do Paryża.

Lit.: Borejsza J.W. *Rewolucjonista polski. Szkic do portretu*, w: *Polska XIX wieku. Państwo, społeczeństwo, kultura*, pod red. St. Kieniewicza, Warszawa 1982; Kraszewski P. *Czarnomski Roman* [w:] *Polacy w historii i kulturze krajów Europy Zachodniej* (red. K. Kwaśniewski, L. Trzeciakowski), Poznań 1981.

DASZKIEWICZ Eugeniusz, austro-węgierski generał audytor; ur. 4 marca 1857 w Czerniowcach (Bukowina), zm. po 1915). Ukończył studia prawnicze na uniwersytecie w Czerniowcach 1881. W armii austriackiej 1876–1915, m.in. referent w Wyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu 1906–1911; referent ds. wymiaru sprawiedliwości w Naczelnym Dowództwie Landwehry 1911–1914. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik audytor 1882, kapitan audytor II klasy 1885, kapitan audytor I klasy 1886, major audytor 1895, podpułkownik audytor (1900), pułkownik audytor 1906, generał audytor 1911.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

DĄBROWIECKI Eugeniusz, austro-węgierski generał major; ur. 19 listopada 1861 w Dąbrowie Tarnowskiej, zm. 15 czerwca 1941 w Krakowie. Absolwent Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz kursu oficerów żandarmerii w Ministerstwie Obrony Krajowej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1883–1918, m.in. krajowy komendant żandarmerii dla Karyntii w Klagenfurcie 1911–1915; komendant obwodowy w Radomsku 1915–1918. Awanse: porucznik 1883, nadporucznik 1888, rotmistrz 1896, major 1907, podpułkownik 1914, generał major 1918. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Stawiecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Eugeniusz Dąbrowiecki

Jarosław Dąbrowski

DĄBROWSKI Jarosław, generał Komuny Paryskiej; ur. 13 listopada 1836 w Żytomierzu na Wołyniu, zm. 23 maja 1871 w Paryżu, syn Wiktora i Zofii z Falkenhagen-Zaleskich; żonaty: Pelagia Zgliczyńska. Nauki pobierał w Korpusie Kadetów w Brześciu Litewskim 1845–1853, Konstantynowskim Korpusie Kadetów (tzw. Pułk Szlachecki) 1853–1855, a następnie w Nikołajewskiej Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu, którą ukończył w stopniu sztabskapitana 1859–1861. W latach 1855–1859 walczył na tzw. „linii kaukaskiej”, m.in. z partyzantami czerkieskimi. Od 1862 należał do kierownictwa ruchu konspiracyjnego w Warszawie przygotowującego plany powstania zbrojnego. W 1864 skazany na 15 lat katorgi na Syberii, zbiegł z więzienia etapowego w Moskwie i wiosną 1865 przez Sztokholm przedostał się do Francji. Na emigracji zaangażował się w działalność polityczną, dążąc, m.in. do zjednoczenia emigracyjnych organizacji demokratycznych. W 1870 przedstawił władzom Republiki projekt utworzenia „lotnych oddziałów kawalerii”, złożonych z polskich ochotników atakujących tyły armii niemieckiej, które miały paraliżować komunikację i dostawy zaopatrzenia. Rząd Obrony Narodowej projekt ten odrzucił. W 1871 stanął po stronie Komuny Paryskiej będąc kolejno, m.in.: doradcą Komitetu Centralnego Gwardii Narodowej; dowódcą 11. Legii Gwardii Narodowej; komendantem (w stopniu generała) placu miasta Paryża; dowódcą kluczowego odcinka frontu w Neuilly; dowódcą 1. Armii broniącej frontu zachodniego rozciągającego się od Saint-Quen do Point-du-Jour. W dniu 2 maja 1871 Komitet Ocalenia Publicznego mianował go dowódcą całej armii czynnej, ale już 4 maja dekret ten cofnięto i nadal dowodził frontem zachodnim. W dniu 23 maja został śmiertelnie ranny na barykadzie w okolicy ulicy Myrha i placu Ornano. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II).

Lit.: Djakow W. *Jarosław Dąbrowski*, Moskwa 1969; Zdrada J. *Jarosław Dąbrowski 1836–1871*, Kraków 1973; Złotorzycka M. *Jarosław Dąbrowski*, Warszawa 1948.

DEMBICKI Adam, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 2 grudnia 1849 w Sanoku, zm. 17 kwietnia 1933 w Sanoku. Absolwent Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt i Szkoły Wojennej w Wiedniu 1873–1876. W armii austro-węgierskiej 1870–1919, m.in. nauczyciel na kursie żandarmerii polowej, a następnie w szkole kadetów w Karthaus 1879–1883; dowódca kompanii w 76. Batalionie Landwehry 1886–1890; adiutant Dowództwa Obrony Krajowej w Przemysłu 1890–1894; dowódca przemyskiego 18. Pułku Piechoty Landwehry 1898; komendant 29. Pułku Piechoty w Budziejowicach 1899–1903; dowódca 90. Brygady Piechoty Landwehry 1903–1907; dowódca 5. Dywizji Piechoty w Ołomuńcu 1907–1910; zastępca komendanta Budapesztu 1915–1916; komendant garnizonu w Salzburgu

1916–1919. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik 1876, kapitan II klasy 1883, kapitan I klasy 1886, major 1891, podpułkownik 1894, pułkownik 1897, generał major 1903, feldmarszałek porucznik 1907. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1911. Odznaczenia, m.in.: Order Leopolda (III), Order Korony Żelaznej.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

DEMBIŃSKI Henryk, generał armii węgierskiej (honwedów); ur. 16 stycznia 1791 we wsi Strzałków (woj. kieleckie), zm. 13 czerwca 1864 w Paryżu, syn Ignacego i Marianny z Moszyńskich. Ukończył Akademię Inżynieryjną w Wiedniu 1809. Oficer armii Księstwa Warszawskiego i uczestnik kampanii napoleońskich. Wódz powstania listopadowego. Po upadku powstania wyjechał do Paryża. W latach 1833–1834 jako inspektor wojsk egipskich zwiedził południową część Małej Azji i Syrię, a następnie, powróciwszy do Kairu, przedłożył wicekrólowi projekt reorganizacji armii. W 1849 przybył na Węgry, gdzie w randze feldmarszałka porucznika dowodził korpusem, potem Armią Północną. Był szefem sztabu naczelnego wodza L. Mészárosa, a przejściowo (do przybycia gen. J. Bema) naczelnym wodzem armii węgierskiej. Po klęsce armii węgierskiej pod Temesvarem wyjechał do Turcji i wstąpił do armii sułtana osmańskiego Abdülmecida I. W 1851 powrócił do Paryża.

Lit.: Kovács I. *Polacy w węgierskiej Wiosnie Ludów 1848–1849*, Warszawa 1999.

Henryk Dembiński

DEMBOWSKI Jan, włoski generał brygady; ur. ok. 1775 w Dębowej Górze (pow. orłowski), zm. 1823 w Mediolanie, syn Andrzeja; żonaty: Matylda Viscontini; dzieci: Karol. Czołowy działacz Kuźnicy Kołłątajowskiej. Po upadku insurekcji warszawskiej 1794 wyjechał do Francji. Kapitan adiutant gen. H. Dąbrowskiego. Uczestnik kampanii neapolitańskiej (ranny pod Cortona) i genueńskiej 1799. W armii włoskiej od 1802, m.in. szef sztabu w składzie dywizji gen. G. Lechi 1803; dyrektor konskrypcji w Ministerstwie Wojny w Mediolanie 1806; szef sztabu 2. Dywizji Włoskiej Pino w Perpignan 1808; komendant 1. Brygady w Dywizji Fontanelli (zajął Vallese) 1810–1811; dowódca brygady (generał) 15. Dywizji Pino, z którą uczestniczył w kampanii moskiewskiej 1812. W 1813 ze względu na stan zdrowia podał się do dymisji. Odznaczenia: Legia Honorowa (V), Order Korony Żelaznej.

Lit.: Pachoński J. *Dembowski Jan* [w:] Polski Słownik Biograficzny, t. V, Kraków 1939–1946.

DEMBOWSKI (Dębowski) Ludwik Mateusz, francuski generał brygady; ur. 24 sierpnia 1768 w Dębowej Górze (pow. orłowski), zm. 18 lipca 1812 w Valladolid (Hiszpania), syn Andrzeja. Uczestnik powstania kościuszkowskiego. W armii francuskiej 1795–1812, m.in. kapitan adiutant w sztabie armii alpejskiej François Christophe Kellermanna 1795; reprezentant legionowy przy ministrze wojny Birago w Mediolanie 1797; szef brygady przy sztabie armii gryzońskiej 1800; dowódca 104. Półbrygady Liniowej 1801; prezes Sądu Dywizyjnego w Bernie 1802; dowódca 27. Półbrygady Liniowej 1802; oficer w sztabie generałów Leclerca, a następnie Rochambeau na San Domingo 1803; szef sztabu 2. Dywizji Dragonów gen. Baragney d’Hilliers, z którą uczestniczył w bitwie pod Austerlitz 1805; dowódca brygady w 1. Dywizji, a następnie w 5. Dywizji Armii Południowej w Hiszpanii 1811. W związku z wyprawą moskiewską odwołany do Francji ruszył z Andaluzji przez Madryt ku Pirenejom. W Valladolid zginął w pojedynku na pistolety. Baron cesarstwa 1810. Odznaczenia: Legia Honorowa (V).

Lit.: Pachoński J. *Dembowski Ludwik Mateusz* [w:] Polski Słownik Biograficzny, t. V, Kraków 1939–1946.

DENIKIN Anton Iwanowicz, rosyjski generał porucznik; ur. 16 grudnia 1872 w Łowiczu, zm. 8 sierpnia 1947 w Ann Arbor (Michigan, USA), syn Iwana i Elżbiety z Wrzesińskich. Absolwent Szkoły Junkrów w Kijowie i Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu. W armii rosyjskiej od 1890–1917, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej

1904–1905 oraz I wojny światowej. Po przewrocie bolszewickim w listopadzie 1917 jeden z organizatorów, a następnie naczelny wódz Armii Ochotniczej 1917–1919. W 1919 roku stanął na czele Sił Zbrojnych Południa Rosji i latem zajął Donbas i całą centralną Ukrainę. We wrześniu 1919 roku rozpoczął ofensywę na Moskwę, ale po zdobyciu Orła (trzysta osiemdziesiąt kilometrów od Moskwy) nastąpiła kontrofensywa Armii Czerwonej i ostatecznie natarcie zakończyło się odwrotem na całym froncie i kłeską. Oddziały Armii Ochotniczej musiały opuścić całą Ukrainę, utrzymując się jedynie na Krymie. W 1920 wyemigrował na Zachód (Wielka Brytania, Belgia, Węgry, Francja). Od 1945 w USA. Autor kilku publikacji książkowych, m.in. *World events and the Russian problem* (Paris 1939). Odznaczenia: Order Świętego Jerzego (III, IV), Order Świętego Włodzimierza (III, IV), Order Świętej Anny (II, III), Order Świętego Stanisława (II, III), odznaka 1. Zimowej Kampanii Kubańskiej, brytyjski Order Łaźni, francuski Croix de Guerre, rumuński Order Mikołaja Walecznego.

Anton Denikin

Lit.: Nieuważny A. *Z matki Polki... wódz białej Rosji*, „Inne Oblicza Historii” nr 4/10 (numer specjalny); Perzyński J. *Gen. Denikin - uzdolniony matematyk, pochodził z Łowicza*; [w:] „Co tydzień historia” (dod. do „Polska. Dziennik Łódzki”), 16 X 2014.

DESPOT-ZENOWICZ Aleksander, rosyjski generał major; ur. 1829 w Kietowiszkach (pow. trocki), zm. 26 kwietnia 1897 w Koreizie na Krymie. W 1849 za poglądy antypaństwowe relegowany z Uniwersytetu Moskiewskiego i zesłany do Permu pod dozór policyjny. W 1855 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uwolniło go z dozoru policyjnego wydając w rok później pochlebną opinię. Naczelnik Kiachty 1859–1862; generał-gubernator Tobolska 1862–1867. Pomagał polskim zesłańcom na Syberii.

Lit.: *Aleksander Despot-Zenowicz b. gubernator tobolski*, Lwów 1895; Kuczyński A. *Syberia. Cztery lata polskiej diaspory*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1993; Śliwowska W. *Zesłańcy polscy w Imperium Rosyjskim w pierwszej połowie XIX wieku*, Warszawa 1998.

DORMUS Józef, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 20 lipca 1811 w Drohobyczu, zm. 17 czerwca 1890 we Lwowie. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1826–1879, m.in. oficer do zadań specjalnych przy Dowództwie Generalnym we Lwowie 1848–1850; dowódca 31. Pułku Piechoty (uczestnik wojny przeciwko Piemontowi i Francji) 1857–1860; dowódca 73. Pułku Piechoty w Rzeszowie 1860–1863; dowódca brygady w 6. Korpusie Armijnym

(uczestnik wojny z Danią) 1863–1864; lokalny brygadier we Lwowie 1865–1869; dowódca 12. Dywizji Piechoty w Krakowie 1869; generał w Dowództwie Generalnym we Lwowie 1871–1876; właściciel 72. Pułku Piechoty 1876–1879. Uehonorowany tytułem barona 1859. Awanse: porucznik 1833, kapitan II klasy 1848, kapitan I klasy 1849, podpułkownik 1854, pułkownik 1857, generał major 1863, feldmarszałek porucznik 1871; tytularny zbrojmistrz polny i tajny radca dworu 1879. Odznaczenia: Wojskowy Krzyż Zasługi, Order Żelaznej Korony (III), Order Marii Teresy (III).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Józef Dowbor-Muśnicki

DOWBOR-MUŚNICKI Józef, rosyjski generał lejtnant; ur. 25 października 1867 w Garbowie koło Sandomierza, zm. 26 października 1937 w Batorowie (pow. kłodzki); syn Romana i Antoniny z Wierzbickich; żonaty: Agnieszka Korsońska; dzieci: Gedymin, Janina, Olgierd, Agnieszka. Absolwent Konstantynowskiej Szkoły Wojskowej Kadetów w Petersburgu 1889 i Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1902. W armii rosyjskiej 1886–1918, m.in. oficer do specjalnych rozkazów w I Korpusie Syberyjskim 1904–1906; starszy adiutant w sztabie Irkuckiego Okręgu Wojskowego 1906–1908; oficer w sztabie X Korpusu 1908–1910; szef sztabu 11. Dywizji Piechoty 1910–1912; dowódca 38 Dywizji Piechoty (walki pod Rygą) 1916–1917; dowódca XXXVIII Korpusu 1917. Awanse: podporucznik 1888, porucznik 1891, sztabskapitan 1900, kapitan 1901, podpułkownik 1904, pułkownik 1914, generał major 1917, generał lejtnant 1918. Uehonorowany szablą św. Jerzego 1915. Odznaczenia: Order Świętej Anny z Mieczami (I, II, IV), Order Świętego Stanisława z Mieczami (I, II, III), Order Wojenny Świętego Jerzego (IV), Order Świętego Włodzimierza (III, IV) oraz brytyjski Order Łaźni (III), estoński Krzyż Wolności (II), łotewski Order Pogromcy Niedzwiedzia (II), chiński Order Podwójnego Smoka (III), Order Korony Włoch (III). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (mf. 117); Stawewki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

DOWBOR-MUŚNICKI Konstanty Marian, rosyjski generał lejtnant; ur. 20 kwietnia 1857 w Grabowie koło Sandomierza, zm. 1931 w Warszawie, syn Romana in Antoniny z Wierzbickich. Absolwent Akademii Wojskowo-Prawniczej w Petersburgu i Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1878–1911, m.in.

dowódca oddziałów okupujących Pekin podczas interwencji rosyjskiej w Chinach 1900–1902; dowódca pułku piechoty w wojnie rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca korpusu okupującego Persję 1909–1911. Podczas wojny polsko-bolszewickiej 1920 zgłosił się do Wojska Polskiego, jednak z powodu wieku przydziału nie otrzymał, jedynie formalnie został zaliczony do rezerwy oficerskiej. Uehonorowany złotą szablą za dzielność 1905. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (I, II), Order Świętej Anny z Mieczami (I, II), Order Świętego Włodzimierza (II, III, IV), Miecze do Orderu Świętego Stanisława (I), Order Białego Orła z Mieczami, Order Wojenny Świętego Jerzego (IV).

Lit. Arch. IRB (Francja) Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

DREWIEKIEWICZ Karol John, brytyjski generał major; ur. 2 stycznia 1946 w Stamford (Wielka Brytania), syn Wojciecha i Barbary z domu Pritchard; żonaty: Christine Elisabeth Bailey; dzieci: Peter Michał, Robert Andrew. Wykształcenie: Królewska Akademia Wojskowa w Sandhurst 1964–1966, Królewska Szkoła Inżynierii Wojskowej 1966–1967, Uniwersytet w Cambridge (nauki mechaniczne) 1967–1970, Wyższa Szkoła Kadry Armii Brytyjskiej w Camberley (kurs wyższych dowódców) 1978, Królewska Wyższa Szkoła Obrony w Londynie (kurs w zakresie bezpieczeństwa międzynarodowego) 1992. Oficer zwiadu (podporucznik) 7. Polowego Szwadronu Inżynierów Królewskich w Osnabrueck (Niemcy) 1967; dowódca oddziału (porucznik) 48. Polowego Szwadronu Inżynierów Królewskich w Ripon (oddelegowany do Sharjah w Zatoce Perskiej i RAF Wildenrath w Niemczech) 1970–1972; adiutant (kapitan) w 36. Regimente Inżynierów w Maidstone 1972–1975; oficer ds. kadr w Królewskim Oficerskim Zespole Inżynierów w Stanmore 1975–1977; oficer ds. zaplecza kadry (major) w Dowództwie 3. Dywizji Pancerniej w Soest (Niemcy) 1978–1981; dowódca 25. Polowego Szwadronu Inżynierów Królewskich w Iserlohn (Niemcy) 1981–1983; oficer ds. kadr odpowiedzialny za rekrutację oficerów inżynierów w Królewskiej Szkole Inżynierii Wojskowej w Chatham 1983–1984; oficer sztabu (podpułkownik) Wyższej Szkoły Kadry Wojskowej w Camberley 1984; dowódca 22. Regimentu Inżynieryjnego w Perham Down 1985–1988; sekretarz (pułkownik) Komitetu ds. Kadry przy Ministerstwie Obrony w Londynie 1988–1989; dowódca (brygadier) Brygady Szkoleniowej Inżynierów Królewskich w Minley 1989–1991; dyrektor ds. rekrutacji w Ministerstwie Obrony w Londynie 1993–1994; główny inżynier armii (generał major) w Minley 1994–1995; dyrektor w Dowództwie Sił Lądowych Europy Centralnej (LANDCENT) w Heidelbergu (Niemcy) 1995–1996 i 1997; szef kadry Implementation

Karol John DREWIEKIEWICZ

Force (IFOR) / Stabilisation Force (SFOR) w Sarajewie (Bośnia) 1996–1997; główny dowódca wspierania SFOR w Zagrzebiu (Chorwacja) 1997; doradca wojskowy w Sarajewie 1998; zastępca dowódcy misji i szef operacyjny w Kosowie, Pristinie i Skopje 1998–1999; oficer łącznikowy sił KFOR w Kosowie i FRY w Pristinie 1999; zastępca komendanta (wykładowca 2001–) Królewskiej Wyższej Szkoły Studiów Obronnych 1999–2000. Członek: Polskiego Towarzystwa Lotniczego (honorowy), Polish Hearth Club (honorowy), British Commission for Military History, American Civil War Round Table of UK. Odznaczenia: Order Łaźni (III), Order Świętego Michała i Świętego Jerzego (III), Medal Kampanii w Bośni (NATO), Medal Kampanii w Kosowie (NATO) oraz amerykański Legion of Merit. Miejsce zamieszkania: Wielka Brytania.

Lit.: Arch. IRB (ankieta biograficzna).

DRYGALSKI Teodor, turecki generał dywizji; ur. 1821 w Wielkopolsce, zm. 1897 w Berlinie. Oficer: pruskiej piechoty 1842–1848, austriackiej piechoty 1848–1850. W armii tureckiej, m.in. inspektor armii naddunajskiej 1857; adiutant sułtana; naczelny dowódca (generał dywizji) milicji i żandarmerii w Rumelii. W 1886 przeszedł w stan spoczynku i wyjechał do Berlina.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

Filip Dubiski

DUBISKI Filip Stanisław, rosyjski generał major, ur. 4 września 1860 w Dubiszczach na Wołyniu, zm. 28 listopada 1919 w Ryni pod Bobrujskiem (Białoruś), syn Józefa i Zofii z Korzeniowskich; żonaty: Romana Przesmycka; dzieci: Józef. Ukończył Korpus Kadetów w Kijowie i Konstantynowską Wojskową Szkołę Piechoty w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1879–1918, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca na froncie kaukaskim podczas I wojny światowej 5. Dywizji Strzelców oraz przejściowo I Korpusu. Awanse: podporucznik 1884, porucznik 1885, sztabskapitan 1892, kapitan 1890, podpułkownik 1898, pułkownik 1905, generał podporucznik 1914, generał porucznik 1917, generał major 1918. W Wojsku Polskim od 1919. Zginął w wojnie polsko-rosyjskiej.

Lit.: CAW (akta personalne, D-4982); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

DULACKI Leo John, amerykański generał broni; ur. 29 grudnia 1918 w Omaha (Nebraska, USA), syn Stanisława i Anny z Jurczaków. Wykształcenie: Creighton University w Omaha 1937–1941, Uniwersytet Jerzego Waszyngtona (Narval War College) w Waszyngtonie 1964–1965. W czasie II wojny światowej podporucznik marynarki wojennej na krążowniku USS Hornet (zatopiony podczas bitwy o Santa Cruz w Gaudalcanal 1942), a następnie komendant korpusu marynarki poza granicami USA na lotniskowcu Belleau Wood (uszkodzony w walce na Filipinach 1944). Asystent attaché marynarki wojennej Ambasady Stanów Zjednoczonych w Helsinkach 1950–1952; dowódca batalionu 1. Dywizji Marynarki Wojennej i uczestnik negocjacji podczas konfliktu koreańskiego 1952–1953; instruktor w Marine Corps Educational Center w Quantico 1954–1956; zastępca komendanta i logistyk 1. Regimentu Marynarki Wojennej w Camp Pendleton 1956–1958; attaché marynarki wojennej Ambasady Stanów Zjednoczonych w Moskwie 1958–1961; pracownik wywiadu wojskowego w Waszyngtonie 1961–1964; asystent szefa wywiadu w Wietnamie 1965–66; generał brygady i dyrektor Centrum Dowodzenia Marynarki Wojennej w Waszyngtonie 1966–1967; dowódca 5. Dywizji Marynarki Wojennej w Kalifornii 1968–1969; szef sztabu do spraw operacyjnych oddziałów amfibii w Wietnamie 1969–1970; generał dywizji i dowódca sztabu głównego 4. Dywizji Marynarki Wojennej w Kalifornii 1970–1973; inspektor generalny marynarki wojennej 1973; generał (lieutenant general) i dyrektor stanu sił zbrojnych (Manpower Marine Corps) 1973–1974. Członek zarządu: Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku 1974–1989, Devil Pups Youth Foundation w Kalifornii 1974–1990. Odznaczenia, m.in.: amerykańskie: Distinguished Service Medal (dwukrotnie), Legion of Merit (czterokrotnie), Bronze Star (dwukrotnie), Joint Service Commendation Medal, Navy Commendation Medal, Purple Heart, American Defense Service Medal, American Theater Medal, Asiatic Pacific Campaign Medal (z 12 brązowymi gwiazdami), World War II Victory Medal, National Defense Service Medal oraz koreańskie, wietnamskie, fińskie i filipińskie. Zainteresowania/hobby: golf. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (ankieta biograficzna).

Leo John Dulacki

DURSKI-TRZASKA Karol, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 6 września 1849 w miejscowości Spas (pow. starsamborski, woj. lwowskie), zm. 15 sierpnia 1935 w Wadowicach. Absolwent Instytutu Kadetów w Marburgu i Akademii Artylerii w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1868–1912, m.in. dowódca baterii w 27. Dywizjonie Artylerii Ciężkiej 1892–1894; dowódca 28. Pułku Artylerii Dywizyjnej 1900–1904; dowódca 6. Brygady Artylerii w Koszycach

1907–1908. Awanse: podporucznik 1868, porucznik 1875, kapitan II klasy 1883, kapitan I klasy 1887, major 1894, podpułkownik 1898, pułkownik 1901, generał major 1907, feldmarszałek porucznik 1912. Odznaczenia: Żelazny Krzyż (II). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

DYLEWSKI Antoni, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 28 listopada 1837 w Czerniowcach (Bukowina), zm. 1 lutego 1901 we Lwowie. Absolwent Akademii Inżynieryjnej i Szkoły Wojennej w Debreczynie. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1857–1897, m.in. nauczyciel w pułkowej szkole kadetów we Lwowie 1862; komendant szkoły ochotników jednorocznych przy dowództwie 11. Dywizji Piechoty 1869–1871; komendant strzelniczej garnizonowej we Lwowie 1884–1889; dowódca 30. Pułku Piechoty we Lwowie 1889–1893; dowódca 37. Brygady Piechoty w Pilźnie 1893–1897. Awanse: podporucznik 1857, nadporucznik 1859, kapitan 1866, major 1875, podpułkownik 1884, pułkownik 1888, generał major 1894, feldmarszałek porucznik 1897.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

DZIERŻAWSKI Jan Nepomucen, grecki generał brygady; ur. 6 maja 1777 w Strzygach Wielkich (woj. poznańskie), zm. 12 marca 1841 w Londynie, syn Hipolita. Oficer Legii Nadwiślańskiej. Uczestnik (kapitan, a następnie major) kampanii hiszpańskiej, rosyjskiej i niemieckiej 1809–1813. W armii greckiej 1821–1831. W 1822 walczył pod Petà, pod Arta i Napolii (ranny), a w latach 1823–1824 w Morei i Eumelii. Odznaczył się podczas oblężenia Missolunghi 1825. W latach 1826–1827 odbył kampanię z gen. Karaïskaky. Awanse: kapitan 1821, pułkownik 1825, generał brygady 1826.

Lit.: Arch. IRB.

DZIEWANOWSKI Wacław, rosyjski generał major; ur. 2 października 1870 w Olechowcu (gub. kijowska), zm. we wrześniu 1944 w Warszawie. Absolwent Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1899. W armii rosyjskiej 1892–1917, m.in. dowódca Pułku Grenadierów i szef transportu w sztabach różnych armii i frontów. Podczas I wojny światowej oficer Sztabu Generalnego. W latach 1918–1919 w armii gen. Antona Denikina, gdzie zarządzał transportem Ochotniczej Armii Krymsko-Azowskiej gen. Aleksandra Borowskiego, a następnie kierował

wojskową misją we Włoszech. Awanse: podporucznik 1892, porucznik 1896, sztabkapitan 1899, kapitan 1901, pułkownik 1914, generał major 1915. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (III), Order Świętego Włodzimierza (III, IV), Order Świętego Stanisława (II), Order Świętej Anny (II), Miecze do Orderu Świętego Włodzimierza, czarnogórski Order Daniła (III), japoński Order Wschodzącego Słońca (III), Order Gwiazdy Rumuńskiej. W Wojsku Polskim od 1921.

Lit.: CAW (mf. 134); Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994. Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

FALEWICZ Wojciech Stanisław, rosyjski generał major; ur. 13 maja 1863 w Werkach pod Wilnem, zm. 4 września 1935 w Warszawie, syn Karola Feliksa i Julii z Żukowskich. Absolwent Akademii Inżynierii Wojennej w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1881–1917, m.in. pracownik Wydziału Naukowego Komitetu Inżynierii w Głównym Zarządzie Inżynierii (Sekcja Fortyfikacji) w Moskwie; kierownik rozbudowy fortyfikacji w rejonie Dubna na Wołyniu 1892–1897; inspektor w Głównym Zarządzie Szkół Wojskowych 1904–1905; szef budownictwa w Petersburskim Okręgu Wojskowym 1906–1916; inspektor okręgu turkiestańskiego 1916–1917. Awanse: podporucznik 1884, kapitan 1889, podpułkownik 1897, pułkownik 1899, generał major 1906. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (F-1357); Kryśka-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991; Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

FIDERKIEWICZ Ludwik, austro-węgierski feldmarszałek porucznik, inżynier; ur. 20 marca 1849 w Wadowicach, zm. 14 września 1917 w Krakowie. Absolwent Technicznej Akademii Wojskowej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1870–1910, m.in. dowódca dywizjonu w jednostkach artylerii 1. Korpusu w Krakowie i Ołomuńcu 1892–1893; dowódca 25. Pułku Artylerii Dywizyjnej w Josefstadt 1898–1901; dowódca 14. Pułku Artylerii w Wiedniu 1904; dowódca 1. Brygady Artylerii w Krakowie 1904–1908. Awanse: porucznik 1870, nadporucznik 1876, kapitan II klasy 1878, kapitan I klasy 1883, major 1892, podpułkownik 1895, pułkownik 1898, generał major 1905, feldmarszałek porucznik 1910.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

FIEDORCZYK Alfons Wincenty, amerykański generał brygady, ksiądz katolicki; ur. 10 września 1910 w New Britain (Connecticut, USA), zm. 13 listopada 1987 w New Haven (Connecticut, USA), syn Wincentego i Rozalii z domu Bezrudczyk. Wykształcenie: St. Mary's High School i ss. Cyril and Methodius Seminary w Orchard Lake 1925–1930, Seminarium św. Bernarda w Rochester 1930–1931, Seminarium Duchowne w St. Beieuc (Francja) 1931–1935. Święcenia kapłańskie 14 lipca 1935 w St. Beieuc. W 1944 jako ochotnik w stopniu podporucznika wstąpił do Korpusu Kapelanów armii amerykańskiej. Służył jako kapelan w: 79. Dywizji Piechoty w Europie 1944; 43. Dywizji Gwardii Narodowej w Fort Jackson 1945, w Camp Pickett (pułkownik) 1950, w Korei 1950–1952, w Niemczech 1952–1953, w Korei 1967; 24. Dywizji Piechoty w Korei 1968; w głównym centrum szkolenia żołnierzy udających się do Wietnamu 1969. W 1969 przeniesiony w stan spoczynku z awansem na generała brygady. Uehonorowany „za męstwo” podczas II wojny światowej specjalnym listem od prezydenta H. Trumana. Odznaczenia: Legia Zasługi, Brązowa Gwiazda, Medal Narodowej Służby Obrony, Medal Armii Okupacyjnej, Medal Ekspedycyjnych Sił Zbrojnych USA, francuski Croix de Guerre.

Lit.: Arch. IRB (materiały biograficzne).

James Frankosky
Rys. T. Kurek

FRANKOSKY (Frankowski) James Oliver, amerykański generał major; ur. 6 lutego 1919 w Fargo (Dakota Północna, USA), zm. 22 kwietnia 2015 w USA, syn Stanisława i Pearl z domu Aaland; żonaty: Alice Gordon; dzieci: Joanna, Mary, James. Wykształcenie: Akademia Wojskowa w West Point 1943, George Washington University w Waszyngtonie 1969. W armii amerykańskiej 1943–1973, m.in. dowódca 509. Skrzydła Lotnictwa Bombowego w bazie Sił Powietrznych Pease (New Hampshire) 1963–1967; zastępca dyrektora w Sztapie Generalnym Sił Powietrznych Stanów Zjednoczonych, Pentagon 1969–1970; zastępca dowódcy 13. Armii Lotniczej (baza Clark na Filipinach) 1971–1973; kierownik oddziału Batelle Memorial Institute w Waszyngtonie 1974–1976, oraz Science Applications, Inc. w Vienna (Virginia) 1977–1983. Członek Fundacji Kościuszkowskiej. Odznaczenia: Distinguished Flying Cross, Legion of Merit, Air Force Distinguished Service Medal (2x), francuski Croix de Guerre.

Lit.: Arch. IRB (materiały biograficzne); Wierzbiański B. *Who's Who in Polish America*, New York 1996.

FRANKOWSKI Władysław, rosyjski generał major; ur. 6 grudnia 1859 w Olszanie (gub. kijowska), zm. 30 sierpnia 1922 w Warszawie,

syn Ignacego i Tertesy Regnault d'Saint Jean d'Angely. Absolwent Szkoły Junkrów Kawalerii w Jelizawiegradzie 1878 i Wyższej Szkoły Oficerów Kawalerii w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1876–1918, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1905; dowódca II Brygady oraz pełniący obowiązki dowódcy 12. Dywizji Jazdy 1900–1913. Awanse: podporucznik 1878, porucznik 1880, podrotmistrz 1884, rotmistrz 1890, podpułkownik 1900, pułkownik 1904, generał major 1913. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (I, II), Order Świętej Anny (I, II), Legia Honorowa (IV). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (mf. 148); Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

FREDRO Jan Maksymilian, rosyjski generał brygady; ur. 1784 w Su-rochowie, zm. 15 lutego 1845 w Paryżu, syn Jacka i Marianny z Dembińskich; żonaty: Praskowia Gołowin; dzieci: Feliks, Józef. Oficer armii Księstwa Warszawskiego, następnie Królestwa Polskiego. W armii rosyjskiej 1816–1822. Adiutant Aleksandra I w stopniu generała brygady.

Lit.: Manteufflowa M., Skałkowski A. *Fredro Jan Maksymilian* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. VII, Kraków 1948–1958.

FUCHSIG Władysław, austro-węgierski generał audytor; ur. 14 stycznia 1858 we wsi Harbutowice (Małopolska), zm. 28 stycznia 1922 w Wiedniu. Absolwent gimnazjum w Wadowicach i Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie 1879. W armii austro-węgierskiej 1877–1916, m.in. referent ds. wymiaru sprawiedliwości w dowództwie 13. Korpusu w Zagrzebiu 1902–1903; kierownik sekretariatu i protokołu w Najwyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu 1903–1906; prezes Senatu Najwyższego Sądu Wojskowego w Wiedniu 1915–1916. Awanse: porucznik 1877, nadporucznik audytor 1882, kapitan audytor II klasy 1884, kapitan audytor I klasy 1886, major audytor 1893, podpułkownik audytor 1902, pułkownik audytor 1906, generał audytor 1911.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

FUGLEWICZ Ludwik, austro-węgierski generał intendent; ur. 6 lipca 1859 w Stanisławowie, zm. 15 września 1943 w Krakowie. Ukończył Akademię Wojskową w Wiener Neustadt 1875–1879 oraz kursy specjalistyczne w Wiedniu: nauczycielski kurs gimnastyki i szermierki

1886–1887, kurs intendenty 1889–1891. W armii austro-węgierskiej 1879–1918, m.in. oficer intendenty: w Stryju 1879–1883, w Wiedniu 1883–1887 i 1899–1914, w Jarosławiu 1887–1893, w Krakowie 1893–1899; szef intendenty w Komendzie Wojskowej w Krakowie 1914–1917; inspektor ds. ekonomicznych w Komendzie Wojskowej w Wiedniu 1917–1918; inspektor ds. odszkodowań wojennych w Ministerstwie Wojny w Wiedniu 1918. Awanse: podporucznik 1879, starszy porucznik 1884, kapitan II klasy 1891 [w intendencji cesarskiej i królewskiej Armii:] podintendent 1893, intendent 1901, starszy intendent II klasy 1909, starszy intendent I klasy 1913, generał intendent 1913. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, F-1352); Bielski M. *Generałowie odrodzonej Rzeczypospolitej*, t. II, Toruń 1996; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

GAŁKOWSKI (Gallckowski) Zygmunt, duński brygadier; ur. ok. 1660, zm. 7 kwietnia 1756 w Naestved (Dania), syn Mathiasa i Benique von Løbersdorff. W armii duńskiej 1700–1734, m.in. oficer 3. Pułku Jazdy na żołdzie angielsko-holenderskim 1700; dowódca pułku kawalerii 1711. Awanse: porucznik 1700, rotmistrz 1705, major 1711, podpułkownik 1711, pułkownik 1713, brygadier 1731. Po zwolnieniu z armii przez czternaście lat był gubernatorem na wyspie Møn (Morze Bałtyckie).

Lit.: Kruszewski E. *Polacy w siłach zbrojnych monarchii duńskiej od połowy XVII do końca XVIII stulecia* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

GAWROŃSKI Wiktor Mieczysław, rosyjski generał major; ur. 20 kwietnia 1863 w Braclawiu na Podolu, zm. 8 listopada 1946 w Warszawie. Ukończył Korpus Kadetów w Kijowie 1883, Konstantynowską Szkołę Wojskową w Petersburgu i Nikołajewską Szkołę Inżynierską w Petersburgu. W wojskach kolejowych armii rosyjskiej 1880–1918, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca brygady wojsk kolejowych podczas I wojny światowej. W 1918 przez krótki okres generał do spraw kolejowych przy Głównym Technicznym Zarządzie Armii Ukraińskiej. Awanse: podporucznik 1883, porucznik 1885, sztabskapitan 1893, kapitan 1898, podpułkownik 1904, pułkownik 1908, generał major 1916. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II), Order Świętej Anny (II), Order Świętego Włodzimierza (IV). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, G-8747); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

GAŚIECKI-WŁOSTOWIEC Jakub, austro-węgierski generał major; ur. 10 lipca 1860 w Olkusz, zm. 2 maja 1933 w Krakowie, syn Franciszka i Marii z Ankusińskich; żonaty: Maria Pomian-Grabińska. Absolwent Korpusu Kadetów w Łobzowie 1877 oraz wyższego kursu dla dowódców pułków 1914. W armii austriacko-węgierskiej 1879–1918, m.in. dowódca batalionu w 77. Pułku Piechoty 1907–1913; dowódca 40. Pułku Piechoty w Rzeszowie 1913–1914; dowódca na froncie rosyjskim 89. Brygady Piechoty Landwehry 1914–1915; inspektor wyszkolenia piechoty oraz inspektor szkół oficerskich w Dowództwie Wojskowym w Koszycach 1916–1918. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1917. Awanse: podporucznik 1881, porucznik 1886, kapitan 1892, major 1905, podpułkownik 1909, pułkownik 1912, generał major 1916. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III), Krzyż Zasługi Wojskowej (III). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, G-7509); Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

GEDL Edward Bronisław, austro-węgierski generał audytor; ur. 23 lipca 1854 w Wiedniu, zm. w 1909 w Altenburgu koło Wiednia. Absolwent gimnazjum w Rzeszowie oraz studiów prawniczych na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i Uniwersytecie Wiedeńskim. W armii austro-węgierskiej 1874–1909, m.in. sędzia śledczy Sądu Marynarki Wojennej w Poli 1885–1887; koncypiant w 4. Oddziale Ministerstwa Wojny w Wiedniu 1891–1896; referent ds. wymiaru sprawiedliwości w tyrolskim 3. Korpusie 1896–1901; kierownik Oddziału Prawnego Sekcji Marynarki Ministerstwa Wojny 1901–1902; referent w Najwyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu, a następnie również szef jego kancelarii 1902–1909. Awanse: nadporucznik audytor 1879, kapitan audytor II klasy 1881, kapitan audytor I klasy 1883, major audytor 1890, podpułkownik audytor 1896, pułkownik audytor 1901, generał audytor 1902.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

GEPPERT Karol, austro-węgierski generał major; ur. 25 marca 1837 w Przemyślu, zm. 15 maja 1913 we Lwowie. Absolwent kursu kadetów

w kołomyjskim pułku piechoty. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1853–1891, m.in. uczestnik wojny przeciwko Sardynii i Francji 1858; dowódca 71. Batalionu w Tarnopolu 1875–1884; dowódca 67. Batalionu Landwehry w Złoczowie 1884–1887; dowódca 62. Batalionu Landwehry w Stanisławowie 1887–1889; dowódca stanisławowskiego 20. Pułku Piechoty Landwehry 1889–1890; dowódca 55. Pułku Piechoty z Brzeżan 1890–1891. Awanse: podporucznik 1854, porucznik 1858, nadporucznik 1858, kapitan II klasy 1866, kapitan I klasy 1871, major 1877, podpułkownik 1882, pułkownik 1887, generał major 1891.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

GINTOWT-DZIEWIAŁTOWSKI Kazimierz, austro-węgierski generał major; ur. 1 marca 1817 w Obetnicy, zm. 6 maja 1877 w pociągu pomiędzy Pragą a Kolinem. Absolwent Terezjańskiej Akademii Wojskowej. W armii austro-węgierskiej 1835–1873, m.in. dowódca kompanii we Włoszech podczas Wiosny Ludów (uczestnik bitwy pod Custozzą 1848 i pod Novarą 1849); dowódca 57. Pułku Piechoty (ciężko ranny w bitwie pod Königgrätz dostał się do niewoli) 1866; dowódca 72. Brygady Piechoty w Zagrzebiu 1871–1872; dowódca 19. Brygady Piechoty w Josefstadt 1872–1873. Awanse: podporucznik II klasy 1838, podporucznik I klasy 1841, nadporucznik 1844, kapitan 1848, major 1854, podpułkownik 1859, pułkownik 1866, generał major 1872.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

GŁODZIŃSKI Gustaw, austro-węgierski generał major; ur. 1 sierpnia 1838 we Lwowie, zm. 4 kwietnia 1919 w Wiedniu. Absolwent cywilnej szkoły technicznej we Lwowie, pułkowej szkoły kadetów oraz kursu oficerów sztabowych Landwehry. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1854–1891, m.in. uczestnik tłumienia powstania w Bolonii podczas wojny we Włoszech 1859; szef wyszkolenia rekrutów w 68. Batalionie Piechoty Landwehry w Brodach 1872–1876; adiutant w Dowództwie Landwehry 1884–1886; dowódca 77. Batalionu Piechoty Landwehry w Czerniowcach 1886–1889; dowódca czerniowieckiego 22. Pułku Piechoty Landwehry 1889–1891. Awanse: porucznik II i I klasy 1859, nadporucznik 1865, kapitan II klasy 1866, kapitan I klasy 1873, major 1880, podpułkownik 1886, pułkownik 1888, generał major 1918.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

GOŁOGÓRSKI Emil, austro-węgierski feldmarszałek porucznik, inżynier; ur. 27 lutego 1862 w Wiedniu, zm. 7 lutego 1921 w Warszawie. Absolwent Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu 1880–1883, Wyższego Kursu Inżynierii w Wiedniu 1889 i Politechniki Wiedeńskiej 1892. W armii austro-węgierskiej 1883–1918. W latach 1892–1894 uczestniczył przy rozbudowie twierdz w Krakowie i Trydencie. Specjalista ds. opracowywania instrukcji z zakresu wojny fortecznej w Sztabie Inżynierii; dowódca: 93. Pułku Piechoty, 57. Pułku Piechoty, 23. Brygady Piechoty 1907–1912; generalny inspektor saperów w Ministerstwie Wojny w Wiedniu 1912–1914. Podczas I wojny światowej dowódca przyczółku mostowego w Krems, dowódca 8. Brygady Piechoty i 4. Dywizji Piechoty, przyczółków w Bratysławie i Dęblinie, ponownie generalny inspektor saperów, a następnie dowódca 10. Dywizji Piechoty. Racjonalizator i reformator sztuki fortyfikacyjnej. Awanse: podporucznik 1883, porucznik 1888, kapitan 1894, major 1900, podpułkownik 1904, pułkownik 1907, generał major 1912, feldmarszałek porucznik 1915. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, G-7492/8219/751); Pachoński J. *Gołogórski Emil* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. VIII, Kraków 1959–1960.

Emil Gołogórski
Rys. T. Kurek

GOSŁAWSKI von KSIĘŻOMIERZ Marcełi, austro-węgierski generał major; ur. 16 stycznia 1862 w Brodach (obwód lwowski), zm. 25 stycznia 1934 w Krakowie. Absolwent Szkoły Kadetów Piechoty we Lwowie 1879–1880 oraz Armijnej Szkoły Strzeleckiej. W armii austriacko-węgierskiej 1879–1917. Uczestnik I wojny światowej jako dowódca batalionu (wślawił się brawurowym atakiem dowodząc swoim batalionem pod Księżomierzem) i pułku. W sierpniu 1915 mianowany inspektorem fabryk i zakładów wojskowych w Dolnej Austrii. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1916. Awanse: porucznik 1883, nadporucznik 1888, kapitan II klasy 1894, kapitan I klasy 1897, major 1907, podpułkownik 1911, pułkownik 1914, generał major 1917. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III), Order Franciszka Józefa (III). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Górzyński S. *Nobilitacje w Galicji w latach 1772–1918*, Warszawa 1999; Rydel J. *W służbie cesarza i ikróla*, Kraków 2001; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

GRABIŃSKI Józef Joachim, francuski i włoski generał; ur. 19 marca 1771 w Warszawie, zm. 25 sierpnia 1843 w San Marino in Argine pod Bolonią, syn Stanisława i Justyny z Zandrowiczów; żonaty: Maria Anna Broglio. Pułkownik w powstaniu kościuszkowskim. W 1797

wyjechał do Paryża, a następnie do Mediolanu, gdzie wstąpił do Legionu Polskiego w służbie Republiki Cisalpińskiej. Dowódca 2. Batalionu I Legii podczas kampanii latyosańskiej przeciwko Austrii; uczestnik wyprawy egipskiej Napoleona (brał udział w szturmie na Aleksandrię i w bitwie pod piramidami) 1798; szef brygady w Legii Włoskiej, następnie wcielony ze swoją półbrygadą do armii włoskiej 1800–1806. W 1807 mianowany przez Napoleona generałem. Wyjechał do Warszawy, gdzie zajmował się organizowaniem legii polsko-włoskiej, przemianowanej na nadwiślańską, na żołdzie francuskim. W 1805 krytycznie odniósł się do rozkazu Napoleona dotyczącego przetrzucenia legii do Hiszpanii, uzyskał bezterminowy urlop i wyjechał do swojej posiadłości we Włoszech. W 1831 naczelny wódz (generał dywizji) powstania w Bolonii. Po utworzeniu Federacji Zjednoczonych Prowincji Włoskich, dowodził obroną linii Padu, a następnie całej Romanii. Odznaczenia: m.in. Legia Honorowa (V), Order Korony Żelaznej.

Lit.: Kozłowski J. *Grabiński Józef Joachim* [w:] *Słownik Polaków i instytucji polskich we Włoszech* (red. K. Dopierała, H. Fokciński), Bydgoszcz 2001; Pachoński J. *Grabiński Józef Joachim* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. VIII, Kraków 1959–1960.

GRANDOWSKI Eugeniusz, austro-węgierski generał major; ur. 17 października 1865 w Oświęcimiu, zm. 4 czerwca 1944 w Przemyślu, syn Jana i Józefy z domu Stępińskiej. Absolwent Wojskowej Akademii Technicznej w Wiedniu 1884–1887 oraz Wyższego Kursu Artyleryjskiego. W armii austro-węgierskiej 1887–1917, m.in. dowódca 36. Kadrowego Parku Amunicyjnego w Przemyślu 1891–1893; adiutant Dowództwa 10. Brygady Artylerii 1893–1897; komendant kancelarii w 5. Pułku Artylerii Dywizyjnej w Brnie 1898–1901; adiutant Generalnego Inspektora Artylerii 1901–1908; dowódca 10. Pułku Haubic Polowych 1914; dowódca (w czasie walk na froncie wschodnim) 30. Pułku Artylerii Polowej 1914–1916; dowódca 3. Brygady Artylerii Polowej 1915. Awanse: nadporucznik 1891, kapitan II klasy 1897, kapitan I klasy 1900, major 1908, podpułkownik 1911, pułkownik 1915, generał major 1917. Odznaczenia: Krzyż Zasługi Wojskowej. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Konopczyński W. *Grandowski Eugeniusz* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, tom VIII, Kraków 1960.

Bronisław Grąbczewski

GRĄBCZEWSKI Bronisław, rosyjski generał porucznik, topograf, etnograf, odkrywca; ur. 15 stycznia 1855 w Kownatowie (pow. telezewski), zm. 27 lutego 1926 w Warszawie, syn Ludwika. Absolwent Instytutu Górniczego w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1873–1910,

m.in. służył w 14. Turkiestańskim Batalionie biorąc udział w Kampanii Ałtajskiej i Kampanii Samarkandzkiej 1876–1878; uczestnik dywersji przeciw emirowi Abdur Rahman Chanowi 1888; generalny komisarz Kwantungu z siedzibą w Porcie Artura 1899–1903; gubernator astrachański i hetman polny Astrachańskiego Wojska Kozackiego 1903–1907; kierownik Zarządu Kolei Wschodniochińskiej w Harbinie 1907–1910. W czasie rewolucji bolszewickiej z polecenia gen. Denikina udał się na Daleki Wschód z misją do admirała Kołczaka. Po upadku Kołczaka powrócił do Warszawy. Podczas służby w armii Imperium Rosyjskiego prowadził badania w Azji Środkowej oraz kierował ekspedycjami naukowymi w Hindukuszu, Kaszgarii, Tybecie, Afganistanie i Pamiarze. Między innymi autor wspomnień oraz monografii (trzy tomy) o Azji Centralnej. Uehonorowany złotym medalem Rosyjskiego Towarzystwa Geograficznego w Petersburgu.

Lit.: Bazylow L. *Historia Rosji*, tom II, Warszawa 1983; *Encyklopedia Powszechna PWN*, Warszawa 1974; Gieysztorowa I. *Polscy podróżnicy [w:] Wkład Polaków do kultury świata*, red. M. Krępiec, Lublin 1973; Olszewicz B. *Generał Bronisław Grąbczewski, polski badacz Azji Środkowej*, Poznań 1927.

GREGOROWICZ Leon Jan, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 28 czerwca 1850 we Lwowie, zm. w 1918. Absolwent Terezańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt. W armii austro-węgierskiej 1870–1911, m.in. wykładowca w Szkole Kadetów Piechoty we Lwowie 1881–1883; dowódca batalionu w 3. Pułku Piechoty w Brnie 1897–1900; dowódca 91. Pułku Piechoty 1903–1907; dowódca 90. Brygady Piechoty Landwehry w Jarosławiu 1907–1909. Awanse: porucznik 1870, nadporucznik 1876, kapitan II klasy 1883, kapitan I klasy 1887, major 1894, podpułkownik 1898, pułkownik 1901, generał major 1907, feldmarszałek porucznik 1911.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

GRZESICKI Wiktor, austro-węgierski generał major; ur. 1859 w Ochotnicy (Ziemia Sądecka), zm. 28 stycznia 1917 w Lublinie. Absolwent Akademii Wojskowej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1876–1917, m.in. nauczyciel języków obcych w szkolnictwie wojskowym (m.in. w Szkole Kadetów w Innsbrucku) 1887–1891; pracownik Biura Ewidencji Sztabu Generalnego 1891–1909, pracownik Biura Operacyjnego Sztabu Generalnego (m.in. redaktor pisma wojskowego „Straußlers Militärblatt”) 1909–1915. W 1915 w zastępstwie gen. Karola Durskiego pełnił obowiązki komendanta Legionów Polskich. Zwalczał Józefa Piłsudskiego i odrębność formacji legionowej.

Zastępca generała gubernatora w Lublinie 1916–1917. Awanse: kapitan 1890, major 1904, pułkownik 1912, generał major 1916. Odznaczenia: m.in. Rycerski Krzyż Orderu Leopolda, Order Korony Żelaznej, Rycerski Order Franciszka Józefa.

Lit.: Pachoński J. *Grzesicki Wiktor* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. IX, Kraków 1960–1961.

GRZYWIŃSKI Stanisław, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 13 listopada 1855 we Lwowie, zm. 19 lutego 1927 w Krakowie. Wykształcenie: Wojskowa Akademia Techniczna w Wiedniu 1875–1879, Wyższy Kurs Inżynieryjny 1884–1886. W armii austro-węgierskiej 1879–1917; m.in. kierujący budową koszar w Ołomuńcu 1886; dowódca kompanii i oficer uzbrojeniowy w 1. Pułku Inżynieryjnym 1889–1899; dowódca 9. Batalionu Pionierów w Josefstadt 1900–1905; dowódca 12. Batalionu Pionierów w Hermannstadt 1905; dowódca batalionu w 25. Pułku Piechoty w Lasoncz 1906–1908; ekspert ds. fortyfikacji w Dowództwie Bazy Marynarki w Poli 1912; dowódca Twierdzy Petrovaradin 1913–1917. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik 1883, kapitan II klasy 1888, kapitan I klasy 1892, major 1900, podpułkownik 1905, pułkownik 1909, generał major 1913, feldmarszałek porucznik 1916. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001; Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

GZOWSKI LINDSEY George Roy, kanadyjski generał, fizyk; ur. 2 czerwca 1920 w Toronto, zm. 6 września 2011 w Kanadzie, syn Charlesa B. Lindsey’a i Wandy Kazimierzy z Gzowskich. Studiował w Cavendish Laboratory. W czasie II wojny światowej kapitan w Royal Canadian Artillery. Po wojnie zatrudniony w zakładach badawczych wzbogacenia uranu w Chalk River nad rzeką Ottawa. W 1966 mianowany naczelnym dyrektorem badań operacyjnych Kanadyjskiego Sztabu Generalnego. Zajmował się badaniami nad bronią jądrową w służbie NATO. Odznaczenia m.in.: Order of Canada.

Lit.: Michałowski W. *Najemnicy wolności*, Białystok 1991.

Edmund Hauser

HAUSER Edmund, austro-węgierski generał major; ur. 23 grudnia 1868 w Bóbrce (Małopolska Wschodnia), zm. 21 września 1949 w Poznaniu, syn Teodora i Józefy z Pieńczakowskich; żonaty: Anna Klinger. Ukończył Korpus Kadetów w Łobzowie 1885 i Akademię Sztabu Generalnego w Wiedniu 1896. W armii austro-węgierskiej

1885–1918, m.in. dowódca batalionu piechoty. W czasie I wojny światowej, m.in. szef oddziału sztabu IV Armii, dowódca Krakowskiego Pułku Piechoty 1915–1916, dowódca 11. Dywizji Piechoty 1917–1918 i 22. Brygady Piechoty 1918. Awanse: podporucznik 1889, major 1908, pułkownik 1914, generał major 1918. W Wojsku Polskim 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, H-3226); Bielski M. *Generałowie odrodzonej Rzeczypospolitej*, t. II, Toruń 1996; *Encyklopedia Wojskowa* (red. O. Laskowski), t. III, Warszawa 1933; Suchcitz A. *Generałowie wojny polsko-sowieckiej*, Białystok 1993.

HENNING DE MICHAELIS Eugeniusz, rosyjski generał porucznik; ur. 29 grudnia 1863 w Modlinie, zastrzelony przez Niemców we wrześniu 1939 pod Sinołęką koło Kałuszyzna, syn Michała i Wandy z Gibasiewiczów. Ukończył Szkołę Junkrów w Warszawie 1884 i Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu 1891. W latach 1891–1900 służył przez pierwsze pięć lat w sztabie w Warszawie, a następnie w Irkucku, gdzie pełnił obowiązki w sztabie okręgu i wykładał w Szkole Junkrów Kozackich. Pełniąc służbę na Syberii wpłynął na uwolnienie wielu zesłańców polskich. Uczestnik wojny chińskiej 1900–1901 jako szef sztabu 3. Brygady Piechoty oraz wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905. Generalny kwatremistrz nadamurskiego sztabu wojskowego w Chabarowsku 1908–1910; dowódca brygady piechoty w Symbirsku 1911; komendant twierdzy Dęblin 1911–1914. W czasie I wojny światowej dowódca: 2. Brygady Strzelców 1914–1915, 13. Dywizji Piechoty 1915–1917, XXIX Korpusu 1917. W 1917 wyznaczony na inspektora Polskiej Siły Zbrojnej na Ukrainie. Awanse: podporucznik 1884, kapitan 1891, pułkownik 1889, generał major 1908, generał porucznik 1915. Za zasługi podczas I wojny światowej uhonorowany „Złotą szablą”. Odznaczenia: m.in. Cesarski i Królewski Order Orła Białego, Legia Honorowa (III), Order Świętego Jerzego (IV). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Ciepielewicz M. *Generałowie polscy w opinii J. Piłsudskiego*, „Wojskowy Przegląd Historyczny” (Warszawa) 1/1966; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

HORAIN Michał, hiszpański generał; ur. 1805 w Warszawie, zm. 13 lipca 1855 w Hiszpanii, syn Jana i Kunegundy z Zielińskich; żonaty: Antonina Janiszewska. Uczestnik powstania listopadowego, po upadku którego emigrował do Francji. Kapitan w Legii Portugalskiej gen. Józefa Bema 1833–1835; dowódca szwadronu, a następnie komendant ułanów polskich w armii Marii Krystyny w wojnie domowej z karlistami

Eugeniusz
Henning de Michaelis

1835–1839; adiutant połowy gen. B. Espartero (za zdobycie Plaza de Berga awansowany do stopnia pułkownika) 1838–1840; adiutant marszałka B. Espartero w Madrycie 1841–1843. W latach 1843–1847 przebywał na wygnaniu po upadku rządów marszałka Espartero. Po amnestii wydanej w 1847 wrócił do Hiszpanii. W 1853 wszedł w skład sztabu generalnego, a w 1854 mianowano go brygadierem kawalerii z tytułem hrabiowskim oraz generałem świty królewskiej. Odznaczenia: Krzyż Świętego Ferdynanda (3×), Order Izabeli Katolickiej (IV), Order Karola III (III). Zginął w nieszczęśliwym wypadku podczas przejażdżki konnej.

Lit.: Owsieńska A. *Horain Michał* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. IX, Kraków 1960–1961.

IHNATOWICZ Konstanty, rosyjski generał major; ur. 30 kwietnia 1865 w Tule (Rosja), zm. 21 września 1944 w Warszawie, syn Witolda i Konstancji z Abramowiczów; żonaty: Maria Wężyk-Widawska; dzieci: czworo. Absolwent Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej w Petersburgu i Nikołajewskiej Szkoły Inżynieryjnej w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1881–1918, m.in. dowódca baonu pontonierów na froncie 1914; oficer w Zarządzie Inspektoratu Inżynierii Okręgu Wojennego w Piotrogradzie. Awanse: podporucznik 1885, pułkownik 1912, generał major 1915. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, I-623); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

ILIŃSKI Antoni Aleksander, Iskender pasza, turecki generał; ur. 1814 w Jarmolińcach (gub. wołyńska), zm. w czerwcu 1861 w Konstantynopolu, syn Aleksandra i Marii z Budzyńskich. Uczestnik powstania listopadowego. W 1833 zaciągnął się do legionu portugalskiego gen. Józefa Bema, a następnie udał się do Algieru, gdzie walczył przeciwko armii Abd-el-Kadera. Walczył jako ochotnik w Hiszpanii, Chinach, Indiach i w oddziałach francuskiej Legii Cudzoziemskiej. Od 1847 w armii tureckiej, m.in. dowódca 3. Pułku Jazdy w armii gen. Omera paszy w wyprawie przeciwko powstańcom w Bośni i Hercegowinie; uczestnik wojny krymskiej (wstąpił się pod Caracal rozbiem pułku huzarów carskich 1854 oraz szarżą pod Eupatorią 1855); walczył na froncie kaukaskim pod Kars i nad rzeką Arpaczaj; generał w armii Omera paszy i uczestnik działań przeciwko ruchom powstańczym w Mezopotamii 1858. Uehonorowany orderami tureckimi oraz szablą wysadzaną diamentami.

Antoni Iliński

Lit.: Drożdż J. *Polacy w armii tureckiej w XIX wieku* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy) Toruń 2001; Łątka J. *Lew nasz, lew polski. Pasza Iskender (Antoni Iliński)*, Kraków-Gdańsk 1996.

ISKIERSKI Juliusz, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 31 maja 1852 we Lwowie, zm. 13 czerwca 1916 w Wiedniu. Ukończył Akademię Wojskową w Wiener Neustadt oraz Wojskowy Instytut Nauczycieli Jazdy Konnej. W armii austro-węgierskiej 1872–1913, m.in. nauczyciel taktyki i organizacji wojska w Szkole Kadetów Kawalerii w Mährisch Weißkirchen 1885–1892; dowódca szwadronu, a następnie dywizjonu w 6. Pułku Ułanów Landwehry 1894–1899; dowódca 1. Pułku Ułanów Landwehry w Kołomyi, a następnie we

Lwowie 1899–1906; komendant 14. Brygady Kawalerii 1906–1907; dowódca 2. Brygady Kawalerii Landwehry w Krakowie 1907–1909; dowódca 21. Brygady Kawalerii we Lwowie 1909–1912; dowódca 4. Dywizji Kawalerii we Lwowie 1912. Awanse: porucznik 1872, nadporucznik 1877, rotmistrz 1885, major 1894, podpułkownik 1897, pułkownik 1900, generał 1906, feldmarszałek porucznik 1910.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

IWANOWSKI Leon, rosyjski generał podporucznik; ur. 26 czerwca 1869 w powiecie brzeskim na Grodzieńszczyźnie, zm. 23 marca 1934 w Warszawie, syn Konstantego i Konstancji; żonaty: Weronika Lebie-diewa. Wykształcenie: Wydział Matematyki Uniwersytetu Państwowego w Petersburgu, Szkoła Junkrów Piechoty w Wilnie, Wydział Prawa Aleksandrowskiej Akademii Wojskowej w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1889–1918, m.in. pomocnik prokuratora Sądu Wojskowego Syberyjskiego, a następnie Warszawskiego Okręgu Wojskowego; uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej (w sztabie głównodowodzącego Armią Syberyjską) 1904–1905 i I wojny światowej (w sztabie w. ks. Mikołaja i w dowództwie frontu). Awanse: podporucznik 1890, porucznik 1893, sztabskapitan 1899, kapitan 1901, podpułkownik 1905, pułkownik 1909, generał major 1917. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II), Order Świętej Anny (II). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Teofil Iwanowski

IWANOWSKI Teofil, argentyński generał; ur. 1827 w Poznaniu, zm. 24 września 1874 w San Luis (Argentyna). Uczestnik powstania wielkopolskiego 1848. W 1852 przybył do Argentyny, gdzie brał udział w walkach przeciwko dyktatorowi argentyńskiemu gen. J. M. Rosas jako żołnierz batalionu „San Martin”. Uczestnik kampanii „Podbój pustyni” przeciwko Indianom i buntującym się generałom 1856. Odznaczył się w bitwach pod Cepeda 1859 i pod Pavón 1861. Dowódca batalionu „Mendoza” w wojnie paragwajskiej i uczestnik bitew pod Paso de San i Humaita 1865–1870. W 1870 na polecenie prezydenta Domingo Faustino Sermiento tłumił rozruchy rewolucyjne płk. L. Jordana w prowincji Entre Rios i płk. Segovia w prowincji Mendoza. Po wybuchu rewolty wojskowej w 1874 zginął pod bagnetami zbuntowanych żołnierzy. Awanse: kapral 1852, sierżant 1853, podporucznik 1854, kapitan 1861, major 1866, podpułkownik 1866, pułkownik 1867, generał 1870. Z polecenia rządu argentyńskiego wystawiono mu w 1875 mauzoleum w Villa Mercedes (stan San Luis), gdzie spoczywają

jego prochy. W mieście Merlo nazwano jedną z ulic jego nazwiskiem i wystawiono mu pomnik w pobliżu stołecznego lotniska Moron.

Lit.: Pyzik E. *Los Polacos en la Republica Argentina 1812–1900*, Buenos Aires 1944.

IWASZKIEWICZ-RUDOSZAŃSKI Wacław, rosyjski generał major; ur. 12 sierpnia 1871 w Omsku (Syberia), zm. 25 listopada 1922 w Warszawie, syn Witalisa i Leokadii z domu Karafa-Korbut. Absolwent Korpusu Kadetów w Omsku 1890 i Pawłowskiej Szkoły Wojennej w Petersburgu 1891. W armii rosyjskiej 1892–1917. Uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905 oraz I wojny światowej. Awanse: podporucznik 1891, porucznik 1895, kapitan 1904, podpułkownik 1904, pułkownik 1910, generał major 1914. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, I-625); Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

IZENSZMID-MILBITZ (Izenschmidt, Izensmid) Aleksander, włoski generał major; ur. 20 sierpnia 1800 w Kurszanach (pow. włokomierski), zm. 17 czerwca 1883 w Turynie (Włochy), syn Aleksandra i Karoliny z Kossowskich; żonaty: Róża de Briffa. Uczestnik powstania listopadowego. W 1833 w Legionie Polskim w Portugalii. Następnie osiadł we Francji, gdzie m.in. jako ekstern uczęszczał do Szkoły Sztabu Generalnego. W armii Republiki Rzymskiej od 1849 jako dowódca 4. Brygady Piechoty (generał brygady) walczył u boku Garibaldiego pod Velletri oraz uczestniczył w obronie Rzymu, wstawiając się w walkach przy Ponte Molle i Monti Parioli. Po upadku Republiki Rzymskiej, z resztek Legionu Mickiewicza oraz ochotników włoskich, zorganizował oddział, który drogą morską udał się do Grecji, żeby stąd przyjąć z pomocą powstaniu węgierskiemu. Po przybyciu do Patras dowiedziano się o zwycięstwie Austriaków, wobec czego żołnierze pozostali jakiś czas w Grecji. Wydalony z niej w 1852 osiadł na Malcie. Ponownie w armii Garibaldiego w Palermo od 1860. Dowódca 16. Dywizji, z którą odbył kampanię neapolitańską, m.in. broniąc pozycji S. Maria di Capua podczas bitwy nad Volturmo 1860–1862. W latach 1862–1871 służył w armii włoskiej w randze generała majora. Przez jakiś czas był adiutantem króla Humberta. W wolnomularstwie w 1864 wybrany wielkim komandorem Rady Najwyższej Włoch (dysydenckiej) w Turynie. Odznaczony wieloma orderami.

Lit.: Knopek J. *Izenszmid-Milbitz Aleksander [w:] Polonia włoska. Słownik Polaków i instytucji polskich we Włoszech* (red. K. Dopierała, H. Fokciński), Bydgoszcz 2001; Krosnowski A. *Almanach de l'émigration polonaise*, Paris 1846.

Aleksander
Izenszmid-Milbitz

Władysław Jabłonowski

JABŁONOWSKI Władysław Franciszek, rzymski i francuski generał brygady; ur. 25 października 1769 w Gdańsku, zm. 29 września 1802 w Jérémie na San Domingo, syn Marii Delaine i oficjalnie Konstantego Jabłonowskiego; żonaty: Anna Barbe Pênot de Lorcy. Kształcił się w szkole kadetów w Paryżu 1783–1786. W latach 1785–1791 podporucznik, następnie porucznik francuskiego regimentu Royal Allemand. Uczestnik powstania kościuszkowskiego. Szef brygady kawalerii (prowizoryczny generał-adiutant) w armii rzymskiej pod dowództwem gen. J. Grabowskiego 1798. W wojnie francusko-neapolitańskiej pod Santa Maria di Falari dowodził 200 legionistami rzymskimi. Po bitwie pod Trebbią 1799 mianowany prowizorycznym generałem brygady w Legionach Polskich. Dowódca francuskiej brygady w dywizji Pougeta, a następnie brygady strzelców w Dywizji Kawalerii Lekkiej Quesnela (prowizoryczny francuski generał brygady) 1800; dowódca korpusu flankierów prawego brzegu Padu 1800; dowódca brygady w dywizji Watrina w armii południowej dowodzonej przez marsz. Murata 1801. W lutym 1802 decyzją Napoleona wciągnięty na listę generałów francuskich. Wysłany na San Domingo jako dowódca dywizji został skierowany na Bourg aux Matheux, gdzie rozbił zgrupowanie powstańcze „Charlesa” (Bélaire). Komendant wojskowy obwodu Jérémie 1802. Zmarł na żółtą febrę.

Lit.: Skałkowski M. *Polacy na San Domingo*, Poznań 1921.

Jan Jacyna

JACYNA Jan, rosyjski generał podporucznik; ur. 27 grudnia 1864 w Petersburgu (lub na Wileńszczyźnie), zm. 10 grudnia 1930 w Warszawie, syn Aleksandra i Natalii z Hejnarowiczów. Absolwent Akademii Marynarki Wojennej w Kronsztadzie i Michajłowskiej Akademii Artylerii w Petersburgu 1883–1888. Porucznik w bałtyckiej eskadrze pancerników 1885; oficer w Głównym Komitecie Technicznym przy Ministerstwie Marynarki 1889; wykładowca matematyki i artylerii w Akademii Morskiej i w Szkole Morskiej w Petersburgu 1891–1917; członek zarządu państwowych fabryk amunicji 1901. Autor kilkakrotnie wznawianego podręcznika *Kurs artylerii*. Awanse: porucznik 1885, podpułkownik 1900, generał major 1911. Odznaczenia: Legia Honorowa (III, IV), Order Korony Włoch (II). Order Izabeli Katolickiej (V). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, J-4431); Kaźmierski K. *Wojskowi Polacy w Rosji w czasie Rewolucji 1917–1918*, Warszawa 1935; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Walter Jajko

JAJKO Walter, amerykański generał brygady sił powietrznych, polityk, wykładowca akademicki; ur. 23 kwietnia 1919 w Filadelfii, zm. 18 października 2014 w Waszyngtonie (USA), syn Władysława (kapitana WP i weterana wojny polsko-bolszewickiej) i Anieli z domu Łuszczak. Absolwent University of Pennsylvania i Columbia University w Nowym Jorku. Służył w amerykańskich operacjach myśliwskich, zwiadowczych, bombowych, transportowych i specjalnych oraz w oddziałach wywiadowczych w Azji Południowej i Afryce Północnej, m.in. jako: oficer do spraw planowania strategicznego w Wydziale ds. Koncepcji, Strategii i Doktryny zastępcy szefa Sztabu Lotnictwa USA; analityk strategii w Dyrekcji Spraw Sowieckich; analityk ds. Paktu Warszawskiego w Dyrekcji Szacowania w Dziale Wywiadu Kwatery Głównej Lotnictwa; doradca sekretarza obrony ds. służb specjalnych i nadzorujący pracę wszystkich agencji wywiadowczych w USA; asystent zastępcy szefa Sztabu Lotnictwa USA. Po przejściu w stan spoczynku służył jako: dyrektor Specjalnego Zespołu Doradczego w Biurze Sekretarza (ministra) Obrony; asystent do spraw nadzoru nad wywiadem u Sekretarza Obrony (nadzorował wszystkie działania wywiadowcze w ramach Departamentu Obrony); pełniący obowiązki zastępcy podsekretarza obrony do spraw wsparcia politycznego Departamentu Obrony (był najwyższym stopniem urzędnikiem do spraw wywiadowczych); kierownik Pogranu Prezydenckiego ds. Wywiadu). Kierował wszystkimi tajnymi operacjami Departamentu Obrony oraz wspierał jako pracownik Departamentu Obrony tajne operacje CIA. Autor pierwszego dokumentu zawierającego doktrynę dyplomacji publicznej w historii Departamentu Obrony. Wykładowca w The Institute of World Politics w Waszyngtonie. Autor publikacji m.in. na temat służb specjalnych, geopolityki, Rosji, Powstania Warszawskiego oraz udziału polskich lotników w bitwie o Anglię podczas II wojny światowej. Redaktor „The Polish Review” wydawanego przez Polish Institute of Arts and Sciences w Nowym Jorku. Wygłaszał odczyty dla Kongresu Polonii Amerykańskiej. Działacz katolickiego stowarzyszenia „Rycerze Kolumba”. Niejednokrotnie dopominał się o prawdę na temat katastrofy smoleńskiej i krytykował działania polskich władz w tej sprawie. Uehonorowany licznymi nagrodami i odznaczeniami.

Lit.: Arch. IRB (informacje biograficzne).

JANSKI Ludwik, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 11 kwietnia 1832 w Wiedniu, zm. 25 listopada 1900 w Wiedniu. W armii armii austriackiej, następnie austro-węgierskiej 1848–1891, m. in. oficer w 12. i 4. Pułku Piechoty (uczestnik walk na Węgrzech koło Győr, Komarna, Temesvar i Lugos); uczestnik wojny francusko-pruskiej

(ranny w bitwie pod Solferino) 1859; dowódca kompanii piechoty i uczestnik bitew pod Skalicami, Königgrätz i Dubnem 1866; pracownik 5. Wydziału Ministerstwa Wojny 1873; dowódca batalionu w 15. Pułku Piechoty 1873–1876; rezerwowo dowódca 20. Pułku Piechoty w Wiedniu 1876–1878; dowódca 66. Pułku Piechoty 1880–1882; dowódca 61. Brygady Piechoty w Budapeszcie 1882–1886; dowódca 10. Dywizji Piechoty w Josefstadt 1886–1891. Awanse: porucznik 1853, nadporucznik 1854, kapitan II klasy 1859, kapitan I klasy 1864, major 1871, podpułkownik 1873, pułkownik 1877, generał major 1883, feldmarszałek porucznik 1888. Odznaczenia: Order Korony Żelaznej (II, III).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

JARACZEWSKI Gustaw Konstanty, włoski generał brygady; ur. 1837 w Głuchowie, zm. w marcu 1921 w San Remo (Włochy), syn Juliana i Anny z Koszutkich; żonaty: Elwira Soloini; dzieci: Gustaw (włoski pułkownik), Lolita. Powołany w 1854 do służby w armii pruskiej, zdezerterował uciekając do Turcji, gdzie wstąpił w szeregi kozaków ottomańskich, z którymi walczył na froncie rosyjskim w Rumunii. Następnie udał się do Francji. Ukończył Wyższą Szkołę Wojenną w Paryżu i zaciągnął się w 1859 do kawalerii armii piemonckiej. Powierzono mu walkę z silnymi, zorganizowanymi na sposób wojskowy bandami rozbójników (rozbił doszczętnie w okolicach Rionero jedną z największych band dowodzoną przez Volonina, który zginął podczas walki). W wojnie 1866 wstąpił się w walkach koło twierdzy Malghera. Kapitan w pułku huzarów Piacenza 1871; major w pułku jazdy Roma 1880; osobisty adiutant króla Humberta I 1882–1900, pułkownik i dowódca pułku huzarów Foggia; generał brygady 1893. Uczestniczył w reorganizacji armii włoskiej. Autor wydanego w 1889 dzieła poświęconego taktyce kawalerii. Odznaczenia: m.in. łańcuch brylantowy (od króla Humberta I), Order Czerwonego Orła, Order Korony Włoch (III).

Lit.: Dworzaczek W. *Jaraczewski Gustaw Konstanty* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. X, Kraków 1962–1964.

JAROSZYŃSKI Michał, austro-węgierski generał intendent; ur. 26 września 1855 w Werchracie (pow. lubaczowski), zm. 27 marca 1938 w Wiedniu. Absolwent Terezjańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz kursu intendenckiego w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1878–1917; m.in. szef intendentury Dywizji Kawalerii w Jarosławiu 1898–1903; kierownik grupy zarządzania

(nadzór kilku pionów intendenty) 9. Korpusu w Josefstadt 1903–1905; szef intendenty 7. Korpusu 1910–1912; pracownik Ministerstwa Wojny w Wiedniu 1914. Awanse: porucznik 1878, nadporucznik 1883, młodszy intente wojskowy 1889, intendent wojskowy 1896, starszy intendent wojskowy II klasy 1905, starszy intendent wojskowy I klasy 1910, generał intendent 1917.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

JASTRZĘBSKI (Jastremski) Leon, amerykański generał major; ur. 1843 w Soulen (Francja), zm. 1907 w Baton Rouge (Luizjana, USA). Uczestnik wojny secesyjnej jako kapitan armii konfederatów. Burmistrz Baton Rouge 1876–1881; generał brygadier Gwardii Narodowej stanu Luizjana 1882–1888, a następnie generał major Związku Weteranów; konsul generalny Stanów Zjednoczonych w Callao Peru (nominacja prezydenta Stephena Grovera Clevelanda) 1893–1897; komisarz ds. rolnictwa i imigracji 1897. Kandydat na gubernatora (zmarł przed wyborami).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Nir R. *Catalog of the Polish American Archives at Orchard Lake*, vol. III, Orchard Lake 1999; *Polonia amerykańska. Przeszłość i współczesność* (red. H. Kubiak, E. Kusielewicz, T. Gromada), Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1988.

Leon Jastrzębski

JĘDRZEJEWSKI Władysław, rosyjski generał podporucznik; ur. 11 lutego 1863 w folwarku Nowiny na Witebszczyźnie, zm. w marcu 1940 we Lwowie, syn Antoniego i Józefiny z Mancewiczów; żonaty: Katarzyna Ambroźewicz; dzieci: Tadeusz, Maria, Waleria. Ukończył Szkołę Junkrów w Warszawie i Korpus Kadetów w Połocku. Oficer armii rosyjskiej 1884–1918, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca kołomyjskiego 119. Pułku Piechoty, a następnie 30. Dywizji Piechoty w czasie I wojny światowej. Awanse: podporucznik 1884, podpułkownik 1914, pułkownik 1917, generał podporucznik 1918. Odznaczenia: Order Michała Walecznego, Wielki Krzyż Orderu Korony Rumunii, Legia Honorowa (III). W Wojsku Polskim od 1918.

Władysław Jędrzejewski

Lit.: CAW (akta personalne, J-4429); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

JUCHNOWICZ-HORDYŃSKI Zdzisław (Thaddäus), austro-węgierski generał lekarz; ur. 31 lipca 1857 w Brzeżanach (woj. tarnopolskie); zm. 12 stycznia 1929 we Lwowie, syn Joachima. Ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie 1881 oraz specjalistyczne u prof. L. Rydygiera w Klinice Chirurgicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego 1895–1896. W armii austro-węgierskiej 1879–1915, m.in. lekarz asystent w Szpitalu Garnizonowym nr 2 w Wiedniu 1879–1881; starszy lekarz w Szpitalu Garnizonowym nr 5 w Brnie 1881–1882; szef Oddziału Chirurgicznego w Szpitalu Garnizonowym nr 15 w Krakowie 1896–1906; członek Wojskowego Komitetu Sanitarnego oraz nauczyciel chirurgii wojennej w Wojskowej Lekarskiej Szkole Aplikacyjnej w Wiedniu 1906–1912; szef służby sanitarnej walczącej w Galicji 4. Armii 1914–1915. Awanse: lekarz sztabowy 1899, starszy lekarz sztabowy II klasy 1902, starszy lekarz sztabowy I klasy 1906, generał lekarz sztabowy 1911. Odznaczenia: Order Korony Żelaznej (III). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kryska-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski Niepodległej*, Warszawa 1991; Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, Warszawa 1991.

JUSKOWIAK Terry E., amerykański generał major, spadochroniarz; ur. 29 maja 1951 w Danville (Pensylwania, USA). Ukończył Instytut Technologii na Florydzie oraz Industrial College of the Armed Forces, a także wojskowe kursy specjalistyczne: Infantry Officers Basic Course, Quartermaster Officers Advanced Course, Logistics Executive Development Course. W armii amerykańskiej od 1973, m.in. asystent wojskowy młodszego adiutanta sekretarza Sił Zbrojnych USA 1984;

Terry E. Juskowiak

członek sztabu 82. Oddziału Desantowego (uczestnik operacji w Panamie) 1989; dowódca 470. Batalionu Zaopatrzenia i Transportu podczas operacji „Pustynna tarcza” i „Pustynna burza”; doradca Sztabu Generalnego Armii Amerykańskiej (dowódca 10. Pomocniczego Oddziału Górskiego oraz organizator brygady do udziału w operacji na Haiti); dyrektor działu logistyki US Atlantic Command 1997–1998; dowódca I Korpusu Pomocniczego XVIII Korpusu Desantowego (uczestnik operacji „Pustynny lis” w Kuwejcie) 1998; zastępca szefa sztabu logistyki przy Kwaterze Głównej Dowództwa Sił Stanów Zjednoczonych w Fort McPherson 2000. Odznaczenia, m.in.: Defense Superior Service Medal, Legion of Merit, Defense Meritorious Service Medal, Bronze Star Medal, Army Commendation Medal, Army Achievement Medal. Posiada uprawnienia do noszenia australijskich, kanadyjskich, greckich i izraelskich odznak spadochronowych. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (druk ulotny Polish War Veterans Day).

KACZYŃSKI Antoni, rosyjski generał major; ur. 7 sierpnia 1874 w Żytomierzu, zm. 4 marca 1925 w Warszawie, syn Wiktora Edwarda i Kamili z Budzyńskich; żonaty: Wanda Popowska. Absolwent Korpusu Kadetów w Woroneżu i Michajłowskiej Szkoły Artylerii w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1892–1918, m.in. dowódca 11. Dywizjonu Artylerii Konnej w Dubnie 1904–1911; komendant poligonów artylerii w Warszawskim Okręgu Wojskowym 1911–1914; dowódca brygady artylerii podczas I wojny światowej na froncie rosyjsko-niemieckim. Awanse: podporucznik 1895, porucznik 1898, sztabskapitan 1901, kapitan 1902, podpułkownik 1905, pułkownik 1908, generał major 1916. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kryska-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski Niepodległej*, Warszawa 1991; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Józef Karge

KARGE Józef, amerykański generał brygady, profesor uniwersytetu; ur. 4 czerwca 1823 w Olędrach Terespolskich pod Opalenicą, zm. 27 grudnia 1892 na promie płynącym z Jersey City do Nowego Jorku, syn Jakuba i Weroniki z d. Braniewicz; żonaty: Theodosia Maria z d. Baldwin; dzieci: Ladislaw, Ronald. Studiował językoznawstwo na uniwersytecie we Wrocławiu, Berlinie i Paryżu. Oficer pruskiej kawalerii. Po wybuchu powstania 1848 zaciągnął się do oddziałów L. Mierosławskiego. W Stanach Zjednoczonych od 1851. Ochotnik w wojnie secesyjnej. Podpułkownik w 1. Pułku Jazdy New Jersey w armii Unii

Północnej 1861–1862. W kampanii jesiennej 1862 odniósł szereg sukcesów na terenie północnej Wirginii odznaczając się, m.in. w bitwach pod Brendy Station, Warreton, Aldie. W latach 1863–1864 jako dowódca 2. Pułku Jazdy New Jersey, a przejściowo całej jazdy stanu New Jersey walczył w stanach Missisipi, Tennessee, Kentucky, Arcansas i Luizjanie. W 1864 mianowany generałem brygady przejściowo dowodził dywizją. Komendant okręgu południowej Missisipi 1865. Po demobilizacji armii, pomimo utrzymania tytułu generała brygady, objął w 1867 etat porucznika 8. Pułku Kawalerii, a następnie 9. Pułku Piechoty stacjonującego w stanie Newada. Ze służby zrezygnował w 1871 poświęcając się pracy naukowej prowadząc zajęcia z literatury na Princeton University.

Lit.: Draus J. *Józef Karge. Profesor i generał* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; Grzełoński B. *Polacy w Stanach Zjednoczonych Ameryki 1776–1865*, Warszawa 1986; *Who's Who in Polish America* (red. F. Bolek), New York 1970.

KARNICKI Aleksander, rosyjski generał porucznik; ur. 30 stycznia 1869 w Łowiczu, zm. 1943 w Kutnie, syn Stanisława i Leontyny. Ukończył Szkołę Kawalerii w Twerze 1890. W armii rosyjskiej 1888–1918, m.in. uczestnik wojny chińskiej 1900–1901 i rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca 2. Zaamurskiego Pułku Konnego 1910; dowódca Zaamurskiej Brygady Konnej 1915, a następnie Kaukaskiej Dywizji Kawalerii 1917. Awanse: pułkownik 1910, generał podporucznik 1915, generał porucznik 1917. W Wojsku Polskim 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, K-16363); Ciałowicz J. *Karnicki Aleksander* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XII, Kraków 1966–1967; Nicman Z. *Generalski niewypał*, „Mars” (Warszawa-Londyn) 3/1995.

KIETLIŃSKI Kazimierz, rosyjski kontradmirał; ur. 8 sierpnia 1875 w Mohylowie Podolskim, zm. 10 lutego 1918 w Murmańsku (Rosja). Absolwent Korpusu Morskiego. W armii rosyjskiej 1892–1917, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej jako oficer artyleryjski na pancerniku „Retwizan”, a następnie na pancerniku „Cesariewicz” 1904–1905; flagowy oficer artyleryjski w sztabie dowódcy eskadry ćwiczebnej Morza Czarnego 1906–1908, a następnie w sztabie dowódcy Floty Czarnomorskiej 1908–1909; starszy oficer na pancerniku „Ioann Złatoust” 1909–1910; wykładowca z dziedziny artylerii i organizacji flot obcych w Nikołajewskiej Akademii Morskiej w Petersburgu 1913–1915; szef działu operacyjnego w sztabie Dowództwa Floty Czarnomorskiej 1915–1916; dowódca krążownika „Askold” w składzie Flotylli Północnego

Kazimierz Kietliński
Rys. T. Kurek

Oceanu Lodowatego w Murmańsku 1916–1917; dowódca murmańskiego rejonu umocionego i oddziału okrętów rejonu Zatoki Kolskiej 1917. Awansowany przez Rząd Tymczasowy do stopnia kontradmirała 1917. W dniu 10 lutego 1918 został przez nieznanego sprawcę śmiertelnie postrzelony na ulicy w Murmańsku. Awanse: miczman 1895, porucznik 1899, kapitan II rangi 1910, kapitan I rangi 1914, kontradmirał 1917. Uehonorowany za męstwo złotą szablą 1904. Odznaczenia, m.in.: Order Świętego Stanisława (II, III), Order Świętego Włodzimierza (IV).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Trawicki L. *Polacy na Rietwizanie*, „Morza, Statki i Okręty”, nr 3/2004.

Wacław Kłoczowski

KŁOCZKOWSKI Wacław, rosyjski kontradmirał; ur. 16 stycznia 1873 w Petersburgu, zm. 5 stycznia 1930 w Warszawie, syn Eugeniusza i Elżbiety z domu Staniewicz. Wykształcenie: studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim (relegowany za działalność patriotyczną) i w Demidowskim Liceum Prawnym w Jarosławiu. We flocie rosyjskiej 1898–1918. Oficer wachtowy na: kanonierce „Groziaszczyj”, pancerniku obrony brzegowej „Gienierał-Admirał Apraksin”, pancerniku „Pietropawłosk” 1900–1903; starszy oficer nawigacyjny na krążowniku „Admirał Nachimow” (wyróżnił się w bitwie pod Cuszimą dostając się jednak do niewoli japońskiej) 1905; dowódca okrętów podwodnych „Pieskar” 1907 i „Okun” 1908; starszy oficer na okręcie szkolnym „Chabarowsk” 1909; dowódca Dyonu Okrętów Podwodnych na Morzu Czarnym 1909–1911; zastępca dowódcy Zespołu Podwodnego Pływania na Bałtyku 1910–1911; dowódca: pomocniczych okrętów „Chabarowsk” i „Bakan” 1911, Dyonu Okrętów Podwodnych na Bałtyku 1913, kontrtorpedowca „Strasznyj” 1914. W czasie I wojny światowej dowódca Brygady Okrętów Podwodnych (osobiście kierował operacjami stawiania pól minowych u wejścia do Bosforu, Warny i Konstancy). W 1918 mianowany przez hetmana Pawła Skoropadskiego przedstawicielem ukraińskiego państwa do łączności z niemieckim dowództwem na Krymie, a następnie przez gen. Antona Denikina komendantem portu w Sewastopolu i dowódcą floty ukraińskiej. Awanse: miczman 1899, porucznik 1904, kapitan porucznik 1907, kapitan II rangi 1911, kapitan I rangi 1915, kontradmirał 1917. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, K-16378); Dyskant J. W. *Cuszima*, Warszawa 1989; *Kadry Morskie Rzeczypospolitej* (red. J. K. Sawicki), t. II, Gdynia 1996; Machaliński Z. *Admiralowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; Rylke A. *W służbie okrętu*, Gdańsk 1967.

KŁOPOTOWSKI Mario (Mario Clopatofsky Thorschmidt), kolumbijski kontradmirał; ur. 20 lipca 1930 w Bogocie, syn Mario Clopatofsky Guinard i Elwiry z domu Thorschmidt Grau; żonaty: Jolanda Ghisays Dager; dzieci: Olga Lucia, Carlos Mario (konsul honorowy RP w Cartagenie), Jorge, Jairo. Studia w Wyższej Szkole Morskiej im. Admirała Padilla (Escuela Naval) w Cartagenie (dyplom inżyniera porucznika korwety) 1946–1949. Kursy specjalistyczne, m.in.: w United States Army Caribbean (kurs silników spalania wewnętrznego), w Kolumbijskim Instytucie Administracji (kurs o emeryturach), w Wyższej Szkole Wojskowej (kurs administracji publicznej), w Sztabie Głównym oraz Kurs Wyższych Studiów Wojskowych. W latach 1949–1978, podczas służby w kolumbijskiej marynarce wojennej, zajmował różne stanowiska, m.in.: główny inżynier na okrętach: „Blas de Lezo”, „Caldas”, „Antioquia”, „Tumaco”, „Coveñas”, „Almirante Brion”; szef Departamentu Technicznego w rzecznych portach wojskowych Orocué i Puerto Berrio; szef Departamentu Inżynieryjnego Morskich Sił Wojskowych na terytorium krajowego departamentu Atlántico; szef 4. Departamentu Logistyki w Sztabie Krajowej Marynarki Wojennej; szef Sztabu Logistyki w Sztabie Głównym Krajowych Sił Wojskowych w Bogocie. Awanse: inżynier porucznik korwety 1949, inżynier porucznik fregaty 1952, inżynier porucznik okrętu 1956, inżynier kapitan korwety 1961, inżynier kapitan fregaty 1964, inżynier kapitan okrętu 1969, kontradmirał 1974. Odznaczenia: m. in. Orden de Boyacá (najwyższe odznaczenie kolumbijskie), Orden Naval Almirante Padilla, Mérito Militar Antonio Nariño, Orden al Mérito Naval (wenezuelskie), medal Rafael Reyes (nadany przez Kolumbijskie Towarzystwo Oficerów Sił Zbrojnych w Stanie Spoczynku). Podkreślając swoje polskie pochodzenie utrzymuje kontakty z Polakami i Polonią. Miejsce zamieszkania: Kolumbia.

Mario Kłopotowski

Lit.: Piotrowski B. *Kontradmirał Kolumbii podkreśla swoje polskie pochodzenie* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

KOLAGO Cyryl, rosyjski generał major, lekarz; ur. 9 lipca 1853 w Newlu (gub. witebska), zm. 11 czerwca 1915 w Uściu Zielonym nad Dniestrem k. Halicza (woj. stanisławowskie), syn Jana i Marii z Newelskich. Ukończył Akademię Wojskowo-Medyczną w Petersburgu 1884. W armii rosyjskiej 1884–1915, m.in. młodszy lekarz w Nejszłockim Pułku Piechoty 1884–1886; ordynator Nikołajewskiego Szpitala Wojskowego w Petersburgu 1889; starszy lekarz 2. Turkiestańskiego Batalionu Piechoty (uczestnik akcji pomocy ofiarom trzęsienia ziemi) 1898; lekarz 4. Batalionu Strzelców Lejbgwardii

w Carskim Siole 1905–1906; lekarz pułkowy 1907–1912; lekarz (generał) 2. Brygady Strzelców (uczestnik walk na froncie galicyjskim) 1915. Radca stanu 1915. Odznaczenia: Order Świętej Anny (III), Order Bucharskiej Złotej Gwiazdy.

Lit.: Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. I, Warszawa 1991.

KOLAGO Stefan, rosyjski generał major, lekarz; ur. 1850 w Newlu, zm. 8 stycznia 1912 w Białymstoku, syn Jana i Marii z Newelskich; żonaty: Barbara Leśniewska. Ukończył Akademię Wojskowo-Medyczną w Petersburgu 1879. W armii rosyjskiej 1879–1912, m.in. młodszy lekarz 117. Jarosławskiego Pułku Piechoty i Wojskowego Szpitala Klinicznego Akademii Wojskowo-Medycznej w Petersburgu 1879–1883; lekarz: Szpitala Wojskowego św. Mikołaja w Petersburgu 1883–1885, Irkuckiego Pułku Piechoty 1885–1904; starszy lekarz 7. Finlandzkiego Pułku Piechoty w Wyborgu, a następnie 1. Rezerwowej Artyleryjskiej Brygady w Dwińsku 1904.

Lit.: Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. I, Warszawa 1991.

KONARZEWSKI Daniel, rosyjski generał piechoty; ur. 1831 na Wileńszczyźnie, zm. 1913 w Piotrkowie Trybunalskim. Ukończył Korpus Kadetów w Wilnie. Oficer armii rosyjskiej 1852–1898, m.in. dowódca pułku w wojnie rosyjsko-tureckiej (odznaczył się w walkach na terenie Bułgarii) 1877–1878; dowódca brygady, a następnie dywizji piechoty. Awanse: generał major 1878, generał porucznik 1891, generał piechoty 1898. Honorowy członek Komitetu Opieki nad Rannymi. Odznaczenia: Cesarski i Królewski Order Orła Białego.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. I, Pruszków 1998.

Daniel Konarzewski

KONOPKA Jan, francuski generał brygady; ur. 27 grudnia 1775 lub 1777 w Skołydyczach pod Słonimem, zm. 1 stycznia 1815 w Warszawie, syn Franciszka i Anny (z bocznej linii ks. de Condé). Uczestnik wojny polsko-rosyjskiej i powstania kościuszkowskiego. Oficer francuskiego 1. Pułku Huzarów 1795. Porucznik i dowódca kompanii w Legionie Lombardzkim 1796, z którą przeszedł do Legionów Polskich (walczył i odznaczył się, m.in. w zdobyciu Frosinone i Traetty oraz w bitwach pod Novi i Bosco). W składzie armii francusko-włoskiej brał udział w detronizacji króla neapolitańskiego. Uczestnik kampanii hiszpańskiej 1808–1810, a następnie w korpusie marszałka Nicolasa Jean de Dieu Soulta (w bitwie pod Albuherą rozbił dragonów londyńskich i pułk piechoty angielskiej 1811). Awansowany na generała brygady został inspektorem szkolenia 9. Pułku Lansjerów 1811, a następnie grosmajorem 1. Pułku Polskiego Lekkokonnych Gwardii 1812. Podczas odwrotu spod Moskwy dowodząc 3. Pułkiem Litewskich Lekkokonnych Gwardii został ranny i dostał się do niewoli rosyjskiej. Po zwolnieniu dowódca 1. Brygady Ułanów Królestwa Polskiego. Uehonorowany przez Napoleona tytułem barona cesarstwa 1811. Odznaczenia: Legia Honorowa (III, V).

Lit.: Pachonński J. *Legiony polskie 1794–1807. Prawda i legenda*, t. I-III, Warszawa 1969–1976.

KONOPNICKI Emil L., amerykański generał major; ur. 17 stycznia 1928 w Filadelfii (USA), zm. 9 grudnia 1998 w USA. W armii amerykańskiej od 1945. Ukończył uniwersytet w Maryland, Babson College (magisterium administracji ekonomicznej) w Maryland oraz Wyższą Szkołę Przemysłu Sił Zbrojnych. W latach 50.: oficer 1. Dywizji Panczernej, a następnie dowódca kompanii w 5. Dywizji Piechoty w Niemczech. W latach 60.: szef planowania i programów w sztabie 8. Armii w Korei; dowódca 782. Batalionu przy 82. Dywizji Lotniczej w dowództwie XVIII Korpusu (m.in. uczestnik kampanii w Dominikanie); oficer w Sztabie Dowództwa Pacyfik. W latach 70.: m.in. dowódca 26. Grupy Pomocniczej Pierwszego Korpusu Północnego w Wietnamie; asystent zastępcy szefa sztabu ds. logistyki w Departamencie Armii; dowódca US Army Troop Support and Aviation Material Readiness Command 1980. Uehonorowany licznymi odznaczeniami.

Lit.: Arch IRB (druk ulotny Polish War Veterans Day).

KOPYTYŃSKI Julian, rosyjski generał porucznik; ur. 1866 w Warszawie, zm. 1919 w Warszawie. Oficer armii rosyjskiej 1887–1919, m.in. uczestnik walk na Kaukazie oraz wojny rosyjsko-japońskiej

1904–1905. Podczas I wojny światowej walcząc przeciwko Niemcom ciężko ranny na przedpolach Warszawy.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

KOREYWO Piotr, rosyjski generał porucznik; ur. 25 listopada 1857 w majątku Sito na Kowieńszczyźnie, zm. w październiku 1923 w Warszawie. Ukończył gimnazjum wojskowe w Połocku, Pawłowską Szkołę Wojenną w Petersburgu oraz Akademię Wojskowo-Prawniczą w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1874–1919, m.in. dowódca kompanii w wojnie tureckiej 1877–1878; szef sądu armii w wojnie rosyjsko-japońskiej 1904–1905; prezes Sądu Odesskiego Okręgu Wojskowego 1912–1918. Awanse: podporucznik 1876, porucznik 1882, kapitan 1883, podpułkownik 1887, pułkownik 1891, generał podporucznik 1901, generał porucznik 1908. Odznaczenia: Order Świętej Anny (IV), Order Świętej Anny z Mieczami (I), Cesarski i Królewski Order Orła Białego z Mieczami, Order Świętego Stanisława (I, II, III), Order Świętego Włodzimierza (II, III, IV), Order Świętego Włodzimierza z Mieczami i Kokardą (III). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, K-16381); Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

KOŚCIELSKI Władysław, Sefer pasza, turecki generał dywizji; ur. 15 lutego 1818 w Szarleju nad Gopłem, zm. 17 marca 1895 w Bertholdstein (Styria), syn Jana i Kunegundy z Rokitnickich. Uczestnik powstania wielkopolskiego 1848. Opiekun Polaków internowanych przez Turków w Widyniu i w Szumli (uzyskiwał dla nich zasiłki od Fuada paszy) 1849–1850, a następnie główny agent Hotelu Lambert w Turcji 1850–1851. W wojnie krymskiej początkowo walczył w szeregach francuskich i angielskich, następnie został zastępcą szefa sztabu Omara paszy. Prowadził brawurowe szarże kawaleryjskie pod Bałakławą i Eupatorią. Po zakończeniu wojny pozostał w armii tureckiej w stopniu generała dywizji. Inspektor majątków sułtańskich; mistrz ceremonii i marszałek dworu sułtana Abd-ul-Azisa 1861; inspektor generalny tureckiej kawalerii 1863. Był „szarą eminencją” na dworze kedywa Egiptu Izmaïła paszy (dzięki jego pomocy ulokował swoje oszczędności w akcjach budowanego Kanału Sueskiego, na których zrobił fortunę). Pod koniec życia nabył zamek w Bertholdstein w Styrii, w którym zamieszkał.

Lit.: Drożdż J. *Polacy w armii tureckiej w XIX wieku* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; Hass L. *Wolnomularze polscy w kraju i na świecie 1821–1999. Słownik biograficzny*, Warszawa 1999.

Tadeusz Kościuszko
Mal. Cz. Krzos

KOŚCIUSZKO Tadeusz Andrzej Bonawentura, amerykański generał; ur. 4 lutego 1746 w Mereczowszczyźnie pod Kossowem na Polesiu, zm. 15 października 1817 w Solurze (Szwajcaria), syn Ludwika i Tekli z Ratomskich. Po ukończeniu Szkoły Rycerskiej w Warszawie, studiował we Francji inżynierię wojskową. W 1776 zaciągnął się do armii Stanów Zjednoczonych jako inżynier fortyfikator. Wspólnie z francuskim inżynierem opracował plan ufortyfikowania Billingsport dla zabezpieczenia rezydencji Kongresu przed flotą angielską 1776. W latach 1776–1777 pracował przy obwarowaniu Filadelfii, a następnie skierowany został do armii gen. Horatio Gatesa. W 1777 dzięki jego fortyfikacjom wzdłuż rzeki Hudson doszło do kapitulacji armii angielskiej pod Saratogą. W latach 1778–1780 pracował przy obwarowaniach West Point, zostając w 1780 szefem korpusu inżynierów. W latach 1780–1784, m.in. dwukrotnie ocalił armię organizując przeprawy

przez rzeki Yadkin i Dan oraz odznaczył się pracami inżynieryjnymi przy blokadzie Charlestown. W 1783 został przyjęty do Towarzystwa Cyncynatów oraz uzyskał rangę generała brygady. Do Polski wrócił 1784. Naczelnik w powstaniu narodowym 1794. Odznaczenia, m.in.: Order Cyncynata. W USA jedno z hrabstw stanu Indiana nosi nazwę hrabstwo Kosciuszko, jest także miasteczko Kosciuszko w stanie Missisipi. W Chicago pomnik Kościuszki stoi na prestiżowej promenadzie widokowej „Solidarity Drive” w centrum miasta, nad jeziorem Michigan. Istnieje też Kosciuszko Park w Chicago. Imię Kościuszki nosi także park w mieście Milwaukee w stanie Wisconsin. Kościuszkę upamiętniają również między innymi posąg w parku Lafayette w Waszyngtonie, pomnik na polu bitwy pod Saratogą, pomnik w Detroit oraz posąg i tablica pamiątkowa w Akademii Wojskowej Stanów Zjednoczonych West Point. Jego imię sławi odkryta przez Pawła Edmunda Strzeleckiego Góra Kościuszki. Ten najwyższy szczyt Australii znajduje się w Parku Narodowym Kościuszki.

Lit.: Drożdż U. *Tadeusz Kościuszko w Ameryce* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; Herbst S. *Kościuszko Andrzej Tadeusz Bonawentura* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XIV, Kraków 1968–1969; Wachowicz B. *Nazwę Cię Kościuszko*, Warszawa 2000.

Tadeusz Kościuszko
Mal. J. Kossak

KOWALSKI James, amerykański generał broni, pilot; ur. 30 października 1957 w USA. Wykształcenie: studia w zakresie biznesu i administracji na University of Cincinnati 1979 oraz Central Michigan University 1985; Szkoła Oficerska Lotnictwa. W armii amerykańskiej od 1980, m.in. zastępca dowódcy Sił Powietrznych (Globalny Strike Command Barksdale, AFB) 2009–2011; dowódca Sił Powietrznych (Globalny Strike Command Barksdale, AFB) 2011–2013; zastępca dowódcy, USA Strategic Command, Offutt AFB 2013. Awanse: podporucznik 1979, porucznik 1981, kapitan 1983, major 1990, podpułkownik 1994, pułkownik 1999, generał brygady 2005, generał major 2011, generał broni 2011. Odznaczenia: Defense Distinguished Service Medal, Distinguished Service Medal, Defense Superior Service Medal, Legion of Merit, Bronze Star, Defense Meritorious Service Medal, Meritorious Service Medal, Air Medal, Aerial Achievement Medal, Joint Service Commendation Medal, Combat Readiness Medal, National Defense Service Medal, Global War on Terrorism Expeditionary Medal, Nuclear Deterrence Operations Service Medal, Air Force Commendation Medal, Air Force Achievement Medal. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch IRB.

James Kowalski

KOWALSKI-WIERUSZ Henryk, austro-węgierski generał podporucznik, lekarz bakteriolog i epidemiolog; ur. 12 lipca 1846 w Nowym Sączu, zm. 29 kwietnia 1929 w Zakliczynie, syn Jana i Anastazji z domu Świnka-Zielińska. Absolwent Uniwersytetu Wiedeńskiego i Akademii Wojskowo-Chirurgicznej w Wiedniu 1873. W armii austriackiej do 1917, m.in. lekarz Szpitala Garnizonowego nr 1 w Wiedniu (zajmował się pracami badawczymi nad cholera i jej zwalczaniu podczas epidemii w Serbii i Bułgarii) 1884–1886; zastępca komendanta Szpitala Garnizonowego nr 25 w Sarajewie 1900–1904; komendant Szpitala Garnizonowego nr 8 w Libach 1904–1906. Awanse: porucznik 1879, kapitan 1886, major 1896, podpułkownik 1900, pułkownik 1904, generał porucznik 1910. Autor prac z zakresu bakteriologii. Odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi z Koroną. W Wojsku Polskim od 1919.

Edward Kowerski

Lit.: CAW (akta personalne, W-K-995); *Bóg, honor, ojczyzna. Sądcecy żołnierze i generalowie w służbie niepodległej Rzeczypospolitej*, red. J. Leśniak i H. Szewczyk, Nowy Sącz-Warszawa 2009; Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. I, Warszawa 1991.

KOWERSKI Edward, rosyjski generał porucznik, kartograf; ur. 17 marca 1837 w pow. ihumeńskim, zm. 1916 w Piotrogradzie, syn Aureliana i Sydalii z Sieheniów; żonaty: Eliza Plewak; dzieci: Piotr, Maria, Teresa, Sydalia, Michalina. Absolwent Wydziału Geodezyjnego Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1862. Od 1855 w armii rosyjskiej. Jako geograf i kartograf pełnił służbę w sztabach i zarządach kolejnych szczebli administracji wojskowej (generał porucznik 1900). Członek Wojskowo-Naukowego Komitetu Sztabu Generalnego; profesor Nikołajewskiej Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu; naczelnik mapy topograficznej gubernii petersburskiej i Finlandii. Pozostawił po sobie liczne prace z zakresu geodezji i kartografii, m.in. *Karta Azjatskiej Rosji* (Petersburg 1894). Autor pracy *Travaux géodésiques ayant trait à la construction du Transibérien*, która uzyskała pierwszą nagrodę na wystawie postępu przemysłowego i sztuki rosyjskiej w Nowogrodzie.

Lit.: Bazyłow L. *Polacy w Petersburgu*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1984; Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000.

KRAJEWSKI Wincenty, rosyjski generał major i brytyjski generał major, lekarz; ur. 21 lipca 1869 w Radziwiłłowce (pow. krzemieniecki), zm. 1923 w Warszawie. Ukończył studia medyczne w Wojskowej Akademii Lekarskiej w Petersburgu 1903 oraz odbył staże naukowe

w Berlinie i Paryżu 1899–1900; doktorat nauk medycznych 1902. Ordynator kliniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Petersburgu 1900–1904; uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905; urzędnik (generał) w departamencie medycznym Ministerstwa Wojny 1906–1914; pełnomocnik Czerwonego Krzyża i szef służby sanitarnej frontu kaukaskiego 1914–1916. W 1917 aresztowany, ale w wyniku interwencji ambasady francuskiej zwolniony. Wyjechał do Hiszpanii, a potem do Francji. W 1919 jako brytyjski generał przybył do Omska na czele sformowanego oddziału sanitarnego, złożonego z Polaków, Rosjan i Czechów. Szef sanitarny armii kontrrewolucyjnej i czasowo kierownik ministerstwa zdrowia. W 1922 wrócił do Polski.

Lit.: CAW (mf. 284); Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

KRASIŃSKI Wincenty, francuski generał dywizji, rosyjski generał jazdy, hrabia; ur. 30 stycznia 1782 w Boremlu na Wołyniu, zm. 24 listopada 1858 w Warszawie, syn Jana i Antoniny z Czackich; żonaty: Maria Urszula Radziwiłł. W armii napoleońskiej 1807–1815, m.in. dowódca 1. Pułku Szwoleżerów-Lansjerów Gwardii Cesarskiej 1807–1814; naczelny dowódca wojsk polskich znajdujących się we Francji 1814. W czasie wojen napoleońskich trzykrotnie ranny. Hrabia Cesarstwa

Wincenty Krasiński

Francuskiego 1811. Awanse: generał brygady 1812, generał dywizji 1814. W Królestwie Kongresowym został szefem dywizji, a następnie generałem adiutantem cesarskim i dowódcą korpusu rezerwowego. Pod panowaniem Aleksandra I kontynuował karierę wojskową i polityczną, m.in. senator wojenny 1826; członek Rady Administracyjnej 1855–1856, namiestnik Królestwa Polskiego 1856. Odznaczenia: Legia Honorowa (III, IV, V), Order Świętego Stanisława (I), Order Świętego Aleksandra Newskiego, Order Świętego Włodzimierza (II), Order Świętej Anny z Brylantami (I), pruski Order Orła Czerwonego, Krzyż Kawalerski Orderu Maltańskiego.

Lit.: Brandys M. *Koniec świata szwoleżerów*, Warszawa 1972; Brandys M. *Kozietulski i inni*, Warszawa 1982; *Wincenty Krasiński. Życie społeczno-kulturalne Warszawy i Królestwa Polskiego*, praca zbiorowa pod red. R. Kochanowicza i T. Skoczka, Warszawa-Opinogóra 2016.

KRUSZEWSKI Ignacy Marcełi, generał major belgijskiej kawalerii; ur. 6 stycznia 1799 w Lusławicach (pow. kaliski), zm. 25 grudnia 1879 w Gogołowie k. Jasła, syn Wincentego i Katarzyny z Kossowskich; żonaty: Eufrozyna Moszczeńska. Ukończył Korpus Kadetów w Kaliszu 1815. Pułkownik w powstaniu listopadowym. W armii belgijskiej 1832–1852, m.in. dowódca (pułkownik) 2. Pułku Strzelców Konnych

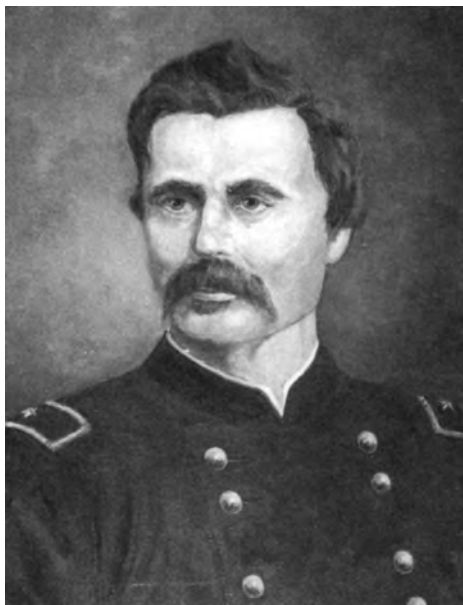

Ignacy Kruszeński
Mal. J. Kossak

w Kermpt (uczestnik kampanii holenderskiej 1833) 1832–1839; dowódca 2. Brygady Kawalerii 1839–1842; generał major i dowódca 1. Brygady w Dywizji Jazdy Lekkiej w Malines 1842, a od 1848 tymczasowo dowódca całej dywizji; oficer ordynansowy króla Leopolda I 1846. Był jednym z najbardziej czynnych organizatorów belgijskiej kawalerii. Pod naciskiem Prus i Rosji zdymisjonowany w 1852 za popieranie i propagandę spraw polskich. Odznaczenia, m.in.: Order Leopolda (2×).

Arch. IRB; Bender R. *Polacy w armii belgijskiej w latach 1830–1853* [w:] *Polska w Europie* (red. H. Zins), Lublin 1968; Merzbach Ch. *Les officiers polonais dans L'Armée Belge après 1830*, Bruxelles 1931.

KRZYŻANOWSKI Włodzimierz Bonawentura, amerykański generał brygady; ur. 8 lipca 1824 we wsi Rożnowo pod Obornikami, zm. 31 stycznia 1887 w Nowym Jorku, syn Stanisława i Ludwiki z Pągowskich; żonaty: Karolina Burnett; dzieci: Józef, Józefina. W 1846 zagrożony aresztowaniem za działalność spiskową opuścił Polskę i wyjechał przez Hamburg do Stanów Zjednoczonych. Uczestnik wojny secesyjnej w armii Północy, m.in.: dowódca kompanii „major ochotników”, a następnie oficer sztabowy 1861; dowódca 58. Pułku Strzelców Nowojorskich 1862; dowódca brygady (w randze generała brygady) w dywizji gen. K. Schurza (podczas bitwy pod Bull Run bronił najbardziej zagrożonego odcinka – wzgórza Bald Hill, gdzie został ranny)

Włodzimierz Krzyżanowski
Mal. Ryszard Morawski

1862; uczestnik kampanii wiosennej nad rzeką Rappahannock 1863; uczestnik decydującej o losach wojny bitwy pod Gettysburgiem, gdzie dowodzona przez niego brygada znacznie przyczyniła się do zwycięstwa 1863; uczestnik kampanii letniej odbytej pod rozkazami gen. W. Shermana oraz bitew pod Atlantą i Savannah 1864; gubernator wojenny Alabamy 1864. W 1865, w stopniu generała zatwierdzonym przez Kongres wystąpił ze służby.

Lit.: Gorzeloński B. *Do New Yorku, Chicago i San Francisco*, Warszawa 1983; Grot Z. *Krzyżanowski Włodzimierz* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XV, Kraków 1970; Grot Z. *Generał Włodzimierz Krzyżanowski*, Poznań 1937; Haiman M. *Historia udziału Polaków w amerykańskiej wojnie domowej*, Chicago 1928.

KUNOWSKI Jerzy Edward, pruski generał piechoty; ur. 1795 w Bytomiu, zm. 1870 w Berlinie. Oficer armii pruskiej 1815–1867, m.in. na stanowiskach kierowniczych w Sztapie Generalnym i Ministerstwie Wojny; członek Komisji ds. Wyposażenia i Badań nad Bronią Rakietową 1854; dowódca dywizji kawalerii (generał porucznik) 1857; inspektor w Instytucie Techniki Artylerii; generał broni i inspektor artylerii 1864–1867.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

KURYŁOWICZ Michał, austro-węgierski generał brygady audytor; ur. 1858 w Nałuzu (Galicja Wschodnia), zm. 4 lutego 1919 we Lwowie, syn Michała i Julii z domu Tofan. Absolwent studiów prawnych na Uniwersytecie Lwowskim 1882. W armii austriackiej 1878–1918, m.in. kierownik Sądu Garnizonowego w Tarnowie 1892–1894; referent ds. wymiaru sprawiedliwości w Dowództwie Landwehry w Krakowie 1895–1899, w Przemyślu 1899–1908 i we Lwowie 1908–1910; referent ds. wymiaru sprawiedliwości przy Inspektoracie Żandarmerii w Wiedniu 1910–1914; prezydent Senatu Najwyższego Sądu Wojskowego w Wiedniu 1915–1916. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik audytor 1885, kapitan audytor II klasy, kapitan audytor I klasy, major audytor 1896, podpułkownik audytor 1901, pułkownik audytor 1908, generał audytor 1912. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

KUTYNA Donald Jan, amerykański generał, pilot; ur. 6 grudnia 1933 w Chicago, syn Franciszka i Izabeli z Kmieciców; żonaty: Lucy. Wykształcenie: Lane Technical High School w Chicago, studia che-

miczne na Uniwersytecie Iowa (2 lata), Akademia Wojskowa w West Point, Massachusetts Institute of Technology, Industrial College of the Armed Forces. W armii amerykańskiej, m.in.: oficer odpowiedzialny za program szkolenia przyszłych pilotów doświadczalnych i astronautów w bazie Edwards w Kalifornii 1965–1969; uczestnik walk w Wietnamie jako pilot myśliwca bombardującego F-105 Thunderchief w 44. Eskadrze Myśliwskiej zlokalizowanej w tajlandzkiej bazie lotniczej Takhli 1969–1970; oficer opracowujący długofalowe plany rozwoju lotnictwa w Dowództwie Sił Powietrznych w Waszyngtonie 1971–1976; zastępca dyrektora ds. międzynarodowych, a następnie dyrektor programu rozwoju systemu wczesnego ostrzegania AWCS w Departamencie Systemów Elektronicznych bazy lotniczej Hanscom w Massachusetts (m.in. związany z programem wahadłowców nadzorował budowę kosmodromu NASA w bazie lotniczej Vandenberg w Kalifornii) 1976–1984; dyrektor (nominacja prezydenta USA) Systemów Kosmicznych i Kontroli Dowodzenia w Waszyngtonie (jako członek komisji badającej przyczyny katastrofy promu kosmicznego Challenger w 1986 odkrył, że przyczyną tragedii było uszkodzenie uszczelki łączącej elementy dodatkowej rakiety na paliwo stałe) 1984–1987; dowódca Centrum Kosmicznego w Kolorado 1987–1990; szef Centrum Obrony Amerykańskiej Przestrzeni Powietrznej i Kosmicznej w Kolorado 1990–1992. Odznaczenia, m.in.: Defense Distinguished Service Medal, Air Force Distinguished Service Medal, Legion of Merit, Distinguished Flying Cross, Air Medal, Air Force Commendation Medal. Miejsce zamieszkania: USA.

Donald Kutyna

Lit.: Biskup M. *Śladami zapomnianych bohaterów*, Poznań 2011; Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998.

LANGIE (Lange) Edward, włoski generał major; ur. 25 maja 1812 (wg. arch. belgijskich 1808) w Lenarczycach (woj. sandomierskie), zm. 2 października 1879 we Florencji (Włochy), syn Jana i Marii z Miecznikowskich. Uczestnik (podporucznik) powstania listopadowego. W latach 1836–1838 na emigracji we Francji i Belgii. Porucznik belgijskiego 1. Pułku Piechoty (uczestnik kampanii holenderskiej 1839) 1839–1843. Uczestnik powstania w Wielkopolsce 1848. W armii tureckiej 1854–1859, m.in. oficer 1. Pułku Kozaków Sadyka paszy (M. Czajkowskiego) 1859; dowódca (major) straży przedniej kozaków 1854; dowódca (podpułkownik) 2. Pułku Dragonów Sułtańskich 1857–1859. W 1860 wyjechał do Genui i wstąpił w stopniu majora do oddziału „Tysiąca” G. Garibaldiiego (uczestnik, m.in. bitwy pod Santa Maria di Capua), następnie w 1861 już w randze pułkownika służył w korpusie ochotników króla Włoch. Jako dowódca pułku

zwalczał bandytyzm i partyzantkę neapolitańską w Abruzzach 1862–1965. W 1868 uzyskał dowództwo brygady w Palermo i nominację na generała majora. W stanie spoczynku od 1873. Odznaczenia: Order Medjidje (V), Krzyż Sabaudzki, Order Świętego Maurycego i Łazarza (V, IV), Order Korony Włoskiej (III, IV).

Lit.: Dopierała K. *Langie Edward* [w:] *Polonia włoska. Słownik Polaków i instytucji polskich we Włoszech* (red. K. Dopierała, F. Fokciński), Bydgoszcz 2001; Dopierała K. *Emigracja polska w Turcji w XIX i XX wieku*, Lublin 1988; Lewak A. *Dzieje emigracji polskiej w Turcji 1831–1878*, Warszawa 1935.

LASOCKI Józef Adam, austro-węgierski generał major; ur. 27 listopada 1861 w Bieżuniu (pow. mławski), zm. 8 czerwca 1931 w Krakowie, syn Bronisława i Felicji z Wołowskich; żonaty: Maria Romaszkańów; dzieci: Stefan, Jan Kazimierz, Teresa, Ewa. Ukończył Oficerską Szkołę Kawalerii i kurs oficerów sztabowych w Wiedniu. W armii austriackiej 1879–1918. Do 1913 służył w 1. Pułku Ułanów. Podczas I wojny światowej kolejno jako dowódca: 2. Pułku Ułanów, 11. Brygady Jazdy, 24. Brygady Strzelców, 107. Brygady Strzelców oraz czasowo 54. Dywizji Piechoty. Awanse: podporucznik 1883, porucznik 1888, rotmistrz 1895, major 1908, podpułkownik 1911, pułkownik 1914, pułkownik brygadier 1917, generał major 1918. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, L-4219); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Woszczyński B. *Lasocki Józef* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XVI, Kraków 1971; Suchcitz A. *Generałowie wojny polsko-sowieckiej 1919–1920. Mały słownik biograficzny*, Białystok 1993.

LATOUR Józef Karol, rosyjski generał major; ur. 29 maja 1853 w Lubrze (gub. wołyńska), zm. 4 maja 1933 w Warszawie; żonaty: Marta Rutkowska; dzieci: Wanda. Ukończył Korpus Kadetów w Połtawie 1872 i Pawłowską Szkołę Wojenną w Petersburgu 1874. W armii rosyjskiej 1872–1911, m.in. instruktor i wykładowca w rosyjskim szkolnictwie wojskowym 1874–1895; komendant Korpusu Kadetów w Orenburgu 1895–1906, a następnie w Jarosławiu 1906–1911. Awanse: podporucznik 1874, porucznik 1875, pułkownik 1895, generał major 1906. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, L-4220); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Woszczyński B. *Latour Józef Karol* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XVI, Kraków 1971.

LATOURE Stefan Ludwik, rosyjski generał major, ur. 2 sierpnia 1866 w Nieborowie, zm. 9 listopada 1923 w Toruniu, syn Juliana i Heleny z Chmielewskich; żonaty: Hipolita Zaftyrzec; dzieci: Maria, Kazimierz. Absolwent Szkoły Junkrów w Warszawie 1883. W armii rosyjskiej 1882–1917, m.in. dowódca kompanii podczas wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca baonu i pułku w jewpatoryckim 211 Pułku Piechoty 1904–1911; dowódca Bacherysarajskiego Pułku Piechoty 1911–1914; dowódca brygady w 62. Dywizji Piechoty 2014–2015; dowódca brygady w 65., 69. i 73. Dywizji Piechoty 2015–2016; dowódca 65. Dywizji Piechoty i 5. i 73 Dywizji Strzelców 1916–1917; dowódca 60. Dywizji Piechoty 1917. Awanse: chorąży 1883, podporucznik 1884, porucznik 1888, podkapitan 1898, kapitan 1900, podpułkownik 1904, pułkownik 1911, generał major 1915. Odznaczenia: Order Świętego Jerzego (IV), Order Świętej Anny (II, IV), Order Świętej Anny z Mieczami i Kokardą (III), Order Świętego Stanisława (II), Order Świętego Włodzimierza (IV), Legia Honorowa (IV). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszek A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012; Woszczyński B. *Latour Stefan Ludwik* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XVI, Kraków 1971.

LEDÓCHOWSKI Mieczysław, austro-węgierski generał major; ur. 9 stycznia 1858 w Pradze, zm. 23 lipca 1935 w Lipnicy Murowanej. Absolwent Kolegium Wojskowego w St Pölten, Terezjańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz Wojskowego Instytutu dla Nauczycieli Jazdy Konnej. W armii austro-węgierskiej 1879–1918, m.in. nauczyciel w Szkole Kadetów Kawalerii w Mährisch Weisskirchen 1892–1895; dowódca szwadronu w 2. Pułku Ułanów w Tarnowie 1895–1903; dowódca 12. Pułku Dragonów w Ołomuńcu 1910–1912. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik 1884, rotmistrz II klasy 1891, rotmistrz I klasy 1895, major 1903, podpułkownik 1907, pułkownik 1910, generał major 1917. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

LESZCZYŃSKI William Joseph, amerykański generał brygady. Ukończył Akademię Wojskową w West Point 1972, uniwersytet w Massachusetts 1980 oraz kurs oficerów piechoty i kurs dowódców marynarki wojennej. W armii amerykańskiej pełnił różne funkcje dowódcze, m.in.: dowódca 3. Batalionu 47. Dywizji Piechoty w Fort

William Leszczyński

Lewis; instruktor w Departamencie Wychowania Fizycznego Akademii Wojskowej w West Point; oficer 2. Batalionu 75. Regimentu Komandosów; szef grupy oficerów do zadań specjalnych 1. Korpusu w Fort Lewis; dowódca 3. Batalionu 9. Regimentu Piechoty w Ford Ord; dowódca 75. Regimentu Komandosów w Fort Benning; zastępca szefa sztabu Pomocniczych Sił Lądowych Zjednoczonej Europy w Weronie (Włochy); zastępca dowódcy Brygady Pomocniczej 82. Dywizji Desantowej w Fort Bragg (Północna Karolina). Odznaczenia: Defense Superior Service Medal, Legion of Merit, Bronze Star Medal, Meritorious Service Medal, Army Achievement Medal, National Defense Service Medal with Star, Armed Forces Expeditionary Medal, Army Service Ribbon, Combat Infantryman Badge, Expert Infantryman Badge, Master Parachutist Badge, Air Assault Badge, Canadian Parachutist Badge, Portuguese Parachutist Badge, Ranger Tab. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (druk ulotny Polish War Veterans Day).

Józef Leśniewski

LEŚNIEWSKI Józef Krzysztof, rosyjski generał major; ur. 14 września 1867 w majątku Poznajów (pow. newelski), zm. 3 października 1921 w Warszawie, syn Wincentego i Elżbiety z Kossów; żonaty: Helena Wróblewska; dzieci: Helena, Adam, Kazimierz, Maria, Aniela. Absolwent Korpusu Kadetów w Połocku 1884 i Konstantynowskiej Oficerskiej Szkoły Piechoty w Petersburgu 1886. W armii rosyjskiej 1884–1917, m.in. dowódca 82. Pułku Piechoty Lejbgwardii na Kaukazu 1913–1915; dowódca Brygady Grenadierów 1915–1916; dowódca 2. Dywizji Grenadierów 1916–1917; dowódca 8. Dywizji Strzelców Syberyjskich 1917. Awanse: podporucznik 1886, porucznik 1889, sztabkapitan 1896, kapitan 1900, pułkownik 1907, generał major 1914. Odznaczenia: Legia Honorowa (III). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszek A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

LINK Ignacy, austro-węgierski generał lekarz sztabowy; ur. 17 lipca 1848 we wsi Warzyce (Kotlina Jasielsko-Krośnieńska), zm. w grudniu 1916 w Wiedniu. Po ukończeniu studiów medycznych służył w armii austro-węgierskiej 1873–1911. Przez kilkanaście lat (z przerwami) pracował jako lekarz w Szpitalu Garnizonowym nr 14 we Lwowie, m.in. przez 12 lat był komendantem szpitala. Awanse: lekarz pułkowy II klasy 1879, lekarz sztabowy 1896, starszy lekarz sztabowy II klasy 1900, starszy lekarz sztabowy I klasy 1903, generał lekarz sztabowy 1909.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

LIPOWSKI Ernest, francuski generał brygady; ur. 12 czerwca 1843 w Strasburgu (Francja), zm. 24 lutego 1904 w Paryżu. Ukończył szkołę wojskową w St Cyr 1864. Służył w pułku strzelców pieszych „Chasseurs des Vincennes” w Algierze, a następnie w regularnej armii francuskiej. W czasie wojny francusko-pruskiej organizator i dowódca oddziału wolnych strzelców w składzie „Armii Loary”. Odznaczył się obroną Châteaudun oraz w walkach pod Varice, Alençon, Coulommiers i Saint PÉravy. Za zasługi wojenne doszedł do rangi generała brygady z nominacji Rządu Obrony Narodowej. Rząd A. Thiersa nie zatwierdził mu stopnia generalskiego. Odznaczenia: Legia Honorowa (V), Order Gwiazdy Czarnej (III).

Lit.: Judycki A. et Z. *Les Polonais en France vol. I*, Paris 1996.

LOUIS-WAWEL Napoleon, austro-węgierski wiceadmirał; ur. 10 października 1861 w Krzeszowicach, zm. 14 grudnia 1934 w Bydgoszczy (samobójstwo), syn Józefa Tadeusza i Ernestyny Nordfelden Hietzger. Studia w Akademii Morskiej w Fiume 1876–1880. Szkoleniowy rejs oceaniczny na okręcie szkolnym „Fasana” 1880–1881. Attaché morski przy ambasadzie austro-węgierskiej w Londynie 1904–1909; dowódca pancernika „Arpad” 1909, krążownika pancernego „Kaiser Karl VI” 1910, pancernika „Erzherzog Ferdinand Max” 1911–1912; zastępca dowódcy arsenału morskiego 1912–1913; zastępca prezesa Komitetu Technicznego Marynarki 1913–1914; dowódca głównej bazy marynarki austro-węgierskiej w Poli 1914–1917. Awanse: kadet morski II klasy 1880, kadet morski I klasy 1883, podporucznik 1885, kapitan 1895, komandor porucznik 1905, komandor 1910, kontradmirał 1913, wiceadmirał 1917. Odznaczenia, m.in.: Order Korony Żelaznej (III), Królewski Order Wiktoriański (V). W 1917 wrócił do Polski. W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: Machaliński Z. *Admirałowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; Pertek J. *Niedoszły admirał Polskiej Marynarki*, „Litery” (Gdańsk) 12/1964; *Samobójstwo emerytowanego admirała w Bydgoszczy*, „Dziennik Bydgoski” (Bydgoszcz) 288/1934.

LUBOWICKI Stefan, rosyjski generał porucznik; zm. 1805, syn Stanisława. W armii rosyjskiej 1793–1797, m.in. dowódca Dywizji Ukraińskiej 1793–1796; dowódca niżyńskiego Pułku Kirasjerów 1796–1797. Odznaczenia: Order Świętego Aleksandra Newskiego.

Lit.: Arch IRB.

Pomnik nagrobny Ernesta Lipowskiego na cmentarzu Montparnasse

LUCZAK Bernard Richard, amerykański generał brygady, inżynier; ur. 5 października 1913 w Pittsburghu (Pensylwania, USA), syn Józefa i Magdalen z domu Troynar; żonaty: Rosemary Johnson; dzieci: Loma, Richard, Mary. Wykształcenie: University of Pittsburgh 1936, Stanford University w Palo Alto 1950, National War College w Waszyngtonie 1962. W armii amerykańskiej 1938–1969, m.in. uczestnik działań wojsk amerykańskich w Europie podczas II wojny; kierownik projektów: „Nike Hercules” Missile System 1963–1964, Patriot Anti Ballistic Missile System 1964–1965. Autor licznych artykułów naukowych. Członek: Asociacion of the U.S. Army, American Institute of Aeronautics and Astronautics, Aircraft Owners & Pilots Association. Odznaczenia: m.in. Korean Service Medal, Distinguished Service Medal, Legion of Merit with Oak Leaf Cluster, Bronze Star Medal, Air Force Commendation Medal, francuski Croix de Guerre, belgijski Croix de Guerre i Order Leopolda. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (materiały biograficzne); Wierzbiański B. *Who's Who in Polish America*, New York 1996.

LUNDA Edward, austro-węgierski generał major; ur. 27 marca 1850 w Siedliskach, zm. po 1916. Absolwent Instytutu Kadetów w Marburgu 1860–1864, Akademii Artylerii w Wiedniu 1864–1868 oraz Wojskowego Instytutu Nauczycieli Jazdy Konnej 1875–1876. W armii austro-węgierskiej 1868–1916, m.in. adiutant dyrektora artylerii fortecznej w Krakowie 1876–1880; dowódca baterii w 19. Dywizjonie Artylerii w Brnie 1885–1887; dowódca dywizjonu i oficer sztabowy w 5. Pułku Artylerii Dywizyjnej w Brnie 1895–1898; dowódca 33. Pułku Artylerii Dywizyjnej w Stanisławowie 1900–1905; dowódca 10. Pułku Artylerii w Przemyślu 1905–1908. Awanse: porucznik 1868, nadporucznik 1875, kapitan II klasy 1883, kapitan I klasy 1887, major 1895, podpułkownik 1898, pułkownik 1902, generał major 1910.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Augusto Lutowski
Rys. T. Kurek

LUTOWSKI Augusto, wenezuelski generał broni; ur. 26 lipca 1852 w Valencii (Carabobo, Wenezuela), zm. 15 czerwca 1916 w Caracas (Wenezuela), syn Wojciecha i Eulogii Pérez de Orozco Cubillan; żonaty: Dolores Todd. Ukończył Akademię Wojskową w Caracas. Oficer garnizonu w Ciudad Bolivar (odznaczył się w walkach w Las Adjuntas), a następnie drugi szef artylerii (pułkownik) w armii gen. M.F. Bruzal'a 1868–1870; uczestnik zajęcia Caracas i Puerto Cabello 1870;

generał (w wieku 23 lat) i inspektor fortec narodowych 1870; dowódca artylerii podczas walk w Apuré 1871–1872; dowódca inżynierów i saperów, a następnie szef konnej gwardii prezydenta gen. G. Blanco 1873–1877; dowódca I Dywizji w stanie Guarico 1879; szef Głównego Sztabu Armii 1879; komendant Castillo de San Carlos w Puerto Cabello 1880–1882 i 1887–1888; inspektor fortec i więzień 1882; dowódca IV Dywizji Wojsk Legalnych 1892; naczelny dowódca wojsk wenezuelskich 1892; komendant wojskowy Dystryktu Federalnego w Caracas, a następnie dowódca wyprawy do zbuntowanego stanu Zulia 1892; członek Najwyższej Rady Wojennej Wenezueli 1893; senator ze stanu Miranda 1893; minister rozwoju gospodarczego 1894–1895; komendant marynarki wojennej 1895–1897; komendant wyprawy ekspedycyjnej przeciwko wojskom rewolucyjnym gen. R. Guerra; szef Sztabu Generalnego w tzw. kampanii wyzwoleniczej 1902; senator ze stanu Apuré 1910–1913; radca stanu 1913–1914. Awanse: generał brygady 1870, generał dywizji 1875, generał broni 1893. Uehonorowany pucharem angielskiej królowej Wiktorii za pomoc statkom brytyjskim na wodach stanu Zulia. Odznaczenia: Order Oswobodziciela (II), Order Pokoju i Postępu, Order „Za lojalność i męstwo”.

Lit.: Kalinowski A. *Polak naczelnym wodzem w Wenezueli*, „Kurier Zachodni” (Austria) 2/2000; Zawisza L. *Gen. Augusto Lutowski w Wenezueli (1852–1916)* [w:] Urbański E. *Sylwetki polskie w Ameryce Łacińskiej w XIX i XX wieku*, New York 1991.

ŁASZOWSKI Mieczysław, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 2 października 1830 we Lwowie, zm. 7 grudnia 1904 w Wiedniu. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1847–1885, m. in. uczestnik wojny z Prusami i bitwy pod Königgrätz 1866; dowódca 2. Pułku Ułanów w Bernie, a następnie w Wiedniu 1877–1880; dowódca 21. Brygady Kawalerii we Lwowie 1880–1883; dowódca 12. Brygady Kawalerii w Hermannstadt 1883–1885. Awanse: podporucznik 1849, nadporucznik 1852, rotmistrz II klasy 1857, rotmistrz I klasy 1859, major 1868, podpułkownik 1871, pułkownik 1875, generał major 1880, feldmarszałek porucznik 1885.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ŁAWROWSKI Marcełi, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 28 października 1856 w Siebiczowie koło Sokala, zm. 14 kwietnia 1927 w Wiedniu. Absolwent Kolegium Wojskowego w St Pölten i Teresjańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt. W armii austro-węgierskiej 1879–1919, m.in. adiutant batalionu i oficer uzbrojeniowy

Benedykt Łączyński (podpisany jako LONCZYNSKI)

w 10. Pułku Piechoty w Przemyślu 1880–1883; dowódca batalionu w 47. Pułku Piechoty w Grazu 1901–1907; dowódca 77. Pułku Piechoty w Przemyślu 1910–1914; dowódca 11. Brygady Górskiej w Tuzli (walczył na froncie serbskim) 1914–1916; dowódca 94. Dywizji Piechoty 1916–1917. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1917. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik 1884, kapitan II klasy 1890, kapitan I klasy 1896, major 1901, podpułkownik 1907, pułkownik 1910, generał major 1914, feldmarszałek porucznik 1917.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. I, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ŁAZOWSKI Józef Feliks, francuski generał dywizji, inżynier; ur. 20 listopada 1759 w Lunéville (Francja), zm. 8 października 1812 w Paryżu, syn Jana Chrzyciela i Katarzyny z domu Grandidier. Absolwent Szkoły Dróg i Mostów w Paryżu 1779–1784. W 1794 mianowany kapitanem pierwszej klasy w korpusie inżynierów i wysłany do Konstantynopola, gdzie do 1797 fortyfikował Chocim, Polankę, Akerman nad Dniestrem, Kilię i Ismail nad Dunajem. W latach 1798–1801 uczestnik kampanii napoleońskiej w Egipcie (szef batalionu 1798, szef prowizorycznej brygady inżynierów 1799, zastępca dyrektora fortyfikacji 1800). Odznaczył się przy szturmie Aleksandrii, oblężeniu El-Arisz, Jaffy, Belbeis i Kairu oraz w bitwach o Heliopolis i Damiettę. Szef brygady i fortyfikator La Rochelle 1801; komendant inżynierów (generał brygady) w Wielkiej Armii 1806–1807; dowódca inżynierów (generał dywizji) w Korpusie Bernadotte’a, a następnie w 4. Korpusie Wielkiej Armii Massény (odznaczył się w bitwach pod Essling i Znaim) 1807–1809; komendant inżynierii w armii brabanckiej 1810, a następnie w armii portugalskiej Massény 1810–1811. Uehonorowany tytułem barona cesarstwa 1809. Odznaczenia: Legia Honorowa (III, IV, V). Nazwisko jego umieszczono na Łuku Triumfalnym w Paryżu.

Lit.: Arch. IRB; Judyccy A. et Z. *Les Polonais en France*, vol. I, Paris 1996; Skalkowski A. *Les Polonais en Egypte 1798–1801*, Kraków 1910; Ostoya J., Wlocewski S. *Les militaires polonais dans les armées françaises*, Paris 1936.

ŁĄCZYŃSKI Benedykt Józef, francuski generał brygady; ur. 21 marca 1779 w Kiernozi (pow. łowicki), zm. 7 sierpnia 1820 w Salzbrunn (Szczawno Zdrój), syn Macieja i Ewy z Zaborowskich; żonaty: Anna Zabokrzycka. Porucznik 5. Batalionu Legionów Polskich w Mediolanie 1797; oficer armii Republiki Rzymskiej w sztabie gen. J. Grabowskiego 1799; kapitan i adiutant w 3. Batalionie 1. Legii 1799; komendant (pułkownik) w sztabie marszałka A. Berthier, a następnie dowódca

Benedykt Łączyński
Rys. T. Kurek

3. Pułku Ułanów 1807–1812; generał brygady w sztabie księcia E. Beauharnais, kwatermistrz 1. Kompanii Polskiej Gwardii Honorowej w Zittau, a następnie prezydent Rady Administracyjnej wojsk polskich w służbie francuskiej w Sedanie 1813; komendant 3. Brygady dywizji gwardii narodowych (w bitwie pod Fère-en-Champenois został ranny i dostał się do niewoli austriackiej) 1814. Odznaczenia: Legia Honorowa (IV, V), Order Królestwa Obojga Sycylii.

Lit.: Krawczyk E. *Łączyński Benedykt* [w:] *Polacy w historii i kulturze krajów Europy Zachodniej* (red. K. Kwaśniewski i L. Trzeciakowski), Poznań 1981; Pachoński J. *Legiony polskie 1794–1807. Prawda i legenda*, Warszawa 1969.

ŁUBIENSKI Jan, austro-węgierski generał major; ur. 20 lipca 1862 we wsi Kalnica (pow. leski), zm. w 1921. Absolwent Wojskowej Wyższej Szkoły Realnej w Mährisch Weisskirchen, pułkowej szkoły oficerskiej oraz Instytutu Nauczycieli Jazdy Konnej. W armii austro-węgierskiej 1883–1918, m.in. pracownik administracji 11. Korpusu 1888–1890; instruktor jazdy konnej w Brygadowej Szkole Oficerskiej w Waraźdynie 1894–1907; dowódca 7. Pułku Huzarów Honvedu 1912–1915; dowódca 22. i 23. Brygady Kawalerii Honvedu 1915–1917; dowódca 9. Brygady Kawalerii 1917–1918; dowódca 4. Dywizji Kawalerii we Lwowie 1918. Awanse: porucznik 1883, nadporucznik 1888, rotmistrz II klasy 1894, major 1907, podpułkownik 1912, pułkownik 1913, generał major 1916.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MAC-DONALD Jan Alfred, rosyjski generał major, inżynier; ur. 1850 w Radomsku, zm. 1906 w Warszawie. Ukończył Akademię Wojskowo-Inżynieryjną w Petersburgu 1878. Od 1872 w rosyjskich jednostkach saperskich. Naczelnym inżynierem budowy portu w Libawie. Awansowany do stopnia generała majora 1890.

Lit.: Arch. IRB.

MACIULSKI Władysław, austro-węgierski generał major, prawnik; ur. 1840 w Rogoźnie k. Sądowej Wiszni, zm. po 1901. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Lwowskim 1862. Audytor (nadporucznik) pułku 1873–1875; asesor sądowy, a następnie audytor na okrętach marynarki wojennej 1880–1882; audytor 41. Pułku Piechoty i 99. Pułku Piechoty 1882–1885; pracownik Najwyższego Sądu Wojskowego w Wiedniu 1885; szef Sądu Garnizonowego w Krakowie

1886–1890; szef sądu (podpułkownik) I Korpusu Armijnego 1890–1895; pracownik Wyższej Szkoły Wojskowej w Wiedniu 1895–1901. Awansowany do stopnia generała majora 1899. W stanie spoczynku od 1901.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MADZIARA Antoni, austro-węgierski generał major; ur. 6 czerwca 1856 w Lubicy (pow. jasielski), zm. 5 sierpnia 1925 w Krakowie, syn Michała i Katarzyny z Dąbrowskich. Ukończył Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Wiedeńskiej. W armii austriackiej 1881–1917, m.in. dowódca 56. Pułku Piechoty w Krakowie (podczas I wojny światowej na froncie rosyjskim) 1913–1915. W latach 1915–1917 kolejno: komendant Lublina i powiatu lubelskiego, generalny inspektor gubernii radomskiej i piotrkowskiej, komendant wojskowy w Przemyślu. Awanse: podporucznik 1881, porucznik 1886, kapitan 1893, major 1905, pułkownik 1913, generał major 1915. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, M-10484); Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

MAISNER Aleksander, brytyjski wicemarszałek lotnictwa, pilot; ur. 26 lipca 1921 w Hamburgu (Niemcy), zm. 21 grudnia 2008 w Salisbury (Wielka Brytania); syn Hermana Majznera i Niemki Helene Brosin; żonaty: Mary Coverley (w czasie wojny służyła w Women's Auxiliary Air Force, w jednostce meteorologicznej); dzieci: Elizabeth (laborantka), Aleksander John (dyplomata). W latach 1940–1941 w łagrach sowieckich. Wykształcenie: Oficerska Szkoła Artylerii w Iraku 1942, Service Flying Training School w Newton 1944 oraz szereg kursów lotniczych, m.in. operacyjny kurs przysposobienia na bombowcach Canberra. W brytyjskim lotnictwie, m.in. pilot: w Observer Advanced Flying Unit w Halfpenny Green 1944, Air Navigation School w Jurby na Isle of Man 1945, HQ Flying Training Command Communications Flight w Woodley 1947–1949, LXX Squadron w Kabrit (Kanał Suezki) 1950–1951; dowódca eskadry w Ismailii (Egipt), latał m.in. do Adenu, Sudanu, Nairobi i Arabii Saudyjskiej w celu wsparcia brytyjskich misji wojskowych 1951–1952; instruktor w bazie lotniczej w Waddington 1955; podpułkownik pilot w Royal New Zealand Air Force w bazie lotniczej Ohakea w Nowej Zelandii 1961–1962; wykładowca w RAF Staff College w Andover 1963–1965; pracownik Ministerstwa Obrony (departament Defense Planning Staff) odpowiedzialny za kontakty z NATO i sprawy dotyczące

Aleksander Maisner

rozbrojenia 1965-1969, likwidator brytyjskiej bazy wojskowej w Seletar (Singapur) 1969-1971; asystent komendanta w RAF College w Cranwell 1971-1973; dyrektor ds. personalnych lotnictwa w Ministerstwie Obrony 1973-1976. W cywilu zatrudnił się w firmie Reed International, gdzie odpowiadał za planowanie i rozwój. Następnie, w 1982 r. został dyrektorem Industry and Parliament Trust, organizacji pożytku publicznego, działającej na rzecz wzajemnego zrozumienia przedstawicieli przemysłu i parlamentarzystów. Awanse: kapitan 1950, major 1955, podpułkownik 1959, pułkownik 1966, generał brygady 1971, wicemarszałek 1975. Honorowy prezes Stowarzyszenia Lotników Polskich w Wielkiej Brytanii. Odznaczenia: m.in. Air Force Cross, Order of the British Empire, Order of the Bath.

Lit.: Moskalowa A. *Aleksander Maisner w służbie Królewskich Sił Powietrznych Wielkiej Brytanii* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

MAJEWSKI Aleksander, austro-węgierski generał lekarz sztabowy; ur. 27 kwietnia 1861 w Dylewie Szlacheckim koło Ostrołęki, zm. 21 września 1932 w Łodzi. Absolwent Gimnazjum św. Anny w Krakowie i Wydziału Medycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W latach 1889-1890 studiował w wiedeńskiej klinice chirurgicznej prof. Teodora Billrotha. W armii austro-węgierskiej 1886-1918, m.in. lekarz sztabowy w Szpitalu Garnizonowym nr 14 we Lwowie 1902-1906; lekarz sztabowy w Szpitalu Garnizonowym nr 11 w Pradze 1906-1908; komendant szpitala wojskowego w Banja Luce 1908-1910; komendant Szpitala Garnizonowego nr 14 i szef sanitarny twierdzy we Lwowie 1913-1914; szef sanitarny 12. Korpusu Armijnego 1914; szef sanitarny w Tarnowie i Wadowicach 1914-1915; komendant służby zdrowia 7. Armii 1915-1918; szef sanitarnego Generalnego Gubernatorstwa Wojskowego w Lublinie 1918. Awanse: lekarz pułkowy II klasy 1889, lekarz sztabowy I klasy 1893, lekarz sztabowy 1902, starszy lekarz sztabowy II klasy 1908, starszy lekarz sztabowy I klasy 1912, generał lekarz sztabowy 1917.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MAJEWSKI Bronisław, austriacki generał, lekarz; ur. 4 października 1853 we Lwowie, zm. 15 lipca 1934 w Przemyślu, syn Adama i Teodory z Orłowskich. Studia medyczne zakończone doktoratem na Uniwersytecie Wiedeńskim 1881. W armii austriackiej 1881-1918, m.in. komendant i szef oddziału chirurgicznego w Szpitalu Garnizonowym nr 3 w Przemyślu 1898-1909; szef do spraw sanitarnych X Korpusu

w Przemyślu 1909–1914; szef sanitarny i naczelny chirurg 2. Armii 1914–1915; naczelny lekarz 1. Armii, a następnie komendant szpitala rezerwowego w Pardubicach 1915–1918. Awanse: lekarz pułkowy 1886, lekarz sztabowy 1899, starszy lekarz sztabowy 1. klasy 1902, generał lekarz 1912. Odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Franciszka Józefa, Order Żelaznej Korony (III), Złoty Krzyż Zasługi Cywilnej z Koroną, Order Zasługi Czerwonego Krzyża, Medal za Odwagę, Signum Laudis, Odznaka XXV-lecia służby, Krzyż Jubileuszowy 1908, Krzyż Mobilizacyjny (wojna bałkańska 1912–13), Krzyż Tuetoński. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, M-10485); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. I, Warszawa 1991.

MAJEWSKI Mikołaj, rosyjski generał artylerii, profesor; ur. 1823 na Syberii, zm. 1892 w Petersburgu. Ukończył studia matematyczne na Uniwersytecie Moskiewskim. W armii rosyjskiej 1843–1890, m.in. na stanowiskach dowódczych w jednostkach liniowych; wykładowca, a następnie profesor balistyki w Akademii Artylerii w Petersburgu. Awanse: generał major 1864, generał broni 1890.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MAJEWSKI Stefan, austro-węgierski generał major; ur. 10 sierpnia 1867 w Podniestrzanach (obwód lwowski), zm. 31 stycznia 1944 w Słonawach, syn Władysława i Florentyny z Plichtów; żonaty: Janina Pucherna; dzieci: Guido. Studia w Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu i Szkole Sztabu Generalnego w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1888–1918. Do wybuchu I wojny światowej zajmował różne stanowiska, m.in. szef 8. Departamentu w Ministerstwie Obrony Krajowej 1911–1914; szef Biura Prezydialnego w Ministerstwie Obrony Krajowej 1914–1915. Podczas I wojny światowej dowódca 12. Pułku Strzelców 44. Brygady Górskiej 1915–1916, a następnie 57. Brygady Piechoty 1918. Awanse: podporucznik 1888, nadporucznik 1890, kapitan 1898, major 1906, podpułkownik 1910, pułkownik 1913, generał major 1917. Odznaczenia: Legia Honorowa (IV). W Wojsku Polskim od 1918.

Stefan Majewski

Lit.: CAW (akta personalne, M-10487); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

Thaddeus Malanowski

MALANOWSKI Thaddeus, amerykański generał brygady, ksiądz katolicki; ur. 30 listopada 1922 w Stamford (Connecticut, USA). Wykształcenie: Seminarium Duchowne św. Tomasza w Hartford 1942 i Seminarium Duchowne św. Bernarda w Rochester 1944 oraz w Command and General Staff College w forcie Leavenworth 1962. Święcenia kapłańskie 1947. Młodszy proboszcz w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia w Southington 1947–1948; proboszcz kościoła pw. Najświętszej Marii w Middletown 1948. Od 1949 kapelan w: 118. Batalionie Medycznym, 43. Dywizji Piechoty w Hartford 1949–1950; 43. Dywizji Piechoty w Camp Picket 1950–1951; 172. Regimentzie Piechoty (NATO, Europa) 1951–1954; forcie Benning w stanie Georgia 1954–1955; 3. Dywizji Pancerniej w forcie Knox, a następnie w Europie 1955–1960; US. Army War College w Carlise Barracks 1960–1964; 8. Dywizji w Korei 1964–1965; dowództwie 5. Armii w Chicago 1965–1967; 7. Armii w Heidelbergu (Niemcy) 1967–1970; bazie Sił Powietrznych w Kolorado (pułkownik) 1970–1973. Zastępca kapelana Armii Stanów Zjednoczonych w Europie 1973–1974; zastępca głównego kapelana (generał brygady) Armii Stanów Zjednoczonych 1974. Prałat Jego Świątobliwości (Paweł VI). Odznaczenia: Legion of Merit, Meritorious Service Medal, Army Commendation Medal, National Defence Medal, World War II Occupation Medal. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (materiały biograficzne).

MALCZEWSKI-TARNAWA Konstanty Paweł (Constantino Pablo Tarnava de Malchesqui), meksykański generał; ur. 28 grudnia 1797 w Warszawie, zm. 1853 w Ciudad de Mexico (Meksyk), syn Jana i Konstancji z Bleszczyńskich. W 1821 przybył do Meksyku, gdzie został przyjęty do korpusu oficerskiego. Członek komisji ustalającej granicę między Meksykiem a Stanami Zjednoczonymi 1827–1831; oficer Korpusu Saperów w czasie inwazji hiszpańskiej na Meksyk, m.in. fortyfikator miejscowości Altamira 1829; profesor Akademii Wojskowej w Ciudad de Mexico. Zdemobilizowany w 1833 w stopniu podpułkownika, ale w 1836 mianowany generałem, powrócił do czynnej służby w armii. Uczestnik w wojnie Meksyku ze Stanami Zjednoczonymi 1846–1848. Po zakończeniu wojny ponownie brał udział w wytyczaniu granic pomiędzy Meksykiem a USA.

Lit.: Paradowska M. *Wkład Polaków w rozwój cywilizacyjno-kulturowy Ameryki Łacińskiej*, Warszawa 1992.

MALISZEWSKI Jakub Maciej, pruski generał piechoty; ur. 1790 w Ostrokołach k. Elku, zm. 1877 w Berlinie. W armii pruskiej 1804–1877, m.in. uczestnik kampanii antynapoleońskich oraz członek sztabu naczelnego dowództwa w Berlinie. Awanse: kapitan 1815, generał major 1848, generał porucznik 1859, generał piechoty 1877. Uhonorowany wysokimi odznaczeniami wojskowymi.

Lit.: Arch. IRB.

MALISZEWSKI Tadeusz Walenty, amerykański generał brygady, prawnik; ur. 10 stycznia 1922 w Hartford (Connecticut, USA) syn Józefa i Apolonii z Hajdaszów; żonaty: Barbara Karpienia (inżynier); dzieci: Thaddeus Matthew (adwokat), Michelle (logopeda), Lance (przedsiębiorca), Michael (adwokat), Jan (producent filmowy), Paul (inżynier). W okresie II wojny światowej sierżant sił powietrznych Stanów Zjednoczonych 1943–1946. Wykształcenie: Hillyer Jr. College w Hartford (rachunkowość) 1940–1942, West Virginia Wesleyan w Buckhannon (nauki humanistyczne) 1942–1943, Wesleyan University w Middletown (ekonomia) 1946–1947, University of Connecticut w Hartford (prawo zakończone doktoratem) 1947–1950, University of Virginia w Charlottesville (prawnicze studia specjalistyczne) 1967. Adwokat w prywatnej kancelarii w Hartford-Windsor 1950–1985; pracownik (kapitan, major, a następnie podpułkownik) wojskowego wymiaru sprawiedliwości (sędzia, adwokat) w Gwardii Narodowej w Hartford 1954–1967; starszy sędzia w Sądzie Miejskim w Windsor (sąd uhonorowany II nagrodą za prawidłowy program

Tadeusz Maliszewski

dotyczący spraw z zakresu przestępstw drogowych) 1955–1960; tymczasowy prokurator 13. rejonu stanu Connecticut 1963; doradca wojskowy (pułkownik) gubernatorów stanu Connecticut 1975–1984. Generał brygady 1984. Wykładowca historii Polski na kursach w Flagler Museum w Palm Beach na Florydzie 1995. Autor utworów poetyckich i artykułów w polonijnej prasie amerykańskiej oraz publikacji książkowej *All-American and Mighty Proud of That Polish Name* (Miami 1987). W 1955 wybrany „Człowiekiem Roku” przez „Polish-American Journal”. Uhonorowany nagrodą „Polonia Distinguished Service Award” przez Stowarzyszenie Polskich Organizacji w Hartford 1974. Odznaczenia: Bronze Star Medal, Philippine Liberation Medal, Good Conduct Medal, Victory Medal World War II, Bronze Service Arrowhead, Asiatic-Pacific Campaign Medal (4×). Zainteresowania/hobby: literatura, poezja, historia, tenis. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (ankieta biograficzna); *Who's Who in America*, Chicago 1986; *Who's Who in American Law*, Chicago 1976; *Who's Who in American Politics*, Chicago 1979; *Who's Who in Polish America* (red. B. Wierzbiański), New York 1996.

MALSZYCKI Jan Mateusz, pruski generał major; ur. 1737 k. Lęborka, zm. 1814 w Brzegu nad Odrą. Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. Oficer pruski 1759–1807, m.in. uczestnik wojny siedmioletniej (kilkakrotnie ranny) i kampanii antynapoleońskich jako dowódca pułku. Awansowany do stopnia generała majora w 1800. Prawdopodobnie karnie zwolniony ze służby w 1807.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MALSZYCKI Piotr Ewald, pruski generał major; ur. 1731 k. Lęborka, zm. 1800 w Kyritz (brandenburgia, Niemcy). Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. Oficer armii pruskiej od 1756. Uczestnik wojny siedmioletniej i kampanii śląskich 1778–1779. W 1791 dowódca pułku w wojnie z Francją. Szef pułku kirasjerów (generał major) 1798–1800.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MAŁACHOWSKI Karol Ferdynand, pruski generał porucznik; ur. 1783 w okolicach Tylży, zm. 1844 w Kłodzku. Absolwent Korpusu Kadetów i Akademii Wojennej w Berlinie. Uczestnik kampanii saskiej i francuskiej jako oficer Śląskiego Pułku Huzarów; adiutant króla Fryderyka Wilhelma III; dowódca pułku huzarów (pułkownik) 1821–

1832; dowódca brygady kawalerii (generał major 1835) 1832–1842; komendant twierdzy (generał porucznik 1843) w Świdnicy 1842–1844, a następnie w Kłodzku 1844. Autor wspomnień. Uehonorowany wysokimi odznaczeniami rosyjskimi i pruskimi.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MANOWARDA Eberhard, austro-węgierski generał major; ur. 23 listopada 1847 w Brodach (obwód lwowski), zm. 1 maja 1915 w Wiedniu. Absolwent Szkoły Kadetów 20. Dywizji Piechoty 1869. W armii austro-węgierskiej 1866–1907, m.in. dowódca oddziału żandarmerii w Tarnopolu 1874; oficer instrukcyjny w szkolnym oddziale żandarmerii we Lwowie 1875–1879; dowódca żandarmerii w Zaleszczykach 1879–1884; szef administracji oddziału żandarmerii w Krajowym Dowództwie Żandarmerii w Wiedniu 1886–1896; dowódca ekspozytury Lwowskiego Krajowego Dowództwa Żandarmerii nr 5 w Przemyśle 1896–1897; krajowy komendant żandarmerii w Galicji 1898–1907. Awanse: porucznik 1870, nadporucznik 1880, rotmistrz II klasy 1888, rotmistrz I klasy 1889, major 1896, podpułkownik 1897, pułkownik 1900, generał major 1907.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MARTIN (Marcinkowski) Filip Maurycy, kolumbijski generał; ur. ok. 1785 w Warszawie, zm. 22 grudnia 1854 w Bogocie (Kolumbia); żonaty: Franciszka Gaytan. W latach 1803–1807 służył w brytyjskiej flocie wojennej. Prawdopodobnie brał udział w bitwie pod Trafalgiem jako członek załogi „Victory”, flagowego okrętu admirała H. Nelsona 1805. W 1810 przybył do wyzwolającej się spod hiszpańskiej władzy Wenezueli. W następnych latach związał się z Simonem Bolivarem, walcząc w jego armii jako oficer kawalerii, m.in. prawdopodobnie dowodził oddziałem jazdy w bojach o Cartagenę. Po 1815 dowodził w armii Bolivara ochotnikami europejskimi walczącymi w Wenezueli i Kolumbii przeciwko Hiszpanom. Uczestnik zwycięskich bitew pod Boyacá 1819 i w Carabobo 1821. W 1824 został mianowany komendantem Korpusu Rezerwy w stopniu generała. Z wojska wystąpił ok. 1830.

Lit.: Drochojowski J. *Polacy w Meksyku, Ameryce Środkowej i krajach andyjskich w XIX i XX wieku*, „Dzieje Najnowsze” (Warszawa) 2/1972; Retinger J. H. *Polacy w cywilizacjach świata do końca wieku XIX*, Warszawa 1937.

Filip Martin
Rys. T. Kurek

MARTYNOWICZ Michał, austro-węgierski generał lekarz sztabowy; ur. 28 września 1852 w Skale Podolskiej nad Zbruczem (pow. borszczowski), zm. 1 września 1929 w Stanisławowie. Absolwent Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Wiedeńskiego. W armii austro-węgierskiej 1873–1918, m.in. lekarz w 58. Pułku Piechoty oraz kierownik małego szpitala wojskowego w Stanisławowie 1884–1887; lekarz w 10. Korpusie w Przemyślu 1900–1908; lekarz szef garnizonu i kierownik szpitala wojskowego w Stanisławowie 1908–1909; komendant Szpitala Garnizonowego nr 26 i lekarz szef twierdzy w Mostarze 1911–1914; komendant rezerwowego szpitala wojskowego w Trenčynie, a następnie w Horoninie na Morawach 1914–1918. Awanse: lekarz asystencyjny 1879, starszy lekarz 1884, lekarz pułkowy II klasy 1886, lekarz pułkowy I klasy 1891, lekarz sztabowy 1900, starszy lekarz sztabowy II klasy 1906, starszy lekarz sztabowy I klasy 1909, generał lekarz sztabowy 1918.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, Warszawa 1991; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MARUNIAK Mateusz, austro-węgierski generał major; ur. 29 stycznia 1827 w Rawie Ruskiej, zm. 8 lutego 1895 w Przemyślu. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1845–1888, m.in. dowódca batalionu Landwehry w Jarosławiu, a następnie w Przemyślu. Awanse: porucznik 1849, nadporucznik 1857, kapitan II klasy 1859, kapitan I klasy 1865, major 1874, podpułkownik 1879, pułkownik 1888, generał major 1888. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1883.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MASSALSKI Mikołaj, rosyjski generał broni, książę; ur. 1812, zm. 1880 w Petersburgu. Absolwent Akademii Artylerii w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1832–1880, m.in. uczestnik wypraw w celu ujarzmania ludów Kaukazu i Azji Środkowej; kierujący pracami fortyfikacyjnymi w Persji 1839; dowódca: (generał major) brygady artylerii 1849–1855, artylerii Okręgu Wojskowego w Finlandii 1855–1856, (generał porucznik) dywizji artylerii, Warszawskiego Okręgu Wojskowego, a następnie Syberyjskiego Okręgu Wojskowego 1865–1867; członek (generał broni) Rady Wojennej w Petersburgu 1879–1880. Odznaczenia: m.in. Order Świętej Anny, Order Świętego Stanisława.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MASZKE Jan Krzysztof, pruski generał major; ur. 1784 w Mroczy k. Bydgoszczy, zm. 1867 we Wrocławiu. W armii pruskiej 1800–1849, m.in. obrońca twierdzy w Kostrzynie 1806; uczestnik kampanii antynapoleońskich 1813–1814; kapitan w Generalnym Inspektoracie Artylerii w Berlinie 1822–1824; dowódca pułku (pułkownik 1842) 1842–1848; komendant Wrocławia 1848–1849. Przeniesiony w stan spoczynku z awansem na generała majora 1849.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MEDWADOWSKI Jan, generał w armii admirała Aleksandra Kołczaka; ur. 21 czerwca 1871 w Gostyninie, zm. 27 września 1957 w Gostyninie, syn Antoniego i Walerii z Bagińskich. Absolwent Szkoły Junkrów w Kijowie 1894 i Akademii Artylerii w Petersburgu 1912. W armii rosyjskiej 1894–1920, m.in.: w czasie I wojny światowej dowódca Pułku Artylerii Polowej; dowódca w artylerii adm. A. Kołczaka 1917; dowódca 5. Pułku Artylerii w 5. Dwizji Syberyjskiej 1919–1920. W latach 1920–1921 przebywał w niewoli w więzieniach: Krasnojarska, Omska, Czelabińska, Jekaterynburga, Moskwy. W Wojsku Polskim od 1921.

Lit.: CAW (mf. 378); Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

MICEWSKI Zygmunt, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 2 lipca 1858 w Miękiszu Nowym, zm. 6 czerwca 1935 w Bad Hall (Austria). Absolwent Brygadowej Szkoły Oficerskiej w Tarnopolu oraz Wojskowego Instytutu Nauczycieli Jazdy Konnej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1875–1918, m.in. nauczyciel jazdy konnej w Brygadowej Szkole Oficerskiej w Gyöngyös 1885–1887; nauczyciel jazdy konnej w Wojskowym Instytucie Nauczycieli Jazdy Konnej w Wiedniu 1897–1902; dowódca dywizjonu w 5. Pułku Ułanów (kierował klasyfikacją koni w Sławonii) 1902–1905; komendant Brygadowej Szkoły Oficerskiej w Waraźdynie 1905–1907; dowódca 11. Pułku Ułanów w Pardubicach 1907–1913; dowódca 9. Brygady Kawalerii w Pardubicach 1913–1915; dowódca 7. Dywizji Kawalerii (walczył na froncie rosyjskim) 1915–1916; generał w Dowództwie Wojskowym w Koszycach 1916–1918. Awanse: rotmistrz II klasy 1891, rotmistrz I klasy 1894, major 1900, podpułkownik 1905, pułkownik 1908, generał major 1913, feldmarszałek porucznik 1915.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MICHNIOWSKI Franciszek, austro-węgierski generał major; ur. 19 września 1844 w m. Posada Sanocka, zm. 20 kwietnia 1903 w Pradze. W armii austro-węgierskiej 1862–1903, m.in. dowódca kompanii w czerniowieckim 41. Pułku Piechoty 1883–1886; dowódca 71. Batalionu Piechoty Landwehry w Tarnopolu 1887–1890; dowódca 52. Batalionu Piechoty Landwehry w Krakowie 1890–1892; dowódca 16. Pułku Piechoty Landwehry 1897–1899; komendant garnizonu i dowódca 36. Pułku piechoty Landwehry w Kołomyi 1899–1902; komendant 42. Brygady Piechoty Landwehry w Pradze 1902–1903. Awanse: porucznik 1866, nadporucznik 1873, kapitan II klasy 1879, kapitan I klasy 1883, major 1889, podpułkownik 1894, pułkownik 1896, generał major 1903.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MIESZKOWSKI Jan Kwiryn, francuski generał brygady; ur. 30 marca 1744 w Karczewie, zm. 27 lutego 1819 w Wassy (Francja). W służbie francuskiej od 1766 biorąc początkowo udział w podbojach kolonialnych w Afryce (Senegal, Gambia). Kapitan i dowódca 2. Szwadronu Legionu Ochotników księcia de Lauzun w amerykańskiej wojnie niepodległościowej 1780–1783; marszałek w Armii Renu 1792; uczestnik kampanii szwajcarskiej i włoskiej 1793; dowódca (generał brygady) Dywizji Sables d'Olonne w Armii Wybrzeża La Rochelle 1793. Tego samego roku w niejasnych okolicznościach pozbawiony dowództwa i w dwa lata później emerytowany.

Lit.: Kléber J-B. *Mémoires politiques et militaires 1793–1794*, Paris 1989.

Adam Mokrzecki

MOKRZECKI Adam Wincenty, rosyjski generał major; ur. 16 lipca 1856 w Dzitrykach (pow. lidzki), zm. 6 kwietnia 1921 w Grodnie, syn Aleksandra i Kamili z Maszewskich; żonaty: Helena z Ordyłowskich. Absolwent Wileńskiej Szkoły Junkrów Piechoty i Oficerskiej Szkoły Strzelców w Oranienburgu. W armii rosyjskiej 1872–1917, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej 1877–1878; dowódca 40 Pułku Koływańskiego 1915 (ciężko ranny). Awanse: chorąży 1874, podporucznik 1875, porucznik 1877, sztabkapitan 1885, kapitan 1889, podpułkownik 1895, pułkownik 1910, generał major 1914. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (I, II, III, IV), Order Świętego Jerzego (IV), Order Świętej Anny (II, III, IV), Order Świętego Włodzimierza (III, IV). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. II, Pruszków 2001; Stawcki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

MOKRZECKI Stefan, rosyjski generał major; ur. 11 maja 1862 w Dzitrikach (pow. lidzki), zm. 9 kwietnia 1932 w Wilnie, syn Aleksandra i Kamili z Maszewskich; żonaty: Joanna Bronisława Zelman; dzieci: Bronisław, Jerzy, Stefan, Romana. Ukończył Korpus Kadetów w Pskowie 1878 oraz Szkołę Junkrów w Rydze 1881. W armii rosyjskiej 1878–1918, m.in. oficer w Komitecie Wykształcenia i Wychowania Wojska przy Ministerstwie Wojny w Petersburgu 1907–1911; starszy oficer sztabowy, a następnie pełniący obowiązki dowódcy 171. Kobryńskiego Pułku Piechoty i uczestnik wielu bitew w Prusach Wschodnich (ciężko ranny) 1911–1917; generał do zleceń specjalnych przy dowódcy „Osobnej” armii i dowódca 51. Brygady Zapasowej 1917–1918. Awanse: podporucznik 1884, porucznik 1888, sztabskapitan 1898, kapitan 1900, podpułkownik 1905, pułkownik 1910, generał major 1917. Odznaczenia: Order Świętego Jerzego (IV), Order Świętej Anny (II, III), Order Świętego Stanisława (II, III), Order Świętego Włodzimierza (IV). W Wojsku Polskim od 1919.

Stefan Mokrzecki

Lit.: CAW (mf 393); Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

MOROZOWICZ Jan Henryk, pruski generał porucznik; ur. 1821 na Dolnym Śląsku, zm. 1882 w Berlinie. Ukończył Korpus Kadetów i Szkołę Wojenną w Berlinie. Oficer piechoty pruskiej 1837–1882, m.in. oficer działu topograficznego Sztabu Generalnego 1850–1857; wykładowca taktyki w Akademii Sztabu Generalnego w Berlinie 1857–1874; szef geodezji (generał major 1870) w Sztabie Generalnym i przez krótki okres kierownik Oddziału Informacji; szef oddziału w Wielkim Sztabie podczas wojny z Francją 1870; członek (generał porucznik 1775) Rady Naukowej Korpusów Kadeckich Prus 1776–1882. Uehonorowany wieloma orderami pruskimi i rosyjskimi.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

MUNK Mikołaj, austro-węgierski generał major, lekarz; ur. 16 lipca 1828 w Jordanowie (pow. myślenicki), zm. 24 października 1903 w Krakowie. Studia medyczne w Krakowie i Wiedniu (doktorat z chirurgii). Oficer armii austriackiej 1855–1891, m.in. kierownik szpitala Garnizonowego w Sarajewie 1878–1879; kierownik 12. Szpitala Garnizonowego w Josefstadt 1883–1885; kierownik 17. Szpitala Garnizonowego w Budapeszcie 1885–1886; zastępca szefa służby sanitarnej korpusu budapesztańskiego 1886; szef służby sanitarnej Dowództwa Wojskowego w Zara 1886–1891. Awanse: lekarz pułkowy II klasy 1864, lekarz pułkowy I klasy 1870, lekarz sztabowy 1878, starszy lekarz

sztabowy 1883, starszy lekarz sztabowy I klasy 1886, generał jekarz sztabowy 1891.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

MÜLLER Ludwik, austro-węgierski generał major; ur. 16 maja 1826 w Wadowicach, zm. 25 maja 1882 w Pardubicach. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1842–1876, m.in. uczestnik walk na terenie północnych Węgier 1848 i 1849; dowódca szwadronu i uczestnik kampanii w Italii (uczestnik bitew pod Montebello, Magenta, Solferino) 1859; dowódca 1. Pułku Dragonów 1868–1875; dowódca 7. Brygady Kawalerii w Temesvar, a następnie 20. Brygady Kawalerii w Krakowie 1875–1876. Awanse: podporucznik 1846, nadporucznik 1849, rotmistrz II klasy 1854, rotmistrz I klasy 1856, major 1859, podpułkownik 1865, pułkownik 1868, generał major 1876. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

NAGŁOWSKI Dymitr, rosyjski generał porucznik; ur. 1838 na Syberii, zm. 1890 w Warszawie, syn Stanisława (zesłańca politycznego). Studiował na Uniwersytecie Kazańskim. Ukończył Oficerską Szkołę Artylerii oraz Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu. Oficer rosyjskiej artylerii 1859–1890, m.in. szef sztabu gen. J. Hurko podczas wojny rosyjsko-tureckiej 1877–1878; szef sztabu (generał) Odeskiego Okręgu Wojskowego, a następnie Warszawskiego Okręgu Wojskowego 1886–1890.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

Walter Natynczyk

NATYNCZYK Walter, kanadyjski generał; ur. 29 października 1957 w Winnipeg (Manitoba, Kanada), syn Aleksandra. Wykształcenie: Kanadyjska Akademia Wojskowa oraz US Army War College 2004. Służbę wojskową rozpoczął w brygadzie pancerniej Royal Canadian Dragoons, a następnie służył w Niemczech Zachodnich, w siłach pokojowych ONZ na Cyprze oraz w byłej Jugosławii, Timorze Wschodnim i Erytrei. Dowódca w III Korpusie US Army w Fort Hood w Teksasie (w Iraku dowodził dziesięcioma brygadami) 2004; szef Sztabu Armii Kanadyjskiej 2008–2012. Odznaczenia, m.in.: Order of Military Merit, Meritorious Service Cross, Canadian Forces Decoration, Legia Honorowa (III), Legion of Merit.

Lit.: Biskup M. *Śladami zapomnianych bohaterów*, Poznań 2011.

NEJMAN Tomasz, rosyjski generał major, inżynier mechanik; ur. 26 listopada 1867 w Wilnie, zm. w maju 1942 (prawdopodobnie został zamordowany w sowieckim więzieniu w Mińsku), syn RONALDA i KOLETY z Aleksandrowiczów; żonaty: Wanda Borowska; dzieci: Stefan. Ukończył Wydział Mechaniczny Morskiej Szkoły Inżynierskiej w Kronsztadzie 1888 i Wydział Mechaniczny Akademii Morskiej w Petersburgu 1896. W armii rosyjskiej 1885–1919, m.in. oficer mechanik, a następnie pomocnik starszego inżyniera mechanika we Flocie Bałtyckiej 1891–1894; instruktor podchorążych i podoficerów na pancerniku „Imperator Aleksander II” 1901–1902; starszy inżynier mechanik na krążowniku pancernopokładowym „Ałmaz” (uczestnik bitwy pod Cuszimą) 1902–1908; starszy mechanik na krążowniku „Rjurik” 1908–1912; stały członek komisji nadzorującej budowę okrętów w centrum budowy Floty Czarnomorskiej w Nikołajewie 1912–1916. Awanse: podporucznik 1888, porucznik 1894, kapitan II rangi 1902, kapitan I rangi 1913, generał major 1915. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Machaliński Z. *Admirałowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993.

NIĘPOKÓJCZYCKI Artur, rosyjski generał piechoty; ur. 1813 w majątku Niepokójczyce (pow. słucki), zm. 1881 w Petersburgu. Ukończył Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1832–1881, m.in. uczestnik pacyfikacji ludów Kaukazu 1841–1845; szef sztabu Korpusu Armijnego podczas tłumienia rewolucji na Węgrzech 1849; szef sztabu armii (generał porucznik) w czasie wojny krymskiej 1854–1855. Członek Rady Państwa (generał broni) i świty cesarskiej oraz generał adiutant cara. Odznaczenia: m.in. Order Świętego Włodzimierza, Order Świętej Anny, Order Świętego Stanisława, Order Świętej Katarzyny.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

NIŻAŁOWSKI Franciszek Tomasz, austro-węgierski generał audytor; ur. 18 września 1859 we Lwowie, zm. 9 sierpnia 1937 we Lwowie, syn Ludwika i Joanny z Laskowskich; żonaty: Berta Grosz. Studia prawnicze na Uniwersytecie Lwowskim 1877–1881; egzamin wojskowo-sędziowski 1883; egzamin na audytora sztabowego 1893. Audytor Sądu Garnizonowego w Temesvar 1883–1884; audytor w: 29. Pułku Piechoty 1884–1886, 43. Pułku Piechoty 1886–1887, 13. Pułku Piechoty w Krakowie 1887–1891, 52. Pułku Piechoty w Fünfkirchen 1891–1895; kierownik Sądu Garnizonowego: w Ołomuńcu 1895–1896, w Krakowie 1896–1902; referent sprawozdawca przy Komendzie

Franciszek Niżałowski

14. Korpusu w Innsbrucku 1902–1907; referent w Wyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu 1907–1911; referent w Najwyższym Sądzie Wojskowym Austro-Węgier 1911–1914; prezydent Senatu w Najwyższym Sądzie Obrony Krajowej w Wiedniu 1914–1918. Awanse: podporucznik 1880, porucznik 1883, kapitan 1887, major 1895, podpułkownik 1901, pułkownik 1907, generał audytor 1911. Odznaczenia: Order Franciszka Józefa. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, N-1244); Muszalski E. *Niżałowski Franciszek Tomasz* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXIII, Kraków 1978.

NOWICKI Eugeniusz, rosyjski generał porucznik; ur. 1867, zm. 1931 w Sarajewie. Ukończył Korpus Kadetów i Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1886–1917, m.in. wykładowca taktyki i historii wojskowości w Pawłowskiej Szkole Wojennej i Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1893–1905; dowódca pułku piechoty w wojnie rosyjsko-japońskiej 1905; dowódca (generał major) dywizji piechoty 1910; komendant Szkoły Wojennej 1913–1915, a następnie dowódca dywizji piechoty na froncie niemieckim podczas I wojny światowej; dowódca Korpusu Armijnego (generał porucznik) 1917. Po rewolucji 1917 wyjechał do Jugosławii.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*; t. II, Pruszków 2001.

Adam
Nowotny-Lachowicki

NOWOTNY-LACHOWICKI-CZECHOWICZ Adam Adolf, austro-węgierski generał major; ur. 24 grudnia 1865 w Krynicy, zm. 20 listopada 1936 we Lwowie, syn Bogumiła i Zofii z Loeglerów; żonaty: Ada Schlauf; dzieci: Juliusz, Kazimierz. Absolwent Oddziału Artylerii Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1886–1918, m.in. dowódca baterii w 32. Pułku Artylerii we Lwowie 1897–1899; oficer sztabowy w 10. Korpusie Armii 1899–1903; szef sztabu 11. Dywizji Piechoty 1907–1911; dowódca 11. Pułku Hałubic Polowych we Lwowie 1911–1912; szef III Oddziału Ministerstwa Wojny 1912–1914; dowódca 39. Dywizji Honwedów 1914–1915; dowódca XXI Brygady Piechoty 1915–1916; szef artylerii 5. Armii na froncie włoskim 1917; komendant miasta Lwowa 1917–1918; generalny inspektor taborów 1918. Awanse: podporucznik 1886, porucznik 1892, podkapitan 1897, kapitan 1899, major 1905, podpułkownik 1908, pułkownik 1912, generał major 1915. Odznaczenia: Krzyż Komandorski z Gwiazdą Albrechta, Order Żelaznej Kony, Rycerski Order Franciszka Józefa, Wojskowy Krzyż Zasługi, Order Leopolda (II). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (mf. 409); Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

OCETKIEWICZ Stanisław, austro-węgierski generał major; ur. 5 maja 1835 w Skawinie, zm. 29 lipca 1916 w Ołomuńcu. Absolwent Instytutu Pedagogicznego i Siermierniczego w Wiener Neustadt. W armii austriackiej, a następnie w austro-węgierskiej 1852–1898, m.in. uczestnik kampanii przeciw Prusom i bitwy pod Königgrätz 1866; dowódca 22. Brygady Piechoty 1896. Awanse: podporucznik 1859, nadporucznik 1865, kapitan II klasy 1873, kapitan I klasy 1876, major 1884, podpułkownik 1889, pułkownik 1892, generał major 1898. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1895. Odznaczenia: Order Korony Żelaznej (III), Medal Zasługi Wojskowej (II), Medal Wojenny, Order Korony Wendejskiej (IV).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*; t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ODYNIEC Wincenty, rosyjski generał major; ur. 21 marca 1865 w Litwinkowie pod Mińskiem, zm. 16 lutego 1952 w Milanówku pod Warszawą, syn Jana i Dominiki ze Stefanowiczów; żonaty: Wanda Witkowska; dzieci: Aleksander, Joanna, Tomira, Antonina. Ukończył Szkołę Oficerską Piechoty 1885–1887 i Oficerską Szkołę Strzelecką w Oranienbaumie. W armii rosyjskiej 1883–1918, m.in. dowódca kompanii 60. Pułku Piechoty podczas wojny rosyjsko-japońskiej (ranny) 1904–1905; uczestnik I wojny światowej m.in. dowódca 417. Ługańskiego Pułku Piechoty, a następnie II Brygady w 157. Dywizji Strzelców 1914–1917; oficer sztabowy w Kijowskim Okręgu Wojskowym (armia ukraińska) 1917. W 1918 zwolniony ze służby rozkazem dowództwa sowieckiego. Awanse: podporucznik 1887, porucznik 1892, sztabkapitan 1900, kapitan 1904, podpułkownik 1914, pułkownik 1915, generał major 1917. Odznaczenia, m.in.: Legia Honorowa (III). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, 0–1232); *Encyklopedia Wojskowa*, t. I–VII (red. O. Łaskowski), Warszawa 1930–1939; Kryska-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski Niepodległej*, Londyn 1976.

ODYNIEC-DOBROWOLSKI Mikołaj, rosyjski generał major; ur. 1834 w guberni pskowskiej, zm. 1882 w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1852–1882, m.in. oficer kawalerii 1852–1866; szef żandarmerii w powiatach Lublin i Janów, a następnie oficer sztabu policji w Peters-

burgu 1870–1881; pomocnik naczelnika policji miasta Petersburga 1881–1882. Ze względu na stan zdrowia przeszedł w 1882 w stan spoczynku w randze generała majora.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

OKOŁOWICZ August Adolf, generał Komuny Paryskiej; ur. 17 lipca 1837 w Vierzon (dep. Cher, Francja), zm. 4 września 1891 w Paryżu, syn Augusta i Clémence Canuet. Uczestnik wojny krymskiej jako małoletni ochotnik 15. Pułku Kawalerii wojsk francuskich, a następnie w szeregach Kozaków Sułtańskich pod dowództwem W. Zamoyskiego. W wojnie francusko-pruskiej 1870 walczył w randze kapitana w Armii Wogezów dowodząc oddziałem ochotników. W marcu 1871 przybył do Paryża i wstąpił w szeregi Komuny. Pułkownik i dowódca 90. Batalionu Gwardii Narodowej w Asnières, a następnie generał i zastępca szefa sztabu 1. Armii. Ranny, przebywał w szpitalu skąd wojska wersalskie wzięły go do niewoli (obóz w Satory). Po ucieczce z obozu przez dwa miesiące ukrywał się we Francji, a później przedostał się do Belgii. Podobno należał do I Międzynarodówki.

Lit.: Borejsza J. *W kręgu wielkich wygnańców (1848–1895)*, Warszawa 1963; Gastyne J. de *Mémoires secrets du Comité Central et de la Commune*, Paris 1871; Hass L. *Wolnomularze polscy w kraju i na świecie 1821–1999. Słownik biograficzny*, Warszawa 1999; Wyczańska K. *Polacy w Komunie Paryskiej 1871 r.*, Warszawa 1971.

OLSZEWSKI Kajetan Bolesław, rosyjski generał major; ur. 7 sierpnia 1858 w Kolnie, zm. 20 sierpnia 1944 w Warszawie. W armii rosyjskiej 1879–1917, m.in. dowódca pułku podczas wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca brygady piechoty podczas I wojny światowej; dowódca Brygady Strzelców Polskich przy armii rosyjskiej 1916–1917; dowódca 153. Dywizją Piechoty 1917. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

OSIŃSKI Aleksander, rosyjski generał major; ur. 26 lutego 1870 w Pilicy (Kielecczyzna), zm. 10 listopada 1956 w Warszawie, syn Antoniego i Katarzyny z Przesmyckich; żonaty: Maria Ambrożewicz; dzieci: Anna, Zofia. Ukończył Korpus Kadetów w Niżnym Nowogrodzie oraz Konstantynowską Szkołę Oficerską Piechoty w Petersburgu. Uczestnik wojny chińskiej 1900–1901 i wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905. W czasie I wojny światowej, m.in. dowódca: 124. Pułku Piechoty 1915–1916, brygady w 133. Dywizji Piechoty 1916–1917,

Aleksander Osiński

133. Dywizji Piechoty 1917. Podczas rewolucji październikowej 1917 brał udział w tworzeniu polskiej armii na Wschodzie. Awanse: podporucznik 1889, porucznik 1891, sztabkapitan 1894, podpułkownik 1909, pułkownik 1913, generał major 1915. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (IV), Order Świętej Anny (IV), Order Świętego Włodzimierza (IV), Order Świętego Jerzego (IV), belgijski Wielki Oficer Orderu Leopolda, rumuński Krzyż Wielki Orderu Korony, Legia Honorowa (III). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, O-2510); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

OSMAŃSKI Frank Alexander, amerykański generał major; ur. 22 października 1913 w Nanticoke (Pensylwania, USA), zm. 13 grudnia 1987 w Beaufort (Karolina Południowa, USA), syn Edwarda i Anny; żonaty: Edith Kendrick. Ukończył studia w Akademii Wojskowej 1931–1935 oraz na uniwersytecie w Harvardzie 1955. Służbę w armii amerykańskiej rozpoczął w 11. Pułku Artylerii na Hawajach, a następnie m.in. członek zespołu szefa planowania logistycznego w czasie II wojny światowej i uczestnik inwazji wojsk sprzymierzonych w Normandii (D-Day). Po wojnie na stanowiskach dowódczych w sektorze

logistyki. W latach 60–tych służył w Korei i Wietnamie. Przeniesiony w stan spoczynku w 1972. Odznaczenia, m.in.: Legion of Merit, Distinguished Service Medal, francuski Croix de Guerre.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

OSTAPOWICZ Gustaw, rosyjski generał podporucznik; ur. 6 października 1863 w Kamieńcu Podolskim, zm. 20 listopada 1941 w Warszawie, syn Wincentego i Joanny z Glińskich. Ukończył Szkołę Junkrów w Kijowie. W armii rosyjskiej 1880–1917. Dowódca batalionu podczas wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905. W czasie I wojny światowej na froncie austriackim początkowo dowódca 35. Pułku Piechoty w walkach ofensywnych w Galicji, a następnie od 1915 był kolejno dowódcą: 34, 35, 36 Pułku Piechoty, brygady 31. Dywizji Piechoty i 169. Dywizji Piechoty. Awanse: podporucznik 1886, porucznik 1890, sztabkapitan 1899, kapitan 1900, podpułkownik 1913, pułkownik 1915, generał podporucznik 1916. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, O-2638); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

OSTROWSKI Herman Aleksander, pruski generał major; ur. 1816 w Kłajpedzie (Litwa), zm. 1896 w Wiesbaden (Hesja, Niemcy). Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. Oficer armii pruskiej 1834–1877, m.in. pracownik Biura Topograficznego Sztabu Generalnego 1847–1850; pułkownik w sztabie armii w wojnie z Francją 1870; dowódca pułku, a następnie brygady (generał major) 1871–1874. Zdemisjonowany 1877.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

OSTROWSKI Józef, rosyjski generał major, ur. 19 marca 1859 w Warszawie, zm. 1925 w Warszawie. Ukończył Szkołę Junkrów w Czugujewie. W armii rosyjskiej 1877–1918. Dowódca batalionu podczas wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905. W 1907–1908 dowódca pułku piechoty. Z powodu odniesionych ran przeszedł w 1908 w stan spoczynku. Ponownie powołany do służby po wybuchu I wojny światowej na dowódcę 89. Brygady 1914–1918. Awanse: chorąży 1881, podporucznik 1882, porucznik 1888, sztabkapitan 1888, kapitan 1889, podpułkownik 1898, pułkownik 1905, generał major 1908. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, O-3456); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

OSTROWSKI Wojciech, rosyjski generał major; ur. 1809 w Kamieńcu Podolskim, zm. 1912 w Warszawie. W armii rosyjskiej 1828–1865, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej 1828–1829 i interwencji rosyjskiej na Węgrzech 1849; dowódca Połockiego Pułku Piechoty 1855. Zdymisjonowany w 1865 z awansem na generała.

Lit.: Arch. IRB.

PACOWSKI Aleksander, rosyjski generał major; ur. 1788 w Wilnie, zm. 1839. Od 1807 oficer rosyjskiej piechoty, m.in. uczestnik pacyfikacji ludów kaukaskich; dowódca pułku jeźdźców oraz naczelnik prowincji w Abchazji 1825; uczestnik kampanii tureckiej (odznaczył się zwycięstwem k. Limanu) 1828–1829.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

PAST Wiktor, austro-węgierski generał major; ur. 7 grudnia 1858 w Brzeżanach, zm. 24 listopada 1924 w Krakowie. Absolwent Brygadowej Szkoły Oficerskiej w Gyöngyös. W armii austro-węgierskiej 1875–1917, m.in. komendant Szkoły Podoficerskiej w Brzeżanach 1883–1886; dowódca szwadronu w 1. Pułku Ułanów Landwehry w Kołomyi 1889–1890; dowódca szwadronu, a następnie dywizjonu w 2. Pułku Ułanów Landwehry w Hohenmauth 1890–1899; dowódca dywizjonu w 4. Pułku Ułanów Landwehry 1899–1904; dowódca 3. Pułku Ułanów Landwehry w Rzeszowie 1905–1910; dowódca 3. Brygady Kawalerii Landwehry we Lwowie 1911–1912. Awanse: podporucznik 1878, porucznik 1883, rotmistrz II klasy 1889, rotmistrz I klasy 1890, major 1897, podpułkownik 1901, pułkownik 1905, generał major 1910. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kryska-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski Niepodległej*, Warszawa 1991; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

PAWLIKOWSKI Józef, austro-węgierski generał major; ur. 24 lutego 1830 we Lwowie, zm. 8 marca 1883 w Grazu (Austria). W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1845–1882, m.in. uczestnik walk na Węgrzech jako ochotnik w Korpusie Śląskim 1849; dowódca batalionu podczas walk we Włoszech 1866; dowódca 10. Pułku Piechoty 1877–1878; dowódca 60. Brygady Piechoty we Lwowie 1878–1882. Awanse: porucznik 1847, nadporucznik 1849, kapitan II klasy 1854, kapitan I klasy 1855, podpułkownik 1869, pułkownik 1874, generał major 1879.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

PEŁKOWSKI Jan Fryderyk, pruski generał major; ur. 1705 w m. Jucha, zm. 1786 w Kołobrzegu. Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. W armii pruskiej 1738–1786, m.in. uczestnik kampanii śląskich 1740–1742 i 1744–1745; dowódca pułku 1764–1774; komendant Kołobrzegu 1781–1786.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

PEŁCHERZEWSKI Aleksander, rosyjski generał porucznik; ur. 1787 na Podolu, zm. 1851 w Kijowie. Absolwent Korpusu Kadetów i Oficerskiej Szkoły Piechoty. Oficer armii rosyjskiej 1808–1851, m.in. uczestnik kampanii antynapoleońskich 1812–1815; dowódca pułku piechoty w Warszawie 1825; dowódca brygady piechoty (generał major) 1826. W czasie powstania listopadowego wojenny naczelnik Podlasia, a następnie komendant Warszawy. Dowódca (generał porucznik) dywizji lekkiej kawalerii, a następnie komendant miasta i cytadeli w Kijowie 1836–1851. Potajemnie pomagał prześladowanym Polakom.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

Karol Piasecki

PIASECKI Karol, austro-węgierski generał major; ur. 3 lutego 1859 w Tudorkowicach (pow. sokalski), zm. 25 lutego 1947 we Wschowie. Ukończył Szkołę Kadetów we Lwowie oraz kurs tłumaczy języka rosyjskiego i kurs dla oficerów sztabowych w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1876–1918, m.in. oficer na różnych stanowiskach w 80. Pułku Piechoty 1879–1914; dowódca 95. Brygady Piechoty Landsturmu 1914; inspektor szpitali i domów rekonwalescentów w Dowództwie Wojskowym w Krakowie 1915–1917. Awanse: porucznik 1881, nadporucznik 1887, kapitan II klasy 1893, kapitan I klasy 1895, major 1906, podpułkownik 1910, pułkownik 1913, generał major 1917. Odznaczenia: Krzyż Rycerski Orderu Franciszka Józefa z wojenną dekoracją, Krzyż Zasługi Wojskowej (III), Medal Waleczności. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

PIEKLIK Józef Edward, amerykański generał major; ur. 1918 w Clinton (Massachusetts, USA), zm. 28 marca 2007 w Richmond (Wirginia,

USA). Studia na uniwersytecie w Baltimore i w Waszyngtonie oraz specjalistyczne studia wojskowe. W armii amerykańskiej od 1942, m.in. uczestnik II wojny światowej oraz wojny w Wietnamie; oficer sztabowy VI Floty w Europie; oficer Sztabu Generalnego Armii Kanaadyjskiej; szef zaopatrzenia armii amerykańskiej w Niemczech.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

PIETRASZKIEWICZ Adam, austro-węgierski generał major; ur. 30 czerwca 1863 w Kijowie, zm. 11 października 1917 we Lwowie. Ukończył cztery semestry prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie oraz Szkołę Kadetów Kawalerii w Mährisch Weisskirchen i Szkołę Wojenną. W armii austro-węgierskiej 1881–ok. 1915, m.in. oficer w sztabie 7. Brygady Kawalerii w Temesvar, a następnie w sztabie 11. Brygady Kawalerii w Tarnowie 1890–1892; dowódca szwadronu w 4. Pułku Ułanów we Lwowie 1898–1900; szef sztabu Dywizji Kawalerii „Jarosław” 1900–1905; dowódca dywizjonu w 1. Pułku Ułanów w Krakowie 1906–1907; dowódca 2. Pułku Dragonów w Tarnopolu 1907–1912; komendant 14. Brygady Kawalerii w Rzeszowie 1912–1914. Awanse: porucznik 1884, kapitan I klasy 1894, major 1900, podpułkownik 1905, pułkownik 1908, generał major 1913.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001; Wrzosek M. *Polski czyn zbrojny podczas pierwszej wojny światowej 1914–1918*, Warszawa 1990.

PIETRUSKI Mieczysław Marian, austro-węgierski kontradmirał; ur. 8 grudnia 1848 we Lwowie, zm. 27 września 1905 w Wiedniu, syn Oktawa i Stefanii z Augustynowiczów. Ukończył Theresianum i Akademię Morską w Fiume. Jako podoficer marynarki wojennej odznaczył

Józef Pieklik

Mieczysław Pietruski
Rys. T. Kurek

się w bitwie pod Lissa 1866. Oficer austro-węgierski 1872–1905, m.in. pełnił służbę w zakładach zbrojeniowych i zaopatrzeniowych w Puli (wynalazca i konstruktor, m.in. dalmierzy i torpedominy); dowódca torpedowca „Planet” 1896; komendant arsenału w Puli, a następnie dowódca eskadry pancerników 1903–1905. Awanse: kadet morski II klasy 1867, kadet morski I klasy 1871, podporucznik 1872, kapitan 1884, komandor podporucznik 1893, komandor porucznik 1896, komandor 1899, kontradmirał 1904. Jedyny Polak, który dośłużył się w armii austro-węgierskiej szlifów admirałskich. Uważany za genialnego matematyka i zaliczany do najzdolniejszych admirałów austriackich. Odznaczenia: Wojskowy Krzyż Zasługi, Order Żelaznej Korony (III), Krzyż Rycerski Orderu Merito Naval (I), szwedzki Krzyż Rycerski Orderu Miecza, turecki Order Medidjeh, grecki Wielki Krzyż Wzbawiciela.

Lit.: Arch. IRB; Nicieja S. *Łyczaków – dzielnica za Styksem*, Wrocław 1998.

Aleksander Pik

PIK Aleksander, rosyjski generał major; ur. 10 maja 1873 w Łodzi, zm. 20 października 1943 w Warszawie, syn Karola i Marii z Kurantowskich; żonaty Regina Marszałek *primo voto* Chołodecka. Absolwent Szkoły Kawalerii w Twerze i Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. W armii rosyjskiej 1891–1917, m.in. szef Wydziału Ustawodawczego w Głównym Zarządzie Sądownictwa Morskiego 1908–1917; pracownik rosyjskiego Ministerstwa Sprawiedliwości 1917. Awanse: podporucznik 1892, sztabsrotmistrz 1896, generał major 1915. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

PIOTROWSKI Edward, rosyjski generał major; ur. 10 marca 1865 w majątku Kosianowie (pow. prużański), zm. 1942 w posesiołku Ulskoje (Rosja), syn Franciszka i Apolonii z Dąbrowskich; żonaty: Franciszka Haciska; dzieci: Joanna, Zofia, Edward. Ukończył Szkołę Junkrów w Czugujewie. W armii rosyjskiej 1884–1917, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905 oraz I wojny światowej; dowódca 42. Dywizji Piechoty 1917. Awanse: podporucznik 1887, porucznik 1891, sztabkapitan 1899, kapitan 1900, podpułkownik 1912, pułkownik 1914, generał major 1916. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II, III), Order Świętej Anny (II), Order Świętego Jerzego (IV), Order Świętego Włodzimierza (IV). W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: CAW (akta personalne, P-9112); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

PITSCH Franciszek, austro-węgierski generał major; ur. 10 czerwca 1837 w Wiśniczu, zm. 23 listopada 1928 w Wiedniu. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1854–1893, m.in. dowódca kompanii oraz szef orkiestry pułkowej 1873–1878; komendant komisji asenterunkowych w różnych powiatach Bukowiny 1888–1890. W 1891 przeszedł do 54. Pułku Piechoty w Ołomuńcu, w którym jednak nie objął stałego dowództwa. Awanse: porucznik 1859, nadporucznik 1864, kapitan II klasy 1871, kapitan I klasy 1875, major 1883, podpułkownik 1888, pułkownik 1891, generał major (awansowany na emeryturze w dniu urodzin cesarza) 1910.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

PŁAWSKI Aleksander, rosyjski generał major; ur. 18 września 1856 prawdopodobnie na terenie guberni warszawskiej, zm. 7 lipca 1921 w Toruniu, syn Edwarda; żonaty: Eliza Emun Feldmann; dzieci: Eugeniusz, Janina. Po ukończeniu w 1880 Szkoły Junkrów w Odessie przez cztery lata służył w 46. Dnieprowskim Pułku Piechoty. W latach 1884–1901 w Czarnomorskiej Brygadzie Straży Granicznej pełnił różne funkcje, m.in. był: dowódcą plutonu, dowódcą specjalnego oddziału w miejscowości Kercz na Krymie, kapitanem okrętu granicznego „Woron”, dowódcą oddziału straży granicznej w Noworosyjsku,

Aleksander Pławski

komendantem stacji sanitarnej w Jewpatorii. W związku z wprowadzeniem przez Rosję w Mandżurii stanu wojennego w 1901 został przeniesiony do Zaaamurskiego Okręgu Wojskowego, gdzie służył do 1911, m.in. jako dowódca: 3. Zaaamurskiego Pułku Piechoty oraz 2. Brygady Straży Granicznej. W 1911 przeszedł w stan spoczynku. Do służby powrócił po wybuchu I wojny światowej i skierowany został na stanowisko generała do zleceń specjalnych przy komendancie Omskiego Wojennego Okręgu Wojskowego. Następnie w latach 1915–1917 był dowódcą: 98. Specjalnego Batalionu Ochrony, 2. Gwardyjskiego Batalionu Etapowego, a następnie naczelnikiem 2. Gwardyjskiego Batalionu Etapowego. Prawdopodobnie w 1918 wstąpił do ukraińskiej armii hetmana Pawła Skoropadskiego. Awanse: podporucznik 1880, porucznik 1886, rotmistrz sztabowy 1890, rotmistrz 1894, podpułkownik 1902, pułkownik 1906, generał major 1911. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II, III), Order Świętej Anny (II, III), Order Świętego Włodzimierza (III, IV).

Lit.: Bielski M. *Generałowie odrodzonej Rzeczypospolitej*, t. II, Toruń 1996.

PŁOŃSKI Henryk Ludwik, pruski generał piechoty; ur. 1802 w Bernau pod Berlinem, zm. 1880 w Kassel (Hesja, Niemcy). Oficer armii pruskiej 1820–1871, m.in. instruktor w szkole dywizyjnej; dowódca baonu gwardii; inspektor formacji strzeleckich gwardii; dowódca brygady piechoty; członek Rady Naukowej w Akademii Sztabu Generalnego w Berlinie; dowódca wojsk w Hesji; dowódca Korpusu Armijnego. Awanse: pułkownik 1855, generał major 1858, generał porucznik 1863, generał broni 1868.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

POBOJEWSKI Władysław, rosyjski generał podporucznik; ur. 25 października 1862 w Wilnie, zm. 11 lipca 1927 w Warszawie, syn Franciszka i Aurelii z Kuczkowskich. Ukończył Szkołę Junkrów w Moskwie oraz Konstantynowską Szkołę Oficerską w Petersburgu 1882–1885. W armii rosyjskiej 1887–1918, m.in.: uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej (ciężko ranny) 1904–1905; dowódca: Syberyjskiego Pułku Piechoty 1909, pułku strzelców w Częstochowie (na froncie niemieckim w czasie I wojny światowej) 1913–1915, brygady piechoty w Finlandii 1915–1916, dywizji piechoty na froncie nad Dźwiną 1916. Awanse: podporucznik 1884, podpułkownik 1904, pułkownik 1906, generał podporucznik 1915. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, P-8006); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

PODBIELSKI Teofil Eugeniusz, pruski generał kawalerii; ur. 1814 w Köpenick pod Berlinem, zm. 1879 w Berlinie. Oficer kawalerii pruskiej 1833–1879, m.in. dowódca pułku jazdy w wojnie z Danią 1864; generał major w Generalnym Kwatermistrzostwie Armii 1866; rzecznik prasowy Kwatery Głównej podczas wojny francusko-pruskiej 1870–1871; inspektor artylerii i twierdz (generał broni 1872) 1872–1879. Uehonorowany wieloma orderami. W 1889 jego imieniem nazwano 5 Pułk Artylerii Polowej (*Feldartillerieregiment Nr. 5*).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

PODGÓRSKI Mikołaj, rosyjski kontradmirał; ur. 25 sierpnia 1877 w Rewalu (ob. Tallinn), zm. 1 listopada 1918 w Rewalu, syn Lucjana i Aleksandry z domu Iwanowa. Absolwent Morskiego Korpusu Kadetów oraz kursu oficerskiego broni torpedowej i szkoły pływania podwodnego. W rosyjskiej marynarce 1894–1918, m.in. starszy oficer broni minowej krążownika „Bajan” (uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej) 1903–1905; dowódca torpedowca nr 74 1905; pomocnik starszego oficera krążownika „Bogatyń” 1906–1907; dowódca okrętu podwodnego „Drakon” 1908–1909; dowódca torpedowca „Rietiwij” 1909–1910; dowódca niszczyciela „Gienierał Kondratienko” 1913–1914; dowódca krążownika pancernego „Rossija” 1914–1915; dowódca Dywizji Okrętów Podwodnych na Bałtyku, a następnie dowódca Zespołu Okrętów Zatoki Botnickiej 1915–1916. Po rewolucji październikowej wystąpił ze służby. Awanse: miczman 1897, lejtnant 1903, komandor 1915, kontradmirał 1916. Uehonorowany złotą szablą za dzielność. Odznaczenia: Order Świętej Anny z napisem „Za męstwo” (IV), Order Świętej Anny z mieczami (III), Order Świętego Jerzego (IV), Order Świętego Stanisława (II), Order Świętego Włodzimierza (IV, III), grecki Order Zbawiciela (V), tunezyjski Order Sławy (IV), brytyjski Order Świętego Michała i Świętego Jerzego (III), brytyjski Order Łażni (III).

Lit.: Winogradow S., Fiedieczkin A.: *Bronienosnyj kriejsier „Bajan” i jego potomki. Od Port-Artura do Moonzunda*, Moskwa 2011.

POKLEWSKI-KOZIEŁŁ Władysław, rosyjski generał major, inżynier; ur. 3 sierpnia 1866 w Rżewie (gub. twerska), zm. 21 marca 1921 w Warszawie. Ukończył Korpus Kadetów w Niżnym Nowogrodzie, Nikołajewską Szkołę Inżynieryjną w Petersburgu 1887 i Michajłowską Akademię Inżynieryjną w Petersburgu 1895. W armii rosyjskiej 1884–1918 w wojskach inżynieryjno-saperskich. Awanse: podporucznik 1887, porucznik 1890, sztabskapitan 1895, kapitan 1897,

podpułkownik 1906, pułkownik 1917, generał major 1917. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, K-16384); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

POKORNY Eugeniusz, austro-węgierski generał lekarz sztabowy; ur. 9 listopada 1845 w Czerniowcach (Bukowina), zm. 13 stycznia 1929 we Lwowie. Ukończył studia medyczne i uzyskał doktorat na Uniwersytecie Lwowskim. W armii austriacko-węgierskiej 1870–1919, m.in. kierownik oddziału w Szpitalu Garnizonowym nr 14 we Lwowie 1883–1895; lekarz szef w 30. Dywizji Piechoty 1895–1899; komendant Szpitala Garnizonowego nr 14 we Lwowie 1899–1902; komendant Szpitala Garnizonowego nr 24 w Raguzie 1902–1904. Awanse: starszy lekarz 1870, lekarz pułkowy II klasy 1882, lekarz pułkowy I klasy 1883, starszy lekarz sztabowy II klasy 1899, starszy lekarz sztabowy I klasy 1902, generał lekarz sztabowy 1905.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Józef Pomiankowski
Rys. T. Kurek

POMIANKOWSKI Józef, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 23 listopada 1866 w Jarosławiu, zm. 23 stycznia 1929 we Lwowie, syn Konstantego i Tekli z Rolmów; żonaty: Maria Stroyanowska; dzieci: Maria, Janina. Absolwent Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1886–1922, m.in. attaché wojskowy w Belgradzie 1901–1907; dowódca 14. Pułku Dragonów w Brandeis 1907–1909; attaché wojskowy w Konstantynopolu (obserwator wojny bałkańskiej) 1909–1917; dowódca 14. Dywizji Piechoty na froncie włoskim 1917–1918. Awanse: podporucznik 1886, porucznik 1890, kapitan 1895, major 1902, podpułkownik 1906, pułkownik 1910, generał major 1914, feldmarszałek porucznik 1917. Odznaczenia: Order Franciszka Józefa, Order Żelaznej Korony, Legia Honorowa (III). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (mf 457); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

POMIANKOWSKI Kazimierz, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 20 lutego 1843 w m. Gliny, zm. 28 października 1911 we Lwowie. W armii austro-węgierskiej 1867–1905, m.in. nauczyciel w Pionierskiej Szkole Kadetów w Hainburgu 1870–1871; oficer w Sztapie Generalnym 1873–1875; dowódca batalionu w 13. Pułku

Piechoty w Krakowie 1889; dowódca 94. Pułku Piechoty w Josefstadt 1898–1902; komendant 93. Brygady Piechoty w Wiedniu 1902; komendant miasta Lwowa 1902–1905. Awanse: porucznik 1866, nadporucznik 1869, kapitan II klasy 1877, kapitan I klasy 1880, major 1889, podpułkownik 1894, pułkownik 1896, generał major 1902, feldmarszałek porucznik 1908. Odznaczenia, m.in.: Order Żelaznej Korony (III).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

PONIATOWSKI Józef, marszałek Francji, książę; ur. 7 maja 1763 w Wiedniu, zm. 19 października 1813 pod Lipskiem, syn Andrzeja i Teresy z domu Kinsky-Heruli. Pierwszą służbę wojskową odbył w wojsku austriackim. Pułkownik i adiutant cesarza w wojnie austriacko-tureckiej 1786. Uczestnik powstania kościuszkowskiego. Po upadku powstania mianowany przez cara Pawła I generałem lejtnantem jazdy

Józef Poniatowski
Mal. J. Kossak

Statua
Józefa Poniatowskiego
w Paryżu, na fasadzie
tzw. Nowego Luwru

i dowódcą pułku kazańskiego. W 1906 stanął po stronie Napoleona Bonaparte, obejmując w 1807 urząd Dyrektora Wojny w Komisji Rządzącej Księstwa Warszawskiego. Podczas wyprawy Napoleona na Moskwę dowodził V Korpusem Wielkiej Armii złożonym głównie z Polaków, odznaczając się podczas szturmów na Smoleńsk oraz stoczył zwycięską bitwę pod Winkowem. W 1813 brał udział w walkach na terenie Saksonii. Po klęsce pozostał wierny Napoleonowi, który w przededniu bitwy pod Lipskiem mianował go marszałkiem Francji. Była to pierwsza nominacja na tak wysokie stanowisko, jaką otrzymał w armii francuskiej cudzoziemiec. W 4 dni później, podczas odwrotu, kilkakrotnie ranny utonął w Elsterze. Odznaczenia, m.in.: Legia Honorowa (I, II, III), pruski Krzyż Wielki Orderu Orła Czerwonego i Krzyż Wielki Orderu Orła Czarnego, Krzyż Honoru i Dewocji Zakonu Kawalerów Maltańskich, Krzyż Wielki Orderu Obojga Sycylii. Jego nazwisko umieszczone zostało na Łuku Triumfalnym w Paryżu (nazwisko zostało podkreślone jako, że zginął na polu chwały). Na zewnętrznej ścianie Luwru, od strony ulicy Rivoli umieszczono jego posąg jako wielkiego wodza Francji.

Lit.: Askenazy Sz. *Książę Józef Poniatowski*, Warszawa 1978; Kukiel M. *Dzieje oręża polskiego w epoce napoleońskiej 1795–1815*. Poznań 1996; Przemski L. *Książę Józef – żołnierz doskonały*, Warszawa 1968.

PONIATOWSKI Stanisław, szwedzki generał; ur. 15 września 1676 w Chojniku, zm. 29 sierpnia 1762 w Rykach k. Lublina. W 1701 wstąpił na służbę w armii szwedzkiej, gdzie dosłużył się rangi generała 1708 oraz stanowiska adiutanta Karola XII. W 1714 ocalił życie Karolowi w bitwie pod Połtawą. Pracownik dyplomacji szwedzkiej w Turcji. Do kraju wrócił w 1719.

Lit.: Kantecki K. S. *Poniatowski kasztelan krakowski ojciec Stanisława Augusta*, t. I-II, Poznań 1880.

PONIŃSKI Władysław, włoski generał porucznik; ur. 16 lutego 1823 w Zręcinie (pow. jasielski), zm. 11 sierpnia 1901 w Sapożynie, syn Augusta i Marii z Ponińskich; żonaty: Olga Światopełk-Czetwertyńska; dzieci: Stefania, Mieczysław. Studia w Akademii Inżynieryjnej Wojskowej w Wiedniu 1838–1843. Porucznik 1. Pułku Dragonów na Węgrzech 1843–1948. W 1848 przedostał się do Pesztu, gdzie J. Wysocki formował Legion Polski w służbie węgierskiej. W 1849 walczył przeciwko Austrii w powstaniu węgierskim odznaczając się pod Arad i Szolnok. W bitwie pod Temesvárem dowodził całością jazdy polskiej. Po stłumieniu powstania na czele pułku przeszedł do

Turcji, gdzie w randze pułkownika walczył przeciwko Rosji w wojnie krymskiej. Od 1859 w służbie włoskiej. Organizator dwóch szwadronów jazdy toskańskiej 1859; adiutant honorowy Wiktora Emanuela II 1860; dowódca 3. Pułku Dragonów w Mediolanie, a następnie w randze generała dowódca brygady stacjonującej w Ferrarze 1861–1866; dowódca okręgów wojskowych w Bari 1871 i Padwie 1872. W 1881 wystąpił ze służby i osiadł na Wołyniu.

Lit.: Dopierała K. *Poniński Władysław* [w:] *Polonia włoska. Słownik Polaków i instytucji polskich we Włoszech* (red. K. Dopierała, H. Fokciński), Bydgoszcz 2001; Kovács I. *Polacy w węgierskiej Wiośnie Ludów 1848–1849*, Warszawa 1999, Wysocki J. *Pamiętniki*, Warszawa 1899.

POREBSKI Kazimierz Włodzimierz, rosyjski kontradmirał; ur. 15 listopada 1872 w Wilnie, zm. 20 stycznia 1933 w Warszawie, syn Adolfa i Marii z Krejbichów. Ukończył Korpus Morski w Petersburgu 1889–1892 oraz Oficerską Szkołę Min i Torped w Kronsztadzie 1885. Uczestnik ekspedycji naukowej na Ocean Lodowaty 1894; oficer na krążowniku „Dimitrij Donskij” 1895–1897, a następnie na krążowniku „Pamięć Azowa” 1899–1900; członek komisji nadzorującej budowę krążownika „Nowik” w Gdańsku i Elblągu 1900–1902; starszy oficer na krążowniku „Nowik” podczas wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905; dowódca torpedowca „Triewożnyj” 1905–1909; uczestnik akcji (w zespole okrętów szkolnych) ratowania ofiar trzęsienia ziemi w Messynie 1908; dowódca: krążownika pancernego „Admirał Makarow” 1909, stawiacza min „Jenisiej” 1910–1913, pancernika „Imperatrice Maria” 1913–1914, pancernika „Rostisław” 1914, brygady krążowników na Morzu Czarnym 1916, Morskiego Ufortyfikowanego Rejonu Zatoki Fińskiej i Rejonu Piotrogradzkiego 1917; szef Wydziału Morskiego w Sztapie Frontu Północno-Zachodniego 1917. Awanse: gardemarin 1891, miczman 1892, porucznik 1897, kapitan II rangi 1906, kapitan I rangi 1913, kontradmirał 1916. Odznaczenia: m.in. Legia Honorowa (IV), Order Czerwonego Orła (IV), Order Świętego Jerzego (IV), Order Świętego Włodzimierza (III, IV), Order Świętej Anny (II, III), Order Świętego Stanisława (II, III), Gwiazda Korony Rumuńskiej (I), tunezyjska Gwiazda Komandorska Nischana Iphtickara, Krzyż Komandorski Korony Włoskiej, Krzyż Komandorski Świętych Maurycego i Łazarza, srebrny medal za akcję ratunkową w Messynie. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, P-7272); *Kadry morskie Rzeczypospolitej* (red. J.K. Sawicki), t. II, Gdynia 1996; Machaliński Z. *Admirałowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993.

Kazimierz Porębski

POTEN Ernest, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 3 września 1846 w Łahodowie (pow. przemysłański), zm. 19 października 1927 w Grazu (Austria). Ukończył kurs brygadowej szkoły oficerskiej oraz pułkowe i brygadowe kursy jazdy konnej. W armii austro-węgierskiej 1867–1907, m.in. dowódca plutonu w kampanii przeciw Prusom (uczestnik bitew pod Königshof, Königgrätz i Znaimem) 1866; instruktor przedmiotów kawaleryjskich na kursach lwowskiej szkoły dywizyjnej 1871–1872. W latach 1888–1891 pełnił funkcję adiutanta (fligeladiutant) cesarza i króla. Dowódca: 10. Brygady Kawalerii 1899–1903, 17. Brygady Kawalerii 1903–1904, Dywizji Kawalerii „Wiedeń” 1904–1905. Awanse: podporucznik 1865, porucznik 1866, nadporucznik 1868, rotmistrz I klasy 1878, major 1888, podpułkownik 1891, pułkownik 1894, generał major 1900, feldmarszałek porucznik 1905. Odznaczenia: Order Leopolda (III).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

POTUCZEK Franciszek, austro-węgierski generał major; ur. 3 marca 1855 we Lwowie, zm. 15 listopada 1923 w Krakowie. Absolwent Wojskowej Akademii Technicznej w Wiedniu i Wyższego Kursu Inżynierskiego w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1877–1910, m.in. specjalista ds. umocnień twierdzy morskiej w Dyrekcji Inżynierskiej w Poli 1886–1890; projektant m.in. magazynów w Dyrekcji Inżyniersko-Budowlanej w Krakowie 1890–1893; dowódca batalionu w 40. Pułku Piechoty w Jarosławiu 1898; dowódca 40. Pułku Piechoty 1904–1908. Awanse: porucznik 1877, nadporucznik 1879, kapitan II klasy 1886, kapitan I klasy 1891, major 1896, podpułkownik 1898, pułkownik 1902, generał major 1910. Po odzyskaniu niepodległości bezskutecznie starał się oprzyjecie do wojska Polskiego.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

PROKOPOWICZ Józef, rosyjski generał major; ur. 11 listopada 1855 w Warszawie, zm. 29 listopada 1931 w Warszawie, syn Wincetego i Natalii z Klimkiewiczów. W armii rosyjskiej 1872–1918, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej (ciężko ranny podczas oblężenia Plewny) 1877–1878; dowódca 16. Irkuckiego Pułku Huzarów 1907–1914; dowódca 59. Konnej Brygady Pospolitego Ruszenia 1914; komendant garnizonu w Carskim Siole 1914–1915; dowódca Samodzielnej Brygady Konnej 1915; dowódca 2. Samodzielnej Nadbałtyckiej Brygady Konnej 1915–1918; dowódca zachodniego odcinka frontu w Finlandii 1916–1918. W 1918 ranny, dostał się do niewoli fińskiej. Generał major 1911. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

PROSIŃSKI Wacław Marcełi, rosyjski generał major; ur. 1849 w Łomży, zm. 1928 w Warszawie. Ukończył Włodzimierską Szkołę Wojenną w Petersburgu 1875. Oficer armii rosyjskiej 1875–1908, m.in. dowódca kompanii w wojnie z Turcją (odznaczył się w bojach o Plewnę) 1877–1878; dowódca pułku w czasie wojny rosyjsko-jaapońskiej 1904–1905; dowódca (generał major) dywizji piechoty na Kaukazie 1907–1908. Uehonorowany wieloma orderami rosyjskimi.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. II, Pruszków 2001.

PRUSZYŃSKI Stanisław, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 8 września 1857 w Paryżu, zm. 2 listopada 1929 w Grudziądzu. Ukończył trzy lata studiów na Wydziale Budowlanym Wyższej Szkoły Technicznej w Wiedniu oraz Szkołę Sztabu Generalnego w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1877–1918, m.in. adiutant generalnego inspektora remontów 1891–1894; dowódca szwadronu w 7. Pułku Dragonów 1894–1902; dowódca dywizjonu w 5. Pułku Ułanów 1902–1904; komendant brygadowej szkoły oficerskiej w Warażdynie 1902–1904; dowódca 17. Brygady Kawalerii w Wiedniu 1913–1915; dowódca 2. Dywizji Kawalerii na froncie wschodnim 1915; inspektor Gubernatorstwa Wojskowego na terenie Zamojszczyzny 1916–1918; zastępca wojskowego gubernatora generalnego w Polsce 1918; inspektor kawalerii w Dowództwach Wojskowych w Temesvar, Hermannstadt i Koszycach 1918. Awanse: podporucznik 1878, porucznik 1883, rotmistrz II klasy 1891, rotmistrz I klasy 1894, major 1902, podpułkownik 1906, pułkownik 1910, generał major 1914, feldmarszałek porucznik 1917. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III), Order Leopolda (III), Order Franciszka Józefa. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. II, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

PRZYBYTEK Stanisław, rosyjski generał brygady, profesor medycyny; ur. 25 września 1852 w Mińsku Litewskim, zm. 11 sierpnia 1927 w Warszawie, syn Aleksandra i Pauliny z Nowickich. Studia matematyczno-przyrodnicze na Uniwersytecie Petersburskim 1874 i medyczne w Wojskowej Akademii Medycznej w Petersburgu 1877. W armii rosyjskiej 1877–1881 i 1889–1918. Lekarz ułańskiego pułku lejbgwardii podczas wojny rosyjsko-tureckiej 1877–1878; lekarz wojskowego

szpitala klinicznego w Petersburgu 1878–1881; profesor farmakologii i chemii farmaceutycznej w Wojskowej Akademii Medycznej w Petersburgu (rzeczywisty radca stanu 1905, profesor zasłużony 1908, akademik 1911, tajny radca stanu, generał 1912) 1889–1913. Członek Rady Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Uczzonego Komitetu Wojskowo-Sanitarnego w Petersburgu 1898–1918. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (I, II, III), Order Świętej Anny (I, II), Order Świętego Włodzimierza (II, III). W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: CAW (akta personalne, P-2259); Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Ostrowska T. *Przybytek Stanisław* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXIX, Kraków 1986; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

PRZYCHOWSKI Aleksander Stanisław, pruski generał porucznik; ur. 1826 w Gdańsku, zm. w 1917 w Erfurcie (Turyngia, Niemcy). Ukończył Korpus Kadetów w Chełmnie. Oficer armii pruskiej 1843–1884, m.in. uczestnik kampanii badeńskiej 1849, austriackiej 1866 i francuskiej 1870; dowódca pułku piechoty 1875–1880; dowódca (generał major) brygady piechoty 1880–1884. Zdymisjonowany wraz z awansem na generała porucznika 1884.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. II, Pruszków 2001.

Stanisław Puchalski
Rys. T. Kurek

PUCHALSKI Stanisław, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 5 stycznia 1867 w Wapowcach (pow. przemyski), zm. 16 stycznia 1931 w Warszawie, syn Józefa i Aleksandry z Horochów; żonaty: Luigina Häschsman von Hochsam; dzieci: Edyta. Ukończył Akademię Wojskowo-Techniczną w Wiedniu 1884–1887 oraz Szkołę Sztabu Generalnego w Wiedniu 1890–1893. W armii austro-węgierskiej 1887–1918, m.in. oficer sztabowy w 32. Brygadzie Piechoty w Hermannstadt 1893–1895; oficer sztabowy 10. Korpusu 1895; dowódca kompanii w 4. Pułku Piechoty Landwehry 1901–1903; szef sztabu 45. Dywizji Piechoty Landwehry w Przemyślu 1903–1904; szef sztabu 2. Dywizji Piechoty w Jarosławiu 1904–1908; dowódca batalionu w 20. Pułku Piechoty w Krakowie 1907–1911; dowódca 20. Pułku Piechoty w Krakowie 1911–1914; dowódca 24. Brygady Piechoty 1914–1916; dowódca 1. Dywizji Grenadierów Pruskich 1917; dowódca walczącej w Karpatach, a następnie na froncie włoskim 12. Dywizji Piechoty 1917–1918. Awanse: porucznik 1887, nadporucznik 1890, kapitan I klasy 1896, major 1903, podpułkownik 1907, pułkownik 1910, generał major 1914, feldmarszałek porucznik 1917. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (II), Order Leopolda (III),

Wojskowy Krzyż Zasługi (III 2x), Krzyż Żelazny (I, II). W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 1998; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

PUŁASKI Kazimierz, amerykański generał, twórca kawalerii amerykańskiej, bohater narodowy Stanów Zjednoczonych; ur. 6 marca 1745 w Warszawie, zm. 11 października 1779 pod Savannah (USA), syn Józefa i Marianny z Zielińskich. Najwybitniejszy dowódca akcji zbrojnych w konfederacji barskiej 1768–1772. Dowódca Legionu Polskiego wchodzącego w skład armii tureckiej, z którym walczył przeciwko Rosji 1774. W 1777 wyjechał do Ameryki, aby wziąć udział w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych. W randze generała brygady dowodził kawalerią (nazywany „ojcem kawalerii amerykańskiej”). W 1778 zorganizował tzw. Legion Polski, na którego czele prowadził walkę podjazdową przeciw Anglikom. Odnosił sukcesy w bitwach, m.in. nad Brandywine i pod Haddonfield. W marcu

Kazimierz Pułaski
Mal. Cz. Krzos

Pomnik Kazimierza
Pułaskiego w Buffalo
(USA)

1779 odniósł wielkie zwycięstwo pod Charleston. W szarży pod Savannah został ciężko ranny i zmarł. W uznaniu zasług Amerykanie przyznali mu tytuł bohatera narodowego i wystawili wiele pomników, m.in. w Buffalo i Savannah a w 1867 jego popiersie znalazło się wśród bohaterów narodowych na Kapitolu w Waszyngtonie. Od 1936 odbywają się parady na jego cześć, a „Casimir Pulasky Day” jest od 1969 corocznym ogólnonarodowym świętem. W stanach Arkansas, Georgia, Illinois, Indiana, Kentucky, Missouri i Virginia istnieją hrabstwa Pulaski (*Pulaski County*), nazwane tak na jego cześć. 19 marca 2007 Senat amerykański jednomyślnie zagłosował za nadaniem mu honorowego obywatelstwa Stanów Zjednoczonych. 8 października 2009 decyzja została jednomyślnie poparta przez obie izby amerykańskiego Kongresu. 6 listopada 2009 Prezydent Barack Obama podpisał rezolucję nadającą mu pośmiertnie honorowe obywatelstwo USA (stał się 7. osobą w historii Stanów Zjednoczonych uhonorowaną w ten sposób). Jego imieniem w USA nazwano, m.in.: amerykański okręt podwodny o napędzie nuklearnym, miasto w stanie Illinois (Mount Pulaski), zabytkowy fort na wyspie Cockspur, mosty w New Jersey, Bostonie i Nowym Jorku, parki w Filadelfii i Northampton, jedną z głównych ulic w Chicago, Technical College w North Little Rock oraz High School w Milwaukee.

Lit.: Arch. IRB; Bonfig S. *Ostatni rycerz Europy*, „Głos Katolicki” (Paryż) 9/1993; Konopczyński W. *Kazimierz Pułaski. Życiorys*, Kraków 1931; Lenkiewicz A. *Kazimierz Pułaski (1745–1779)*, Wrocław 1995; Wayda W. *Pułaski w Ameryce*, Warszawa 1930.

PUZYREWSKI Aleksander, rosyjski generał piechoty, historyk wojskowości; ur. 1845, zm. 1904 w Warszawie, syn Kazimierza. Ukończył Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu. Uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej 1877–1878; profesor (generał porucznik) Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1884–1890; szef sztabu warszawskiego generała gubernatora (J. Hurko) 1890–1900, a następnie szef sztabu i pomocnik dowódcy Warszawskiego Okręgu Wojskowego 1900–1903; członek Rady Państwa (generał broni) 1904. Autor licznych prac historyczno-wojskowych. Odmówił przyjęcia stanowiska ministra oświaty Rosji.

Lit.: *Mala Encyklopedia Wojskowa*, t. II, Warszawa 1970.

RADECKI-MIKULICZ Walerian, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 1855 w Czerniowcach (Bukowina), zm. 1910 w Wiedniu. Ukończył Theresianum 1877 i Akademię Wojenną w Wiedniu

1883. Oficer Sztabu Generalnego w Wiedniu 1890–1893; szef sztabu dywizji piechoty w Przemyślu 1893–1901; dowódca (generał) pułku piechoty, a następnie brygady piechoty 1901–1908. Tłumacz literatury wojskowej oraz redaktor „Organ für Reserveoffiziere”.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

RADOSZKOWSKI Oktawiusz (Bourmeister-Radoszkowski), rosyjski generał porucznik, entomolog; ur. 7 sierpnia 1820 w Łomży, zm. 13 maja 1895 w Warszawie, syn Jana Chryzostoma Bourmeistera i Zuzanny z Lewandowskich; żonaty: Leontyna Dugast. Po studiach w Michajłowskiej Akademii Artyleryjskiej w Petersburgu 1838–1846, był w niej zatrudniony jako wykładowca wyższej matematyki i geometrii wykreślnej 1946–1850. Jako kadrowy oficer pełnił służbę polową, a jako specjalista od broni palnej był przez pewien czas zatrudniony w fabrykach broni na Uralu 1850–1857. W 1855 brał udział (kapitan artylerii) w końcowej fazie wojny krymskiej. W latach 1857–1879, m.in. prowadził teoretyczny i praktyczny kurs obsługi broni palnej w Wyższej Oficerskiej Szkole Strzeleckiej w Carskim Siole, a także zajmował się fortyfikowaniem twierdz na terenie Królestwa (m.in. Dęblin, Modlin). Przed wybuchem powstania styczniowego podał się do dymisji, jednak prośba jego nie została przyjęta. Awanse: kapitan 1855, pułkownik 1861, generał major ok. 1862, generał porucznik 1879. W okresie petersburskim utrzymywał kontakty z wieloma uczonymi. Osiągnięcia naukowe stawiają go w rzędzie wybitnych entomologów XIX wieku. W 1879 wrócił do Polski i zamieszkał w Warszawie.

Lit.: Ciechanowicz J. *W bezkresach Eurazji. Uczeni polscy w imperium rosyjskim*, Rzeszów 1997; Hayto L. *Radoszkowski Oktawiusz* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXIX, Kraków 1986; Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000.

RADZIWIŁŁ Wilhelm, pruski generał piechoty; ur. 19 marca 1797 w Berlinie, zm. 5 sierpnia 1870 w Berlinie, syn Antoniego Henryka i Luizy, księżniczki pruskiej; żonaty: (I) Helena Radziwiłłówna, (II) Matylda Clary; dzieci: Antoni, Janusz, Wilhelm, Elżbieta, Matylda, Ludwika, Leontyna, Eliza, Eufemia. Ukończył szkołę wojenną w Berlinie. W armii pruskiej 1813–1866, m.in. uczestnik kampanii antynapoleońskich 1813–1815; dowódca: batalionu w 19. Pułku Piechoty w Poznaniu 1821, 11. Pułku Piechoty we Wrocławiu 1831, 6. Brygady Landwehry w Berlinie 1836, 6. Dywizji w Brandenburgu (uczestnik wojny z Danią) 1848; komendant twierdzy Torgau 1848–

1850; komendant IV Korpusu Armii w Magdeburgu 1852–1858, a następnie III Korpusu Armii w Berlinie 1858; gubernator wojskowy prowincji Brandenburgii 1859; szef korpusu inżynierów i saperów oraz I generalny inspektor twierdz 1860–1866. Awanse: podporucznik 1813, sztabkapitan 1814, kapitan 1815, major 1816, podpułkownik 1829, pułkownik 1832, generał major 1839, generał porucznik 1846, generał piechoty 1855. Kawaler maltański. Odznaczenia: m.in. pruski Krzyż Żelazny (II) i Order Orła Czerwonego (I, II), rosyjski Order Świętego Włodzimierza (IV) oraz Order Świętej Anny (I, II), bawarski Order Świętego Huberta, austriacki: Krzyż Wielki Orderu Leopolda.

Lit.: Arch. IRB; Galos A., Zacharewicz Z. *Radziwiłł Wilhelm*, Polski Słownik Biograficzny, t. XXX, Kraków 1987.

RAFAŁOWICZ Karol, rosyjski generał porucznik; ur. 1793 na Podolu, zm. 1871 w Żytomierzu. W armii rosyjskiej 1811–1857, m.in. uczestnik kampanii antynapoleońskich 1812–1814; dowódca pułku w wojnie rosyjsko-tureckiej 1828–1829; uczestnik walk podczas Wiosny Ludów na Węgrzech 1849; generał major w wojnie krymskiej. Zdymisjonowany 1857 z awansem na generała porucznika. Uehonorowany złotą szablą za dławienie rewolucji węgierskiej.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. II, Pruszków 2001.

Léopold Thadée
Ramotowski

RAMOTOWSKI Léopold Thadée, francuski generał brygady; ur. 26 października 1841 w Désertines (dep. Mayenne, Francja), zm. 13 grudnia 1921 w Paryżu, syn Józefa Konstantego i Constance Aline Guesdon de Beauchesne. W latach 1849–1855 uczęszczał do Szkoły Polskiej w Paryżu, a następnie ukończył Ecole Spéciale Militaire w Saint-Cyr. W armii francuskiej 1863–1903, m.in.: oficer 8. Pułku Armii Renu, a następnie w 6. Pułku Strzelców Konnych Armii Loary i uczestnik wojny francusko-pruskiej 1870; oficer w 3. Pułku Huzarów i uczestnik tłumienia powstania El Amari w Algierii 1876–1877; dowódca dywizjonu w 18. Pułku Strzelców Konnych 1882–1885; dowódca dywizjonu kawalerii w 3. Pułku Spahisów i uczestnik tłumienia powstania króla Lat-Dior w Senegalii 1885; instruktor ćwiczeń wojskowych i szef dywizjonu w szkole kawalerii w Saumur 1886–1887; podpułkownik w 7. Pułku Huzarów w Tours 1888–1891; dowódca 12. Pułku Strzelców Konnych w Sézanne 1891–1897; dowódca 3. Brygady Kirasjerów w Tours i Sainte-Menehould 1897–1903. Po odejściu ze służby liniowej pracował w Komitecie Technicznym Kawalerii w Paryżu. Awanse: podporucznik 1863, porucznik 1870,

kapitan 1870, major 1882, podpułkownik 1888, pułkownik 1891, generał brygady 1897. Odznaczenia: Legia Honorowa (V).

Lit.: Archiwum Narodowe w Paryżu; La Saint Cyrienne – strona internetowa absolwentów Akademii Saint Cyr.

RAPCZEWSKI Jan Antoni, rosyjski generał porucznik, profesor medycyny; ur. 25 grudnia 1855 w Białej Podlaskiej, zm. 11 lutego 1939 w Warszawie, syn Filipa i Pauliny z Choickich; żonaty: Aleksandra Buchman. Studia medyczne w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu 1873–1878; doktorat 1881; habilitacja 1885. Lekarz wojskowy w szpitalu w Charkowie i uzdrowisku w Sławiańsku 1882–1884; docent Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu 1885; kierownik ekspedycji naukowych w okręgu zakaspjskim, w Turkiestanie i w Persji 1887–1888; organizator i kierownik (generał) sanitarno-higienicznego laboratorium (członek Głównego Wojskowego Urzędu Sanitarnego) 1890; członek zwyczajny i pracownik (przewodniczący komisji uzupełnienia składu armii, jej odżywiania i zaopatrzenia sanitarnego) Wojskowego Sanitarnego Komitetu Naukowego 1896–1917; uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej (z polecenia ministra wojny sprawował nadzór nad przygotowaniem konserw dla wojska oraz kierował akcją zwalczania epidemii cholery na linii transsyberyjskiej) 1904–1905; redaktor czasopisma „Wojenno-Medicinskij Żurnal” 1910–1917; kierownik akcji zwalczania dżumy na terytorium wojska dońskiego oraz inicjator szczepień ochronnych w wojsku przeciwko durowi brzuszemu 1913; profesor i kierownik katedry bakteriologii w Państwowym Instytucie Doskonalenia Lekarzy Bakteriologów w Piotrogradzie 1918–1923. W 1923 wrócił do Polski.

Lit.: Karaffa-Korbut K. *Jan Antoni Rapczewski*, „Lekarz Wojskowy”, t. II, 3–4/1928; Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Ostrowska T. *Rapczewski Jan Antoni* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXX, Kraków 1987.

RECHNIEWSKI Stanisław Kazimierz, rosyjski generał porucznik; ur. 4 marca 1833 na Mińszczyźnie, zm. 20 grudnia 1885 w Petersburgu, syn Szymona; żonaty: Zofia Polańska 1. v. Mej. Studia rozpoczął w Wojskowej Akademii Inżynieryjnej, a następnie ukończył Wydział Geodezji Nikołajewskiej Akademii Sztabu Generalnego. Pełniący obowiązki profesora, a następnie profesor geodezji Nikołajewskiej Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1858–1878; naczelnik oddziału emerytalnego Kancelarii Ministerstwa Wojny 1859; członek Komitetu Wojskowo-Naukowego przy Sztapie Generalnym oraz

specjalnej komisji zajmującej się reformą przepisów o powinnościach wojskowych (za aktywny udział w jej pracach otrzymał specjalne podziękowanie od cara) 1872. Autor artykułów w piśmie „Wojennyj Sbornik” oraz pracy o zastosowaniu telegrafu w wojskowości opublikowanej w Petersburgu w 1872. Awanse: podpułkownik 1859, generał major 1872, generał porucznik 1879. Aktywnie uczestniczył w życiu petersburskiej Polonii.

Lit.: Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Pacholczykowa A. *Rechniewski Stanisław Kazimierz* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXX, Kraków 1987.

RIEGER Emil, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 11 września 1845 w Brodach (obwód lwowski), zm. 17 października 1915 w Wiedniu. Absolwent Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz kursu brygadowej szkoły oficerskiej i kursu dla oficerów sztabowych. W armii austro-węgierskiej 1867–1904, m.in. uczestnik kampanii przeciwko Prusom 1866; dowódca szwadronu w galicyjskim 4. Pułku Ułanów 1877–1883; dowódca breneńskiej 7. Brygady Kawalerii 1899–1903; dowódca 10. Dywizji Piechoty w Josefstadt 1903–1904. Awanse: porucznik II klasy 1864, porucznik I klasy 1866, nadporucznik 1866, rotmistrz I klasy 1877, major 1887, podpułkownik 1890, pułkownik 1893, generał major 1899, feldmarszałek porucznik 1903.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

RIPPER Adam, austro-węgierski generał audytor; ur. 11 grudnia 1853 w Ludwinowie; zm. 24 grudnia 1930 w Wiedniu. Wykształcenie: studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. W armii austro-węgierskiej 1872–1906, m.in. sędzia sadu wojennego 20. Dywizji Piechoty 1878; kierownik Sądu Garnizonowego w Dolnej Tuzli 1887–1891; kierownik Sądu Garnizonowego w Sarajewie 1891–1893; referent ds. wymiaru sprawiedliwości w 9. Korpusie w Josefstadt 1893–1896, a następnie w 15. Korpusie w Sarajewie 1896–1900; referent w Wyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu 1900–1902; referent w Najwyższym Sądzie Wojskowym w Wiedniu 1902–1906. Awanse: nadporucznik audytor 1878, kapitan audytor II klasy 1880, kapitan audytor I klasy 1882, major audytor 1889, podpułkownik audytor 1895, pułkownik audytor 1900, generał audytor 1903.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

RIPPER Juliusz Franciszek, austro-węgierski admirał, specjalista w dziedzinie broni i okrętów torpedowych; ur. 6 marca 1847 w Podgórzu k. Krakowa, zm. 15 lipca 1914 w Wiedniu, syn Franciszka i Apolonii ze Strużeckich; żonaty: (I) Aleksandra Lindquist, (II) Eugenia Simeons-Padevit; dzieci z pierwszego małżeństwa: Anna, Aleksandra, Katarzyna. Absolwent Szkoły Morskiej w Fiume oraz kursu oficerów torpedowych, kursu dla nurków podnoszenia wraków i oficerskiego kursu fotograficznego. Uczestnik wojny Prus i Austrii z Danią na okręcie liniowym „Kaiser” w operacji przeciwko wyspom północnofryzyjskim 1864. W latach 1864–1887 pełnił różne funkcje w dowództwie marynarki wojennej. Instruktor kursu torpedowego na okręcie szkolnym „Velebich” 1887–1888; dowódca torpedowca „Planet” 1891–1892; pracownik dowództwa marynarki, m.in. jako kierownik 4 oddziału, naczelnik II grupy, a następnie szef Biura Operacyjnego 1894–1898; dowódca krążownika „Kaiserin und Königin Maria Theresia” podczas wojny hiszpańsko-amerykańskiej 1898; komendant arsenału w głównej bazie marynarki w Poli 1899–1901; dowódca eskadry ćwiczebnej 1901–1902 i 1904–1905; przewodniczący Komitetu Technicznego Marynarki 1902–1904; admirał portu i dowódca bazy w Poli 1905. W 1894 wyniesiony przez cesarza do stanu szlacheckiego, a w 1911 został tajnym radcą. Uznawany za najzdolniejszego taktyka we flocie austro-węgierskiej. Awanse: chorąży 1869, porucznik 1878, kapitan 1880, komandor podporucznik 1889, komandor porucznik 1893, komandor 1895, kontradmirał 1901, wiceadmirał 1905, admirał 1911. Odznaczenia: m.in. Order Żelaznej Korony (I, III), Wielki Krzyż Orderu Leopolda, Wojskowy Krzyż Zasługi. Przez wielu historyków wojskowości uważany za jednego z najzdolniejszych admirałów floty austro-węgierskiej.

Juliusz Ripper

Lit.: E.D. *Admiral Julius von Ripper*, „Die Flagge” (Pola) 3/1913; Machaliński Z. *Admirałowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; Pertek J. *Ripper Juliusz Franciszek* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, z. 129, Kraków 1988; *Rücktritt des Admirals v. Ripper*, „Die Zeit” (Wien) 17414/1913.

RISCHKA Karol, austro-węgierski generał major; ur. 11 stycznia 1842 we Lwowie, zm. 8 lutego 1914 we Lwowie. Ukończył pułkową szkołę kadetów. W armii austriackiej, a następnie w austro-węgierskiej 1859–1898, m.in. ochotnik w 41. Pułku Piechoty i uczestnik walk we Włoszech (m.in. walki z partyzantami pod Castelledolo) 1859; adiutant, oficer uzbrojeniowy, a następnie zastępca dowódcy batalionu w 63. Batalionie Piechoty Landwehry 1873–1877; dowódca 70. Batalionu Piechoty Landwehry w Buczacz 1883–1884; dowódca 66. Batalionu Piechoty Landwehry w Stanisławowie 1884–1894;

dowódca 20. Pułku Piechoty Landwehry 1893; dowódca 17. Pułku Piechoty Landwehry 1894–1897. Awanse: poprzecznik II klasy 1864, porucznik I klasy 1866, kapitan II klasy 1877, kapitan I klasy 1880, major 1888, podpułkownik 1892, pułkownik 1895, generał major 1908.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

RITTNER Henryk, austro-węgierski generał major; ur. 7 czerwca 1834 w Brodach (okręg lwowski), zm. 29 grudnia 1899 w Brodach. Absolwent Akademii Inżynieryjnej. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1854–1887, m.in. kierownik budowy w Dyrekcji Inżynieryjnej w Krakowie 1860–1861; dowódca kompanii w 2. Pułku Inżynieryjnym w Weronie 1861–1866; oficer inżynier w Lwowskim Dowództwie Generalnym oraz Dyrekcji Budowy Twierdzy w Przemyśle 1871–1879; dyrektor inżynieryjny w Temesvar 1879–1883; szef inżynieryjny w 6. Korpusie w Koszycach 1883–1887. Awanse: porucznik II klasy 1854, porucznik I klasy 1853, nadporucznik 1854, kapitan II klasy 1859, kapitan I klasy 1861, major 1873, podpułkownik 1877, pułkownik 1882, generał major 1887.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

RODAKOWSKI Józef, austro-węgierski generał kawalerii; ur. 5 stycznia 1830 we Lwowie, zm. 9 czerwca 1912 w Meranie (Tyrol). Absolwent Akademii Inżynieryjnej w Wiedniu. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1846–1889, m.in. członek sztabu Korpusu Obserwacyjnego w Północnym Tyrolu 1850–1852; kierujący wywiadem austriackim we Włoszech 1863–1865; szef sztabu 2. Dywizji Kawalerii (uczestnik bitew pod Königgrätz i Tobitschau) 1866; dowódca 11. Pułku Dragonów 1869–1875; dowódca 18. Brygady Kawalerii w Pécs 1875–1881; dowódca 35. Dywizji Piechoty w Klausenburgu 1881–1886; szef 95. Pułku Piechoty z Czortkowa 1887–1889. Uchonorowany godnością tajnego radcy 1889. Awanse: porucznik 1848, nadporucznik 1849, kapitan II klasy 1854, kapitan I klasy 1859, major 1863, podpułkownik 1866, pułkownik 1869, generał major 1876, feldmarszałek porucznik 1881, tytularny generał kawalerii 1889. Odznaczenia: Order Leopolda (II).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

RODAKOWSKI Maksymilian, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 9 kwietnia 1825 we Lwowie, zm. 12 lutego 1900 w Grazu

Maksymilian Rodakowski
Mal. L. Koch

(Austria), syn Pawła i Marii z Singierów. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1843–1876, m.in. uczestnik walk na Węgrzech (walki pod Temesvar) 1849; dowódca szwadronu w 8. Pułku Ułanów w Raab 1857–1859; dowódca dywizjonu w 13. Pułku Ułanów 1862–1866; dowódca 13. Pułku Ułanów (dowódca szarży pod Custozzą, gdzie przemówił do żołnierzy po polsku i poprowadził ich do ataku) 1866–1871; dowódca lwowskiej 21. Brygady Kawalerii 1872–1874; dowódca 1. Brygady Kawalerii w Pradze 1874–1876. Awanse: porucznik II klasy 1844, porucznik I klasy 1847, nadporucznik 1847, rotmistrz II klasy 1849, rotmistrz I klasy 1853, major 1859, podpułkownik 1862, pułkownik 1866, generał major 1873, feldmarszałek porucznik 1876. Odznaczenia: Order Leopolda (III), Krzyż Zasługi Wojskowej.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 1998; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ROKICKI (Rokiski) Feliks, hiszpański generał; ur. 27 lipca 1816 na Podolu, zm. przed 1880 na Kubie, syn Piotra i Marianny z Jabłońskich; żonaty: Maria de Rivas Pensado; dzieci: José, Luis. Porucznik w powstaniu listopadowym. W latach 1832–1833 przebywał we Francji. Sierżant Legii Cudzoziemskiej (od 1835 w Hiszpanii) i uczestnik wojny karlistowskiej w służbie rządu regentki 1834–1836; porucznik

2 kl. 2. Szwadronu Pułku Ułanów Polskich, z którym uczestniczył w bitwach pod Villatuerta, Huesca, Santa Cruz de Campezu 1836–1838; porucznik pułku lekkiej jazdy de León (m.in. walczył z partyzantami) 1838–1842; oficer przy sztabie gen. F. de Garbalo 1843; kapitan w pułku jazdy de Travera, a następnie w pułku jazdy de Sagunto (uczestnik operacji przeciwko partyzantom karlistowskim w Katalonii) 1843–1949; adiutant (major) zastępcy dowódcy okręgu Estramadura 1854–1856; adiutant dowódcy okręgu Galicja 1856; inspektor statystyczny okręgu Granada 1860–1863. W latach 1864–1873 służył, m.in. w pułku Santiago (zastępował okresowo dowódcę) i w pułku huzarów de la Princesa. W 1874 przeniesiony został na Kubę, gdzie zmarł zaraz po otrzymaniu awansu na generała. Odznaczenia: m.in. Krzyż Świętego Ferdynanda (I).

Lit.: Arch. IRB; Azan P. *La légion étrangère en Espagne 1835–1839*, Paris 1908; Bielecki R. *Polacy w Legii Cudzoziemskiej 1831–1879*, Warszawa-Łódź 1992; Grobicki J. *Pułk ułanów polskich Legii Cudzoziemskiej w czasie walk karlistowskich w Hiszpanii 1836–1838*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy”, t. III, 1930.

Karol Roloff-Miałowski

ROLOFF-MIAŁOWSKI Karol Rudolf, kubański generał i minister; ur. 4 listopada 1842 w Warszawie, zm. 17 maja 1907 w Guanabacca (Kuba), syn Karola i Luizy z Miałowskich; żonaty: (I) Benita Alvarez, (II) Galatea Guardiola; dzieci: Gerard, Karol, Anna, Juliusz, Maria. Podobno w Królewcu chodził do pruskiej szkoły wojskowej. W 1859 wyemigrował do USA. Uczestnik wojny secesyjnej po stronie Północy w 9. Pułku ze stanu Ohio. Około 1865 przybył na Kubę. Po wybuchu w 1868 antyhiszpańskiego powstania (tzw. Wojna Dziesięcioletnia) objął z polecenia Junty w Santa Clara szefostwo Sztabu Generalnego powstańczych sił zbrojnych tejże prowincji i przez 9 lat kierował walką w stopniu generała majora. W 1876 został mianowany naczelnym dowódcą sił powstańczych w Las Villas. Po upadku powstania w 1878 wydany z Kuby, przebywał do 1881 w USA, a następnie przez ponad 10 lat w Hondurasie. W latach 1892–1895 działał wśród politycznej emigracji kubańskiej w USA jako jeden z przywódców Kubańskiej Partii Rewolucyjnej i organizatorów nowego powstania przeciwko Hiszpanii. Po wybuchu w 1895 nowej wojny o niepodległość Kuby wylądował z rewolucjonistami w Las Villas obejmując stanowisko szefa operacji zbrojnej. W miesiąc później otrzymał nominację na sekretarza do spraw wojny (ministra) w Rządzie Tymczasowym Republiki Kubańskiej. Po zakończeniu działań wojennych mianowany w 1898 inspektorem generalnym Armii Wyzwoleńczej, a w 1901 ministrem skarbu i pozostał na tym stanowisku aż do śmierci. Autor kilku broszur o tematyce wojskowej oraz dzieła *Indice alfabético y defunciones*

del Ejercito Libertador de Cuba. Guerra de Independencia iniciada el 24 de Febrero de 1895 y terminada oficialmente el 24 de Agosto de 1898 (Habana 1901). Jego nazwisko nosi obecnie na Kubie kilka szkół, bibliotek i ulic, a podobiznę utrwalono na znaczku pocztowym.

Lit.: Alvarez Estévez R. *General Karol Roloff-Miałowski*, Warszawa 1981; Łepkowski T. *Roloff-Miałowski Karol Rudolf* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXXI, Kraków 1989; Paradowska M. *Polacy w Meksyku i Ameryce Środkowej*, Wrocław 1985.

ROMANOWICZ Aleksander, rosyjski generał major; ur. 1 kwietnia 1871 w majątku Olekszyki (pow. lidzki), zm. 14 listopada 1933 w Wilnie, syn Romualda i Emilii z Jakubowskich; żonaty: Joanna Bazarewska; dzieci: Stefan, Zofia, Maria, Helena. Ukończył Niemiecką Szkołę Kawalerii w Petersburgu 1890–1892. W latach 1892–1914 pełnił służbę w Gwardii Dragonów, m.in. jako dowódca Szkoły Podoficerów, a następnie dowódca szwadronu. Podczas I wojny światowej był dowódcą kawaleryjskiego pułku granicznego, pełniący obowiązki generała kwatermistrza sztabu II Armii, dowódcą kawaleryjskiej brygady granicznej, dowódcą Dywizji Finlandzkiej. Awanse: porucznik 1896, sztabsrotmistrz 1900, rotmistrz 1909, pułkownik 1913, generał major 1917. W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: CAW (akta personalne, R-6004, 7595); Dziadulewicz S. *Herbarz rodzin tatarskich w Polsce*, Wilno 1929; Korczyk H. *Romanowicz Aleksander* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXXI, Kraków 1989.

ROMER (Ritter) Jan Edmund, austro-węgierski generał major; ur. 3 maja 1869 we Lwowie, zm. 5 marca 1934 w Warszawie, syn Edmunda i Ireny Körtvelyessy de Asguth; żonaty: Stefania Lityńska; dzieci: Anna, Jan, Adam. Absolwent Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu 1890 i Akademii Sztabu Generalnego w Wiedniu 1896. W armii austro-węgierskiej 1890–1917; m.in. oficer sztabu XIII Brygady Piechoty, 7. Dywizji Piechoty i 19. Dywizji Piechoty 1896–1907; dowódca 50. Brygady Artylerii, a następnie artylerii XV Korpusu 1917. Awanse: podporucznik 1890, porucznik 1894, kapitan 1898, major 1908, podpułkownik 1911, pułkownik 1914, generał major 1917. Odznaczenia: Order Leopolda (III), Order Żelaznej Korony (II), Legia Honorowa (II, III), Wielka Wstęga Orderu Korony Rumuńskiej. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (mf. 494); Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

Jan Romer

ROSZKOWSKI Feliks, rosyjski generał porucznik; ur. 1854, zm. 1909 w Odessie (Rosja). Oficer armii rosyjskiej 1875–1909, m.in. uczestnik wojny rosyjsko-tureckiej na terenie Bułgarii 1877–1878 i akcji pacyfikacji ludów kaukaskich; dowódca (generał) brygady artylerii, a następnie artylerii Okręgu Wojskowego Kiszyniów 1893–1909.

Lit.: Kosk H. *Generacja polska*, t. II, Pruszków 2001.

ROSZKOWSKI Julian, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 1 stycznia 1834 w Humenowie, zm. 27 stycznia 1897 w Przemyślu. Absolwent Akademii Inżynieryjnej w Wiedniu. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1852–1897, m.in. pracownik Dyrekcji Budowy Umocnień Cesarstwa w Wiedniu 1870–1875; dyrektor inżynieryjny w Raguzie 1870–1875; dyrektor inżynierii w Budapeszcie 1875–1878, szef wojsk inżynieryjnych 2. Armii prowadzących okupację Bośni 1878–1881; dyrektor ds. budownictwa wojskowego w Wiedniu 1881–1882; szef oddziałów inżynieryjnych 3. Korpusu w Grazu 1882–1885; komendant Wojskowej Akademii Technicznej w Wiedniu 1885–1887; dowódca twierdzy w Przemyślu 1889; dowódca 87. Pułku Piechoty 1896–1897. Awanse: porucznik 1853, nadporucznik 1854, kapitan II klasy 1858, kapitan I klasy 1862, major 1870, podpułkownik 1873, pułkownik 1878, generał major 1884, feldmarszałek porucznik 1889. Uhonorowany tytułem tajnego radcy i podkomorzego cesarza. Odznaczenia: Order Leopolda (II), Order Żelaznej Korony (III), Krzyż Zasługi Wojskowej.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ROŚKIEWICZ Jan, austro-węgierski feldmarszałek porucznik, kartograf; ur. 28 maja 1831 w m. Drohowicze (pow. bobrecki), zm. 31 lipca 1902 w Grazu (Austria). Absolwent Szkoły Wojennej w Wiedniu 1852–1855. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1846–1885, m.in. prowadzący pomiary kartograficzne na Wołoszczyźnie jako oficer Sztabu Generalnego 1855–1857; oficer sztabowy w różnych dowództwach na terenie Lombardii 1858–1861; dowódca batalionu w 6. Pułku Piechoty, a następnie 5. Pułku Piechoty 1871–1873; szef Oddziału Topograficznego Wojskowego Instytutu Geograficznego w Wiedniu (przygotował na Wystawę Światową w Wiedniu ekspozycję ukazującą dorobek kartografii austriackiej) 1873–1878; komendant Wojskowego Instytutu Geograficznego w Wiedniu 1879–1880. Autor czteroarkuszowej mapy *Karte von Bosnien, der Herzegovina und das Paschaliks von Novibazar* (Wien 1865) oraz publikacji książkowych: *Studien über Bosnien und die Herzegovina* (Leipzig 1868), *Die Kartographie in Österreich vom Jahre 1750 bis zum Jahre 1873* (Wien 1875). Wynałazca nowego typu dalmierza polowego oraz prekursor wykorzystania fotografii w pracach kartograficznych i nowej metody prezentowania na mapach różnic poziomów w terenie. Awanse: porucznik II klasy 1848, porucznik I klasy 1849, nadporucznik 1854, kapitan II klasy 1857, kapitan I klasy 1859, podpułkownik 1869, pułkownik 1875, generał major 1882, feldmarszałek porucznik 1885. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (II), Medal Kongresu Geograficznego (Paryż).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Edward Rowny

ROWNY Edward Leon, amerykański generał porucznik; ur. 3 kwietnia 1917 w Baltimore (Maryland, USA), syn Gracjana i Mary z Radziszewskich; żonaty: Mary Leyko; dzieci: Marcia, Peter, Paul, Michael, Grayson. Wykształcenie: Johns Hopkins University w Baltimore 1937, Akademia Wojskowa w West Point 1941, Yale University w New Haven 1949, American University w Waszyngtonie (doktorat z filozofii) 1975, Alliance College w Cambridge Springs 1973. W armii amerykańskiej 1941–1979. Uczestnik II wojny światowej (jako oficer armii amerykańskiej walczący w Afryce i w Europie), a następnie wojny w Korei 1950–1952 i w Wietnamie 1962–1965. Dowódca 24. Dywizji Piechoty w Europie 1965–1966; szef Departamentu Rezerw i Zaopatrzenia w Ministerstwie Wojny w Waszyngtonie 1968–1969; dowódca korpusu w Korei 1969–1971; zastępca przewodniczącego Komitetu Wojskowego NATO w Brukseli 1971–1973. Od 1973 w dyplomacji, m.in. od 1979 uczestnik rokowań (SALT II) pomiędzy USA i ZSRR w sprawie ograniczenia zbrojeń w Genewie; od 1981 szef delegacji i główny negocjator w sprawie kontroli zbrojeń. Doradca ds. wojskowych w administracjach pięciu prezydentów USA – Richarda Nixona, Geralda Forda, Jimmy Cartera, Ronalda Reagana i Georga Busha seniora. Autor artykułów i opracowań naukowych. Doktor honoris causa Puan Yang University w Korei 1971. Odznaczenia: m.in. Legion of Merit (3x), Silver Star (3x), Distinguished Service Medal with Cluster, Presidential Citizens Medal, Combat Infantry Badge, Army Airborne Master Parachutist Badge, Air Medal, American Campaign Medal, World War II Victory Medal, Army of Occupation Medal, National Defense Service Medal (2x), Korean Service Medal, Truman-Regan Medal of Freedom, United Nations Medal, United Nations Korea Medal. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (materiały biograficzne); Wierzbiański B. *Who's Who in Polish America*, New York 1996.

ROZWADOWSKI Tadeusz Jordan, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 20 maja 1866 w Babinie (pow. kałuski), zm. 18 października 1928 w Warszawie, syn Tomisława i Melanii z Rulikowskich; żonaty: Maria Komorowska; dzieci: Melania, Józef. Absolwent Wyższej Wojskowej Szkoły Realnej w Hranicach, Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu i Akademii Sztabu Generalnego w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1886–1916, m.in. adiutant sztabu Brygady Jazdy w Marburgu, a następnie w 31. Dywizji Piechoty w Budapeszcie 1891–1894; attaché wojskowy w Bukareszcie 1895–1907; dowódca 31. Pułku Artylerii Lekkiej w Stanisławowie 1907–1912; dowódca 12. Baterii Artylerii w Krakowie 1912–1914; dowódca bukowińskiej

Tadeusz
Rozwadowski

43. Dywizji Piechoty, a następnie artylerii 1. Armii 1915–1916. W sztabie austriackim miał opinię niepewnego politycznie z powodu polskiego patriotyzmu. Awanse: porucznik 1886, kapitan 1893, major 1900, podpułkownik 1908, generał major 1913; feldmarszałek porucznik 1915. Odznaczenia: austro-węgierskie: Krzyż Kawalerski Orderu Marii Teresy, Krzyż Kawalerski Orderu Leopolda z Mieczami, Krzyż Oficerski Orderu Franciszka Józefa, Order Żelaznej Korony (III), Krzyż Zasługi Wojskowej z Mieczami (III), Medal Signum Laudis, Wojskowy Krzyż Jubileuszowy oraz pruski Żelazny Krzyż (II), czechosłowacki Order Białego Lwa (II), estoński Krzyż Wolności (II), francuska Legia Honorowa (III), serbsko-chorwacki Order Świętego Sawy (I) i Order Białego Orła (III), Krzyż Wielki Orderu Gwiazdy Rumunii, Krzyż Wielki Orderu Korony Rumunii, Krzyż Wielki Orderu Korony Włoch. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (mf 509); Patelski M. *Generał broni Tadeusz Jordan Rozwadowski. Żołnierz i dyplomata*, Warszawa 2002.

RUDNICKI Stanisław Piotr, rosyjski generał podporucznik, inżynier; ur. 28 lipca 1852 w Widiucie (pow. Nowogród Wołyński), zm. 20 lipca 1925 w Warszawie, syn Jana i Olimpij z Krasuckich; żonaty: Maria Surzycka. Kształcił się w Korpusie Kadetów w Kijowie, Aleksandrowskiej Szkole Oficerskiej w Moskwie i Nikołajewskiej Szkole

Inżynieryjnej w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1869–1913 i 1916–1919, m.in. budował koszary na Syberii, a następnie w Kijowskim Okręgu Wojskowym 1877–1880; starszy inżynier w Petersburskim Okręgu Wojskowym 1905; pełniący funkcje techniczno-administracyjne w Jekaterynowskim Okręgu Wojskowym 1916–1919. Awansowany do rangi generała podporucznika w 1913. W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: CAW (akta personalne, R-6011); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

RUTKOWSKI Jan Ignacy, rosyjski generał major; ur. ok. 1850 w Witebskiem, zm. 1904 pod Laojanem. Ukończył Korpus Kadetów w Połocku i Akademię Sztabu Generalnego w Petersburgu. Uczestnik wojny z Turcją 1877–1878; oficer w sztabach dywizyjnych 1879–1900; uczestnik interwencji rosyjskiej w Chinach 1900–1901; dowódca (generał major) brygady piechoty w I Korpusie Wschodniosyberyjskim 1902. Poległ podczas wojny rosyjsko-japońskiej. Uehonorowany wieloma orderami, m.in. Orderem Świętej Anny (I).

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

RYDYGIER Ludwik, austro-węgierski generał porucznik w służbie sanitarnej, profesor medycyny; ur. 21 lipca 1850 w Dusocinie (pow. grudziądzki), zm. 25 czerwca 1920 we Lwowie, syn Karola i Elżbiety z Koenigów. Wykształcenie: studia medyczne w Krakowie i Greifswaldzie (dyplom 1873, doktorat 1874), habilitacja w Jenie 1878. W czasie I wojny światowej, m.in. kierował szpitalem wojskowym w Brnie. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony, Order Świętego Grzegorza. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Nicieja S. *Cmentarz obrońców Lwowa*, Wrocław 1990; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Korneliusz Rylski

RYLSKI Korneliusz, austro-węgierski generał major; ur. 21 września 1835 w m. Kniesioło (Galicja), zm. 7 października 1891 we Lwowie. Studia w Akademii Inżynieryjnej Wojskowej w Wiedniu 1847–1853 oraz Wyższym Kursie Inżynieryjnym 1855–1856. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1853–1891, m.in. wykładowca Akademii Inżynieryjnej Wojskowej w Wiedniu 1864–1868; dowódca kompanii inżynieryjnych w 1. Pułku Inżynieryjnym w Budzie, a następnie podczas powstania w południowej Dalmacji w Kotorze 1868–1870; projektant umocnień fortyfikacyjnych, dowódca batalionu in-

Ludwik Rydygier
Mal. Zdzisław Walczak

żynieryjnego oraz nauczyciel ochotników jednorocznych i podoficerów w Dyrekcji Inżynieryjnej w Krakowie 1870–1876; szef inżynieryjny w 3. Korpusie Armijnym podczas okupacji Bośni i Hercegowiny, a następnie w Dowództwie Generalnym w Sarajewie 1878–1879; dowódca batalionu w 2. Pułku Inżynieryjnym w Krems 1881–1882; szef inżynieryjny w 10. Korpusie w Brnie 1883. Awanse: porucznik II klasy 1853, porucznik I klasy 1854, nadporucznik 1855, kapitan II klasy 1859, kapitan I klasy 1864, major 1876, podpułkownik 1879, pułkownik 1883, generał major 1891.

Lit.: Brzozowski S. *Studia techniczne Polaków w Wiedniu do Wiosny Ludów*, Warszawa 1978; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

RYMKIEWICZ Franciszek Ksawery, francuski generał brygady; ur. 30 grudnia 1755 w Braniewie, zm. 27 kwietnia 1799 w Mediolanie (Włochy), syn Jakuba i Elżbiety. W armii rosyjskiej 1778–1790, m.in. brał udział w randze kapitana w kampanii tureckiej oraz szturmie i zdobyciu Chocimia. Zwolniony z armii rosyjskiej w stopniu majora. Uczestnik powstania kościuszkowskiego. W 1798 mianowany dowódcą II Legii w Mantui. Generał Moreau mianował go na polu walki pod Adygą francuskim generałem brygady. Śmiertelnie ranny przewieziony do Mantui, a następnie do Mediolanu, gdzie zmarł w szpitalu.

Lit.: Kostrzewski A. *Rymkiewicz Franciszek Ksawery* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXXIII, Kraków 1992.

RZEWUSKI Adam, rosyjski generał adiutant; ur. 5 stycznia 1805 w Pohrebyszczach (obwód winnicki), zm. 1 sierpnia 1888 w Wierchowni (obwód żytomierski), syn Adama Wawrzyńca i Justyny Rdułtowskiej; żonaty: (I) Aleksandra Łopuchin, (II) Anna Daszkow, (III) Jadwiga Jaczevska; dzieci: z drugiego małżeństwa: Katarzyna, z trzeciego: Stanisław, Adam Witold (rosyjski kapitan), Leon. Uczęszczał do Akademii Inżynieryjnej w Wiedniu. W armii rosyjskiej 1821–1865, m.in. adiutant gen. Jana Witta 1826–1831; uczestnik powstania listopadowego po stronie rosyjskiej 1831. W latach 1832–1859 służył przeważnie w Petersburgu, m.in. gubernator wojskowy IV dzielnicy. W czasie wojny krymskiej przebywał w Eupatorii. Dowódca III Dywizji

Adam Rzewuski

Lekkiej Kawalerii, kwaterującej między Kurskiem a Dnieprem 1859–1862; dowódca Okręgu Wojennego w Kijowie 1862–1863; dowódca oblawy przeciwko powstańcom wołyńskim w rejonie Porycka 1863; dowódca rezerw kawalerii 1864–1865. Autor artykułów i rozpraw w pismach „Wojennyj Sbornik” i „Kawkazkij Sbornik”. Uehonorowany tytułem hrabiego 1856. Awanse: cesarski fligeladiutant 1833, pułkownik 1834, generał jazdy 1843, generał-adiutant 1849. Odznaczenia, m.in.: Order Świętego Stanisława (III).

Lit.: Kieniewicz S. *Rzewuski Adam* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXXIV, Kraków 1992; Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Zielińska T. *Poczet polskich rodów arystokratycznych*, Warszawa 1997.

RZEWUSKI Stanisław Ferdynand, austriacki marszałek polny; ur. 1737 w Podhorcach (pow. złoczowski), zm. 16 czerwca 1786 w Pohrebyszczach (obwód winnicki). Od wczesnej młodości służył w wojsku austriackim i brał udział w wojnie 7-letniej. W latach 1760–1782 chorąży wielki litewski. W 1782 generał major kawalerii, a następnie marszałek polny wojsk austriackich. Po I rozbiorze był w stopniu kapitana porucznika dowódcą szlachty galicyjskiej i węgierskiej.

Lit.: Dunin-Borkowski J. *Almanach błękitny. Genealogia żyjących rodów polskich*, Lwów 1908; Wurzbach C. *Biographisches Lexikon...*, Wien 1856–1891.

RZYKOWSKI Leopold, austriacki marszałek polny porucznik; ur. 10 listopada 1810 w Myślenicach, zm. 30 listopada 1867 w Wiedniu. Studia w Akademii Inżynieryjnej Wojskowej w Wiedniu 1824–1829. Służył w jednostkach inżynieryjno-saperskich, m.in. dowódca pułku saperów, a następnie dowódca Korpusu Armijnego w Krakowie. Fortyfikator Krakowa. W 1866 awansował do rangi marszałka polnego porucznika inżynierii.

Lit.: Brzozowski S. *Studia techniczne Polaków w Wiedniu do Wiosny Ludów*, Warszawa 1978.

SAINT-CLAIR Stanisław, turecki generał brygady; ur. 1835 w majątku Wieprze k. Wiłkomierza, zm. 24 stycznia 1887 w Ligneville (Wogezy, Francja), syn Aleksandra i Pelagii z Kossakowskich; żonaty: (I) Julie Dresser, (II) Anne Ambros; dzieci z pierwszego małżeństwa : Pelagia, z drugiego małżeństwa: Evelyne, Yolanda. Jako kapitan armii angielskiej uczestniczył w wojnie krymskiej (odznaczył się w bitwach pod Czarnaą i Sewastopolem). Uczestnik powstania styczniowego.

W latach 1865–1877 mieszkał w Bułgarii. Dowódca (generał turecki) oddziału ochotników w Rodopach w czasie wojny rosyjsko-tureckiej 1877–1878 (próbował zorganizować legion polski przy armii tureckiej). W sierpniu 1878 wysuwano jego kandydaturę na księcia Bułgarii. Odznaczenia: m.in. Order Medjidje.

Lit.: Pezda J. *Saint-Clair Stanisław* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXXIV, Kraków 1993.

SAWICKI Jan, rosyjski generał major; ur. 7 lipca 1872 w majątku Telatycze (Grodzieńszczyzna), zm. 1940 w Jarosławiu, syn Karola i Elwiry z Puczniewskich. Ukończył Nikołajewską Szkołę Kawalerii w Petersburgu 1894 i Szkołę Oficerską Kawalerii w Oranienbaumie 1913 oraz kursy: telefoniczny 1895, saperski 1897. W armii rosyjskiej 1892–1917, m.in. dowódca 1. Szwadronu 50. Irkuckiego Pułku Dragonów 1903–1910; szef Zarządu Gospodarczego w sztabie 16. Pułku Huzarów 1910–1913; podczas I wojny światowej jako dowódca pułku walczył na froncie niemieckim i austriackim. Po rewolucji 1917 członek Polskiego Komitetu Wojskowego przy 8. Armii. W 1918 aresztowany w Kijowie przez władze sowieckie. Awanse: kornet 1894, porucznik 1898, podpułkownik 1910, pułkownik 1914, generał major 1917. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, S-17901); Sawicki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

SCHANZER Stanisław, austro-węgierski kontradmirał; ur. 28 listopada 1859 w Wiedniu, zm. 15 lipca 1927 w Riegersburgu (Styria). Absolwent Akademii Marynarki w Fiume oraz kursu torpedowego i minowego. W armii austro-węgierskiej 1879–1918, m.in. szef sztabu na jachcie „Fantasie” 1889; dowódca torpedowca TB XIV 1890; pierwszy oficer na SMS „Najde”, „Albatros” i „Erzherzog Albrecht” 1899–1902; pierwszy oficer na pancerniku SMS „Arpad” 1903; szef oddziału w dowództwie Okręgu Morskiego w Trieście 1906–1909; dowódca SMS „Kaiser Karl VI” (flagowa jednostka flotyli krążowników) 1909; przewodniczący Komisji Kontroli Technicznej Marynarki 1910; pracownik na różnych stanowiskach administracyjnych, m.in. inspektor elektrowni i nadzorca firm pracujących dla wojska w Wiedniu 1915–1918; pracownik w Sekcji Marynarki Ministerstwa Wojny w Wiedniu 1918. Na emeryturze wieloletni wiceprezes, a następnie prezes Österreichischer Flottenverein in Wiedniu.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Albin Schoepf
Rys. T. Kurek

SCHOEPF Albin Franciszek, amerykański generał; ur. 1 kwietnia 1822 w Podgórzu (ob. dzielnica Krakowa), zm. 10 maja 1886 w Hyattsville (Maryland, USA); żonaty: Julia Kesley; dzieci: 9. Ukończył Wyższą Szkołę Wojskową w Wiedniu 1837–1841. Służył w armii austriackiej w randze kapitana do 1848, a następnie wziął udział w powstaniu węgierskim. Po upadku powstania jako instruktor artylerii tureckiej (major) brał udział w uśmierzaniu buntów Arabów. W 1851 wyjechał do USA, gdzie pracował jako portier w waszyngtońskim hotelu, asystent w Urzędzie Patentowym, a później jako inżynier w Ministerstwie Wojny. W wojnie secesyjnej w randze generała brygady walczył przeciwko armii konfederackiej dowodząc 1. Brygadą Armii „Ohio” w stanie Kentucky, a następnie 1. Dywizją 3. Korpusu Armii „Ohio”. W 1863 podał się do dymisji. Mianowany komendantem obozu dla jeńców konfederackich w Fort Delaware w stanie Maryland pełnił tę funkcję do 1866. Następnie wrócił do pracy w Urzędzie Patentowym w Waszyngtonie w charakterze głównego inspektora. Podobno był członkiem Najwyższego Trybunału Wojennego.

Lit.: Sifakis S. *Who was who in the Civil War*, New York 1988; Szyszkowski W. *Schoepf Albin Franciszek* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXXV, Kraków 1994.

SEMBRATOWICZ Ludwik, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 24 grudnia 1837 w Kopeczyńcach (pow. czortkowski), zm. 2 maja 1892 w Krakowie. Absolwent Szkoły Wojennej w Wiedniu 1863–1865. W armii austriackiej, a następnie w austro-węgierskiej 1855–1892, m.in. osobisty adiutant feldmarszałka porucznika hrabiego Thuna 1862–1863; dowódca kompanii w 77. Pułku Piechoty 1872–1873; dowódca batalionu w 65. Pułku Piechoty 1873–1874, szef sztabu 2. Dywizji Piechoty 1874–1876; kierownik 2. Grupy Biura Topograficznego Sztabu Generalnego 1876–1880; zastępca dowódcy 19. Pułku Piechoty 1880–1882; dowódca 58. Pułku Piechoty w Wiedniu 1882–1884; dowódca 38. Pułku Piechoty w Wiedniu 1884–1886; dowódca 6. Brygady Górskiej 1886–1887; dowódca 9. Brygady Piechoty 1887–1891; dowódca 12. Dywizji Piechoty w Krakowie 1891–1892. Awanse: porucznik 1857, nadporucznik 1859, kapitan II klasy 1866, kapitan I klasy 1868, major 1873, podpułkownik 1877, pułkownik 1881, generał major 1887, feldmarszałek porucznik 1891.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SEŃKOWSKI Julian, austro-węgierski generał major; ur. 20 czerwca 1862 we Lwowie, zm. 25 maja 1918 w Villa Enzo k. Wenecji. Absolwent Wojskowej Akademii Technicznej w Wiedniu i Szkoły Wojennej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1883–1918, m.in. nauczyciel w 11. Korpusnej Szkole Oficerskiej 1904–1908; dowódca dywizjonu w 31. Pułku Armat Polowych w Stanisławowie 1908–1909; dowódca 11. Dywizjonu Ciężkich Haubic 1911–1914; dowódca 28. Pułku Armat Polowych (walczył na Lubelszczyźnie i w Galicji) 1914–1915; dowódca 106. Brygady Artylerii Polowej, a następnie 5. Brygady Artylerii Polowej 1915–1917; dowódca 204. Rezerwowej Brygady Artylerii Polowej (późniejsza 56. Brygada Artylerii Polowej na froncie włoskim) 1917–1918. Awanse: porucznik 1883, nadporucznik 1889, kapitan II klasy 1896, kapitan I klasy 1898, major 1908, podpułkownik 1912, pułkownik 1914, generał major 1917. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III), Krzyż Rycerski Orderu Leopolda.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SHALIKASHVILI John Malchase Dawid, amerykański generał broni, inżynier; ur. 27 czerwca 1936 w Warszawie, zm. 24 lipca 2011 w Tacoma (Waszyngton, USA), syn Gruzina Dymitra i Polki Marii; żonaty: Joan E. Zimpelman; dzieci: Brant. Po upadku powstania warszawskiego wyjechał z rodziną do Niemiec, a następnie do Stanów

John Shalikashvili

Zjednoczonych. Wykształcenie cywilne: Bradley University (mechanika inżynierska), George Washington University (sprawy międzynarodowe); wykształcenie wojskowe: Naval Command and Staff College oraz United States Army War College. Podporucznik artylerii 1959. W latach 1959–1982 służył w różnych dowództwach i sztabach, m.in. w USA, Niemczech, Włoszech, Wietnamie i Korei. Zastępca szefa (generał brygady 1982) ds. strategii, planów i polityki w Sztabie Generalnym, a następnie zastępca dowódcy 1. Dywizji Panczernej Stanów Zjednoczonych w Niemczech 1982–1984; szef ds. planów strategicznych i polityki (generał dywizji) w Sztabie Generalnym 1984–1987; dowódca 9. Zmotoryzowanej Dywizji Piechoty w Fort Lewis 1987–1989; zastępca naczelnego dowódcy (generał broni 1989) Armii USA, Europy i 7. Armii w Niemczech 1989–1991; dowódca operacji „Provide Comfort” (ochrona powrotu uchodźców kurdyjskich na tereny północnego Iraku) 1991; asystent szefa Komitetu Szefów Sztabów (armii lądowej, lotnictwa i marynarki) w Ministerstwie Obrony w Waszyngtonie 1991–1992; naczelnny dowódca wojsk NATO w Europie 1992–1993; przewodniczący szefów połączonych sztabów wojskowych

Stanów Zjednoczonych (najwyższe stanowisko w armii USA – nominacja prezydencka) 1993–1997. Główny doradca wojskowy prezydenta, sekretarza obrony i Rady Bezpieczeństwa Narodowego. Visiting professor Instytutu Spraw Międzynarodowych (Stanford University). Odznaczenia: Combat Infantry Badge, Parachutist Badge, Office of the Joint Chiefs of Staff Identification Badge, Army Staff Identification Badge, Defense Distinguished Service Medal (4x), Distinguished Service Medal, Legion of Merit (3x), Bronze Star, Meritorious Service Medal (4x), Air Medal, Joint Service Commendation Medal, Army Commendation Medal, Presidential Citizens Medal, National Defense Service Medal (2x), Armed Forces Expeditionary Medal, Vietnam Service Medal, Southwest Asia Service Medal, Humanitarian Service Medal, Army Service Ribbon, Overseas Service Ribbon, Inter-American Defense Board Medal, kanadyjski Meritorious Service Decoration, wietnamski Vietnam Gallantry Cross Unit Citation oraz Armed Forces Honor Medal.

Lit.: Arch. IRB (ankieta biograficzna).

SKAŁOWSKI Jan, rosyjski kontradmirał; ur. 1777 w guberni czernihowskiej, zm. 1836 w Sewastopolu (Półwysep Krymski). W rosyjskiej marynarce wojennej 1791–1836. Służył we Flocie Czarnomorskiej i Bałtyckiej. Uczestnik rejsu z Sewastopola do Archangielska i szturm twierdzy Wido 1798–1800; dowódca brygu na Adriatyku 1805; uczestnik rosyjskiej ekspedycji do Dalmacji 1807; kapitan I rangi w wojnie z Turcją i uczestnik oblężenia Anapy i Warny 1828. Nagrodzony przez cara złotą szablą i awansem na kontradmirała na stanowisku dowódcy brygady floty 1829.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

SKAŁOWSKI Rozmysław, rosyjski generał major; ur. 1811, zm. 1873 w Pawłowsku (Rosja). Absolwent uniwersytetu w Petersburgu 1855. W armii rosyjskiej 1827–1860, m.in. uczestnik wojny z Turcją (w trakcie walk przeniesiony do marynarki wojennej) 1828; oficer flagowy „Połtawy” 1834–1838; dowódca „Oriandy” we Flocie Czarnomorskiej 1838. Redaktor tygodnika „Morskoj Sbornik” 1849; członek: Morskiego Komitetu Naukowego 1851, komitetu budowy okrętów 1856. Awanse: porucznik 1838, kapitan porucznik 1842, kapitan I rangi 1855. Zdymisjonowany w 1860 z awansem na generała majora.

Lit.: Arch. IRB; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

Leonard Skierski

SKIERSKI Leonard, rosyjski generał major; ur. 26 kwietnia 1866 w Stopnicy (woj. kieleckie), zm. 1940 w Charkowie (Rosja), syn Henryka i Heleny z domu Hassman; żonaty: Natalia Nadzieja *primo voto* Goryn; dzieci: Walerian (pasierb). Po ukończeniu Korpusu Kadetów w Woroneżu studiował w Michajłowskiej Szkole Artylerii w Petersburgu 1883–1887 i w Oficerskiej Szkole Artyleryjskiej w Carskim Siole 1906. W armii rosyjskiej 1887–1919, m.in. dowódca 7. Brygady Artylerii 1915–1917; inspektor artylerii V Korpusu Liniowego 1917–1918. Awanse: podporucznik 1887, porucznik 1889, sztabskapitan 1895, pułkownik 1906, generał major 1915. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II), Order Świętej Anny (II), Order Świętego Włodzimierza z Mieczami (II, III), Order Świętego Stanisława z Mieczami (I), Legia Honorowa (II). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Bielski M. *Generałowie odrodzonej Rzeczypospolitej*, Toruń 1995; Mierzwiński Z. *Generałowie II Rzeczypospolitej*, t. II, Warszawa 1995; Stawewski P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

SKRZYNECKI Jan Zygmunt, belgijski generał dywizji; ur. 8 lutego 1787 w Żebraku (pow. łukowski), zm. 12 stycznia 1860 w Krakowie, syn Jana i Zuzanny z Mroczków; żonaty: Amelia Skrzyńska; dzieci: Jadwiga, Zofia. Oficer napoleoński, m.in. uczestnik wyprawy moskiewskiej jako dowódca kompanii (walczył pod Smoleńskiem, Możajskiem, Małojarsławcem, Wiazmą) 1812; szef batalionu (major) w kampanii saskiej (uczestnik bitew pod Dreznem, Lipskiem i Hanau) 1813. W 1814 walczył we Francji, gdzie pod Arcis-sur-Aube czworobok jego batalionu osłonił Napoleona przed atakiem jazdy nieprzyjaciela. Dowódca (pułkownik) 8. Pułku Piechoty Liniowej Królestwa Polskiego 1815–1830. Naczelnny wódz powstania listopadowego 1830–1831. W armii belgijskiej w randze generała dywizji, bez przydziału służbowego tylko „w stanie rozporządzalności” 1839–1848. Nie prowadził żadnych ważniejszych akcji politycznych, ani nie wypowiedział się publicznie w kwestiach dotyczących armii belgijskiej. Do Polski wrócił 1857. Odznaczenia: Legia Honorowa (IV, V), Medal Świętej Heleny, Order Świętej Anny (II).

Lit.: Żaliński H. *Emigracyjne losy generała Jana Zygmunta Skrzyneckiego* [w:] *Polacy w cywilizacjach świata. Biografie emigrantów–portret zbiorowy* (red. N. Kasparek, M. Prokop), Olsztyn 1999.

Connie Slewitzke

SLEWITZKE Connie L., amerykański generał brygady; ur. 15 kwietnia 1931 w Mosinee (Wisconsin, USA). Wykształcenie: studia pielęgniarские na Uniwersytecie Maryland w Baltimore, magisterium w zakresie opieki społecznej na St. Mary's University w San Antonio; studia wojskowe: Army Command and General Staff College w Fort Leavenworth oraz US Army War College w Carlisle. Pełniła różne funkcje w amerykańskim Korpusie Sanitariuszek na terenie Stanów Zjednoczonych oraz w Europie, Wietnamie, Korei (główna sanitariuszka w Dowództwie Medycznym) i na Hawajach. Zastępca dyrektora naczelnego ds. sanitariuszek w Wojskowym Centrum Medycznym Letterman'a w San Francisco 1978–1980; zastępca dowódcy Korpusu Sanitariuszek 1980–1983; dowódca Korpusu Sanitariuszek Armii Amerykańskiej 1983–1987. Członek: Związku Pielęgniarek Amerykańskich, Związku Chirurgów Wojskowych Stanów Zjednoczonych, Fundacji Pielęgniarek Amerykańskich. Odznaczenia: Legion of Merit, Bronze Star Medal, Meritorious Service Medal, Joint Services Commendation Medal, Army Commendation Medal. Miejsce zamieszkania: USA.

Lit.: Arch. IRB (m.in. druki ulotne Polish War Veterans Day); *Przedstawiciel Pentagonu na Święcie Żołnierza*, „Nowy Dziennik” (Nowy Jork) z 31 lipca 1984.

SŁATYŃ Rudolf, Abd al-Kader, egipski generał; ur. 1859 w okolicach Lwowa (wg. S. Orgelbranda w 1857 w Ober-St.-Veit pod Wiedniem), zm. 1932 w Wiedniu. Oficer artylerii austriackiej 1877–1878. W 1890 wyjechał do Sudanu i wstąpił do administracji angielsko-egipskiej gen. Gordona, zostając wkrótce gubernatorem Dar-Furu. Po dostaniu się w 1883 do niewoli mahdystów, przeszedł na islam i przystąpił do ruchu antykolonialnego zajmując się organizacją artylerii powstańczej. Po załamaniu się ruchów mahdystów wstąpił do służby egipskiej jako generał i inspektor artylerii 1884.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

SŁONINKA Julian, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 28 kwietnia 1844 we Lwowie, zm. 24 czerwca 1922 w Wiedniu. Absolwent Terezjańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt. W armii austro-węgierskiej 1867–1900, m.in. pracownik Wojskowego Instytutu Geograficznego w Wiedniu, gdzie współpracował przy sporządzaniu map Siedmiogrodu oraz Dolnej i Górnej Austrii 1869–1875; zastępca dyrektora Oddziału Kartograficznego dla Galicji, Czech, Moraw i Śląska 1875–1879; dowódca kompanii, a następnie batalionu w 20. Pułku Piechoty w Ołomuńcu 1879–1888; dowódca 73. Pułku Piechoty w Pilźnie 1892–1896; dowódca 8. Brygady Górskiej w Foča 1896–1900. Awanse: porucznik II klasy 1863, porucznik I klasy 1866, nadporucznik 1866, kapitan II klasy 1871, kapitan I klasy 1875, major 1883, podpułkownik 1888, pułkownik 1891, generał major 1897, feldmarszałek porucznik 1900. Wniesiony do godności szlacheckiej 1894.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SMAGALSKI Władysław, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 5 września 1820 w Tarnowie, zm. 15 czerwca 1914 w Preszburgu (Bratysława). W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1837–1876, m.in. dowódca plutonu w 10. Pułku Huzarów w Tarnopolu 1841–1844; uczestnik kampanii duńskiej z 9. Pułkiem Huzarów 1864; dowódca 9. Pułku Huzarów i uczestnik wojny z Prusami (bitwy pod Jičinem i Königgrätz) 1866–1867; dowódca 6. Pułku Huzarów w Klagenfurcie 1867–1872; dowódca 12. Brygady Kawalerii w Hermannstadt 1872–1876. Awanse: podporucznik 1841, porucznik 1844, nadporucznik 1847, rotmistrz II klasy 1849, rotmistrz I klasy 1851, major 1857, podpułkownik 1863, pułkownik 1866, generał major 1873, feldmarszałek porucznik 1910.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SMALAWSKI Edward, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 9 września 1833 w Stratyniu, zm. 6 lutego 1918 w Brnie. Absolwent Terezańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz centralnego kursu piechoty. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1851–1893, m.in. dowódca batalionu w 20. Pułku Piechoty w Wiedniu 1874–1878; dyrektor kancelarii w Dowództwie Generalnym w Budapeszcie 1878–1881; kierownik 1. Wydziału Ministerstwa Wojny 1881–1887; dowódca 10. Brygady Piechoty w Opawie 1888–1891. Awanse: porucznik II klasy 1851, porucznik I klasy 1855, nadporucznik 1858, kapitan II klasy 1859, kapitan I klasy 1860, major 1874, podpułkownik 1878, pułkownik 1882, generał major 1888, feldmarszałek porucznik 1910.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SOCHANIEWICZ Józef, austro-węgierski generał major; ur. 6 stycznia 1835 w Bursztynie (pow. rohatyński), zm. 15 sierpnia 1902 w Bursztynie. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1853–1897, m.in. dowódca batalionu 10. Pułku Piechoty w Przemyślu 1879–1882; dowódca 90. Pułku Piechoty 1889–1894; komendant 89. Brygady Piechoty Landwehry w Przemyślu 1894–1897. Awanse: porucznik II klasy 1854, porucznik I klasy 1859, kapitan I klasy 1872, major 1879, podpułkownik 1886, pułkownik 1889, generał major 1894. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1884. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SOŁTYK Roman, austriacki generał major, hrabia; ur. 1821 w Głównicy (Królestwo Polskie), zm. 1 maja 1873 w Babicy. Ukończył Akademię Inżynieryjną Wojskową w Wiedniu 1835–1840. W armii austriackiej 1840–1866, m.in. członek świty feldmarszałka Auersperga, a następnie oficer ordynansowy przy poszczególnych korpusach podczas walk na Węgrzech 1848–1849; osobisty adiutant cesarza Franciszka Józefa I 1849–1850; dowódca 12. Pułku Huzarów w Weronie (walczył w bitwach pod Montebello i Solferino) 1858–1865; dowódca Brygady Kawalerii w Tarnowie 1865–1866. Awanse: podporucznik 1840, nadporucznik 1845, rotmistrz II klasy 1846, rotmistrz I klasy 1848, major 1850, podpułkownik 1854, generał major 1865. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III).

Lit.: Brzozowski S. *Studia techniczne Polaków w Wiedniu do Wiosny Ludów*, Warszawa 1978; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Roman Sołtyk

SPIKA-SPITCZYŃSKI Enrique, argentyński generał; ur. 1845 w Buenos Aires, zm. 11 października 1920 w Argentynie, syn Henryka i Katarzyny z domu Grosch (Grosz). W armii argentyńskiej od 1861, m.in.: adiutant w dywizji płk. E. Frias'a 1862; dowódca szwadronu w walkach z Indianami pod Cruz Alta 1863; uczestnik wojny z Paragwajem (m.in. dowodził przeprawą wojsk argentyńskich przez Paragę i oddziałami w Itapitu oraz odznaczył się w bitwie pod Laguna Ibera) 1865–1870; komendant obrony granicznej południowej Argentyny 1870–1874. W 1874 zwolnił się z wojska i przystąpił do rewolucjonistów pod dowództwem gen. B. Mitre. Po upadku rewolucji pozostał w cywilu, po czym odzyskał swoje dawne stanowisko w armii. W latach 1881–1893 zajmował się w Buenos Aires szkolnictwem wojskowym. Podinspektor, a następnie inspektor kawalerii argentyńskiej 1893–1896; szef Sztabu Głównego w Tucuman 1896; członek Rady Wojennej w Buenos Aires 1898. Autor artykułów o tematyce wojskowej oraz podręcznika taktyki dla trzech rodzajów broni. Uehonorowany wieloma orderami argentyńskimi, brazylijskimi i urugwajskimi oraz złotą szlifą „za dzielność”. Awanse: sierżant 1861, chorąży 1862, porucznik 1863, kapitan 1866, major 1867, podpułkownik 1868, pułkownik 1886, generał brygady 1917.

Lit.: Michalik E. *Enrique Spika – argentyński generał z polskim rodowodem* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

SPITZBERG Wilhelm, austro-węgierski generał major; ur. 19 maja 1855 w Krakowie, zm. po 1918. W armii austro-węgierskiej 1873–1915, m.in. dowódca I batalionu, a następnie IV batalionu w 18. Pułku Piechoty Landwehry w Przemyślu 1897–1901; dowódca batalionu w 21. Pułku Piechoty Landwehry w St. Pölten 1902–1903; dowódca batalionu w 27. Pułku Piechoty Landwehry w Laibach 1905–1906; oficer sztabowy do specjalnych poruczeń w 7. Pułku Piechoty Landwehry w Pilźnie 1906; dowódca 13. Terytorialnej Brygady Piechoty Landsturmu, z którą walczył na froncie wschodnim 1914–1915. Awanse: porucznik 1876, nadporucznik 1881, kapitan II klasy 1888, kapitan I klasy 1890, major 1898, podpułkownik 1903, pułkownik 1906, generał major 1912.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

STANIEWICZ Cezary, rosyjski generał major, lekarz; ur. 1839 w Karopolu (pow. trocki), zm. 1 lipca 1909 w Wilnie, syn Karola. Studia jako stypendysta rządowy w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu 1856–1861; doktorat 1866. W czasie wojny rosyjsko-tureckiej jako pracownik Departamentu Medycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych był starszym ordynatorem (pułkownik) kaukaskiego Szpitala Wojskowego Nr 49 1877–1878. W 1896 w randze generała majora (rzeczywistego radcy stanu) przeszedł na emeryturę i osiedlił się w Wilnie.

Lit.: Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. I, Warszawa 1991.

STEBNICKI Hieronim, rosyjski generał porucznik, topograf, kartograf; ur. 30 września 1832 na Wolańszczyźnie (pow. żytomierski), zm. 29 stycznia 1897 w Petersburgu. Wykształcenie: Wydział Geodezyjny Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1856. W armii rosyjskiej od 1856, m.in. oficer Oddziału Topograficznego Kaukaskiego Okręgu Wojskowego; naczelnik topografów wojskowych 1867; naczelnik Wojskowego Oddziału Topograficznego Sztabu Generalnego w Petersburgu 1886. W latach 1860–1865 odbył szereg podróży, prowadząc pomiary i wykonując zdjęcia topograficzne Kaukazu. Jego mapa rzeźby Kaukazu nagrodzona została złotym medalem. W 1870 kierował ekspedycją amudaryjską, w wyniku, której powstał pierwszy opis koryta rzeki Amu-darii. Po wojnie rosyjsko-tureckiej sporządził projekt linii granicznej z Turcją będący podstawą rokowań na Kongresie Berlińskim. Członek korespondent Akademii Nauk w Petersburgu 1878; wiceprezes Rosyjskiego Towarzystwa Naukowego 1895. Awanse:

Hieronim Stebnicki

porucznik 1852, kapitan 1860, podpułkownik 1864, pułkownik 1867, generał major 1873, generał porucznik 1886.

Lit.: Ciechanowicz J. *W bezkresach Eurazji*, Rzeszów 1997; Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000; Nowo-kszanowa Z. K. *Jeronim Iwanowicz-Stebnicki, wojennyj gieodiezist, gieograf, uczenyj*, Moskwa 1960; Słabczyński W. i T. *Słownik podróżników polskich*, Warszawa 1992.

STILLER Franciszek Józef, austro-węgierski generał major; ur. 8 stycznia 1859 w Rudniku, zm. 22 lutego 1932 w Krakowie, syn Jana i Franciszki z domu Pelzer. Wykształcenie: Wojskowa Wyższa Szkoła Realna w Hranicach oraz Szkoła Kadetów we Lwowie. W armii austro-węgierskiej 1876–1917, m.in. dowódca kompanii i komendant kursu aspirantów oficerskich w 19. Pułku Piechoty Landwehry we Lwowie 1895–1908; dowódca batalionu w 9. Pułku Piechoty Landwehry w Litomierzycach 1908–1911; dowódca 2. Pułku Strzelców Krajowych, z którym walczył na froncie włoskim 1913–1916. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik 1881, kapitan II klasy 1893, kapitan I klasy 1895, major 1906, podpułkownik 1910, pułkownik 1913, generał major 1917. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1916. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Ferdynand Stokowski

STOKOWSKI Ferdynand Ignacy, francuski generał brygady; ur. 26 sierpnia 1776 w Sierpowie (Wielkopolska), zm. w 1827. Oficer w Legionach Polskich gen. J.H. Dąbrowskiego 1797; szef szwadronu w 1. Pułku Szwoleżerów-Lansjerów gwardii Napoleona 1808–1811; dowódca 7. Pułku Lansjerów, z którym uczestniczył w kampanii moskiewskiej i saskiej (ranny pod Dreznem dostał się do niewoli pruskiej) 1811–1812. Zdymisjonowany ze służby w stopniu generała brygady 1814. Baron cesarstwa francuskiego 1814. Odznaczenia: Legia Honorowa (IV, V).

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

STOŻEWSKI Józef, rosyjski wiceadmirał; ur. ok. 1770, zm. 1837 w Sewastopolu (Rosja). Ukończył Korpus Morski w Petersburgu 1786–1789. W armii rosyjskiej 1789–1837, m.in. uczestnik wojny przeciwko Francji na Morzu Śródziemnym i Adriatyku, a następnie przeciwko Turcji (odznaczył się podczas szturmów Wary). Awanse: miczman 1791, porucznik 1795, kapitan porucznik 1809, kapitan I rangi 1823, kontradmirał 1828, wiceadmirał 1836.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

STRZECHOWSKI Karol, austro-węgierski generał major; ur. 19 maja 1855 w Rzeszowie, zm. 1 czerwca 1937 w Radomiu. Absolwent Politechniki Wiedeńskiej i wyższego kursu inżynierskiego. W armii austro-węgierskiej 1873–1911, m.in. referent ds. fortyfikacji rosyjskich, serbskich, bułgarskich, czarnogórskich i tureckich w Biurze Ewidencji Fortyfikacji Wojskowego Komitetu Technicznego 1895–1901; dowódca batalionu w 78. Pułku Piechoty w Osijeku 1901–1902; komendant placu w Przemyślu 1907–1910. Awanse: porucznik 1876, nadporucznik 1879, kapitan II klasy 1888, kapitan I klasy 1891, podpułkownik 1898, pułkownik 1902, generał major 1911.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SUCHODOLSKI Franciszek, austro-węgierski generał major; ur. 4 marca 1814 w Okuniewie, zm. 4 stycznia 1895 w Krakowie. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1832–1876, m.in. oficer łącznikowy i przewodnik przy armii rosyjskiej (4. Korpus) 1849–1851; dowódca szwadronu w 3. Pułku Huzarów 1859–1860; dowódca 13. Pułku Huzarów w Brzeżanach 1870–1871; dowódca 13. Pułku Ułanów w Gródku Jagiellońskim 1871–1874; dowódca 21. Brygady Kawalerii we Lwowie 1874–1876. Awanse: porucznik 1837, nadporucznik

1842, rotmistrz II klasy 1848, rotmistrz I klasy 1849, podpułkownik 1863, pułkownik 1867, generał major 1874. Odznaczenia, m.in: Order Świętego Włodzimierza (IV).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SUCHODOLSKI Wacław, rosyjski generał major; ur. 1 stycznia 1877 w Łucku, zm. w marcu 1947 w Bejrucie, syn Włodzimierza i Marii z Tarasiewiczów; żonaty: Szafrąńska; dzieci: Maria, Włodzimierz. Absolwent Szkoły Junkrów w Czugujewie 1894–1896 i Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1901–1904. W armii rosyjskiej 1894–1918, m.in. adiutant sztabu 8. Dywizji Jazdy; starszy adiutant sztabu 52. Dywizji Piechoty, a następnie sztabu XIV Korpusu; wykładowca taktyki w Oficerskiej Szkole Piechoty w Odessie. W czasie I wojny światowej: oficer do zleceń XXVIII Korpusu, szef sztabu 2. Dywizji Grenadierów, dowódca pułku, a następnie szef sztabu 15. Dywizji Syberyjskiej 1915–1916, szef sztabu 9 i 2. Korpusu Armijnego. Awanse: podporucznik 1896, porucznik 1900, sztabkapitan 1904, kapitan 1906, podpułkownik 1910, pułkownik 1912, generał major 1917. W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: CAW (akta personalne, S-15795); Sawicki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

SZAMOTA Józef, rosyjski generał podporucznik; ur. 18 września 1859 w Lublinie, zm. w 1942 (potracony przez niemiecki samochód) w Warszawie, syn Ludwika i Leontyny z Kalińskich. Absolwent Szkoły Piechoty w Warszawie i Szkoły Oficerskiej w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1876–1918, m.in. dowódca 18. Pułku Strzelców w Suwałkach 1907–1910; dowódca 2. Syberyjskiego Pułku Strzelców w Nikolsku 1910–1913; dowódca 1. Brygady 3. Syberyjskiej Dywizji Strzelców 1913. Podczas I wojny światowej dowódca brygady piechoty na froncie niemieckim (kontuzjowany w bitwie pod Łodzią). Awanse: podporucznik 1878, porucznik 1882, kapitan 1890, podpułkownik 1897, pułkownik 1905, generał podporucznik 1913. Uehonorowany złotą szablą „Za odwagę”. Odznaczenia: Order Świętego Włodzimierza z Mieczami (II), Order Świętego Włodzimierza (III), Order Świętego Stanisława (II), Order Świętego Stanisława z Mieczami (I), Order Świętej Anny z Mieczami (I), Order Świętej Anny (II), Medal Międzysojuszniczy „Médaille Interalliée”. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Józef Szamota

SZCZEPAŃSKI Henry Charles Anthony, brytyjski generał major; ur. 21 stycznia 1841 w Antwerpii (Belgia), zm. 2 czerwca 1923 w Londynie, syn Brunona i Angeliny Napier; żonaty: Ellen Abbott; dzieci: Ethel Vanda, Vanda Luise, Louis, Charles. Ukończył szkołę St. John's Wood w Londynie 1850–1857. W latach 1857–1858 jako kadet Piechoty Bengalskiej Honourable East India Company brał udział w tłumieniu buntu w Indiach oraz w akcjach w Cawnpore, Kellee, Nudee, Faterah i pogoni za Tantia Tope w Centralnych Indiach. Następnie przez wiele lat służył w administracji cywilnej w Indiach, m. in. jako pomocnik komisarza w Punjocie. Do armii wrócił w 1893, a po dwóch latach, gdy przechodził w stan spoczynku otrzymał stopień generalski. Odznaczenia: m.in. Mutiny Medal.

Lit.: Olizar M. *Polak – generałem brytyjskiej armii*, „Dziennik Polski” (Londyn) z 2 lutego 1993; Suchcitz A. *Polacy w brytyjskich siłach zbrojnych XX wieku* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych. Historia i współczesność* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

Edward Szczęsnowicz

SZCZĘSNOWICZ Edward, rosyjski wiceadmirał; ur. 6 stycznia 1853 w Archangielsku (Rosja), zm. 3 stycznia 1911 w Sankt Petersburgu, syn Mikołaja; żonaty: Jadwiga Zmaczyńska. Absolwent Szkoły Morskiej i Akademii Morskiej w Petersburgu oraz kursu torpedowo-minowego. W marynarce rosyjskiej 1869–1911, m.in. oficer flagowy zespołu okrętów szkolnych 1877–1880; dowódca kanonierki „Opyt” (późniejsza nazwa „Mina”) 1880–1885; dowódca torpedowca „Wyborg” 1886–1887; starszy oficer flagowy przy dowódcy eskadry ćwiczebnej Szkoły Morskiej oraz twórca teoretycznej koncepcji obrony Bałtyku przed flotą niemiecką siłami torpedowymi 1887–1890; dowódca kanonierki „Wichr” 1890–1892, transportowca „Siekstant” 1892, monitora „Kołodun” 1893, kanonierki torpedowej „Wojewoda” 1894, krążownika „Zabijaka” 1895, monitora „Tifon” 1896, kanonierki „Grozjaszczyj” 1897–1898; uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej (m.in. dowódca pancernika „Retwizan” w walkach wokół Port Artur i na Morzu Żółtym); młodszy flagman Floty Bałtyckiej 1907; dowódca szkolnego oddziału torpedowców na okręcie flagowym „Jewropa” 1908; członek Rady Admiralicji 1909–1911. Awanse: gardemaryn 1871, miczman 1872, porucznik 1877, kapitan II rangi 1887, kapitan I rangi 1899, kontradmirał 1905, wiceadmirał 1909. Uhonorowany złotą szablą „Za męstwo” 1907. Odznaczenia: Order Świętej Anny (I, III), Order Świętego Stanisława (I, II, III), Order Świętego Włodzimierza (III), Order Świętego Jerzego (IV), czarnogórski Order Kniazia Danijła (I, II), pruski Order Czerwonego Orła (II), grecki Krzyż Komandorski Orderu Zbawiciela.

Lit.: Trawicki L. *Polacy na Rietwizanie* [w:] „Morza, Statki i Okręty” 3/2004.

SZCZUCIŃSKI Władysław, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 2 sierpnia 1837 w Jasle, zm. 2 lipca 1913 w Norymberdze (Niemcy). Absolwent Terecjańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt i kursu oficerów sztabowych. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1856–1898, m.in. pracownik Wojskowego Instytutu Geograficznego w Wiedniu 1870–1879; dowódca 77. Pułku Piechoty w Przemyślu 1889–1894; dowódca 6. Brygady Górskiej w Bieleca (Bośnia) 1894–1898. Awanse: porucznik 1859, nadporucznik 1864, kapitan II klasy 1866, kapitan I klasy 1872, major 1879, podpułkownik 1887, pułkownik 1889, generał major 1895, feldmarszałek porucznik 1898.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

SZEPTYCKI Stanisław Maria, austro-węgierski generał major; ur. 3 listopada 1867 w Przyłbicach koło Jaworowa, zm. 9 października 1950 w Korczyni, syn Jana i Zofii z Fredrów; żonaty: (I) Maria Sapieżanka, (II) Stanisława Maria Olizar. Absolwent Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu 1888, Szkoły Jazdy w Wiedniu 1892 i Akademii Sztabu Generalnego w Wiedniu 1896. W armii austro-węgierskiej 1885–1918, m.in. attaché wojskowy Austrii podczas wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1906; szef Sztabu 3. Dywizji Kawalerii w Wiedniu 1907–1909; dowódca dywizjonu w 1. Pułku Artylerii Polowej w Krakowie 1909–1911; attaché wojskowy Austrii we Włoszech 1911–1914; szef sztabu II Korpusu 1914–1915; dowódca 30. Brygady Artylerii Polowej 1915–1916; dowódca 85. Brygady Piechoty Landwehry na froncie włoskim 1918. Awanse: podporucznik 1888, porucznik 1890, nadporucznik 1892, kapitan 1899, major 1907, podpułkownik 1911, pułkownik 1914, generał major 1917. Odznaczenia: austro-węgierskie: Order Franciszka Józefa z dekoracją wojenną, Order Żelaznej Korony (II, III), Order Leopolda (III), Krzyż Zasługi Wojskowej (III), Order Zasługi Czerwonego Krzyża, Krzyż Wojskowy Karola oraz francuska Legia Honorowa (III, I), brytyjski Order Łączni (III), pruski Order Korony Prus (II) i Krzyż Żelazny (II), wirtemburski Order Zasług Wojskowych (II), bawarski Order Świętego Jerzego (II) i Order Zasług Wojskowych (II), rosyjski Order Świętego Stanisława (II), estoński Order Krzyża Wolności (I, II), łotewski Order Pogromcy Niedzwiedzia (II), jugosłowiański Order Świętego Sawy (I), Order Gwiazdy Rumunii (I), Wielka Wstęga Orderu Korony Włoch. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (mf. 593); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

Stanisław Szeptycki

SZKOP Zygmunt, holenderski generał porucznik; ur. ok. 1600 w okolicach Lubina na Dolnym Śląsku, zm. 1670 w Rakowie. Około 1630 wstąpił do służby holenderskiej i wyjechał do Brazylii walczyć o zdobycze kolonialne. Jako kapitan brał udział z Krzysztofem Arciszewskim w wyprawie na wyspę Itamarikę leżącą w pobliżu Olindy 1631. Dowódca (pułkownik) holenderskiej armii w Brazylii 1633–1638. W latach 1644–1654 ponownie w Brazylii (generał porucznik, a następnie generalny gubernator) prowadził dalsze walki o utrzymanie kolonii holenderskich dla Kompanii Zachodnioindyjskiej. Oskarżony niesłusznie o zdradę w 1656 zrezygnował ze służby i wrócił na Śląsk, gdzie przez pewien czas przebywał na dworze księcia Ludwika w Legnicy.

Lit.: Paradowska M. *Podróżnicy i emigranci. Szkice z dziejów polskiego wychodźstwa w Ameryce Południowej*, Warszawa 1984.

SZTYRMER Ludwik, rosyjski generał piechoty, pisarz; ur. 30 kwietnia 1809 w Płońsku, zm. 4 czerwca 1886 w Landwarowie pod Wilnem, syn Jakuba i Julianny z Linkowskich. Ukończył Korpus Kadetów w Kaliszu 1825 i Oficerską Szkołę Aplikacyjną w Warszawie 1829. Porucznik artylerii w powstaniu listopadowym. Po wzięciu do niewoli zesłany do Wiatki, a następnie do Kotielnika. W armii rosyjskiej 1832–1883. Służył początkowo w Finlandii, a po ukończeniu Akademii Sztabu Generalnego, m.in. naczelnik wydziału w Departamencie Osad Wojskowych. Służbę wojskową zakończył w stopniu generała piechoty. Autor prac wojskowo-historycznych oraz powieści (publikowanych po polsku pod imieniem żony Eleonory).

Lit.: Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000.

SZYMANOWSKI Mikołaj, rosyjski generał porucznik; ur. 1814 w Ziemi Czernihowskiej, zm. 1877 w Petersburgu. W armii rosyjskiej 1831–1877, m.in. uczestnik akcji pacyfikacji ludów kaukaskich oraz podboju Kubania 1837; adiutant (kapitan, a następnie pułkownik) dowódcy dywizji kawalerii podczas interwencji rosyjskiej na Węgrzech 1848–1849; członek (generał major) Komitetu ds. Reorganizacji i Regulaminów Kawaleryjskich 1856–1868; prezes sądu Petersburskiego Okręgu Wojskowego 1868; członek Głównego Sądu Wojskowego w Petersburgu 1872–1877.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

SZYMAŃSKI Paweł, rosyjski generał major; ur. 21 marca 1867 w Kamionce (pow. sokołowski), zm. 1944 w Radomsku, syn Jakuba i Katarzyny z Cegielczyków. Absolwent Oficerskiej Szkoły Piechoty w Kijowie 1888 i Oficerskiej Szkoły Strzelców w Oranienbaumie 1912. W armii rosyjskiej 1886–1918, m.in. dowódca batalionu w 244 i 243 Pułku Piechoty 1914–1917. Awanse: podporucznik 1888, porucznik 1893, sztabskapitan 1900, kapitan 1904, podpułkownik 1914, pułkownik 1915, generał major 1917. Odznaczenia: Order Świętej Anny (II i III), Order Świętego Stanisława (II i III), Order Świętego Włodzimierza z Mieczami (II, III), francuski Médaille de la Victorie, serbski Order Białego Orła. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (mf. 503); Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994; Wojtaszak A. *Generalicja Wojska Polskiego 1918–1926*, Warszawa 2012.

Paweł Szymański

ŚWIACKI Stanisław, rosyjski generał podporucznik; ur. 7 marca 1867 na Mohylewsczyźnie, zm. 1954 w Warszawie. Absolwent Szkoły Junkrów w Wilnie 1886 i kozackiej Szkoły Junkrów w Orenburgu 1910. W armii rosyjskiej 1884–1919, m.in. podczas I wojny światowej dowódca pułku, a następnie brygady. W latach 1917–1918 służył w Odesskim Okręgu Wojskowym. Awanse: podporucznik 1890, porucznik 1894, sztabskapitan 1900, kapitan 1905, podpułkownik 1910, pułkownik 1915, generał podporucznik 1918. Uehonorowany złotą szablą „Za dzielność” 1915. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (II), Order Świętej Anny (III), Order Świętego Włodzimierza z Mieczami (III), Order Świętego Włodzimierza z Mieczami i Kokardą (IV), Order Świętego Jerzego (IV). W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, Ś-19783); Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

ŚWIĄTKIEWICZ Feliks, austro-węgierski generał major; ur. 29 maja 1813 Szołomicach w Galicji, zm. 18 listopada 1869 w Wiedniu. Absolwent Akademii Inżynieryjnej w Wiedniu. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1832–1869, m.in. kierownik 6. Wydziału Wojskowego Biura Generalnego w Grazu 1860–1867; dyrektor sekcji w Ministerstwie Wojny w Wiedniu 1869. Awanse: podporucznik 1833, nadporucznik 1836, kapitan 1841, podpułkownik 1854, pułkownik 1860, generał major 1867.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ŚWIĘCICKI Stefan Zygmunt, rosyjski generał major, lekarz; ur. 1836 w Krystynowie (pow. kobryński), zm. 1910 w Mińsku Litewskim. Ukończył Wojskową Akademię Medyczną w Petersburgu. Lekarz gwardii carskiej; szef sanitarny w Chersoniu; ordynator szpitala wojskowego w Mińsku Litewskim w randze radcy stanu.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

Jerzy Świrski

ŚWIRSKI Jerzy Włodzimierz, kontradmirał Hetmanatu; ur. 5 kwietnia 1882 w Kaliszu, zm. 12 czerwca 1959 w Londynie, syn Włodzimierza i Celiny z Wasiłowskich; żonaty: Maria Wiercińska. Ukończył Korpus Kadetów w Moskwie 1899, Korpus Morski w Petersburgu 1902 oraz oficerski kurs nawigacyjny uzyskując tytuł oficera nawigacyjnego I klasy 1908. Oficer wachtowy, a następnie młodszy nawigator na krążowniku „Askold” 1902–1903; oficer wachtowy na pancerniku „Rostisław” 1905–1906; oficer gospodarczy na stawiaczu min „Dunaj” 1906; oficer wachtowy na kanonierce „Doniec” 1906–1907; oficer minowy i nawigacyjny na stawiaczu min „Dunaj” 1907–1908; kierownik wykształcenia rekrutów na transportowcu „Kronstadt” 1908; oficer nawigacyjny na krążowniku „Pamięć Mierkurija” 1908–1909; członek komisji ds. technicznego usprawnienia nawigacji Floty Czarnomorskiej 1908–1909; nawigator i pełniący obowiązki starszego oficera na jachcie „Kłochida” 1909–1910; oficer nawigacyjny: na krążowniku „Pamięć Mierkurija” i „Kagul” 1910, na pancerniku „Świętojęwstafij” 1910–1911, w dowództwie dywizji torpedowców na Morzu Czarnym 1911–1912; dowódca torpedowca „Striemitelnyj” 1911; główny nawigator w sztabie Dowództwa Floty Czarnomorskiej 1914–1918; członek komisji egzaminacyjnej sterników Brygady Okrętów Podwodnych, komisji opracowującej instrukcję wylądowania min, oraz komisji egzaminacyjnych dla sygnalistów i dalmierzystów 1914. W okresie wojny domowej w 1918 szef Głównego Sztabu Morskiego i minister Spraw Morskich Ukraińskiej Republiki Ludowej. Awanse: miedzian 1902, porucznik 1905, kapitan 1912, komandor porucznik 1914, komandor 1917, kontradmirał Hetmanatu 1918. Odznaczenia: Order Świętego Stanisława (III), Order Świętego Stanisława z Mieczami (II), Order Świętej Anny (III), Order Świętej Anny z Mieczami (II), Order Świętego Włodzimierza z Mieczami (IV), finlandzki Order Krzyża Wolności, szwedzki Królewski Order Miecza, brytyjski Krzyż Komandorski Orderu Łaźni, francuska Legia Honorowa (II, III, IV) i Medal Zwycięstwa. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, Ś-12360); *Kadry Morskie Rzeczypospolitej* (red. J. K. Sawicki), t. II, Gdynia 1996; Machaliński Z. *Admirałowie polscy 1919–1950*, Warszawa 1993; Suchcitz A. *Polacy na londyńskim cmentarzu Brompton*, Warszawa 1992.

TARŁOWSKI (właśc. Acht) Emil, austro-węgierski generał major; ur. 5 stycznia 1856 w m. Podciemne koło Lwowa, zm. 27 sierpnia 1928 w Krakowie-Batowicach. Absolwent Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz kursu oficerów sztabowych Landwehry. W armii austro-węgierskiej 1876–1912, m.in. dowódca szwadronu w 2. Pułku Ułanów Landwehry 1894; dowódca dywizjonu w 1. Pułku Ułanów Landwehry w Kołomyi 1895–1900; dowódca 4. Pułku Ułanów Landwehry 1904–1910; dowódca 2. Brygady Kawalerii Landwehry w Krakowie 1910–1912. Awanse: podporucznik 1876, porucznik 1881, rotmistrz 1889, major 1897, podpułkownik 1901, pułkownik 1901, generał major 1910. W 1907 zmienił nazwisko rodowe Acht na Tarłowski. Do Wojska Polskiego nie został przyjęty ze względu na wiek i brak etatów.

Lit.: CAW (akta personalne, T-1585); Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

TERENKOCZY Leopold, austro-węgierski generał lekarz sztabowy; ur. 21 października 1856 we Lwowie, zm. 30 czerwca 1919 we Lwowie. Wykształcenie: studia medyczne na Uniwersytecie Wiedeńskim 1876–1883. W armii austro-węgierskiej 1876–1917, m.in. zastępca komendanta Szpitala Garnizonowego nr 14 we Lwowie 1906–1909; komendant Szpitala Garnizonowego nr 9 wTreście 1909–1911; szef sanitarny twierdzy w Przemyślu 1911–1913; szef sanitarny 11. Korpusu we Lwowie 1913–1915. Awanse: lekarz pułkowy II klasy 1885, lekarz pułkowy I klasy 1891, lekarz sztabowy 1900, starszy lekarz sztabowy II klasy 1906, generał lekarz sztabowy 1915.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Leopold Terenkoczy

TEYSZERSKI August, belgijski generał porucznik; ur. 24 kwietnia 1857 w Saint-Josse-ten-Node pod Brukselą, zm. 20 lutego 1927, syn Leopolda; żonaty: Juliette Beckers. Studiował w szkole wojskowej oraz ukończył kurs konnej jazdy. W armii belgijskiej 1879–1915, m.in. dowódca 2. Pułku Strzelców Konnych 1907; komendant prowincji Hainaut 1912; obrońca Namur przed wojskami niemieckimi 1914. Awanse: podporucznik 1879, porucznik 1883, kapitan II klasy 1891, adiutant major 1892, kapitan I klasy 1893, major 1901, podpułkownik 1904, pułkownik 1907, generał major 1912, honorowy generał porucznik 1918.

Lit.: Goddeeris I. *Drugie pokolenie. Polscy oficerowie w wojsku belgijskim po 1853 r.* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judycy), Toruń 2001.

TOWIAŃSKI Antoni, rosyjski generał major; ur. 4 lutego 1857 w Kownie, zm. 12 marca 1924 w Warszawie, syn Józefa i Jadwigi. Ukończył Szkołę Junkrów w Czugujewie i Oficerską Szkołę Piechoty w Oranienbaumie. W armii rosyjskiej od 1873. Uczestnik wojen: rosyjsko-tureckiej 1877–1878, chińskiej 1900–1901 i rosyjsko-japońskiej 1904–1905. W pierwszej fazie I wojny światowej dowódca brygady piechoty i dywizji piechoty, a od 1916 80. Brygady Piechoty popolitego ruszenia. Generał major z 1914. W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: CAW (akta personalne, T-2471); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

TREPKA Christian Friedrich, duński generał porucznik; ur. 1779, zm. 1864, syn Szymona i Marty Silberschildt; żonaty: (I) Olivia Petra Bugge, (II) Mathiane Bugge. Ukończył Korpus Kadetów w Kopenhadze. W armii duńskiej w Kopenhadze, m.in. adiutant w brygadzie, dywizji, a następnie sztabie generalnym; kwatremistrz dywizji. Awans: pułkownik 1826, generał porucznik 1848. Szambelan króla Frederyka VI 1808–1839 oraz Christiana VIII 1839–1848. Odznaczenia: Order Dannebrog (2x), odznaka honorowa Dannebrog.

Lit.: Kruszewski E. *Polacy w siłach zbrojnych monarchii duńskiej od połowy XVII do końca XVIII stulecia* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

Christian Trepka

TROMPOWSKI Armando (Figueira de Almeida Trompowski), marszałek brazylijskiego lotnictwa; ur. 30 stycznia 1889 w Rio de Janeiro, zm. 16 stycznia 1964 w Rio de Janeiro, syn Roberta i Luizy de Andrade Figueira. Ukończył Szkołę Marynarki i jako oficer służył przez szereg lat w jej szeregach. W lotnictwie brazylijskim od 1917. Komendant szkoły lotnictwa morskiego 1936–1937; dyrektor lotnictwa morskiego 1937–1940; minister lotnictwa 1945–1951; minister w Najwyższym Trybunale Wojskowym 1951–1959. Awanse: kontradmirał lotnictwa morskiego 1940, brygadier major 1942, brygadier porucznik 1946, marszałek lotnictwa 1959.

Lit.: Malczewski Z. *Słownik biograficzny Polonii brazylijskiej*, Warszawa 2000.

Armando Trompowski

TROMPOWSKI Roberto (Leitao de Almeida Trompowski), brazylijski marszałek, matematyk; ur. 8 lutego 1853 w Desterro (dzisiejsze Florianópolis) w stanie Santa Catarina, zm. 2 sierpnia 1926 w Rio de Janeiro, syn José Leitão de Almeida i Anny Elżbiety Trompowskiej (córci emigranta Roberta Trompowskiego). W 1874 ukończył studia w Szkole Wojskowej w Rio de Janeiro. Komendant Szkoły Wojskowej w Rio de Janeiro 1894–1895; komendant (pułkownik) korpusu aspirantów Szkoły Wojskowej przy Czerwonej Plaży 1895–1898. Po reformie szkolnictwa wykładał wyższą matematykę i balistykę 1898–1904. W latach 1910–1912 po nominacji na generała brygady pełnił funkcję komendanta w różnych jednostkach w stanie Rio Grande do Sul, a następnie wrócił do pracy nauczycielskiej. W 1919 otrzymał stopień marszałka. Prezydent Brazylii, Joao Goulart, dekretem z 13 marca 1962 ustanowił go patronem brazylijskiego szkolnictwa wojskowego.

Lit.: Malczewski Z. *Słownik biograficzny Polonii brazylijskiej*, Warszawa 2000.

Roberto Trompowski
Rys. T. Kurek

TRUSZKOWSKI Aleksander Franciszek, austro-węgierski generał major; ur. 5 grudnia 1860 w Bykowcach (pow. sanocki), zm. 5 marca 1933 w Krakowie, syn Marcellego i Izabeli z Świerczyńskich; żonaty: Stanisława Czaykowska; dzieci: Stanisław, Marcel. Absolwent Szkoły Kadetów w Hranicach 1878, Akademii Wojskowo-Technicznej w Wiedniu 1881 oraz wyższego kursu artylerii w Wiedniu 1888. W armii austro-węgierskiej 1881–1915 i 1918, m.in. dowódca dywizjonu w 32. Pułku Artylerii Polowej we Lwowie, a następnie 1. Pułku Haubic Polowych w Krakowie 1903–1908; dowódca 1. Pułku Artylerii Polowej w Krakowie 1908–1914. Awanse: podporucznik 1881, porucznik 1888, kapitan 1894, major 1903, podpułkownik 1907, pułkownik 1910, generał major 1914. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, T-341); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

TUPAJ Józef, austro-węgierski generał major; ur. 18 grudnia 1853 w Leżajsku, zm. po 1913. Absolwent Wydziału Inżynieryjnego Technicznej Akademii Wojskowej. W armii austro-węgierskiej 1876–1913, m.in. projektant i kierownik budowy w Dyrekcji Inżynieryjnej i Fortyfikacyjnej w Krakowie 1892–1893; projektant w Dyrekcji Inżynieryjnej w Theresienstadt 1893–1895; pracownik Wydziału Budownictwa Wojskowego we Lwowie (m.in. kierował budową koszar dla batalionu strzelców polowych i strzelnicy w Rawie Ruskiej oraz obiektów szkoły kadetów we Lwowie) 1895–1897; kierownik Wydziału Budownictwa Wojskowego w Krakowie (m.in. zaprojektował koszary Landwehry w Nowym Sączu) 1897–1900; dyrektor budownictwa wojskowego w Budapeszcie 1900–1913. Awanse: porucznik 1876, nadporucznik 1878, kapitan II klasy 1886, major 1895, podpułkownik 1902, pułkownik 1907, generał major 1912.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

TURNAU Józef, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 15 grudnia 1828 w Rudzie Różanieckiej (woj. lwowskie), zm. 4 marca 1889 w Wiedniu. Studia w Akademii Inżynieryjnej Wojskowej w Wiedniu 1841–1847. W latach 1848–1849 zajmował się fortyfikowaniem Pozzoli, Mantui i Peschieri, a w latach 1854–1873 fortyfikował twierdze w Galicji, Czechach i Tyrolu. Pełnił funkcję dyrektora inżynierii w różnych okręgach wojskowych w Austrii, a w latach 1873–1881 w Wiedeńskim Okręgu Wojskowym, będąc jednocześnie członkiem Komitetu Wojskowego w Sztabie Generalnym. W latach 1881–1888 szef austriackiej inżynierii wojskowej. Awanse: porucznik

I klasy 1848, nadporucznik 1849, kapitan II klasy 1852, kapitan I klasy 1855, major 1865, podpułkownik 1870, pułkownik 1876, generał major 1881, feldmarszałek porucznik 1886. Uehonorowany pochwałami cesarza i Ministerstwa Wojny. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1881. Odznaczenia: Order Żelaznej Korony (III).

Lit.: Brzozowski S. *Studia techniczne Polaków w Wiedniu do Wiosny Ludów*, Warszawa 1978; Konieczny A. *Turnau Józef [w:] Polacy w historii i kulturze krajów Europy Zachodniej. Słownik biograficzny* (red. K. Kwaśniewski, L. Trzeciakowski), Poznań 1981.

TUROWICZ Władysław, pakistański generał brygady, inżynier, pilot; ur. 23 kwietnia 1908 w Zudyrze na Syberii, zm. 8 stycznia 1980 w Karaczi (Pakistan). Studiował na Politechnice Warszawskiej. Oficer polskiego lotnictwa. Uczestnik kampanii wrześniowej 1939, a następnie w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie i RAF. W armii pakistańskiej 1948–1968, m.in. kierownik zakładów remontujących samoloty wojskowe w Karaczi 1948–1949; komendant szkoły technicznej lotnictwa 1949–1960; dowódca bazy Pakistańskich Sił Powietrznych w Chaklata 1952–1960; zastępca dowódcy Sztabu Sił Powietrznych Pakistanu 1960–1967; szef Centrum Badań Kosmosu SUPARCO (pod jego kierownictwem powstały pierwsze pakistańskie satelity). Podczas II wojny o Kaszmir jako pilot myśliwca bronił miasto Lahore przed atakami indyjskiego lotnictwa. Awanse: major 1948, podpułkownik 1949, pułkownik 1959, generał brygady 1960. Odznaczenia: m.in. Gwiazda Pakistanu, Medal Pakistanu, Gwiazda Służby Cywilnej, Gwiazda Wielkiego Przywódcy. Uehonorowany pomnikiem w Muzeum Sił Powietrznych w Karaczi oraz nazwano jego imieniem Centrum Kosmiczne w Lahore.

Władysław Turowicz

Lit.: Biskup M. *Śladami zapomnianych bohaterów*, Poznań 2011; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

TWARDOWSKI Fryderyk Henryk, pruski generał porucznik; ur. 1801 na Mazurach, zm. 1876 w Berlinie, syn Konstantego. W armii pruskiej 1818–1871, m.in. dowódca (generał major) brygady piechoty 1858–1860; komendant wojskowy m. Szczecina 1860–1863; uczestnik wojny francusko-pruskiej 1870. W 1871 przeniesiony w stan spoczynku z awansem na generała porucznika.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

UNCZOWSKI Romulus, austro-węgierski generał major; ur. 16 marca 1838 w Brodach (woj. lwowskie), zm. po 1914. W armii austriackiej,

a następnie austro-węgierskiej 1855–1896, m.in. uczestnik bitwy pod Königgrätz 1866; dowódca batalionu w 45. Pułku Piechoty w Przemysłu 1895–1896. Awanse: porucznik II klasy 1859, porucznik I klasy 1864, nadporucznik 1866, kapitan II klasy 1876, kapitan I klasy 1878, podpułkownik 1891, pułkownik 1894, generał major 1908. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1901.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

WAWRAUSCH Leon, austro-węgierski generał major; ur. 8 listopada 1831 w Nisku, zm. 13 maja 1899 w Bolechowie koło Stryja. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1848–1887, m.in. dowódca kompanii podczas kampanii przeciw Prusom (ranny w bitwie pod Königgrätz) 1866; dowódca 63. Batalionu Landwehry 1873–1883; dowódca 15. Batalionu Landwehry w Ołomuńcu 1884–1886; dowódca 88. Pułku Piechoty w Pradze 1886–1887. Awanse: porucznik II klasy 1849, porucznik I klasy 1854, nadporucznik 1856, kapitan II klasy 1859, kapitan I klasy 1860, major 1874, podpułkownik 1879, pułkownik 1883, generał major 1887.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Władysław Wejtko

WEJTKO Władysław, rosyjski generał podporucznik, inżynier; ur. 1 lutego 1859 w Inflantach, zm. 16 listopada 1933 w Nałęczowie. Absolwent Nikołajewskiej Szkoły Inżynierskiej w Petersburgu. W armii rosyjskiej w wojskach technicznych 1882–1917. Uczestnik wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905 i I wojny światowej. W latach 1916–1917 w korpusie technicznym w Moskwie. Awanse: podporucznik 1882, porucznik 1885, sztabkapitan 1893, kapitan 1898, podpułkownik 1905, pułkownik 1911, generał podporucznik 1915. Po rewolucji 1917 czynny w polskich organizacjach wojskowych w Rosji. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, W-6773); Stawecki P. *Słownik biograficzny generalów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

Ireneusz Wierzejewski

WIERZEJEWSKI Ireneusz, niemiecki generał podporucznik, lekarz; ur. 23 marca 1881 w Kozłowie koło Grodziska Wielkopolskiego, zm. 8 marca 1930 w Warszawie, syn Władysława i Marii z Mozykiewiczów. Studiował medycynę w Berlinie, Würzburgu i Monachium; doktorat 1908. W armii niemieckiej 1915–1918 jako inspektor sanitarny 5. Armii, a następnie dowódca Szpitala Fortecznego nr 12. W Wojsku Polskim od 1919.

Lit.: CAW (akta personalne, W-7003); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

WIKTOR Tadeusz, austro-węgierski generał major; ur. 27 lipca 1859 w Świrze (pow. krośnieński), zm. 3 lutego 1922 w Krakowie, syn Tadeusza i Izabeli z Jaroszyńskich; żonaty: Maria Ponińska; dzieci: Ludwik, Izabela, Paulina. Absolwent Wojskowej Akademii Technicznej w Wiedniu i Wyższego Kursu Inżynieryjnego w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1879–1917, m.in. kierownik robót przy budowie dróg w rejonie Mostaru i Gorazda 1879–1883; pracownik Dyrekcji Inżynieryjnej we Lwowie 1891–1892; członek sztabu 4. Korpusu w Budapeszcie 1896–1898; dyrektor inżynieryjny w Komarnie 1899–1900; dowódca batalionu w 58. Pułku Piechoty w Stanisławowie 1901–1902; frontowy dowódca batalionu w 5. Pułku Piechoty 1914–1915; komendant okręgowy w Opocznie Wojskowego Gubernatorstwa w Polsce 1915–1917; kierownik inspektoratu gospodarczego, a następnie komendant okręgowy w Piotrkowie 1917. Awanse: porucznik 1879, nadporucznik 1883, kapitan II klasy 1891, kapitan I klasy 1893, major 1897, podpułkownik 1901, pułkownik 1904, generał major 1917. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Kryska-Karski T., Żurakowski S. *Generałowie Polski Niepodległej*, Warszawa 1991; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

WINNICKI Kalikst, austro-węgierski generał major; ur. 2 lutego 1849 w Sulimowie (pow. żułkiewski), zm. 3 stycznia 1912 we Lwowie. Absolwent Szkoły Kadetów przy 15. Dywizji Piechoty oraz kursu oficerów sztabowych. W armii austro-węgierskiej 1867–1911, m.in. adiutant batalionu i uczestnik okupacji w 1878 Bośni i Hercegowiny 1876–1879; dowódca plutonu w 24. Pułku Piechoty w Wiedniu 1884–1886; dowódca batalionu w 74. Pułku Piechoty w Josefstadt 1896–1897; kierownik strzelnicy garnizonowej w Riechenbergu 1897–1903; dowódca 92. Pułku Piechoty w Theresienstadt 1905–1909; dowódca 21. Brygady Piechoty we Lwowie 1909–1911. Awanse: porucznik 1873, nadporucznik 1878, kapitan II klasy 1886, kapitan I klasy 1889, major 1896, podpułkownik 1900, pułkownik 1903, generał major 1909.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

WITKOWSKI Bazyli, rosyjski generał porucznik, geodeta; ur. 1 listopada 1856 w Modlinie, zm. 20 marca 1924 w Piotrogradzie.

Wyszkolenie: Wydział Geodezyjny Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1882. W latach 1885–1889 prowadził badania w zakresie geodezji i geologii w Finlandii i guberni petersburskiej. Wykładowca wyższych wojskowych i cywilnych uczelni w Petersburgu 1889–1897; profesor (generał porucznik) i wykładowca geodezji, topografii i kartografii w Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu 1897–1912. Autor artykułów i publikacji książkowych, m.in. podręczników do topografii i geodezji.

Lit.: Kijas A. *Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny*, Warszawa-Poznań 2000.

WITOSZYŃSKI Józef Michał, austro-węgierski generał major; ur. 27 października 1858 we Lwowie, zm. 1931 we Lwowie. Absolwent Terezańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt. W armii austro-węgierskiej 1875–1918, m.in. dowódca kompanii w 30. Pułku Piechoty 1887–1888; dowódca kompanii w 63. Batalionie Piechoty Landwehry 1888–1894; dowódca batalionu w 1. Pułku Piechoty Landwehry w Wiedniu 1902–1906; dowódca na froncie rosyjskim 130. Brygady Piechoty 1914–1915. Awanse: porucznik 1876, nadporucznik 1881, kapitan II klasy 1888, kapitan I klasy 1889, major 1898, podpułkownik 1903, pułkownik 1906, generał major 1915. Wyniesiony do godności szlacheckiej 1917. Odznaczenia m.in.: Order Żelaznej Korony (III). W Wojsku Polskim od 1920.

Lit.: Kolańczuk A. *Generałowie ukraińscy w Polsce. Emigranci polityczni w latach 1920–1939. Słownik biograficzny*, Przemyśl: 2009; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

WNUK Karol Henryk, pruski generał porucznik; ur. 1803 w Królewcu, zm. 1881 w Wiesbaden (Hesja, Niemcy). Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie. W armii pruskiej 1821–1871, m.in. dowódca: pułku jazdy, brygady kawalerii, a następnie odcinka granicznego Września-Kępno. W latach 1870–1871 komendant wojskowy Poznania i zastępca dowódcy Korpusu Armijnego. Awanse: pułkownik 1859, generał major 1864, generał porucznik 1870.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

WOLSZTYŃSKI Richard, francuski generał armii, pilot; ur. 18 kwietnia 1948 w Saint-Avold (Mozela, Francja), syn polskiego emigranta, który pracował jako górnik we Francji. Ukończył Wojskową

Akademii Lotniczą w Salon-de-Provence oraz staż w United States Air Force Academy w Colorado Springs i w Air War College w Montgomery (Alabama). Po uzyskiwaniu w 1972 uprawnień pilota myśliwskiego został przydzielony kolejno do eskadry myśliwskiej 1/7 „Provence” (w Nancy), a następnie do eskadry myśliwskiej 1/13 „Artois” (w Colmar), gdzie uzyskał uprawnienie na dowódcę patrolu. W czasie tej służby brał udział w licznych międzysojuszniczych ćwiczeniach, m.in. latał na Mirage III wyposażonym w silnik rakietowy. W 1979 roku wstąpił do 33 Eskadry Zwiadowczej w Strasburgu, gdzie dowodził pododdziałem 3/33 „Moselle”. W latach 1983–2006 służył, m.in. jako: oficer w Generalnym Inspektoracie Sił Powietrznych 1983; szef operacji, a następnie zastępca dowódcy 2. Eskadry Myśliwskiej w Dijon 1984–1985; dowódca 2. Eskadry Myśliwskiej (Mirage 2000) 1985; szef biura ds. ogólnych badań, a następnie zastępca szefa ds. planowania w sztabie Taktycznych Sił Powietrznych w Metz 1987–1991; uczestnik czterech misji operacyjnych w Arabii Saudyjskiej, w ramach operacji „Desert Shield (Pustynna Tarcza)” i „Desert Storm (Pustynna Burza)” podczas I wojny w Zatoce Perskiej 1990–1991; dowódca bazy lotniczej 112 „Marin la Meslée” w Reims 1991–1993; audytor w Centrum Wyższych Studiów Wojskowych w Paryżu 1993–1994; zastępca ds. sił powietrznych w Gabinetzie Wojskowym Ministra Obrony 1994–1996; zastępca szefa ds. planowania i finansów w Sztabie Sił Powietrznych 1996–1998; inspektor sił powietrznych 1998; szef Sztabu Sił Powietrznych Francji 2002–2006. Po przejściu na emeryturę od 2007 jest ekspertem wojskowym w Instytucie Stosunków Międzynarodowych i Strategicznych w Paryżu. Autor opracowań naukowych w materiałach konferencyjnych oraz artykułów w „Revue Défense Nationale”. Odznaczenia: Legia Honorowa (II), Ordre National du Mérite, Croix de Guerre TOE, Médaille de l’aéronautique, Médaille d’Outre Mer, Médaille commémorative de la Guerre du Golfe (Arabia Saudyjska). Miejsce zamieszkania: Francja.

Lit.: Arch. IRB (materiały biograficzne).

WRÓBLEWSKI Walery Antoni, generał Komuny Paryskiej; ur. 5 grudnia 1836 w Żołudeku (pow. lidzki), zm. 5 sierpnia 1908 w Ouarville (Eure-et-Loir, Francja). Studia w Instytucie Leśnictwa i Miernictwa w Petersburgu 1853–1857. Uczestnik powstania styczniowego, po upadku którego wyjechał do Francji. W 1871 władze Komuny Paryskiej mianowały go generałem, polecając zorganizowanie oddziałów kawalerii oraz umocnienie fortów południowych od Ivry do Arcueil (na kwatery główną wyznaczono mu Pałac Elizejski), a następnie wszystkich fortów południowych. W maju objął dowództwo

Richard Wolsztyński

Walery Wróblewski

nad armią gen. La Cécilia. Po upadku Komuny ukrywał się w Paryżu, a następnie udał się do Londynu. W 1872 trybunał francuski skazał go zaocznie na karę śmierci. Po ogłoszeniu w 1880 amnestii dla komunardów wrócił do Francji. Uznany za jednego z najzdolniejszych i najwybitniejszych dowódców Komuny Paryskiej.

Lit.: Koberdowa I. *Komuna Paryska i Polacy*, Warszawa 1971; Śliwa M. *Walerj Wróblewski-generał Komuny Paryskiej* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych. Historia i współczesność* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001; Wyczańska K. *Polacy w Komunie Paryskiej 1871 r.*, Warszawa 1971.

ZAJĄCZEK Józef, francuski generał dywizji; ur. 10 marca 1752 w Kamieńcu Podolskim, zm. 28 lipca 1826 w Warszawie, syn Antoniego i Marianny z Cieszkowskich; żonaty: Aleksandra de Pernet. Absolwent Akademii Zamoyskiej. W 1775 wstąpił do armii francuskiej jako porucznik w 1. Regimentzie Huzarów Królewskich w Paryżu. W tym samym roku wrócił do Polski, gdzie przebywał do 1796, m.in. w stopniu generała majora dowodził korpusem rezerwowym w wojnie polsko-rosyjskiej, a następnie brał udział w insurekcji 1794. W 1797 rozpoczął służbę w stopniu generała brygady w armii włoskiej pod dowództwem Napoleona (uczestnik kampanii tyrolskiej przeciwko arcyksięciu Karolowi). Jako etatowy generał brygady Armii Wschód

Józef Zajączek

uczestniczył z Napoleonem w kampanii egipskiej, gdzie po zdobyciu przez Francuzów Kairu pełnił funkcję gubernatora kilku prowincji. Podczas bitwy w obronie Aleksandrii w randze generała dywizji dowodził kawalerią. W latach 1801–1805 pełnił służbę w armii francuskiej, a następnie włoskiej. W kampanii 1805 członek kwatery głównej francuskiego sztabu generalnego. W latach 1806–1812 uczestnik kampanii napoleońskich, m.in. dowódca: Legii Północnej, 2. Dywizji Armii Księstwa Warszawskiego, V Korpusu. Podczas przeprawy przez Berezynę stracił nogę. W 1814 wrócił do kraju stając się powiernikiem Wielkiego Księcia Konstantego. W 1815 mianowany przez cara Aleksandra I namiestnikiem Królestwa Polskiego, a w 1818 otrzymał tytuł księcia. Odznaczenia, m.in. Order Świętego Andrzeja, Order Czarnego Orła, Order Świętego Stanisława, Order Świętej Anny, Legia Honorowa (III). Jego nazwisko (Zayonscheck) umieszczone zostało na Łuku Triumfalnym w Paryżu.

Lit.: Askenazy Sz. *Napoleon a Polska*, Warszawa 1918–1919; Chodkiewicz A. *Portrety wstawionych Polaków*, Warszawa 1920; *Encyklopedyczny słownik sławnych Polaków* (red. J. Borowiec), Warszawa 1996.

ZALESKI Józef, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 19 marca 1838 we Lwowie, zm. 3 marca 1899 w Stanisławowie, syn Wacława. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1856–1898, m.in. dowódca szwadronu w 6. Pułku Huzarów 1896–1872; kierownik brygadowej szkoły oficerskiej w Tarnopolu 1882; dowódca Dywizji Kawalerii w Stanisławowie 1896–1898. Awanse: porucznik 1859, nadporucznik 1859, rotmistrz II klasy 1869, rotmistrz I klasy 1874, major 1880, podpułkownik 1884, pułkownik 1887, generał major 1893, feldmarszałek porucznik 1896.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ZALESKI Mieczysław, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 3 grudnia 1865 w Horyńcu, zm. 19 lutego 1941 w Krakowie. Absolwent Oddziału Inżynierskiego Wojskowej Akademii Technicznej w Wiedniu i Szkoły Wojennej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1885–1917, m.in. pracownik Biura Topograficznego Sztabu Generalnego w Wiedniu 1892–1896; szef sztabu 30. Dywizji Piechoty 1899–1904; dowódca batalionu w 56. Pułku Piechoty w Krakowie 1905–1907; dowódca 58. Pułku Piechoty w Stanisławowie 1908–1912; dowódca 23. Brygady Piechoty w Krakowie (walczył pod Książomierzem i Bolechowem) 1912–1914; dowódca 89. Brygady Piechoty Landwehry (bitwa pod Limanową), a następnie 90. Brygady Piechoty

Mieczysław Zaleski

Landwehry (walki pod Tarnowem i Gorlicami) 1914–1915; inspektor północno-zachodniego odcinka twierdzy Kraków 1915; inspektor frontów w Komendzie Twierdzy Kraków 1915–1916. Awanse: porucznik 1885, nadporucznik 1888, kapitan I klasy 1893, major 1900, podpułkownik 1904, pułkownik 1907, generał major 1912, feldmarszałek porucznik 1915. Odznaczenia, m.in.: Krzyż Rycerski Orderu Leopolda.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Władysław Zamoyski

ZAMOYSKI Władysław, turecki generał dywizji, brytyjski generał, hrabia; ur. 1803 w Paryżu, zm. 11 stycznia 1868 w Paryżu, syn Stanisława Kostki i Zofii z Czartoryskich; żonaty: Jadwiga Działyńska; dzieci: Władysław, Witold, Maria. Uczestnik powstania listopadowego. Po klęsce powstania emigrował do Francji, gdzie współpracował z ks. Adamem Jerzym Czartoryskim kierując polityką zagraniczną Hotelu Lambert. Oficer armii belgijskiej 1832–1839; współorganizator polskich oddziałów we Włoszech podczas Wiosny Ludów 1848–1849. W czasie wojny krymskiej został generałem brygady armii tureckiej, u boku której formował pozostający na żołdzie brytyjskim II Pułk Kozaków Sułtańskich 1855–1856. Generał z nominacji Wielkiej Brytanii.

Lit.: Nowak J. *Władysław Zamoyski. O sprawę polską w Europie (1848–1868)*, Poznań 2002; Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

ZANIEWSKI Feliks Jan, amerykański generał brygady; ur. 1920 w New Haven (Connecticut, USA), zm. 1 stycznia 2006 w USA. Ukończył studia prawnicze i uzyskał doktorat na Uniwersytecie w Wirginii. W czasie II wojny światowej walczył w Afryce, Francji, Belgii i w Niemczech. W latach 1949–1974 sędzia w wojskowym wymiarze sprawiedliwości. Odznaczenia: Legion of Merit, Silver Star, Bronze Star Medal, Air Force Commendation, francuski Croix de Guerre.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

ZAPAŁOWICZ Tadeusz, austro-węgierski generał podporucznik, lekarz; ur. 25 marca 1859 w Wadowicach, zm. 16 maja 1936 w Krakowie, syn Antoniego i Olimpii z Kwiecińskich; żonaty: Ludmiła Wężowicz; dzieci: Maria, Krystyna, Zofia. Studia medyczne i doktorat na Uniwersytecie Wiedeńskim 1885. W armii austriackiej 1884–1918. Stażysta w Szpitalu Garnizonowym w Bratysławie 1885–1886; młodszy lekarz: 7. Pułku Huzarów w Debreczynie 1886–1887, 5. Batalionu

Saperów w Kremsiel 1897–1893; naczelny lekarz 56. Pułku Piechoty w Krakowie 1893–1901; szef sanitarny: 18. Dywizji Piechoty w Pradze 1901–1904, 5. Dywizji Kawalerii 1904–1908; dowódca Szpitala Garnizonowego w Jarosławiu, a następnie w Przemyślu 1908–1911. W czasie I wojny światowej szef sanitarny X Korpusu, a następnie komendant Szpitala Zapasowego nr 3 i naczelny lekarz twierdzy Kraków. Awanse: porucznik 1885, kapitan 1887, major 1901, podpułkownik 1908, pułkownik 1911, generał podporucznik 1917. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, Z-6145); Szarejko P. *Słownik lekarzy polskich XIX wieku*, t. I, Warszawa 1991.

ZAREMBA Edmund, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 20 listopada 1856 w Kołomyi, zm. 30 lipca 1927 w Wiedniu. Absolwent Terezańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz Wojskowego Instytutu Nauczycieli Jazdy Konnej w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1876–1916, m.in. instruktor jazdy konnej w pułku i w brygadowych szkołach oficerskich 1882–1886; dowódca dywizjonu w 15. Pułku Dragonów 1897–1902; dowódca 4. Pułku Ułanów w Wiener Neustadt 1906–1911; dowódca 11. Brygady Kawalerii w Krakowie 1911–1914; dowódca frontowy 4. Dywizji Kawalerii ze Lwowa 1914. Bezskutecznie czynił starania o przyjęcie do Wojska Polskiego. Awanse: porucznik 1876, nadporucznik 1881, rotmistrz II klasy 1889, rotmistrz I klasy 1891, major 1897, podpułkownik 1902, pułkownik 1906, generał major 1911, feldmarszałek porucznik 1916.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001; Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ZAREMBA Franciszek, austro-węgierski generał major; ur. 2 grudnia 1810 w Uściu Biskupim, zm. 5 maja 1886 we Lwowie. W armii austriackiej, a następnie w austro-węgierskiej 1825–1873, m.in. dowódca okręgu uzupełnień 24. Pułku Piechoty w Kołomyi 1853–1859; dowódca 24. Pułku Piechoty (dowodził w bitwach pod Trautenau i Neurognitz 1866) 1865–1868; dowódca 67. Brygady Piechoty w Temesvar 1870–1871. Awanse: podporucznik 1836, nadporucznik 1842, kapitan II klasy 1848, kapitan I klasy 1849, major 1853, pułkownik 1865, generał major 1871. Odznaczenia, m.in.: Order Żelaznej Korony (III).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ZARĘBA (Zaremba) Aleksander, austro-węgierski generał major; ur. 9 sierpnia 1837 w Bezmiedzy, zm. 1904 w Grazu (Austria). Ukończył Akademię Inżynieryjno-Wojskową w Wiedniu 1847–1856. Oficer austriackich formacji inżynieryjno-saperskich, m.in. dowódca 2. Pułku Inżynierii; szef inżynierii Okręgu Wojskowego w Grazu. Generał major 1904.

Lit.: Gatti F. *Geschichte der k. k. Ingenieur und k. k. Genie Akademie 1717–1869*, Wien 1901.

ZBOIŃSKI Jan Baptista, belgijski generał major; ur. 5 kwietnia 1849 w Liège (Belgia), zm. 5 stycznia 1925. W armii belgijskiej 1868–1909, m.in. dowódca pułków artyleryjskich w cytadelach w Antwerpii i Mechelen. Awanse: major 1895, podpułkownik 1904, pułkownik 1906, generał major 1909.

Lit.: Goddeeris I. *Drugie pokolenie. Polscy oficerowie w wojsku belgijskim po 1853 r.* [w:] *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych* (red. A. i Z. Judyccy), Toruń 2001.

ZIELIŃSKI Zygmunt, austro-węgierski generał podporucznik; ur. 1 sierpnia 1858 w m. Rzeszotary koło Wieliczki, zm. 11 kwietnia 1925 w Krakowie, syn Pawła i Józefy z Klewskich; żonaty: Józefa Onitsch; dzieci: Jan, Władysław. Ukończył Korpus Kadetów w Wiedniu 1878 oraz kurs oficerów Sztabu Generalnego w Wiedniu. W armii austro-

Popiersie generała Zygmunta Zielińskiego
dłuta artysty rzeźbiarza Karola Hukana
w Krakowie

-węgierskiej 1875–1911 i 1914–1918, m.in. dowódca: 13. Pułku Piechoty 1910–1911, 2. Pułku Piechoty Legionów 1914–1915, III Brygady Legionów Polskich 1915–1917, Polskiego Korpusu Posiłkowego 1917–1918. Awanse: podporucznik 1878, porucznik 1883, kapitan 1890, major 1902, podpułkownik 1907, pułkownik 1910, generał major 1917, generał podporucznik 1918. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: Bielski M. *Generałowie odrodzonej Rzeczypospolitej*, Toruń 1995; Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

ZIEMIĘCKI Jan Józef, austro-węgierski generał kawalerii; ur. 7 września 1816 w Kaliszu, zm. 25 lutego 1906 w Krakowie. Absolwent Korpusu Kadetów w Dreźnie. W armii saskiej, Księstwa Nassau, a następnie austriacko-węgierskiej 1833–1878, m.in. adiutant księcia Augusta von Sachsen-Coburg-Gotha 1846–1848; oficer w służbie Księstwa Nassau (m.in. kierownik Kancelarii Wojskowej) 1851–1867; dowódca Brygady Kawalerii w Pradze 1867–1869; dowódca IV Dywizji w Brnie 1869–1874; komendant wojskowy w Koszycach 1874–1878. Awanse: [armia saska] porucznik 1834, nadporucznik 1839, rotmistrz 1847, [armia Księstwa Nassau], major 1851, podpułkownik 1855, pułkownik 1862, generał major 1865 [armia austro-węgierska] generał major 1867, feldmarszałek porucznik 1869, generał kawalerii 1878. Uehonorowany austriackim tytułem barona 1874 i tajnego radcy 1878. Odznaczenia: Order Korony Żelaznej (II), Order Leopolda (III), grecki Order Zbawiciela (I), luksemburski Order

Jan Ziemięcki
Rys. T. Kurek

Korony Dębowej (III) i Order Zasługi Adolfa de Nassau z Mieczami (I), pruski Order Orła Czerwonego (III), rosyjski Order Świętej Anny (II) i Order Świętego Stanisława (II), szwedzki Order Miecza (III), belgijski Order Leopolda (I), francuska Legia Honorowa (III), witemberski Order Fryderyka (I) i Order Korony Wirtembergii (III), saksoński Order Alberta (III), heski Order Filipa (III) i Order Wilhelma (III).

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ZIĘTKIEWICZ Alfred, austro-węgierski generał major; ur. 7 listopada 1843 w Woroncowie, zm. 7 maja 1906 w Preszburgu (Bratysława). Absolwent Terezańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt oraz pułkowej jazdy konnej. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1863–1900, m.in. oficer ordynansowy arcyksięcia Józefa 1866; nauczyciel w brygadowej szkole jazdy i adiutant szefa pułku 1867–1869; instruktor w Instytucie Nauczycieli Jazdy Konnej 1884–1886; dowódca 11. Pułku Dragonów 1892–1897; dowódca 16. Brygady Kawalerii w Preszburgu 1897–1900. Awanse: podporucznik 1863, nadporucznik 1866, kapitan II klasy 1870, kapitan I klasy 1877, major 1886, podpułkownik 1889, pułkownik 1892, generał major 1898. Wniesiony do godności szkacheckiej 1894.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ZUBRZYCKI Kornel, austro-węgierski generał major; ur. 16 września 1816 w Gródku Jagiellońskim, zm. 24 lutego 1893 w Krakowie. W armii austriackiej, a następnie w austro-węgierskiej 1836–1876, m.in. uczestnik walk we Włoszech podczas Wiosny Ludów (walczył pod Livorno, Nowarą i Urbino); dowódca batalionu w 5. Pułku Piechoty 1859; dowódca 55. Pułku Piechoty w Wiedniu 1868–1876. Awanse: porucznik 1842, kapitan II klasy 1854, major 1859, podpułkownik 1866, pułkownik 1868, generał major 1876. Odznaczenia, m.in.: Order Korony Żelaznej.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ZYGADŁOWICZ Gustaw (senior), austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 12 kwietnia 1837 we Lwowie, zm. 18 marca 1895 w Przemyślu. Absolwent Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1855–1895, m.in. dowódca kompanii w 18. Batalionie Strzelców Polowych 1863–1870; szef sztabu 14. Dywizji Piechoty 1872–1875; dowódca batalionu w 58. Pułku Piechoty w Wiedniu 1880–1884; dowódca 58. Pułku Piechoty i komendant stacji w Kołomyi 1884–1889; dowódca 89.

Brygady Piechoty Landwehry w Przemyślu 1889–1894; dowódca 45. Dywizji Landwehry w Przemyślu 1894–1895. Awanse: porucznik II klasy 1855, porucznik I klasy 1859, kapitan II klasy 1859, kapitan I klasy 1863, major 1875, pułkownik 1884, generał major 1890, feldmarszałek porucznik 1894.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

ZYGADŁOWICZ Gustaw (junior), austro-węgierski generał podporucznik; ur. 13 kwietnia 1869 w Szatmar-Nemeti (Rumunia), zm. 7 stycznia 1923 w Toruniu, syn Gustawa i Luizy z Lengyelów; żonaty: Olga Lengyel; dzieci: Gustaw, Olga, Stella, Małgorzata, Anna. Absolwent Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt i Szkoły Sztabu Generalnego w Wiedniu. W armii austro-węgierskiej 1890–1918, m.in. pracownik Biura Topograficznego i szef Wydziału Włoskiego Sztabu Generalnego 1900–1906; szef sztabu dywizji piechoty we Lwowie 1906–1908; szef sztabu Obrony Krajowej we Lwowie 1908–1911; dowódca baonu i pułku Landsturmu 1911–1914. Podczas I wojny światowej na froncie dowódca brygady. Awanse: podporucznik 1890, porucznik 1894, kapitan 2. klasy 1897, kapitan dyplomowany 1899, major 1906, podpułkownik 1910, pułkownik 1913, generał podporucznik 1917. W Wojsku Polskim od 1918.

Lit.: CAW (akta personalne, Z-5642); Stawecki P. *Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918–1939*, Warszawa 1994.

ŻELAWSKI Seweryn, austro-węgierski feldmarszałek porucznik; ur. 25 grudnia 1837 w Gwoźnicy (powiat strzyżowski), zm. 30 stycznia 1907 w Grazu (Austria). Absolwent Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt i Szkoły Wojennej w Wiedniu. W armii austriackiej, a następnie austro-węgierskiej 1858–1899, m.in. instruktor musztry oraz nauczyciel kaligrafii i stenografii w Kolegium Wojskowym w St. Pölten 1867–1873; dowódca kompanii w 56. Pułku Piechoty 1876–1878; adiutant w Dowództwie Landwehry w Krakowie 1884–1887; dowódca 52. Batalionu Landwehry w Krakowie oraz kierownik Szkoły Aspirantów Landwehry w Krakowie 1887–1889; dowódca 16. Pułku Piechoty Landwehry w Krakowie 1889–1891; dowódca 8. Pułku Lanwehry w Pradze 1891–1895; dowódca 62. Brygady Piechoty w Budapeszcie 1895–1899. Awanse: porucznik II klasy 1858, nadporucznik 1864, kapitan II klasy 1873, kapitan I klasy 1876, major 1881, podpułkownik 1887, pułkownik 1890, generał major 1896, feldmarszałek porucznik 1899.

Lit.: Rydel J. *W służbie cesarza i króla*, Kraków 2001.

Gustaw Zygałłowicz

ŻELAZIŃSKI Gustaw Adolf, pruski generał major; ur. 1807 w Dargowej k. Słupska, zm. 1894 w Berlinie. Oficer armii pruskiej 1824–1874, m.in. instruktor szkoły dywizyjnej 1835–1837; pracownik Biura Topograficznego Sztabu Generalnego w Berlinie; dowódca brygady piechoty; uczestnik wojny francusko-pruskiej jako zastępca dowódcy dywizji piechoty 1870. Generał major 1860.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

ŻELAZIŃSKI Karol Fryderyk, pruski generał piechoty; ur. 1786 w Dargowej k. Słupska, zm. 1860 w Berlinie. Ukończył Korpus Kadetów w Berlinie 1804. Uczestnik kampanii prusko-mazurskiej 1806–1807; adiutant feldmarszałka G.L. Blüchera 1814; dowódca pułku i brygady piechoty Landswehry 1829; pracownik Sztabu Generalnego w Berlinie 1835–1837; szef głównej komisji porządkowej szkolnictwa i generalny inspektor szkolnictwa wojskowego 1850. Uehonorowany licznymi orderami. W 1851 przeszedł w stan spoczynku z awansem na generała piechoty.

Lit.: Kosk H. *Generalicja polska*, t. II, Pruszków 2001.

ŻYLIŃSKI Józef, rosyjski generał, inżynier; ur. w 1834 w Trokach na Litwie, zm. 16 marca 1921 w Warszawie. Wykształcenie: Wydział Geodezyjny Akademii Sztabu Generalnego w Petersburgu. Oficer armii rosyjskiej od 1855. W ciągu 40 lat kierował pracami geodezyjnymi i melioracyjnymi na Syberii, Kaukazie i w Turkiestanie. Dyrektor Departamentu Melioracji w Ministerstwie Rolnictwa 1897. W czasie wojny hiszpańsko-amerykańskiej wysłany w 1898 przez rząd rosyjski na Kubę jako obserwator w sztabie armii hiszpańskiej. Autor publikacji książkowych, m.in. *Ispano-amerikanskaja wojna. Otczot gienieralnogo sztaba potkownika Żylinskiego* (St. Petersburg 1899).

Lit.: Słabczyńscy W. i T. *Słownik podróżników polskich*, Warszawa 1992.

ŻYLIŃSKI Stanisław, rosyjski generał porucznik, topograf; ur. 1838 w gub. tambowskiej (Rosja), zm. 1901 w Moskwie. Absolwent Akademii Artylerii w Petersburgu. W latach 1868–1900 naczelnik Oddziału Topograficznego Turkiestańskiego Okręgu Wojskowego w Taszkencie. Pod jego kierownictwem wykonano 71 map Azji Środkowej.

Lit.: Słabczyńscy W. i T. *Słownik podróżników polskich*, Warszawa 1992.

APPENDIX

Introduction

NATO summit in Warsaw The major NATO meeting this year remains in the focus of interest of the military officers, politicians and the media from all over the world. No less than two and a half thousand delegates are intending to visit Poland, including 28 leaders of the Member States as well as many observers, analysts and reporters. This meeting that is important for global security policy will probably significantly affect the promotion of our country. This is why the Independence Museum in Warsaw together with the Polonia Semper Fidelis Foundation decided to unearth and reveal to the whole world biographies of officers from army forces of various countries, to bring back to light figures that were momentous to the history of global policy in the field of the military as well as international security policy.

„Under foreign colours. Polish origin generals in the armed forces of foreign countries” is a biographical dictionary of the chief figures of higher command that presents the achievements of the officers. It includes both historical and contemporary figures. The history of Poles and people of Polish origin in foreign armies is the most neglected area of Poland-related biographical research. The Warsaw NATO meeting is a great opportunity to present the merits of Poles in shaping the history of the world’s military, their distinguished professional functions, and sometimes even their entrance to the pantheon of national heroes.

It is for many years now that the Independence Museum, in line with the mission set by the Organiser, i.e. the Masovian Province Government, has been involved in pro-

moting the intellectual heritage of Poles shaping the reality of other countries. Polish economic and political emigration, emigration „to earn one’s bread”, but also penal labour deportation, forced displacements and exile are all building blocks of the formation and functioning of the Polish element beyond the native boundaries.

Therefore, this publication results from the pursuit of the statutory objectives of the Independence Museum and of the mission of Polonia Sempre Fidelis Foundation, parties to an appropriate partnership agreement. The Foundation conducts comprehensive works related to the popularisation of the achievements boasted both by the Poles and all the inhabitants of our globe, who proudly admit to be of Polish origin. It promotes Polish identity throughout the world, presents the achievements of our compatriots and their contribution to the cultural development of other countries and nations. Through exhibitions, conferences and publications it adds to the prestige of Poland in Europe and throughout the world and it restores the sense of Polish national pride. It kindles Polish identity in the descendants of Polish immigrants worldwide.

In conclusion let us summon a handful of facts from the history of NATO. The North Atlantic Treaty, sometimes also called the Washington Treaty, was established on April 4, 1949. The abbreviation of its English name came to be commonly used. In 1999 Poland joined this international military organization upon the Polish Parliament passing an appropriate Act (February 17, 1999), President Aleksander Kwaśniewski ratifying it (February 26, 2009) and the Minister of Foreign Affairs Bronisław Geremek submitting the required documents to the US government (March 12, 1999). Given the current difficult political situation in Europe, opinion makers bring up the fifth Article of the Treaty, which reads as follows: „The Parties agree that an armed attack against one or more of them in Europe or North America shall be considered an attack against them all and consequently they agree that, if such an armed attack occurs, each of them, in exercise of the right of individual or collective self-defence recognised by Article 51 of the Charter of the United Nations, will assist the Party or Parties so attacked by taking forthwith, individually and in concert with the other Parties, such action as it deems necessary, including the use of armed force, to restore and maintain the security of the North Atlantic area.”

This is why the Warsaw summit is of utmost importance for both Europe and Poland. It is one of the cooperation platforms of all the members. The meeting in Warsaw will be the 25th in the entire history of NATO. The first one was held in 1957 in Paris,

and the previous one in 2014 in Newport. Without being legally sanctioned meetings, they have a tremendous practical significance. It is during these, so to speak, plenary sessions, strategic resolutions are made concerning e.g. the introduction of new policies and the pursuit of new initiatives. Joint decisions are taken as regards admitting new partners and inviting non-members of the community to cooperate. The Summits are attended by state and government heads. Traditionally, decisions taken at the summit are announced in the final declaration and communications. The Warsaw meeting is expected to evaluate the relations between Europe and Russia and to determine the action plan for the years to come.

Our modest publication has no claim to be a comprehensive analysis. Nonetheless, we would like to present the contribution made by the Poles to the development of international military relations. This may well become the beginning of a new research path of the Museum of Independence and of further publications.

Dr Tadeusz Skoczek

Director of the Museum of Independence in Warsaw

To the Reader

Polish historiography, apart from about a dozen of monographs on selected well-known figures, hitherto included no particular study that would present the progress of service or the fate of Polish generals and generals of Polish origin in foreign armies. This is the most neglected area of Poland-related biographical research, despite the fact that over the centuries our compatriots appeared in the armed forces of various countries, often achieving high degrees, distinction and honours, and who sometimes, despite being foreigners, entered the pantheon of national heroes. In the army of the Russian Empire alone more than a hundred generals of Polish origin served at the turn of the 20th century. It was just the same in the Prussian and Austrian armies. Of course, this situation stemmed mainly from Poland being subject to partitions and losing its sovereignty, and Poles joined the ranks of invaders' army both voluntarily and by coercion. However, Poles and people of Polish origin gained high military ranks in other armies, e.g. American, Argentine, Belgian, Brazilian, Danish, French, Greek, Dutch, Canadian, Mexican, Pakistani, Turkish, Hungarian and Italian. It should be noted that in addition to generals, there were hundreds of senior officers and thousands of lower officers and non-commissioned officers serving in foreign armies, not to mention a throng of privates. Their exact number has not been established and it probably shall never be. The question whether their service was always noble is open for discussion, but from a historical point of view it is important to recognise it. A great many entered the hall of fame in the military history of the world, so it is necessary to research their profiles to save them from oblivion and to acclaim acts that time renders more and more obscure.

It is most difficult, if not impossible, to reconstruct the detailed course of military service in some cases, mainly those regarding participation in wars, uprisings and revolutions. I will therefore be most grateful for any information concerning the figures presented in the dictionary as well as suggestions of new ones for the forthcoming second volume that is to cover not only biographies of generals, but also of officers serving under foreign colours.

This popular dictionary should become an inspiration and the beginning of more extensive research and detailed studies. For military historians, it may be of assistance in order to prepare comprehensive studies of Polish origin generals serving of foreign countries.

The dictionary includes both historical and modern figures. It follows Polish alphabetical order.

Zbigniew Judycki

SUMMARY

ABRAMOWICZ Ignacy, Russian general policmajster; b. 1793 in Vilnius Region, d. 1867 in Warsaw. Served in the Russian army between 1827 and 1862. In 1844 served as the Oberpolicmajster of Warsaw. In 1854 served as a Policmajster-General in the Grenadier Guards.

ALBINOWSKI Juliusz Fryderyk, Austro-Hungarian Auditor-General; b. 1856 in Tarnow, d. 1929 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian between 1877 and 1918. Referent at the High Court-Martial between 1904 and 1910.

ALEXANDROWICZ Franciszek, Austro-Hungarian Major General; b. 1856 in Lviv, d. 1927 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian army between 1876–1918. Commander of the 4th Infantry Brigade of Landsturm in 1914.

ALEXANDROWICZ Karol, Austro-Hungarian Major-General; b. 1855 – d. 1921 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian army between 1876 and 1909. Commander of the 18th Infantry Regiment between 1901 and 1909.

ANKUDOWICZ Antoni, Russian Major-General, veterinary surgeon; b. 1854 in Wilenszczyzna, d. after 1912. Served in the Russian army between 1881 and 1912. Participant of the Russo-Japanese war as a Chief Veterinary Officer for the 3rd Mangurian Army (1904–1905.)

ANTONOWICZ Aleksander, Russian Major-General, an engineer; b. 1852 in Vilnius, d. 1932 in Vilnius. Served as the military engineer of the Russian army between 1871–1906. Between 1877 and 1878 fought in Bulgaria on the Turkish front.

ARCISZEWSKI Krzysztof, General of the Artillery, Admiral of the Dutch Naval Forces; b. 1592 in Rogalin, near Poznan, d. 1656 near Gdansk. Between 1633 and 1637 served as a Deputy Chief Commander (Colonel) of the Dutch army in Brazil (took part in all battles and expeditions, e.g. conquered Arrayal fortress and Porto Calvo, as well as destroyed in an open battle a unit of the Spanish infantry.) In 1637 appointed as the General of the Artillery and Admiral of the Dutch Naval Forces in Brazil.

BABIAŃSKI Aleksander, Russian Major-General, a lawyer; b. 1853 in Ławczyszki, Rosiński district, d. 1931 in Warsaw. Served in the Russian army between 1877 and 1904, i.a. Judge Advocate in Helsinki.

BABIAŃSKI Bronisław Teofil, Russian Lieutenant-General; b. 1862 in Brzesc Litewski, d. after 1939. Served in the Russian Army between 1883–1917, a.i as a Brigadier and a Commander of the Infantry Division during the WWI on the Austrian front.

BACZKO Albert Fryderyk Ludwik, Prussian Lieutenant-General; b. 1898 in Gołdap, b. 1882 in Gdansk. Served in Prussian Army between 1813–1863, i.a. Commander of the Infantry Brigade and Infantry Division, participant of the anti-Napoleonic campaigns.

BACZKO Fryderyk Reinhold, Prussian Major-General; b. 1850 in Poznan, d. 1913 in Darmstadt. Prussian officer between 1849–1888, i.a. Commander of the Infantry Regiment, later Commander of the Infantry Brigade.

BACZYŃSKI Rajmund (von Leszkowicz), Austro-Hungarian Lieutenant-Feldmarszałek; b. 1857 in Cracow, d. 1929 in Poznan. Served in the Austro-Hungarian Army (1878–1913, 1914–1916.) i.a. Commander of the Infantry Regiment between 1907 and 1911, Commandant of the Cracow fortress in 1914.

BAGIEŃSKI Karol Leopold, Prussian Lieutenant-General; b. 1794 in Kolobrzeg, d. 1859. Prussian Infantry Officer between 1810 and 1858, a.i participant of the anti-Napoleonic campaign, 1813 Saxon campaign, and 1814 French campaign.

BAJAK Sigmund (Zygmunt), American Vice Admiral; b. 1924 in Buffalo (NY), d. 1996 in Plains Hospital in NY. Served in the U.S. Army between 1942 and 1984, i.a. a pilot of fighters that took off from the aircraft on the Southern Pacific; a participant of the Korea War as a worker in the Naval Photographic Center; a Commander of the Anti-Submarine Squadron in the Guantanamo Bay during the Cuban Missile Crisis; Commander of the naval base in Brooklyn between 1978–1983.

BALICKI Michał, Russian Lieutenant-General, veterinarian; b. 1854 in Masovia, d. after 1917.) Served in the Russian Army as a veterinarian surgeon in the Petersburg Military District.

BALACHOWICZ-BUŁAK Stanisław, Russian Major-General (b. 1883 in Mejszty near Vilnius, d. 1940 in Warsaw. In 1917 joined the Red Army, however in 1918 turned to General Judenicz. Commander (General) of Byelorussian unit of volunteers fighting with the Bolshevik.

BARANOWSKI Antoni Longin, Russian Major-General; b. 1854 in Burbiszki manor (Grodzki Voivodeship), d. 1922 in Vilnius. Served in the Russian Army in 1872–1912 and 1915–1918. Participated in the 1876 Serbian Uprising and in Russo-Japanese War of 1904–1905, during which he was badly injured.

BARANOWSKI Stanisław, Russian Major-General, an engineer; b. 1876 in Vilnius Region, d. after 1917. Served in the Russian Army between 1894 and 1917, i.a. worked in many dockyards as a Vessel Construction Specialist; Major-General and Chief Engineer of Kronstadt Harbor between 1913–1917.

BARCZ Karol Ewald, Prussian Major-General; b. 1813 in Lower Silesia, d. 1887 in Wiesbaden. Served in Prussian Army between 1834 and 1872, i.a. participated 1870 Franco-Prussian War as a Chief (Lieutenant) of the Artillery Supply Base.

BARTOSIK Józef Czesław, British Rear Admiral; b. 1917 in Topola Wielka near Ostrow Wielkopolski, d. 2008 in Dorset (GB). Served in the British Navy between 1948 and 1968, i.a. Commander of HMS „Scarborough” and 5th Frigate Squadron (1959–1960); Commander of the Royal Navy Air Station Culdrose between 1959 and 1960; Commander of the atomic destroyer HMS „London” between 1963 and 1966; Chief of operations in British Admiralty between 1966 and 1968.

BARZYŃSKI Joe (Józef) Edward, American Brigadier General; b. 1884 in St. Paul (Nebraska), d. 1972 in Lac du Flambeau (Wisconsin). Served in the U.S. Army between 1905 and 1944, i.a. as a Chief of Transportation Unit in War Ministry between 1940 and 1941.

BECZWARZOWSKI Leon Ryszard, Prussian Lieutenant General; b. 1835 in Düsseldorf, d. after 1900. Served in the Prussian Army between 1853–1889, i.a. Commander of the Infantry Regiment, the Grenadier Guards, and Infantry Brigade.

BEM Józef Zachariasz, Murad Pasza; b. 1794 in Tarnow, d. 1850 in Aleppo (Syrian Arab Republic). Commander in Chief of Hungarian Army in 1849, before joining the Sultan’s Army. An outstanding artillerist and precursor of the rocket weapon usage; Hungarian National Hero; honored with memorials in Hungary (Budapest) and Romania (Târgu Mures).

BIAŁOSKÓRSKI Edward, Russian Lieutenant General; b. 1799 in Rychcice village near Drohobycz, d. 1881 in Jurkowice village (Radomsko province). Military Chief of Kielce province between 1841 and 1844; Civil Governor (an actual Legal Adviser) of the Radomsko province in 1845.

BIELAWSKI Konstanty, Russian Lieutenant General; b. 1802 in Vilnius Region, d. 1857 in Russia. Since 1817 served in Russian infantry, i.a. Special Operations Commander in the Kaukaz Corps between 1845–1847; Governor of Navy in Kutaisi, and Commander of Infantry Brigade between 1847–1850.

BIELIŃSKI Seweryn, Nihad Pasha, Turkish General; b. 1815, d. 1895 in Istanbul. Chief of Army Staff of Abdul Kerim Pascha in 1877; Turkish Commissioner in Sofia in 1878. His son, Roustem, was the Turkish ambassador in Washington and closest associate Kemal Pascha.

BIERGIEL Konstanty, Russian Vice-Admiral; b. 1855 in Tula, d. 1939 probably in Ursus near Warsaw. Served in the Russian Army from 1872 to 1917, i.a. Commander of the River Amur Flotilla 1910–1913; member of the Naval General Staff from 1914 to 1917.

BIJAK Juliusz, Austro-Hungarian Major General; b. 1860 in m. Biadoliny (Eastern Malopolska), d. 1943 in Krakow. Served in the Austro-Hungarian Army, i.a. Commander of the 57th Infantry Regiment during World War I.

BISKUPSKI Konstanty, Russian Lieutenant General; b. 1834 in Kharkov province, d. 1892 in St. Petersburg. Served in the Russian Army 1855–1892, i.a. Commander of Infantry Brigade, then Infantry Division in St. Petersburg from 1877 to 1892.

BLECHERT Franciszek, Russian Major General; b. Lipno in 1862, d. 1921 in Warsaw. The officer of the Russian Border Guards 1882–1917, e.g. in Kujawy, then in Turkestan.

BŁACHOWSKI Konstanty, Austrian Major General, a physician; b. 1849 in Kąkolówka (Galicia), d. 1921 in Czerniejewo (Poznan province). During World War I, the organizer of the Red Cross's hospital services, then the Sanitary Inspector of the Military Command in Graz from 1914 to 1918.

BOBROWSKI Paweł, Russian General of Infantry; b. 1832 in Noah Vitebsk, d. 1905 in St. Petersburg. Served in the Russian Army in 1855, i.a. Commandant of the Academy of Military Law in St. Petersburg from 1897 to 1905; Senator of the Russian Empire. The author of military-historical papers.

BOBROWSKI Tadeusz, Russian Major General; b. 1873 in Warsaw, d. 1930 in Vilnius. Served in the Russian Army 1891–1919, i.a. Mechanical Engineer on the „Admiral Nachimow” cruiser in the Black Sea fleet in 1905; Deputy Chief Engineer in the port of Sevastopol 1914–1915.

BOCZKOWSKI Piotr, Russian Lieutenant General, a Professor of Veterinary Medicine; b. 1855 in Nowoszyce (Kobrynski province), d. 1924 in Warsaw. Participant of the 1904–1905 Russo-Japanese War, then in the Main Board of the rear of the Manchu Army (1905–1907).

BOGAJEWSKI Mikołaj, Russian Lieutenant General, an engineer; b. 1843 in Smoleńszczyzna, d. after 1908. Participated in battles in Turkistan and Central Asia (i.a. Ūrzar, Chodżent, Samarkand) between 1866 and 1875 and conquest of The Khanate of Kokand between 1875 and 1876. Chief of Engineering of the Odessa Military District in 1882.

BOJANOWSKI Gustaw Alfred, Prussian Major General; b. 1787 in Greater Poland, d. 1856 in Carve near Berlin. Served in Prussian Army between 1806 and 1856, i.a. as a Aid-de-camp to the King Frederick William III between 1818 and 1831; Commander of the 2nd Dragoon Regiment of King Wilhelm of Prussia in 1832.

BOJARSKI-CZARNOTA Bronisław, Russian Second Lieutenant; b. 1853 in Warsaw, d. 1923 in Warsaw. Since 1874 served in the Russian Army, i.a. as a Commander of 1st Brigade in the 8th Cavalry Division between 1907 and 1913.

BOŃKOWSKI Karol, Turkish General, chemist; b. 1841 in Constantinople, d. in 1905 in Syria. Professor of Chemistry in the Military Medical School in Istanbul in 1865; Sultan's Chief Chemist in 1878; General of Division and Inspector General of Public Hygiene of Turkey in 1892. Founder and the first President of the Pharmaceutical Company of Turkey in 1979.

BORKOWSKI Jan, Russian Lieutenant General, statistician; b. 1831 in Lithuania, d. after 1890 in Petersburg. For many years worked as a Head of the Statistics Office in the Ministry of Communication.

BOROWSKI Antoni, Persian General; b. 1803, d. 1858. Served in the Persian Army since 1821. Distinguished himself in battles with Afghani during the conquest of the Herat Citadel in 1856.

BOROWSKI-RADZIWIŁŁ Izydor, Persian General and Vizier, Columbian General; b. 1766 near Pułtusk, d. 1838, near the Herat Citadel (Persia). In 1806 joined units of General F. Miranda, where he fought for the release of countries of Central America. In 1810 joined S. Bolivar and took part in battles in Venezuela and Columbia. About 1821 arrived at Persia, where he commanded battles against Afghani and United Arab Emirates as a general.

BOROWSKI Michał Aleksander, Major General of the Russian Navy, an engineer; b. 1872 in Junczewicze property in Vilnius Region, d. 1939 in Vilnius. Served in the Russian Army between 1894 and 1917, i.a. participated in the suppression of the Boxer Rebellion in Yingkou as an officer in the „Grozjaszczyj” gunboat in 1901. Participated in the Russo-Japanese War (on „Smiełyj” torpedo-boat) in 1905; flagship mechanical engineer of the 1st Torpedo-boats Division in Libawa (1909–1916) and at the staff of the Commander of the Defense of the Gulf of Finland in 1916.

BOROWSKI Seweryn, Russian Major General; b. 1863 in Radziuki, d. 1935 in Braclaw district. Participated in the Russian-Japanese War. He sank the „Sisoj Wielikij” battleship (where he served as chief engineer) In the battle of Cuszima, to prevent it from being taken over by the enemy.

BORZEŃCKI Enver, Turkish Division General; b. 1857 in Istanbul, d. 1929 in Istanbul. Filled many high military and state functions in Turkey, e.g. War Governor in Volos during the Turkish-Greek War in 1897; Head of the Military Mission in USA in 1898 and in China in 1901. For his services was appointed as the General of Sultan’s retinue.

BORZEŃCKI Konstanty (Mustafa Dżelaleddin), Turkish Lieutenant General; b. 1826 in Modrzewiec near Piotrkowska territory, d. 1876 in Spuż (Montenegro). Served in Turkish Army between 1849 and 1876, i.a. as a Commander of Army of Sultan in Iraq and Hijaz in 1857; Chief of Staff of the Army of Pascha Sarhosz Alego in Crete in 1867.

BRANDT Henryk, Prussian Infantry General; b. 1789 in Łąki (Bydgoszcz Voivodeship), d. 1868 in Berlin. Served in Prussian Army between 1816 and 1857, i.a. Professor of the Military School in Berlin in 1828; Commander of Division of Poznań between 1853 and 1857.

BRANICKI Władysław Grzegorz, Russian Major General; b. 1783, d. 1843 in Warsaw. Served in Russian Army in 1807; i.a. member of retinue of Alexander I; huntsman of the court in 1826; Russian Senator in 1831.

BREAŃSKI Feliks Klemens, Szahin Pascha, Turkish Brigade General; b. 1794 in Brączewo village in Greater Poland, d. 1884 in Auteuil near Paris. Between 1853 and 1856 served in Turkish Army, i.a. he reorganized Caucasus Army and arranged plans of operations against Russia as a Brigade General in the staff of Ahmed Kurt Pascha.

BRONARS Edward Józef, American General of Aviation; b. 1927 in Chicago, d. 1996 in Falls Church (Virginia, USA). Served in the U.S. Army between 1950 and 1976; i.a. officer of Naval Infantry during the Vietnam War; Commander of Officer Candidate School in Norfolk (VA); Commander of the 2nd Naval Division in Camp Lejeune; Deputy Chief of Staff at the Pentagon Corps.

BRONIEWSKI Szymon, Russian Lieutenant General; b. 1786 in Vilnius Region, d. 1858 in Petersburg. Served in the Russian Army between 1803 and 1827; i.a. Military Head of the province of Tomsk between 1823 and 1834; Governor General and Commander of the Eastern Siberia Army between 1835 and 1837. Senator of the Empire.

BRONIKOWSKI-OPPELN Edgar Wojciech, Prussian Infantry General; b. 1894 in Grudziądz, d. 1894 in Dessau. Prussian Infantry Officer between 1844 and 1890, i.a. participant of the War with France; Commander of Berlin between 1882 and 1886.

BRONIKOWSKI-OPPELN Jan, Prussian Major General; b. 1679 in Kunowo (Szamotulski district), d. 1765 in Potsdam (Germany). Served in Prussian Army between 1725 and 1747; i.a. organized the 1st Hussar Regiment of the Prussian Army.

BRONIKOWSKI-OPPELN Mikołaj, French Division General; b. 1767 in Greater Poland, d. 1817 in Warsaw. Served in the French Army between 1810 and 1813. Commander of the 1st Brigade of the 1st Infantry Division of Aragonese Army in Spain between 1810 and 1812; Governor of Minsk in 1812; Commander of the 2nd Brigade of 6th Division of 2nd Marshal Claude-Victora Perrin Corps during the Saxon campaign of 1813.

BROŹSEK (BRZOSTEK) Karol, Austro-Hungarian Major General; b. 1854 in Biała, d. 1912 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army between 1871 and 1911, i.a. Commander of the 29th Infantry Brigade of Uzhhorod between 1909 and 1911.

BRYNK Antoni, Russian Lieutenant General; b. 1850 in Vilnius Region, d. 1915. Served in the Russian Army between 1872 and 1908; i.a. Chief Inspector of Naval Artillery in 1907; Chairman of the Naval Commissions of Artillery Trails between 1902 and 1907; Artillery Committee member of the Central Artillery Office between 1902 and 1907; member of the Artillery Committee of the Main Artillery Office in 1908.

BRYNK Zygmunt, Russian Major General; b. 1872 in Mogiłowo (Podole), d. 1943 in Milanówek near Warsaw. Served in the Russian Army between 1895 and 1918; i.a. officer mechanic on the “Imperatrice Maria” battleship between 1915–1917; mechanical engineer of the Black Sea Battleships Division in 1917; Head of Technical Department of the Staff of Commander of Black Sea Fleet in Sevastopol in 1918.

BUDRYCKI Otton Rudolf, Prussian Lieutenant General; b. 1812 in Berlin, d. 1876 in Berlin. An officer of the Prussian Army between 1830 and 1876; i.a. served in the Imperial Regiment of Grenadiers; Commander of the Regiment; Commander of the Brigade. General in Emperor’s retinue.

BULHARYN Jerzy (Bulharin György), Hungarian General; b. 1798 in Płaskowce (Augustów voivodeship), d. 1885 on the island of Jersey. During the 1848 Hungarian Revolution introduced to L. Kossuth his project of organizing Polish armed forces (he was nominated as its Commander); Commander of corps in the battles of Verpelét, then, Commander of Division in Upper Hungary.

BYLEWSKI Tadeusz, Russian Major General; b. 1866 in Kiev, d. 1939. Chairman of the Polish Military Units in the Russian General Staff in Petrograd in 1917.

BYSTRZONOWSKI Ludwik, Arslan Pascha, Turkish Brigade General; b. 1797 in Cracow, d. 1878 in Paris. In 1840 served as an observer in the French Staff in Algeria, where he took part in the battles against Abd el-Kader; Hungarian Lieutenant and participant of the battles of Söreg, Béba i Temeswar in the Hungarian Spring of Nations (1848–1948.) General of the Anatolian Turkish Army in Kars between 1853 and 1854; Turkey's military attaché in Paris between 1857 and 1872.

CASTELLAZ Edward de, Russian Lieutenant General; b. 1855 in Skierniewice, d. 1923 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1876 and 1907; i.a. participant of the Russo-Turkish War between 1877 and 1878; commander of the 6th Rifle Regiment in the Russo-Japanese War 1904–1905; Commander of the Rifle Brigade in 1905.

CHACKIEWICZ Ignacy (Chodźkiewicz, Hadzkiewicz), Police General of the Republic of Nepal; b. 1760 in Mścisław Voivodeship, d. 1825 in Vyatka. Appointed for the Chief General of Police in Naples by Championnet in 1800 (worked under the pseudonym of “Gen. Lodoisco” and schemed different sorts of dishonest intrugues, which eventually brought him large fortune.) Adjutant General in the Massena Staff in 1800.

CHEŁMICKI Józef Konrad, Portuguese Division General; b. 1813 in Warsaw, d. 1890 in Tavira (Portugal). Second Lieutenant of Engineering in the Legion of Donna Maria of Portugal and fought there until Don Miguel's capitulation; Inspector of government buildings and monuments in Portugal; Governor and Commander of the Elvas border fortress between 1880–1888. Author of the 1941 *Cartographia Cabo-Verdiana, ou descripção geographico-historica da provincia das ilhas de Cabo-Verde e Guiné (Lizbona)* paper and 1878 *Esboco sobre a dejeza de Portugal* paper, which both focused on the military subject of matter.

CHLEBOWSKI Krzysztof Wilhelm, Prussian Major General; b. 1755 in Eastern Prussia, d. 1808. Went through all the military ranks from Ensign to General. Commander of the Cadet Corps in Chelmno in 1776, Adjutant of King Frederick William II in 1794.

CHODŹKO Józef, Russian Lieutenant General, surveyor, topographer; b. 1800 in the Krzywicze village (Vilnius district), d. 1881 in Tiflis. Served in the Russian Army from 1821 to 1867. In 1850, he organized an expedition on Mount Ararat, during which he became the first Pole who came on top of this mountain. Head of the branch of the Military-Topographical General Staff of the Army of the Caucasus in 1858. Author of numerous scientific treatises.

CHOŁONIEWSKI-MYSZKA Edward hr., Austro-Hungarian General; b. 1846 in Zassowie, d. 1928. Lieutenant Horse Guard of the Emperor of Austria-Hungary in 1872; Steward on the court of Archduchess Stefania in 1887; the Great Master of Ceremonies on the court of Emperor Franz Joseph and Charles from 1901 to 1918.

CHOMIŃSKI Stanisław, Russian Lieutenant General; b. 1804, d. 1886 in Olszewo (Vilna Governorate). Served in the Russian Army 1824–1843 and 1857–1861; i.a. Military Governor of Kowno and the Civil Governor of the province Kowno province from 1857 to 1861.

CHRZANOWSKI Paweł, Russian Lieutenant General; b. 1846 in the property near Piotrkow Trybunalski, d. 1914 in Warsaw. An employee of Military Justice, including Military Judge in Tiflis and President of the Military Court of the District in Vladivostok from 1895 to 1901.

CHRZANOWSKI Wojciech, Sardinian Lieutenant General; b. 1793 in Biskupice near Olkusz, d. 1861 in Paris. From 1833 to 1840 three times resided in Turkey participating in the reorganization of the Turkish Army. Chief of Staff of the army of Charles Albert in the Kingdom of Sardinia in 1848.

CYRUS-SOBOLEWSKI Felix, Austro-Hungarian Major General; b. 1855 in Osieczany (Myślenice province), d. 1925 in Cracow. In the Austro-Hungarian Army, 1875–1915; i.a. Commander of the 9th Infantry Regiment in Przemysl, 1910–1914; Commander of fighting on the Russian front 9th Infantry Brigade of Olomouc from 1914 to 1915.

CYRUS-SOBOLEWSKI Paul, Austro-Hungarian Major General; b. 1863 in Osieczany (Myślenicki province), d. 1930 in Mikulice. Served in the Austro-Hungarian Army from 1894 to 1918; i.a. Artillery Battery Commander in Lviv, Commander of the Squadron and Field Artillery Regiment in Cracow; Commander of the Field Artillery Brigade at the front during the First World War.

CYWIŃSKI Henry, Russian Vice-Admiral; b. 1855 in the Vilnius region, d. 1938 in Vilnius. Served in the Russian Army from 1876 to 1922, i.a. Commander of the training center in Kronstadt 1899–1901; Commander of the Russian Baltic Fleet 1905–1906, Chief Inspector of St. Petersburg and the Siberian formations offshore in 1910.

CYWIŃSKI Zenon, Russian Major General, a physician; b. 1832 in the estate Tarasowszczyzna (Svencionys province), d. 1904 in Vilnius. Served in the Russian Army from 1862 to 1895, i.a. an ophthalmologist of the Vilnius Military District from 1875 to 1895.

CZAJKOWSKI Michał, Sadyk Pascha, Turkish Major General, a writer; b. 1804 in Halczyniec near Berdichev, d. 1886 in Parchimow. Participant of the Crimean War, i.a. organizer and Commander of the Sultan's Cossacks; participant of the Battle of Silistra; Military Governor of Bucharest; the Corps Commander in the army of Omer Pascha and Ahmet Pascha from 1853 to 1856. Founder and Commander of the 1st Regiment of Sultan's Cossacks from 1857 to 1868 and the Polish Officer's School in Trikala.

CZAJKOWSKI Władysław, Musafer Pascha, Turkish General Division; b. 1843 in Paris, d. after 1908. The adjutant to Sultan Abdul Aziz; Commander and reorganizer of the Turkish cavalry of 1878; Governor of Lebanon from 1901 to 1907.

CZAPLIC Eufemiusz Joachim, Russian Lieutenant General; b. 1768, d. 1825 in his estate in Belarus. Served in the Russian Army, 1783–1798, 1801–1823. Participant of the Russian-Turkish War between 1787 and 1792 and the Russo-Persian War of 1796; a member of the entourage of Alexander I in 1803.

CZARNOMSKI Roman Aleksander, General of the Paris Commune; b. 1800 in Tłuchówek near Lipno, d. 1892 in Paris. French officer in the Franco-Prussian War between 1870 and 1871. In 1871 he joined the Paris Commune, where he organized cavalry units as a General.

DASZKIEWICZ Eugeniusz, Austro-Hungarian General Auditor; b. 1857 in Chernivtsi, d. after 1915. Served in the Austrian Army between 1876 and 1915, i.a. as a Referent for Justice in the Landwehr Supreme Command between 1911 and 1914.

DĄBROWIECKI Eugeniusz, Austro-Hungarian Major General; b. 1861 in Dabrowa Tarnowska, d. 1941 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army from 1883 to 1918; i.a. as the National Commander of the Gendarmerie for Carinthia in Klagenfurt 1911–1915.

DĄBROWSKI Jaroslaw, General of the Paris Commune; b. 1836 in Zhytomyr in Volyn, d. 1871 in Paris. Member of the Paris Commune, i.a. the Advisor to the Central Committee of the National Guard; Commander of the 11th Legion of the National Guard; Commander of the square of the city of Paris; Commander of a key section of the front in Neuilly; Commander of the 1st Army, defending the western front stretching from Saint-Ouen to Point-du-Jour. On May 2, 1871, the Committee of Public Safety appointed him for the Commander of an army compound, but on May 4, they revoked the decree. He still commanded the Western front.

DEMBICKI Adam, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1849 in Sanok, d. 1933 in Sanok. Served in the Austro-Hungarian Army from 1870 to 1919, i.a. as the Commander of the 5th Infantry Division in Olomouc from 1907 to 1910; Deputy Commander of Budapest, 1915–1916; the Garrison Commander in Salzburg from 1916 to 1919.

DEMBIŃSKI Henryk, General of the Hungarian Army (Honved); b. 1791 in the village of Strzałków (Kielce province), d. in Paris. The author of the reorganization of the Egyptian Army 1833–1834; Chief of Staff of the Commander in Chief, L. Mészáros. Temporarily (until the arrival of Gen. J. Bem), Commander in Chief of the Hungarian Army in 1849.

DEMBOWSKI Jan, Italian Brigadier General; b. approx. 1775 in Debowa Gora (Orlow province), d. 1823 in Milan. Served in the Italian Army since 1802, i.a. as a Chief of Staff of the 2nd Italian Division of Pino in Perpignan in 1808; Commander of the 1st Brigade of the division of Fontanelli from 1810 to 1811; Commander of the 15th Division of Pino, which he participated with in the Moscow campaign in 1812.

DEMBOWSKI (Dębowski) Ludwik Mateusz, French Brigadier General; b. 1768 in Debowa Gora (Orlow province), d. 1812 in Valladolid. Served in the French Army from 1795 and 1812, i.a. as the President of the Divisional Court in Bern in 1802; an officer on the staff of Gen. Leclerc and Gen. Rochambeau in San Domingo in 1803; Chief of Staff of the Gen. Baragney d'Hilliers' 2nd Dragon Division, which participated in the Battle of Austerlitz in 1805.

DENIKIN Anton Iwanowicz, Russian Lieutenant General; b. 1872 in Lowicz, d. 1947 in Ann Arbor (U.S.) Served in the Russian Army from 1890 to 1917, i.a. as a participant of the Russo-Japanese War (1904–1905) and the First World War. After the Bolshevik Revolution in November 1917, he became one of the organizers and then the Commander in Chief of the Volunteer Army from 1917 to 1919. Author of several books, including *World Events and the Russian Issue* (Paris, 1939).

DESPOT-ZENOWICZ Aleksander, Russian Major General; b. 1829 in Kietowiszki (Trocki province), d. 1897 in Koreiz (Cremea). Head of Kyakhta from 1859 to 1862; Governor-General of Tobolsk between 1862 and 1867.

DORMUS Józef, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1811 in Drohobych, d. 1890 in Lviv. Served in the Austrian Army, then the Austro-Hungarian Army (1826–1879), i.a. as the Commander of the 12th Infantry Division in Cracow in 1869; owner of the 72nd Infantry Regiment between 1876 and 1879.

DOWBOR-MUŚNICKI Józef, Russian Lieutenant General; b. 1867 in Garbow near Sandomierz, d. 1937 in Batorow. Served in the Russian Army from 1886 to 1918, i.a. as the Chief of Staff of the 11th Infantry Division from 1910 to 1912; Commander of the 38th Infantry Division from 1916 to 1917.

DOWBOR-MUŚNICKI Konstanty Marian, Russian Lieutenant General; b. 1857 in Garbow near Sandomierz, d. 1931 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1878 to 1911, i.a. as the Commander of the units occupying Beijing during the Russian intervention in China, 1900–1902; Commander of the Infantry Regiment in the Russo-Japanese War (1904–1905); Commander of the corps occupying Persia from 1909 to 1911.

DREWIKIEWICZ Karol John, British Major General; b. 1946 in Stamford (U.K.) Served in the British Army between 1964 and 2000, i.a. as the Commander of the 22nd Regiment of Engineers in Perham Down from 1985 to 1988; Training Brigade Commander of the Royal Engineers in Minley (1989–1991); Manager of the recruitment in the Ministry of Defence in London (1993–1994); Chief Commander of SFOR Support in Zagreb (Croatia) in 1997; Military Advisor in Sarajevo in 1998; Deputy Mission Commander and Chief of Operation in Kosovo, Pristina and Skopje (1998–1999); Deputy Commander (lecturer since 2001) of the Royal College of Defense Studies from 1999 to 2000.

Drygalski Theodore, Turkish General Division; b. 1821 in the Greater Poland, d. 1897 in Berlin. Served in the Turkish Army, i.a. as the Inspector of the Danubian Army in 1857; Sultan's Adjutant; Supreme Commander of the Police and Gendarmerie in Rumelia.

DUBISKI Filip Stanisław, Russian Major General, b. 1860 in Dubiszczce in Volyn, d. 1919 in Rynia near Bobruysk. Served in the Russian Army from 1879 to 1918, i.a. as a participant in the Russo-Japanese War (1904–1905); Commander of the 5th Rifle Division and temporarily 1st Corps on the Caucasus front during World War I.

DULACKI Leo John, U.S. Lieutenant General; b. 1918 in Omaha (Nebraska, U.S.). Served in the U.S. Army, i.a. an employee of the Military Intelligence in Washington from 1961 to 1964; Director of the Command Center of the Navy in Washington, 1966–1967; Commander of the 5th Division of the Navy in California from 1968 to 1969; Inspector General of the U.S. Navy in 1973.

DURSKI-TRZASKA Charles, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1849 in the village of Spas (Starosamborski province, Lviv voivodeship), d. 1935 in Wadowice. In the Austro-Hungarian Army from 1868 to 1912, i.a. as a Commander of the 6th Artillery Brigade in Koszyce (1907–1908).

DYLEWSKI Antoni, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1837 in Chernivtsi, died. 1901 in Lviv. Served in the Austrian Army between 1857 and 1897, Commander of the 37th Infantry Brigade in Pilsen from 1893 to 1897.

DZIERŻAWSKI Jan Nepomucen, Greek Brigadier General; b. 1777 in Strzygi Wielkie (Poznan province), d. 1841 in London. Served in the Greek army from 1821 to 1831.

DZIEWANOWSKI Waclaw, Russian Major General; b. 1870 in Olechowiec (Kyiv Governorate), d. 1944 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1892 to 1917, i.a. Grenadier Regiment Commander and Head of Transport in the staffs of various armies and fronts.

FALEWICZ Wojciech Stanislaw, Russian Major General; b. 1863 in Verkiai in Vilnius, died. 1935 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1881 to 1917, i.a. the Inspector in the Main Board of Governors of Military Schools from 1904 to 1905; Head of Construction in the St. Petersburg Military District from 1906 to 1916; Inspector Turkestan District between 1916 and 1917.

FIDERKIEWICZ Louis, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant, an engineer; b. 1849 in Wadowice, d. 1917 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army from 1870 to 1910, i.a. Commander of the 14th Artillery Regiment in Vienna in 1904; Commander of the 1st Artillery Brigade in Cracow from 1904 to 1908.

FIEDORCZYK Alfons Vincent, American brigadier general, a Catholic priest; b. 1910 in New Britain (Ct. USA) d. 1987 in New Haven (Ct. USA). Served in the U.S. Army from 1944 to 1969, i.a. 24th Infantry Division in Korea in 1968.

FRANKOSKY (Frankowski) James Oliver, U.S. Major General; b. 1919 in Fargo (North Dakota), d. 2015 in the USA. Served in the U.S. Army from 1943 to 1973, i.a. Deputy Director of the General Staff of the U.S. Air Force, Pentagon, from 1969 to 1970; Branch Manager of the Batelle Memorial Institute in Washington from 1974 to 1976, and Science Applications, Inc. Vienna (Virginia) from 1977 to 1983.

FRANKOWSKI Wladyslaw, Russian Major General; b. 1859 in Olszana (Kyiv Governorate), d. 1922 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1876 to 1918, i.a. participant of the Russo-Japanese War in 1905; Second Brigade Commander and Acting Commander of the 12th Cavalry Division between 1900 and 1913.

FREDRO Jan Maximilian, Russian General; b. 1784 in Surochów, d. 1845 in Paris. Served in the Russian Army from 1816 to 1822, i.a. the Adjutant to Alexander I.

FUCHSIG Wladyslaw, Austro-Hungarian Auditor General; b. 1858 in Harbutowice, died. 1922 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army from 1877 to 1916; i.a. President of the Senate of the Supreme Military Court in Vienna from 1915 to 1916.

FUGLEWICZ Louis, Austro-Hungarian General Authorizing Officer; b. 1859 in Stanisławów, died. 1943 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army from 1879 to 1918; i.a. the Inspector for Economic Affairs at the Military Headquarters in Vienna from 1917 to 1918; the Inspector for the Reparations at the Ministry of War in Vienna in 1918.

GAŁKOWSKI (Gallickowski) Zygmunt, Danish Brigadier; b. approx. 1660, d. 1756 in Naestved (Denmark). Served in the Danish Army from 1700 to 1734; i.a. the Third Cavalry Regiment Officer in the pay of the English-Dutch in 1700; Commander of the Cavalry Regiment in 1711.

GAWROŃSKI Wiktor Mieczyslaw, Russian Major General; b. 1863 in Braclaw, Podolia, d. 1946 in Warsaw. Served in the railway troops of the Russian Army from 1880 to 1918,

i.a. participant of the Russo-Japanese War (1904–1905); Commander of the Railway Troops Brigade during the First World War.

GAŚIECKI-WŁOSTOWIEC Jakub, Austro-Hungarian Major General; b. 1860 in Olkusz, d. 1933 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army from 1879 to 1918, i.a. Commander on the Russian front of the 89th Infantry Landwehr Brigade from 1914 to 1915; Inspector of schools for officers in the Military Command in Koszyce between 1916 to 1918.

GEDL Edward Bronisław, Austro-Hungarian General Auditor; b. 1854 in Vienna, d. 1909 in Altenburg near Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army from 1874 to 1909; i.a. Investigating Judge of the Court of the Navy between 1885 and 1887 in Poli; Referent in the Supreme Military Court in Vienna, then the Head of its office from 1902 to 1909.

GEPPERT Karol, Austro-Hungarian Major General; b. 1837 in Przemyśl, d. 1913 in Lviv. Served the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian Army from 1853 to 1891; i.a. Commander of the 20th Infantry Landwehr Regiment in Stanisławowo between 1889 and 1890; Commander of the 55th Infantry Regiment of Brzeżany between 1890 and 1891.

GINTOWT-DZIEWIAŁTOWSKI Kazimierz, Austrian Major General; b. 1817 in Obetnica, d. 1877 on a train between Prague and Kolin. Served in the Austrian Army from 1835 to 1873; i.a. Commander of the 72nd Infantry Brigade in Zagreb from 1871 to 1872; Commander of the 19th Infantry Brigade in Josefstadt between 1872 and 1873.

GŁODZIŃSKI Gustaw, Austro-Hungarian Major General; b. 1838 in Lviv, d. 1919 in Vienna. Served in the Austrian Army, then the Austro-Hungarian Army from 1854 to 1891; Commander of the 77th Landwehr Infantry Battalion in Chernivtsi from 1886 to 1889; Commander of the 22nd Landwehr Infantry Regiment in Chernivtsi 1889–1891.

GOŁOGÓRSKI Emil, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant, an engineer; b. 1862 in Vienna, d. 1921 in Warsaw. Served in the Austro-Hungarian Army from 1883 to 1918, i.a. General Inspector of Sappers of the Ministry of War in Vienna from 1912 to 1914. Rationalizer and reformer of the fortification art.

GOSŁAWSKI von KSIEŻOMIERZ Marcelli, Austro-Hungarian Major General; b. 1862 in Brody, d. 1934 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army from 1879 to 1917; i.a. Battalion Commander, and then Regiment Commander during World War I; Inspector of factories and military in Lower Austria in 1915.

GRABIŃSKI Józef Joachim, French and Italian General; b. 1771 in Warsaw, d. 1843 in San Marino in Argine near Bologna. Participant of the Egyptian expedition of Napoleon (he took part in the storming of Alexandria and in the Battle of the Pyramids) in 1798; Commander in Chief of the Uprising in Bologna in 1831. After creating the Federated Italian Provinces, he commanded the defense line of the Po and then the whole Romagna.

GRANDOWSKI Eugeniusz, Austro-Hungarian Major General; b. 1865 in Auschwitz, d. 1944 in Przemyśl. Served in the Austro-Hungarian Army between 1887 and 1917; i.a. Commander of the 30th Field Artillery Regiment from 1914 to 1916; Commander of the 3rd Brigade of Field Artillery in 1915.

GRĄBCZEWSKI Bronisław, Russian Lieutenant General, topographer, ethnographer, explorer; b. 1855 in Kownaty (Teleszewski province), d. 1926 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1873 to 1910; i.a. Governor of Astrakhan and Field Hetman of the Astrakhan Cossack Army between 1903 and 1907; Head of the East China Railway Administration in Harbin from 1907 to 1910.

GREGOROWICZ Leon Jan, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1850 in Lviv, d. 1918. Served in the Austro-Hungarian Army from 1870 to 1911; i.a. Commander of the 91st Infantry Regiment from 1903 to 1907; Commander of the 90th Landwehr Infantry Brigade in Yaroslavl from 1907 to 1909.

GRZESICKI Wiktor, Austro-Hungarian Major General; b. 1859 in Ochotnica (Ziemia Sądecka), d. 1917 in Lublin. Served in the Austrian Army from 1876 to 1917; i.a. employee of the General Staff Register Office from 1891 to 1909; Deputy of Governor General of Lublin between 1916 and 1917.

GRZYWIŃSKI Stanisław, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1855 in Lviv, d. 1927 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army from 1879 to 1917; i.a. expert on fortifications in the Naval Base Command in Poli in 1912; Petrovaradin Fortress Commander from 1913 to 1917

GZOWSKI LINDSEY George Roy, Canadian General, a physicist; b. 1920 in Toronto, d. 2011 in Canada. Captain in the Royal Canadian Artillery during World War II. In 1966 appointed to the Chief Executive of the Operational Research of the Canadian General Staff. He conducted researches on nuclear weapons in the service of NATO.

HAUSER Edmund, Austro-Hungarian Major General; b. 1868 in Bóbrka (Eastern Malopolska), d. 1949 in Poznań. Served in the Austro-Hungarian Army 1885–1918; i.a. Commander of the 11th Infantry Division from 1917 to 1918 and the 22nd Infantry Brigade in 1918.

HENNING DE MICHAELIS Eugeniusz, Russian Lieutenant General; b. 1863 in Modlin, shot by the Germans in 1939 in Sinołęka near Kałuszyn. Served in the Russian Army from 1884 to 1917; i.a. Commander of the Dęblin fortress from 1911 to 1914; Commander of the 2nd Rifle Brigade from 1914 to 1915.

HORAIN Michał, Spanish General; b. 1805 in Warsaw, d. 1855 in Spain. Commander of the Polish Lancers in the army of Maria Christina in the civil Carlist War from 1835 to 1839; Adjutant of Marshal B. Espartero in Madrid from 1841 to 1843.

IHNATOWICZ Konstanty, Russian Major General; b. 1865 in Tuła, died. 1944 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1881 to 1918; i.a. Officer in the Management Inspectorate of Engineering in the military district in Petrograd.

ILIŃSKI Antoni Aleksander, Iskender Pascha, Turkish General; b. 1814 Jarmolińce (Volhynia Governorate), d. 1861 in Constantinople. Served in the Turkish Army since 1847; i.a. Commander of the 3rd Cavalry Regiment in the army of gen. Omer Pascha during the expedition against the insurgents in Bosnia and Herzegovina; participant of the Crimean War between 1854 and 1855; participant of actions against insurgent movements in Mesopotamia in 1858.

ISKIERSKI Juliusz, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1852 in Lviv, d. 1916 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army between 1872 and 1913; i.a. Commander of the 21st Cavalry Brigade in Lvov from 1909 to 1912; Commander of the 4th Cavalry Division in Lviv in 1912.

IWANOWSKI Leon, Russian Lieutenant General; b. 1869 in Brzesko province in Grodno region, d. 1934 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1889 and 1918; i.a. participant of the Russo-Japanese War (on the staff of Commander in Chief of the Siberian Army) from 1904 to 1905 and World War I (in the headquarters of Father Nicholas and the command of the front).

IWANOWSKI Teofil, Argentine General; b. 1827 in Poznan, d. 1874 in San Luis (Argentina). Served in the Argentine Army from 1852 to 1874; i.a. Commander of the „Mendoza” Battalion in the Paraguayan War and participant of the battles of Paso de San and Humaita between 1865 and 1870.

IWASZKIEWICZ-RUDOSZAŃSKI Waclaw, Russian Major General; b. 1871 in Omsk (Siberia), d. 1922 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1892 to 1917; i.a. participant of the Russo-Japanese War (1904–1905) and the World War I.

IZENSZMID-MILBITZ (Izenschmidt, Izensmid) Aleksander, Italian Major General; b. 1800 in Kuršėnai (Wiłkomierski province), d. 1883 in Turin. Commander of the 16th Division of Garibaldi Army, which he conducted Neapolitan campaign with, e.g. defending the position of S. Maria di Capua during the Battle of Volturno (1860–1862); Adjutant of King Humbert. Joined the Freemasonry and was elected the Grand Commander of the Supreme Council in Turin in 1864.

JABŁONOWSKI Władysław Franciszek, Roman and French Brigadier General; b. 1769 in Gdańsk, d. 1802 in Jérémie on San Domingo. In the Franco-Neapolitan War in Santa Maria di Falara commanded 200 Roman legionnaires. He was appointed provisional Brigadier General in the Polish Legions after the battle of Trebia in 1799. The Commander of the French Brigade in the division of Pouget, and then Commander of the Rifle Brigade in Quesnel Light Cavalry Division in 1800; Brigade Commander in the Watrin division of the South Army commanded by Marshal Murat in 1801; Commander of the military district of Jérémie in 1802.

JACYNA Jan, a Russian Lieutenant General; b. 1864 in St. Petersburg (or in the Vilnius), d. 1930 in Warsaw. Served in the Russian Army; i.a. professor of mathematics and artillery in the Naval Academy and the Maritime School in St. Petersburg from 1891 to 1917; member of the board of state-owned ammunition factories in 1901.

JAJKO Walter, the U.S. Air Force Brigadier General; b. 1919 in Philadelphia, d. 2014 in Washington. Served in the U.S. Army; i.a. analyst for the Warsaw Pact in the Headquarters of the Intelligence Department of Aviation; Assistant Secretary of Defense for the special services and supervising the work of all the intelligence gencies in the US; Assistant Deputy Chief of Staff of the U.S. Air Force; Lecturer at The Institute of World Politics in Washington.

JANSKI Ludwik, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1832 in Vienna, d. 1900 in Vienna. Served in the Austrian Army, then the Austro-Hungarian Army from 1848 to 1891; i.a. Commander

of the 66th Infantry Regiment from 1880 to 1882, the 61st Infantry Brigade in Budapest from 1882 to 1886, and the 10th Infantry Division in Josefstadt between 1886 and 1891.

JARACZEWSKI Gustaw Konstanty, Italian Brigadier General; b. 1837 in Głuchów, d. 1921 in San Remo. Personal aide of King Humbert I 1882–1900, Commander of the Foggia Hussars. He participated in the reorganization of the Italian Army.

JAROSZYŃSKI Michał, Austro-Hungarian General Authorizing Officer; b. 1855 in Werchrata, d. 1938 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army from 1878 to 1917; i.a. Chief of Stewardship off the 7th Corps from 1910 to 1912; employee of the Ministry of War in Vienna in 1914.

JASTRZEBSKI (Jastremski) Leon, American Major General; b. 1843 in Soulen (France), d. 1907 in Baton Rouge (USA). Participant in the Civil War, the Confederate Army. The mayor of Baton Rouge (Louisiana state) between 1876 and 1881; Consul General of the United States in Callao Peru (nominated by President G. Cleveland) from 1893 to 1897.

JĘDRZEJEWSKI Władysław, Russian Lieutenant General; b. 1863 in Nowiny farm in Vilnius region, d. 1940 in Lviv. The officer of the Russian Army from 1884 to 1918; i.a. participant of the Russo-Japanese War (1904–1905); Commander of the 30th Infantry Division during the First World War.

JUCHNOWICZ-HORDYŃSKI Zdzisław (Thaddäus), Austro-Hungarian general physician; b. 1857 in Brzeżany; d. 1929 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army from 1879 to 1915; i.a. a member of the Military Committee of Sanitary and teacher of military surgery at the Military Medical Application School in Vienna, 1906–1912; Head of sanitary fighting in Galicia 4th Army from 1914 to 1915

JUSKOWIAK Terry E., U.S. Major General, paratrooper; b. 1951 in Danville (Pennsylvania, USA). Served in the U.S. Army since 1973; i.a. Commander of the 470th Battalion Supply and Transport during „Desert Shield” and „Desert Storm” Operations; Head of Logistics of the U.S. Atlantic Command from 1997 to 1998; Deputy Chief of Staff Logistics of the Headquarters Forces Command of the United States at Fort McPherson in 2000.

KACZYŃSKI Antoni, Russian Major General; b. 1874 in Zhytomyr, d. 1925 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1892 to 1918; i.a. Commander of the 11th Division of Horse Artillery in Dubno from 1904 to 1911; Commander of artillery training grounds in Warsaw Military District from 1911 to 1914.

KARGE Józef, American Brigadier General, University Professor; b. 1823 in Olędry Terespolskie near Opalenica, d. 1892 on the ferry coming from Jersey City to New York. Resident of the USA since 1851. A volunteer in the Civil War, i.a. Commander of the 2nd Cavalry Regiment of New Jersey, and temporarily the entire cavalry of New Jersey. Fought in the states of Mississippi, Tennessee, Kentucky, Louisiana, and Arkansas between 1863 and 1864.

KARNICKI Aleksander, Russian Lieutenant General; b. 1869 in Łowicz, d. 1943 Kutno. Served in the Russian Army between 1888 and 1918; i.a. participant in the Chinese War (1900–1901) and the Russo-Japanese War (1904–1905); Commander of the Caucasian Cavalry Division in 1917.

KIETLIŃSKI Kazimierz, Russian Admiral; b. 1875 in Mohylów Podolski, d. 1918 in Murmańsk. Served in the Russian Army between 1892 and 1917, i.a. Head of the operational headquarters of the Black Sea Fleet Command, 1915–1916; the Commander of the „Askold” cruiser of the Flotilla of the Northern Arctic Ocean in Murmańsk 1916–1917.

KŁOCZKOWSKI Waclaw, Russian Admiral; b. 1873 in St. Petersburg, d. 1930 in Warsaw. Served in the Russian Fleet between 1898 and 1918, i.a. Brigade Commander of Submarine during World War I (personally directed the operations of placing minefields at the entrance to the Bosphorus, Varna and Constanta), Commander of the port of Sevastopol and the Fleet Commander of the Ukrainian in 1918.

KŁOPOTOWSKI Mario (Mario Clopatofsky Thorschmidt), Colombian Admiral; b. 1930 in Bogota. Served in the Colombian Army between 1949 and 1978, i.a. the Head of Engineering in the Military Naval Forces on the territory of the National Department of Atlántico; The Head of the Department of Logistics on the Staff of the National Navy; Chief of Logistics of the General Staff of the National Armed Forces in Bogota.

KOLAGO Cyryl, Russian Major General, a physician; b. 1853 in Newel (Vitebsk Governorate), d. 1915 in Ujście Zielone near Dniester (next to Halicz). Served in the Russian Army between 1884 and 1915, i.a. doctor of the 2nd Rifle Brigade (participant in the fighting at the front in Galicia) in 1915.

KOLAGO Stefan, Russian Major General, a physician; b. 1850 in Newel, d. 1912 in Białystok. Served in the Russian Army between 1879 and 1912, i.a. senior doctor of the 7th Finnish Infantry Regiment in Vyborg, then the 1st Reserve Artillery Brigade in Dwińsk in 1904.

KONARZEWSKI Daniel, Russian Infantry General, b. 1831 in Vilnius region, d. 1913 in Piotrków. Served in the Russian Army between 1852 and 1898, i.a. Regiment Commander in the Russo-Turkish War (distinguished himself in battles in Bulgaria) from 1877 to 1878.

KONOPKA Jan, French Brigadier General; b. 1775 or 1777 in Skołdycze near Słonim, d. 1815 in Warsaw. Served in the French Army, i.a. participant of the Spanish campaign between 1808 and 1810, and then in the corps of Marshal N.J. Soult (in the Battle of Albuhera he crashed London dragoons and the Infantry Regiment England in 1811); Commander of the 3rd Regiment of the Lithuanian Light Cavalry Guard in 1812.

KONOPNICKI Emil L., U.S. Major General; b. 1928 in Philadelphia (USA) d. 1998 in the United States. Served in the U.S. Army since 1945, i.a. Company Commander in the 5th Infantry Division in Germany; Commander of the 26th Group of the Auxiliary of the First Corps of the North Vietnam; Commander of the US Army Troop Support and Aviation Material Readiness Command.

KOPYTYŃSKI Julian, a Russian Lieutenant General; b. 1866 in Warsaw, d. 1919 Warsaw. Served in the Russian Army from 1887 to 1919, i.a. participant in the battles in the Caucasus and the Russo-Japanese War (1904–1905).

KOREYWO Piotr, Russian Lieutenant General; b. 1857 in the property of Sito at Kowno, d. 1923 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1874 to 1919, i.a. the Head of the

Army Court in the Russo-Japanese War (1904–1905); President of the Odesski Court of the Military District from 1912 to 1918.

KOŚCIELSKI Władysław, Sefer Pascha, Turkish Major General; b. 1818 in Szarlej near Gopło, d. 1895 in Bertholdstein (Styria). Served in the Turkish Army, i.a. Inspector of the Sultan estates, Master of Ceremonies, and the Marshal of the Court of Sultan Abd-ul-Azis in 1861; general Inspector of the Turkish cavalry in 1863. He was the *Grey Eminence* at the court of the Khedive of Egypt Izmail Pascha. With his help he invested his savings in shares of the Suez Canal, on which he made a fortune.

KOŚCIUSZKO Tadeusz Andrzej Bonawentura, American General; b. 1746 in Merczowszczyzna near Kossów in Polesie, d. 1817 in Solothurn (Switzerland). Served in the U.S. Army between 1776 and 1784, i.a. Military Engineer (e.g. Co-author of the plan of fortifying Billingsport to protect the residence of Congress from the English fleet in 1776); the Head of the Corps of Engineers at West Point in 1780. Between 1780 and 1784 he twice saved the army by organizing the crossing of the Yadkin River and Dan River; distinguished himself in engineering works at the Charlestown blockade.

KOWALSKI James, an American lieutenant General; b. 1957 in the United States. Served in the U.S. Army since 1980, i.a. Commander of the Air Force (Global Strike Command Barksdale, AFB) from 2011 to 2013; Deputy Commander; United States Strategic Command, Offutt AFB in 2013.

KOWALSKI-WIERUSZ Henryk, the Austro-Hungarian Lieutenant General, an epidemiologist and bacteriologist; b. 1846 in Nowy Sącz, d. 1929 in Zakliczyn. Served in the Austrian Army until 1917, i.a. Deputy Commander of the Garrison Hospital No. 25 in Sarajevo from 1900 to 1904; Commander of the Garrison Hospital No. 8 in Libach from 1904 to 1906.

KOWERSKI Edward, Russian Lieutenant General, cartographer; b. 1837 in Ihumeń province, d. 1916 in Petrograd. Served in the Russian Army since 1855, i.a. a member of the Military-Scientific Committee of the General Staff; Professor of General Staff of the Nikolajewski Academy in St. Petersburg; Head of the topographic map of the St. Petersburg province and Finland.

KRAJEWSKI Wincenty, Russian Major General and British Major General, a physician; b. 1869 in Radziwiłłówka (Krzemieniec province), d. 1923 in Warsaw. Head of the clinic of the Ministry of Internal Affairs in St. Petersburg from 1900 to 1904; representative of the Red Cross and Head of the medical service of the Caucasian front from 1914 to 1916. In 1917 he was arrested, but as a result of the intervention of the French Embassy, released. In 1919, he arrived at Omsk (as the British General) at the forefront of the Department of Health, made up of Poles, Russians, and Czechs. The Head of Sanitary of the Counter-Revolutionary Army and temporary Head of the Ministry of Health.

KRASIŃSKI Wincenty, French Major General, Russian Cavalry General, an Earl; b. 1782 in Boreml in Volyn, d. 1858 in Warsaw. Served in the Napoleon's Army between 1807 and 1815, i.a. Commander of the 1st Light Cavalry-Lancers Regiment of the Imperial Guard from 1807 to 1814; Supreme Commander of Polish troops located in France in 1814. Head of the division in the Congress Kingdom, and then the Imperial Adjutant General and Commander of the Reserve Corps. The governor of the Polish Kingdom in 1956.

KRUSZEWSKI Ignacy Marcei, Major General of Belgian Cavalry; b. 1799 in Lusławice (Kalisz province), d. 1879 in Gogołów near Jasło. Served in the Belgian Army between 1832–1852, i.a. Commander of the 2nd Cavalry Brigade from 1839 to 1842; Commander of the 1st Brigade of the Light Cavalry Division in Malines in 1842, and temporarily Commander of the entire division from 1848; orderly officer of King Leopold I in 1846.

KRZYŻANOWSKI Włodzimierz Bonawentura, U.S. Brigadier General; b. 1824 in the village Rożnowo near Oborniki, d. 1887 in New York. A participant of the Civil War in the Union Army, i.a. Commander of the 58th Rifle Regiment of New York in 1862; Brigade Commander in the division of Gen. K. Schurz in 1862; Alabama Military Governor in 1864.

KUNOWSKI George Edward, Prussian general of infantry; b. 1795 in Bytom, died. 1870 in Berlin. Prussian army officer 1815–1867, including in managerial positions in the General Staff and the Ministry of War.

KURYŁOWICZ Michał, Austro-Hungarian General of Brigadier; an Auditor; b. 1858 in Nałuże (Eastern Galicia), d. 1919 in Lviv. Served in the Austrian Army between 1878 and 1918, i.a. President of the Senate of the Supreme Military Court in Vienna from 1915 to 1916.

KUTYNA Donald Jan, American General, pilot; b. 1933 in Chicago. Served in the U.S. Army, i.a. participant of the Vietnam War as a fighter pilot bombing F-105 from 1969 to 1970; Director (nominated by the U.S. President) of the Space Systems and Control Command in Washington, DC. (as a member of the commission investigating the causes of the space shuttle Challenger disaster in 1986, discovered that the cause of the tragedy was damage to the seals connecting elements of the additional solid fuel rocket) between 1984 and 1987; Commander of the Space Center in Colorado from 1987 to 1990; Head of the Center for the Defense of the American Aerospace in Colorado from 1990 to 1992.

LANGIE (Lange) Edward, Italian Major General; b. 1812 (according to the Belgian archives in 1808) in Lenarczyce (Sandomierz province), d. 1879 in Florence. Served in the Turkish Army from 1854 to 1859. In 1860 he went to Genoa and entered the "Thousand" unit of G. Garibaldi; in 1861 he served in the volunteer corps of the King of Italy.

LASOCKI Józef Adam, Austro-Hungarian Major General; b. 1861 in Biezuń (Mława province), d. 1931 in Cracow. Served in the Austrian Army between 1879 and 1918, i.a. Commander of the 24th Rifle Brigade.

LATOUR Józef Karol, Russian Major General; b. 1853 in Lubrza (Volhynia Governorate), d. 1933 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1872 and 1911, i.a. Commander of the Corps of Cadets in Orenburg from 1895 to 1906 and from 1906 to 1911 in Yaroslavl.

LATOUR Stefan Ludwik, Russian Major General, b. 1866 in Nieborów, d. 1923 in Toruń. Served in the Russian Army between 1882 and 1917, i.a. Commander of the 60th Infantry Division in 1917.

LEDÓCHOWSKI Mieczysław, Austro-Hungarian Major General; b. 1858 in Prague, d. 1935 in Lipnica Murowana. Served in the Austro-Hungarian Army from 1879 to 1918, i.a. Commander of the 12th Regiment of Dragoons in Olomouc from 1910 to 1912.

LESZCZYŃSKI William Joseph, American Brigadier General. Served in the U.S. Army, i.a. Commander of the 75th Commando Regiment at Fort Benning; Deputy Commander of Auxiliary Brigade of the 82nd Assault Division in Fort Bragg (North Carolina)

LEŚNIEWSKI Józef Krzysztof, Russian Major General; b. 1867 in the estate of Poznajów (Newelski province), d. 1921 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1884 to 1917, i.a. Commander of Grenadier Brigade from 1915 to 1916; Commander of the 8th Siberian Rifle Division in 1917.

LINK Ignacy, Austro-Hungarian General, staff doctor; b. 1848 in Warzyce, d. 1916 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army from 1873 to 1911, i.a. he was the Commander of the hospital for 12 years.

LIPOWSKI Ernest, French Brigadier General; b. 1843 in Strasbourg, d. 1904 in Paris. During the Franco-Prussian War he organized and commanded the freelancers of the „Army of the Loire” Division. He distinguished himself in the defense of Châteaudun and in the battles of Varice, Alençon, Coulommiers, and Saint Pérévay.

LOUIS-WAWEL Napoleon, Austro-Hungarian Admiral; b. 1861 in Krzeszowice, d. 1934 in Bydgoszcz. Served in the Austro-Hungarian Army, i.a. Naval Attaché at the Embassy of the Austro-Hungarian Empire in London from 1904 to 1909; Commander of the „Arpad” battleship in 1909; the Commander of the main naval base of the Austro-Hungarian in Poli 1914–1917.

LUCZAK Bernard Richard, an American Brigadier General, an engineer; b. 1913 in Pittsburgh (PA). Served in the U.S. Army from 1938 to 1969, i.a. participant of the military actions of American troops in Europe during World War II; Project Manager: „Nike Hercules” Missile System from 1963 to 1964, Patriot Anti-Ballistic Missile System from 1964 to 1965.

LUNDA Edward an Austro-Hungarian Major General; b. 1850 in Siedliska, d. 1916. Served in the Austro-Hungarian Army from 1868 to 1916, i.a. Commander of the 33rd Divisional Artillery Regiment in Stanisławowo from 1900 to 1905; Commander of the 10th Artillery Regiment in Przemyśl between 1905 and 1908.

LUTOWSKI Augusto, Venezuelan Lieutenant General; b. 1852 in Valencia, d. 1916 in Caracas. Served in the Venezuelan Army, i.a. Chief Military Commander of Venezuela in 1892; member of the Supreme War Council of Venezuela in 1893; Senator from the state of Miranda in 1893; Minister for Economic Development from 1894 to 1895; Commander of the Navy from 1895 to 1897.

ŁASZOWSKI Mieczysław, the Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1830 in Lviv, d. 1904 in Vienna. Served in the Austrian Army, then the Austro-Hungarian Army between 1847 and 1885, i.a. Commander of the 21nd Cavalry Brigade in Lviv from 1880 to 1883; Commander of the 12th Cavalry Brigade in Hermannstadt from 1883 to 1885.

ŁAWROWSKI Marcelli, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1856 in Siebieczerw near Sokal, d. 1927 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army between 1879 to 1919, i.a. Commander of the 11th Mountain Brigade in Tuzla (fought on the Serbian front) from 1914 to 1916; Commander of the 94th Infantry Division from 1916 to 1917.

ŁAZOWSKI Józef Feliks, French Major General Engineer; b. 1759 in Lunéville (France), d. 1812 in Paris. Between 1798 and 1801 participant of the Napoleonic campaign in Egypt. Commander of the engineers in the Grand Army, 1806–1807; Commander of Engineers Bernadotte Corps, and then in the 4th Corps of the Grand Army of Masséna from 1807 to 1809.

ŁUBIEŃSKI Jan, Austro-Hungarian Major General; b. 1862 in Kalnica, d. 1921. Served in the Austro-Hungarian Army from 1883 to 1918, i.a. Commander of the 9th Cavalry Brigade from 1917 to 1918; Commander of the 4th Cavalry Division in Lviv in 1918.

MAC-DONALD Jan Alfred, Russian Major General, an engineer; b. 1850 in Radomsko, d. in Warsaw. Served in the Russian sapper units since 1872, i.a. Chief Engineer of the construction of the port in Libawa.

MACIULSKI Władysław, the Austro-Hungarian Major General, a lawyer; b. 1840 in Rogoźno near Sądowa Wisznia, d. after 1901. Served in the Austro-Hungarian Army, i.a. an employee of the Supreme Military Court in Vienna in 1885; Head of Garrison Court in Cracow from 1886 to 1890; the Head of the Court of First Army Corps from 1890 to 1895.

MADZIARA Antoni, the Austro-Hungarian Major General; b. 1856 in Lubica (Jasło province), d. 1925 in Cracow. Served in the Austrian Army from 1881 1917, i.a. Commander of the 56th Infantry Regiment in Cracow (during World War I on the Russian front) from 1913 to 1915.

MAISNER Aleksander, British Air Vice Marshal, pilot; b. 1921 in Hamburg, d. 2008 in Salisbury (United Kingdom). Served in the British aviation, i.a. an instructor at the air base in Waddington in 1955; an employee of the Ministry of Defense (Department of Defense Planning Staff) responsible for contacts with NATO and questions relating to disarmament from 1965 to 1969; Director of Aviation Personal Affairs in the Ministry of Defense from 1973 to 1976.

MAJEWSKI Aleksander, the Austro-Hungarian general staff doctor; b. 1861 in Dylewo Szlacheckie near Ostrołęka, d. 1932 in Łódź. Served in the Austro-Hungarian Army between 1886 and 1918, i.a. Chief Sanitary 12th Army Corps in 1914; Commander of Healthcare of the 7th Army from 1915 to 1918.

MAJEWSKI Bronisław, Austrian General, doctor; b. 1853 in Lviv, d. 1934 in Przemyśl. Served in the Austrian Army between 1881 and 1918, i.a. Chief Sanitary and Chief Surgeon of the 2nd Army from 1914 to 1915; Chief Doctor of the 1st Army, and then the Commander of the reserve hospital in Pardubice from 1915 to 1918.

MAJEWSKI Nicholas, Russian General of Artillery; b. 1823 in Siberia, d. 1892 in St. Petersburg. Served in the Russian Army from 1843 to 1890, i.a. On commanding positions in linear units; a lecturer and then Ballistics Professor at the Artillery Academy in St. Petersburg.

MAJEWSKI Stefan, Austro-Hungarian Major General; b. 1867 in Podniestrzany, d. 1944 in Słonawy. Served in the Austro-Hungarian Army between 1888 and 1918, i.a. Commander of the 12th Rifle Regiment of the 44th Mountain Brigade from 1915 to 1916, and then 57th Infantry Brigade in 1918.

MALANOWSKI Thaddeus, U.S. Brigadier General, a Catholic priest; b. 1922 in Stamford. Served in the U.S. Army from 1949, i.a. Chaplain of the Infantry Regiment (NATO, Europe)

from 1951 to 1954; chaplain of the U.S. Army War College in Carlisle Barracks between 1960 and 1964; Deputy Chief Chaplain of the U.S. Army in 1974.

MALCZEWSKI-TARNAWA Konstanty Paweł (Pablo Constantino Tarnava de Malchesqui), Mexican General; b. 1797 in Warsaw, died. 1853 in Ciudad de Mexico. Served in the Mexican Army between 1821 and 1848, i.a. Professor of Military Academy in Ciudad de Mexico; participant in the Mexica-American War from 1846 to 1848.

MALISZEWSKI Jakub Maciej, Prussian General of Infantry; b. 1790 in Ostrokoły near Elk, died. 1877 in Berlin. Served in the Prussian Army between 1804 and 1877, i.a. Participant of anti-Napoleonic campaigns; a member of the staff of the High Command in Berlin.

MALISZEWSKI Tadeusz Walenty, U.S. Brigadier General, a lawyer; b. 1922 in Hartford (CT, USA). Served in the U.S. Army, i.a. An employee of the Military Justice (a judge, an advocate) in the National Guard in Hartford from 1954 to 1967, a military adviser to the governors of Connecticut from 1975 to 1984.

MALSZYCKI Jan Mateusz, Prussian Major General; b. 1737 near Lębork, d. 1814 in Brzeg near Odra River. Served in the Prussian Army between 1759 and 1807, i.a. Participant of the Seven Years' War (injured several times) and anti-Napoleonic campaigns as the Commander of the Regiment.

MALSZYCKI Piotr Ewald, Prussian Major General; near Lębork, d. 1800 in Kyritz. Served in the Prussian Army since 1756, i.a. Participant of the Seven Years' War and the Silesian campaign from 1778 to 1779; the Head of the Cuirassiers Regiment from 1798 to 1800.

MAŁACHOWSKI Karol Ferdynand, Prussian Lieutenant General; b. 1783 near Tylża, d. 1844 in Kłodzko. Served in the Prussian Army, i.a. Adjutant to King Frederick William III; Commander of the fortress in Świdnica from 1842 to 1844, and then in Kłodzko in 1844. The author of memoir.

MANOWARDA Eberhard, the Austro-Hungarian Major General; b. 1847 in Brody, d. 1915 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army between 1866 and 1907, i.a. The National Commander of the Gendarmerie in Galicia between 1898 and 1907.

MARTIN (Marcinkowski) Filip Maurycy, Colombian General; b. Approx. 1785 in Warsaw, d. in Bogota (Colombia). The Commander of European volunteers in the army of Bolivar (participant of the victorious battles of Boyacá (1819) and Carabobo (1821)).

MARTYNOWICZ Michał, Austro-Hungarian, staff doctor General; b. 1852 in Skała Podolska near Zbrucz (Borszczowski province), d. 1929 in Stanisławów. Served in the Austro-Hungarian Army between 1873 and 1918, i.a. Commander of the Garrison Hospital No. 26; the Head Doctor of the fortress in Mostar from 1911 to 1914; Commander of the Reserve Military Hospital in Trenczyn, then Hodonin in Moravia from 1914 to 1918.

MARUNIAK Mateusz, Austro-Hungarian Major General; b. 1827 in Rawa Ruska, d. 1895 in Przemyśl. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian Army between 1845 and 1888, i.a. Landwehr Battalion Commander in Jarosław, and then in Przemyśl.

MASSALSKI Mikołaj, Russian Lieutenant General, Prince; b. 1812, d. 1880 in St. Petersburg. Served in the Russian Army between 1832 and 1880, i.a. Commander of the Artillery Division of the Warsaw Military District and the Siberian Military District from 1865 to 1867; member of the War Council in St. Petersburg from 1879 to 1880.

MASZKE Jan Krzysztof, Prussian Major General; b. 1784 in Mroczy near Bydgoszcz, d. 1867 in Wrocław. Served in the Prussian Army between 1800 and 1849, i.a. the Commander of the Regiment from 1842 to 1848; Commander of Wrocław from 1848 to 1849.

MEDWADOWSKI Jan, a General in the army of Admiral Aleksander Kołczak; b. 1871 in Gostynin, d. 1957 in Gostynin. Served in the Russian Army from 1894 to 1920, i.a. Commander of the Artillery of Admiral A. Kołczak in 1917; Commander of the 5th Artillery Regiment in the 5th Siberian Division from 1919 to 1920.

MICEWSKI Zygmunt, Austro- Field Marshal Lieutenant; b. 1858 in Miękiś Nowy, d. 1935 in Bad Hall. Served in the Austro-Hungarian Army between 1875 to 1918, i.a. Commander of the 9th Cavalry Brigade in Pardubice from 1913 to 1915.

MICHNIOWSKI Franciszek, Austro-Hungarian Major General; b. 1844 in Posada Sanocka, d. 1903 in Prague. Served in the Austro-Hungarian Army between 1862 and 1903, i.a. Commander of 42nd Landwehr Infantry Brigade in Prague from 1902 to 1903.

MIESZKOWSKI Jan Kwiryn, French Brigadier General; b. 1744 in Karczew, d. 1819 in Wassy. In the service of the French since 1766, initially taking part in the colonial conquests in Africa (Senegal, Gambia). Commander of the Sables d'Olonne Division in the Army of the Coasts of La Rochelle in 1793.

MOKRZECKI Adam Wincenty, Russian Major General; b. July 16, 1856 in Dzitryki (Lida province), d. 1921 in Grodno. Served in the Russian Army between 1872 to 1917, i.a. participant of the Russian-Turkish War from 1877 to 1878; Commander of the 40th Regiment of Koływań in 1915.

MOKRZECKI Stefan, Russian Major General; b. 1862 in Dzitryki (Lida province), d. 1932 in Vilnius. Served in the Russian Army from 1878 to 1918, i.a. Commander of the 171st Infantry Regiment of Kobryń and participant of many battles in East Prussia from 1911 to 1917.

MOROZOWICZ Jan Henryk, Prussian Lieutenant General; b. 1821 in Lower Silesia, d. 1882 in Berlin. Prussian Infantry Officer between 1837 and 1882, i.a. Head of Geodesy in the General Staff.

MUNK Mikołaj, Austro-Hungarian Major General, a physician; b. 1828 in Jordanów (Mysłenice province), d. 1903 in Krakow. The officer of the Austrian Army between 1855 and 1891, i.a. Head of the Sanitary Command Military in Zara between 1886 and 1891.

MÜLLER Ludwik, Austro-Hungarian Major General; b. 1826 in Wadowice, d. 1882 in Pardubice. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian Army between 1842 and 1876, i.a. Commander of the 7th Cavalry Brigade in Temesvar, and then the 20th Cavalry Brigade in Cracow from 1875 to 1876.

NAGŁOWSKI Dymitr, a Russian lieutenant general; b. 1838 in Siberia, died. 1890 Warsaw. Russian Artillery Officer between 1859 and 1890, i.a. Chief of Staff of Gen. J. Hurko during the Russo-Turkish War (1877–1878); Chief of Staff (General) of the Odessa Military District and the Warsaw Military District from 1886 to 1890.

NEJMAN Tomasz, Russian Major General, a mechanical engineer; b. 1867 in Vilnius, d. 1942. Served in the Russian Army from 1885 to 1919, i.a. Senior Mechanical Engineer on the „Almaz” cruiser (in the Battle of Tsushima) between 1902 and 1908; Chief Engineer on the „Rjurik” cruiser between 1908 and 1912.

NIEPOKÓJCZYCKI Artur, Russian Infantry General; b. 1813 in the Niepokójczyce property (Słuck province), d. 1881 St. Petersburg. Served in the Russian Army between 1832 and 1881, i.a. member of the State Council and the imperial entourage, Adjutant General of Tsar.

NIŻAŁOWSKI Franciszek Tomasz, Austro-Hungarian Auditor General b. 1859 in Lviv, d. 1937 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army, i.a. Referent in the Supreme Military Court of the Austro-Hungarian Empire in Vienna from 1911 to 1914.

NOWICKI Eugeniusz, Russian Lieutenant General; b. 1867, d. 1931 in Sarajevo. Served in the Russian Army between 1886 and 1917, i.a. Commander of the Infantry regiment in the Russo-Japanese War in 1905; Commander of the Military College from 1913 to 1915.

NOWOTNY-LACHOWICKI-CZECHOWICZ Adam Adolf, Austro-Hungarian Major General; b. 1865 in Krynica, d. 1936 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army between 1886 and 1918, i.a. Chief of Staff of the 11th Infantry Division from 1907 to 1911; Head of the Third Department of the Ministry of War from 1912 to 1914.

OCETKIEWICZ Stanisław, Austro-Hungarian Major General; b. 1835 in Skawina, d. 1916 in Olomouc. Served in the Austrian Army, and then in the Austro-Hungarian Army between 1852 and 1898, i.a. participant of the campaign against the Prussians at the battle of Königgrätz in 1866; Commander of the 22nd Infantry Brigade in 1896.

ODYNIEC Wincenty, Russian Major General; b. 1865 in Litwinki near Minsk, d. 1952 in Milanówek near Warsaw. Served in the Russian Army between 1883 and 1918, i.a. Commander of the 417th Infantry Regiment of Ługańsk, and then the Second Brigade of the 157th Rifle Division from 1914 to 1917.

ODYNIEC-DOBROWOLSKI Mikołaj, Russian Major General; b. 1834 in the Pskov province, d. 1882 in St. Petersburg. Served in the Russian Army between 1852 and 1882, i.a. the Head of the Military Police in the districts of Lublin and Janów, and then the Police Officer Staff in St. Petersburg from 1870 to 1881.

OKOŁOWICZ August Adolf, General of the Paris Commune; b. 1837 in Vierzon (Cher department, France), d. 1891 in Paris. The Commander of the 90th Battalion of the National Guard in Asnières, then Deputy Chief of Staff of the 1st Army.

OLSZEWSKI Kajetan Bolesław, Russian Major General; b. 1858 in Kolno, d. 1944 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1879 and 1917, i.a. Commander of the Regiment during the Russo-Japanese War (1904–1905); Commander of the Polish Rifle Brigade at the Russian Army from 1916 to 1917; Commander of the 153rd Infantry Division in 1917.

OSIŃSKI Aleksander, Russian Major General; b. 1870 in Pilica (Kielce region), d. 1956 in Warsaw. Served in the Russian Army, i.a. participant of the Chinese War (1900–1901) and the Russo-Japanese War (1904–1905); Commander of the 133rd Infantry Division in 1917.

OSMAŃSKI Frank Alexander, American Major General; b. 1913 in Nanticoke (PA, USA), d. 1987 in Beaufort (SC, USA). Served in the U.S. Army, i.a. member of the Chief Logistics Staff during the Second World War and participant of the Allied invasion in Normandy (D-Day).

OSTAPOWICZ Gustaw, Russian Lieutenant General; b. 1863 in Kamieniec Podolski, d. 1941 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1880 and 1917, i.a. Commander of the 169th Infantry Division during the First World War.

OSTROWSKI Herman Aleksander, Prussian Major General; b. in Kłajpeda, died. 1896 Wiesbaden. Prussian Army Officer from 1834 to 1877, i.a. employee of the Topographical Office of the General Staff from 1847 to 1850; Commander of the Regiment and Brigade from 1871 to 1874.

OSTROWSKI Józef, Russian Major General, b., 1859 in Warsaw, died. 1925 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1877 and 1918, i.a. Commander of the 89th Brigade during the First World War.

OSTROWSKI Wojciech, Russian Major General; b. in Kamieniec Podolski, d. 1912 Warsaw. Served in the Russian Army between 1828 and 1865, i.a. participant of the Russian-Turkish War in 1828; Commander of the Polotks Infantry Regiment in 1855.

PACOWSKI Aleksander, Russian Major General; b. 1788 in Vilnius, d. 1839. Since 1807 served as the Russian Infantry Officer, i.a. Jegry Regiment Commander and Chief of the province in Abkhazia in 1825.

PAST Wiktor, Austro-Hungarian Major General; b. 1858 in Brzezany, d. 1924 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army between 1875 and 1917, i.a. Commander of 3rd Landwehr Cavalry Regiment in Rzeszów from 1905 to 1910; Commander of the 3rd Landwehr Cavalry Brigade in Lviv from 1911 to 1912.

PAWLIKOWSKI Józef, Austro-Hungarian Major General; b. 1830 in Lviv, d. 1883 in Graz. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian Army between 1845 and 1882, i.a. Commander of the 10th Infantry Regiment from 1877 to 1878; Commander of the 60th Infantry Brigade in Lviv from 1878 to 1882.

PEŁKOWSKI Jan Fryderyk, Prussian Major General; b. 1705 in Jucha, d. 1786 in Kołobrzeg. He graduated from the Cadet Corps in Berlin. Served in the Prussian Army between 1738 and 1786, i.a. participant of the Silesian Campaign, 1740–1742 and 1744–1745; Commander of Kołobrzeg from 1781 and 1786.

PĘCZERZEWSKI Aleksander, Russian Lieutenant General; b. 1787 in Podolia, d. 1851 in Kiev. The officer of the Russian Army between 1808 and 1851, i.a. Light Cavalry Division Commander and then Commander of the town and the Citadel in Kiev between 1836 and 1851.

PIASECKI Karol, Austro-Hungarian Major General; b. 1859 in Tudorkowice (Sokal province), d. 1947 in Wschowa. Served in the Austro-Hungarian Army between 1876 and 1918, i.a.

Commander of the 95th Landsturm Infantry Brigade in 1914; Inspector of hospitals and convalescent homes in the Military Headquarters in Cracow from 1915 to 1917.

PIEKLIK Józef Edward, American Major General; b. 1918 in Clinton (MA, USA), d. 2007 in Richmond (VA, USA). Served in the U.S. Army from 1942, i.a. participant in the World War II and the Vietnam War, a staff officer of the 6th Fleet in Europe.

PIETRASZKIEWICZ Adam, Austro-Hungarian Major General; b. 1863 in Kiev, d. 1917 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army between approx.1881 and 1915, i.a. Commander of the 2nd Regiment of Dragoons in Tarnopol from 1907 to 1912; Commander of the 14th Cavalry Brigade in Rzeszow from 1912 to 1914.

PIETRUSKI Mieczysław Marian, Austro-Hungarian Admiral; b. 1848 in Lviv, d. 1905 in Vienna. The Austro-Hungarian officer from 1872 to 1905, i.a. Commander of the arsenal in Pula, and then Squadron Commander of battleships from 1903 to 1905.

PIK Aleksander, Russian Major General; b. 1873 in Łódź, d. 1943 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1891 and 1917, i.a. Head of the Legislature in the Main Board of the Maritime Jurisdiction between 1908 and 1917; employee of the Russian Ministry of Justice in 1917.

PIOTROWSKI Edward, Russian Major General; b. 1865 in the Kosianowie estate (Prużana province), d. 1942 in posiolok Ulskoje (Russia). Served in the Russian Army between 1884 and 1917, i.a. participant of the Russo-Japanese War (1904–1905) and the First World War; Commander of the 42nd Infantry Division in 1917.

PŁAWSKI Aleksander, Russian Major General; b. 1856 probably in the Warsaw Governorate, d. 1921 in Toruń. Served in the Russian Army, i.a. Commander of the 3rd Zaamurski Infantry Regiment and the 2nd Brigade of the Border Guard.

PŁOŃSKI Henryk Ludwik, Prussian General of Infantry; b. 1802 in Bernau near Berlin, d. in Cassel. Prussian Army Officer between 1820 and 1871, i.a. Member of the Scientific Council of the Academy of the General Staff in Berlin; Commander of Troops in Hesse.

POBOJEWSKI Władysław, a Russian Lieutenant General; b. 1862 in Vilnius, d. 1927 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1887 and 1918, i.a. Commander of the Infantry Brigade in Finland from 1915 to 1916, and then infantry divisions at the front of the Daugava in 1916.

PODBIELSKI Teofil Eugeniusz, Prussian Cavalry General; b. 1814 in Köpenick near Berlin, d. 1879 in Berlin. Prussian Cavalry Officer between 1833 and 1879, i.a. a Spokesman for the Headquarters during the Franco-Prussian War (1870–1871); Inspector of Artillery and Fortresses from 1872 to 1879.

PODGÓRSKI Mikołaj, a Russian Rear- Admiral; b. 1877 in Rewal (near Tallinn), d. 1918 in Rewal. Served in the Russian Navy between 1894 and 1918, i.a. the Commander of the „Rossiya” armored cruiser from 1914 to 1915; Commander of the Submarine Division on the Baltic Sea, then Commander of the Naval Team of the Gulf of Bothnia from 1915 to 1916.

POKLEWSKI-KOZIEŁŁ Władysław, Russian Major General, an engineer; b. 1866 in Rżew (Tverskaya Governorate), d. 1921 in Warsaw. Between 1884 and 1918 served in the Russian Army in engineering-sapper troops.

POKORNY Eugeniusz, Austro-Hungarian General Staff Doctor; b. 1845 in Chernivtsi, d. 1929 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army between 1870 and 1919, i.a. Commander of the Garrison Hospital No. 14 in Lviv from 1899 to 1902; Commander of the Garrison Hospital No. 24 in Raguza from 1902 to 1904.

POMIANKOWSKI Józef, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1866 in Jarosław, d. 1929 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army between 1886 and 1922, i.a. Military Attaché in Constantinople (observer of the Balkan War) from 1909 to 1917; Commander of the 14th Infantry Division on the Italian front from 1917 to 1918.

POMIANKOWSKI Kazimierz, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1843 in Gliny, d. 1911 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army between 1867 and 1905, i.a. Commander of 93rd Infantry Brigade in Vienna in 1902; the Commandant of the city of Lviv from 1902 to 1905.

PONIATOWSKI Józef, Prince, Marshal of France; b. in Vienna, d. 1813 in Leipzig. Director of the War in the Ruling Commission of the Duchy of Warsaw in 1906; Commander of the 5th Corps of the Grand Army during Napoleon's expedition to Moscow in 1913; participant of the battles in Saxony in 1913. In 1913, appointed Marshal of France (the first appointment to such a high position by the foreigner in the French Army).

PONIATOWSKI Stanisław, a Swedish General; b. 1676 in Chojnik, d. in Ryki near Lublin. Served in the Swedish Army between 1701 to 1719, i.a. Adjutant to Charles XII (in 1714 he saved his life of Charles in the Battle of Poltava).

PONIŃSKI Władysław, Italian Lieutenant General; b. 1823 in Zręcin (Jasło province), d. 1901 in Sapożyn. In the service of the Italian between 1859 and 1881, i.a. organizer of two Tuscan Calvary squadrons in 1859; Honorary Adjutant to Victor Emmanuel II in 1860; Commander of the 3rd Regiment of Dragoons in Milan and then, in the rank of General, the Commander of the Brigade stationed in Ferrara from 1861 to 1866; Commander of the Military Districts in Bari (1871) and Padova (1872).

POREBSKI Kazimierz Włodzimierz, Russian Admiral; b. 1872 in Vilnius, d. 1933 in Warsaw. In the Russian Army, i.a. the Commander of the „Admiral Makarov” armored cruiser in 1909; Head of the Maritime Department on the Staff of the Northwest Front in 1917.

POTEN Ernest, the Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1846 in Łahodów (Przemyślany province), d. 1927 in Graz. Served in the Austro-Hungarian Army between 1867 and 1907, i.a. Adjutan to the Emperor and King from 1888 to 1891; Commander of the „Vienna” Calvary Division from 1904 to 1905.

POTUCZEK Franciszek, the Austro-Hungarian Major General; b. 1855 in Lviv, d. 1923 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army between 1877- and 1910, i.a. Commander of the 40th Infantry Regiment from 1904 to 1908.

PROKOPOWICZ Józef, Russian Major General; b. 1855 in Warsaw, d. 1931 in Warsaw. Served in the Russian Army between 1872 and 1918, i.a. the Commander of the Garrison at Tsarskoye Selo, from 1914 to 1915; Commander of the Cavalry Brigade in 1915.

PROSIŃSKI Waclaw Marcelli, Russian Major General; b. 1849 in Łomża, d. 1928 in Warsaw. The officer of the Russian Army between 1875 and 1908, i.a. the Commander of the regiment during the Russo-Japanese War 1904–1905; the commander of an infantry division in the Caucasus from 1907 to 1908.

PRUSZYŃSKI Stanisław, the Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1857 in Paris, d. 1929 in Grudziądz. Served in the Austro-Hungarian Army between 1877 and 1918, i.a. Commander of the 17th Cavalry Brigade in Vienna from 1913 to 1915; Deputy Military Governor General of Poland in 1918; Cavalry Inspector in the Commands of the Military in Temesvar, Hermannstadt, and Koszyce in 1918.

PRZYBYTEK Stanisław, Russian Brigadier General, Professor of Medicine; b. 1852 in Mińsk Litewski, d. 1927 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1877 to 1881 and 1889 to 1918, i.a. Professor of Pharmacology and Pharmaceutical Chemistry at the Military Medical Academy in St. Petersburg between 1889 and 1913.

PRZYCHOWSKI Aleksander Stanisław, Prussian Lieutenant General; b. 1826 in Gdańsk, d. 1917 in Erfurt. Prussian Army Officer between 1843 and 1884, i.a. Participant of the 1849 Baden Campaign, 1866 Austrian Campaign, and 1870 French Campaign.

PUCHALSKI Stanisław, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1867 in Wapowce (Przemysł province), d. 1931 in Warsaw. Served in the Austro-Hungarian Army between 1887 and 1918, i.a. Commander of the 1st Prussian Grenadier Division in 1917; Commander of the 12th Infantry Division (battles in the Carpathians and then on the Italian front) from 1917 to 1918.

PULASKI Kazimierz, American General, the creator of the American Cavalry; b. 1745 in Warsaw, d. 1779 in Savannah (USA). Participant of American Revolutionary War (as the Cavalry Commander, also known as the „Father of the American Cavalry”). In 1778 he organized the so-called Polish Legion and led the guerilla warfare against the English. He succeeded in battles, e.g. battle of Brandywine and of Haddonfield. In March 1779, he won a great victory at Charleston. During the charge of Savannah he was seriously wounded and died. In recognition of his merits, Americans gave him the title of the National Hero honored him with many memorials.

PUZYREWSKI Aleksander, Russian Infantry General, Historian of the Military; b. 1845 d. 1904 in Warsaw. Served in the Russian Army, i.a. Participant of the Russian-Turkish War from 1877 to 1878; Professor at the Academy of the General Staff in St. Petersburg from 1884 to 1890.

RADECKI-MIKULICZ Walerian, the Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1855 in Chernivtsi, d. 1910 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army, i.a. Commander of Infantry Regiment and Infantry Brigade from 1901 to 1908. Literary translator and editor of the military „Organ für Reserveoffiziere.”

RADOSZKOWSKI Oktawiusz (Bourmeister Radoszkowski), Russian Lieutenant General, entomologist; b. 1820 in the Łomża, d. 1895 in Warsaw. Between 1857 and 1879, i.a. led the theoretical and practical course in handling a firearm in the Higher Military School of Arms in Tsarskoye Selo, fortified fortresses within the Kingdom (e.g. Dęblin, Modlin).

RADZIWIŁŁ Wilhelm, Prussian General of Infantry; b. 1797 in Berlin, d. 1870 in Berlin. Served in the Prussian Army between 1813 and 1866, i.a. the Commander of the fortress of Torgau from 1848 to 1850; Military Governor of the province of Brandenburg in 1859.

RAFAŁOWICZ Karol, Russian Lieutenant General; b. 1793 in Podolia, d. 1871 in Zhytomyr. Served in the Russian Army between 1811 and 1857, i.a. Participant of the anti-Napoleonic campaigns from 1812 to 1814; the Commander of the Regiment in the Russian-Turkish War 1828–1829; participant in the battles during the Spring of Nations in Hungary in 1849.

RAMOTOWSKI Léopold Thadée, French Brigadier General; b. 1841 in Désertines (dep. Mayenne, France), d. 1921 in Paris. Served in the French Army from 1863 to 1903, i.a. Commander of the 12th Regiment of Mounted Rifles in Sézanne from 1891 to 1897, the Commander of the 3rd Brigade in Cuirassier Tours and Sainte-Menehould from 1897 to 1903.

RAPCZEWSKI Jan Antoni, Russian Lieutenant General, Professor of Medicine; b. 1855 in Biała Podlaska, d. 1939 in Warsaw. Served in the Russian Army, i.a. a Member of the Military Sanitary Scientific Committee between 1896 and 1917; a participant of the Russo-Japanese War (1904–1905); editor of the *War-Medicinckij Żurnal* from 1910 to 1917.

RECHNIEWSKI Stanisław Kazimierz, a Russian Lieutenant General; b. 1833 at Mińszczyzna, d. 1885 in St. Petersburg. Served in the Russian Army, i.a. the Professor of Geodesy of the Nikołajewski General Staff Academy in St. Petersburg between 1858 and 1878; Head of the Retirement Branch in the Ministry of War Chancellery in 1859.

RIEGER Emil, the Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1845 in Brody, d. 1915 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army between 1867 and 1904, i.a. Commander of the 10th Infantry Division in Josefstadt from 1903 to 1904.

RIPPER Adam, the Austro-Hungarian General Auditor; b. 1853 in Ludwinów; d. 1930 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army between 1872 and 1906, i.a. Referent in the Supreme Military Court in Vienna from 1902 to 1906.

RIPPER Juliusz Franciszek, Austro-Hungarian Admiral, a specialist in weapons and torpedo ships; b. 1847 in Podgórze near Cracow, 1914 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army, i.a. the Commander of the *Kaiserin und Königin Maria Theresia* cruiser during the Spanish-American War in 1898; Chairman of the Technical Committee of the Navy from 1902 to 1904; Port Admiral and Commander of the base in the Poli in 1905.

RISCHKA Karol, Austro-Hungarian Major General; b. 1842 in Lviv, d. 1914 in Lviv. Served in the Austrian Army, and then in the Austro-Hungarian Army between 1859 and 1898, i.a. the Commander of the 70th Landwehr Infantry Battalion in Buczacz from 1883 to 1884; the Commander of the 17th Landwehr Infantry Regiment from 1894 to 1897.

RITTNER Henryk, Austro-Hungarian Major General; b. 1834 in Brody, d. 1899 in Brody. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian Army between 1854 and 1887, i.a. Head of Engineering in the 6th Corps in Koszyce from 1883 to 1887.

RODAKOWSKI Józef, Austro-Hungarian Cavalry General; b. 1830 in Lviv, d. 1912 in Merani (Tirol). Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian between 1846 and 1889, i.a. the Commander of the 35th Infantry Division in Klausenburg from 1881 to 1886; the Head of the 95th Czortkov Infantry Regiment from 1887 to 1889.

RODAKOWSKI Maksymilian, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1825 in Lviv, d. 1900 in Graz. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian between 1843 and 1876, i.a. the Commander of 21st Cavalry Brigade in Lviv from 1872 to 1874; the Commander of the 1st Cavalry Brigade in Prague from 1874 to 1876.

ROKICKI (Rokiski) Feliks, Spanish General; b. 1816 in Podolia, d. 1880 in Cuba. Served in the Spanish Army between 1835 and 1874, i.a. Aide to the Deputy Commander of the Estremadura district from 1854 to 1856; Statistical Inspector of the Granada district from 1860 to 1863.

ROLOFF-MIAŁOWSKI Karol Rudolf, Cuban General and Minister; b. 1842 in Warsaw, d. 1907 in Guanabacca (Cuba). Since 1865 lived in Cuba, i.a. Secretary of War (Minister) in the Provisional Government of the Republic of Cuba in 1895; Inspector General of the Liberation Army in 1898; Treasury Minister from 1901 to 1907.

ROMANOWICZ Aleksander, Russian Major General; b. 1871 the Olekszyki property (Lida province), d. 1933 in Vilnius. In the years 1892–1914 he served in the Guard Dragoons, i.a. as the Commander of the Non-Commissioned Officer School, and then Squadron Commander.

ROMER (Ritter) Jan Edmund, Austro-Hungarian Major General; b. 1869 in Lviv, d. 1934 in Warsaw. Served in the Austro-Hungarian Army between 1890 and 1917; i.a. the Commander of the 50th Artillery Brigade and Artillery of the 15th Corps in 1917.

ROSZKOWSKI Feliks, Russian Lieutenant General; b. 1854, d. 1909 in Odessa. The officer of the Russian Army between 1875 and 1909, i.a. the Artillery Brigade Commander and then Commander of Artillery in the Military District of Kiszyniów between 1893 and 1909.

ROSZKOWSKI Julian, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1834 in Humenów, d. 1897 in Przemyśl. The Austrian army, then the Austro-Hungarian 1852–1897, i.a. Commander of the fortress of Przemyśl in 1889; Commander of the 87th Infantry Regiment from 1896 to 1897.

ROŚKIEWICZ Jan, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant, cartographer; b. 1831 in Drohowicze (pow. Bóbrecki province), d. 1902 in Graz. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian from 1846 to 1885, i.a. Commander of the Military Geographical Institute in Vienna from 1879 to 1880. The inventor of a new type of field rangefinder, precursor of utilization of photographs in the work of mapping, and a new method of presenting different area levels on the maps

ROWNY Edward Leon, American Lieutenant General; b. 1917 in Baltimore (MD). Served in the U.S. Army between 1941 and 1979, i.a. Commander of the 24th Infantry Division in

Europe from 1965 to 1966; Deputy Chairman of the NATO Military Committee in Brussels, 1971–1973; Advisor for five military presidents.

ROZWADOWSKI Tadeusz Jordan, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1866 in (Kałuski province), d. 1928 in Warsaw. Served in the Austro-Hungarian Army between 1886 to 1916, i.a. Commander of the 12th Artillery Battery in Cracow from 1912 to 1914.

RUDNICKI Stanisław Piotr, Russian Lieutenant General, an engineer; b. 1852 in Widiucie (Volyn Novgorod province), d. 1925 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1869- to 1913 and from 1916 to 1919, i.a. a Senior Engineer in the St. Petersburg Military District in 1905.

RUTKOWSKI Jan Ignacy, Russian Major General; b. approx. 1850 in Vitebsk, d. 1904 near Laojan. Served in the Russian Army, i.a. Participant in the war with Turkey (1877–1878); Infantry Brigade Commander in the 1st East Siberian Corps in 1902.

RYDYGIER Ludwik, Austro-Hungarian Lieutenant General in the sanitary service, Professor of Medicine; b. 1850 in Dusocin (Grudziądz province), d. 1920 in Lviv. During World War I he led a Military Hospital in Brno.

RYLSKI Korneliusz, Austro-Hungarian Major General; b. 1835 in m. Kniesioło (Galicia), d. 1891 in Lviv. Served in the Austrian Army, then the Austro-Hungarian between 1853 and 1891, i.a. Head of Engineering in the 3rd Army Corps during the occupation of Bosnia and Herzegovina, and then in the General Headquarters in Sarajevo from 1878 to 1879.

RYMKIEWICZ Franciszek Ksawery, French Brigadier General; b. 1755 in Braniewo, d. 1799 in Milan. Served in the Russian Army between 1778 and 1790, i.a. participated in the rank of Captain in the Turkish campaign, as well as the assault and capture of Chocim. In 1798 he was appointed Commander of II Legion Mantua. General Moreau appointed him French Brigadier General on the battlefield near Adige.

RZEWUSKI Adam, Russian Adjutant General; b. 1805 in Pohrebyszcze, d. 1888 in Wierzychownia. Served in the Russian Army from 1821 to 1865, i.a. Commander of Military District in Kiev from 186 to 1863; Commander of the Reserve Cavalry from 1864 to 1865. Author of articles and dissertations in the *Wojennyj Sbornik* and *Kawkazkij Sbornik* papers.

RZYKOWSKI Leopold, Austrian Marshal Lieutenant; b. 1810 in Myślenice, d. 1867 in Vienna. He served in the engineering-sapper units, i.a. Commander of the Sappers Regiment and then Commander of the Army Corps in Cracow.

SAINT-CLAIR Stanisław, Turkish Brigadier General; b. 1835 near. Wilkomierz, d. 1887 in Lignéville. Served in the Turkish Army, i.a. Commander of the volunteers in the Rhodopes during the Russo-Turkish War (1877–1878).

SAWICKI Jan, Russian Major General; b. 1872 in the Telatycze estate (Hrodna), d. 1940 in Yaroslavl. Served in the Russian Army from 1892 to 1917, i.a. Commander of the 1st Squadron of the 50th Irkutsk Regiment of Dragoons between 1903 and 1910.

SCHANZER Stanisław, Austro-Hungarian Admiral; b. 1859 in Vienna, d. 1927 in Riegersburg (Styria). Served in the Austro-Hungarian Army between 1879 and 1918, i.a. Commander

SMS „Kaiser Karl VI” (flagship fleet cruisers unit) in 1909; employee in the Naval Section of the Ministry of War in Vienna in 1918.

SCHOEPF Albin Franciszek, American General; b. 1822 in Podgórze (District of Cracow), d. 1886 in Hyatsville, Maryland (USA). In the Civil War he fought against the Confederate Army commanding the 1st Brigade of the „Ohio” Army in Kentucky, then 1st Division of the 3rd „Ohio” Army Corps.

SEBRATOWICZ Ludwik, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1837 in Kopeczyńce (Czortkowski province), d. 1892 in Cracow. Served in the Austrian Army, and then in the Austro-Hungarian between 1855 and 1892, i.a. Personal Aide to Marshal Lieutenant Count Thun from 1862-to 1863; Commander of the 12th Infantry Division in Cracow 1891–1892.

SEŃKOWSKI Julian, Austro-Hungarian Major General; b. 1862 in Lviv, d. 1918 in Villa Enzo near Venice. Served in the Austro-Hungarian Army between 1883 to 1918, i.a. Commander of the 106th Field Artillery Brigade and the 5th Brigade Field Artillery 1915–1917.

SHALIKASHVILI John Malchase Dawid, US Lieutenant General, engineer; b. 1936 in Warsaw, d. 2011 in Tacoma (Washington, USA). Served in the US Army, i.a. Supreme Commander of NATO Forces in Europe 1992–1993; Chairman of the Joint Chiefs of Staff of the United States Military (the highest position in the US Military – the presidential nomination) 1993–1997.

SKAŁOWSKI Jan, Russian Admiral; b. 1777 in the province of Chernigov, d. 1836 in Sevastopol. Served in the Russian Navy 1791–1836, i.a. Participant of the voyage from Sevastopol to Arkhangelsk and the storming of the Wido fortress 1798–1800; participant of the siege of Anapa and Varna during the war with Turkey in 1828.

SKAŁOWSKI Rozmysław, Russian Major General; b. 1811, d. 1873 in Pavlovsk. Served in the Russian Army from 1827 to 1860, i.a. Commander of the „Orianda” in the Black Sea Fleet in 1838; editor of the “Morskoj Sbornik” weekly paper in 1849.

SKIERSKI Leonard, Russian Major General; b. 1866 in Stopnica (Kielce province), d. 1940 Kharkov. Served in the Russian Army between 1887 and 1919, i.a. Commander of the 7th Artillery Brigade from 1915 to 1917; Inspector of 5th Corps Artillery Linear 1917–1918.

SKRZYNECKI Jan Zygmunt, Belgian General Division; b. 1787 in Żebrak (Łukowski province), d. 1860 in Cracow. Served in the Belgian Army from 1839 to 1848.

SLEWITZKE Connie L., US Brigadier General; b. 1931 in Mosinee (Wisconsin, USA). Served in the US Army, i.a. Commander of the Corps of Nurses of the US Army from 1983 to 1987.

SŁATYŃ Rudolf, Abd al-Kader, Egyptian General; b. 1859 around Lviv (acc. to S. Orgelbrand in 1857 in Ober-St.-Veit in Vienna), d. 1932 in Vienna. Austrian Artillery Officer from 1877 to 1878. In 1890 he moved to Sudan and joined the English-Egyptian administration of Gen. Gordon, soon after he became the Governor of Dar-Fur.

SŁONINKA Julian, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1844 in Lviv, d. 1922 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army between 1867 and 1900, i.a. Commander 73rd Infantry Regiment in Plzeň from 1892 to 1896; Commander of 8th Mountain Brigade in Foca 1896–1900.

SMAGALSKI Władysław, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1820 in Tarnów, d. 1914 in Pressburg (Bratislava). Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1837–1876, i.a. Commander of the 6th Regiment of Hussars in Klagenfurt 1867–1872; Commander of the 12th Cavalry Brigade in Hermannstadt 1872–1876.

SMALAWSKI Edward, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1833 in Stratyń, d. 1918 in Brno. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1851–1893, i.a. 1st Head of Department of the Ministry of War from 1881 to 1887; Commander of the 10th Infantry Brigade in Opava 1888–1891.

SOCHANIEWICZ Józef, Austro-Hungarian Major general; b. 1835 Amber (Rohatyński province), d. 1902 in Bursztyn. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian between 1853 and 1897, i.a. Commander of the 89th Landwehr Infantry Brigade in Przemyśl 1894–1897.

SOŁTYK Roman, Austrian Major General, Earl; b. 1821 in Główczyn (Polish Kingdom), d. in Babica. Served in the Austrian Army between 1840 and 1866, i.a. Personal Aide of Emperor Franz Joseph I, 1849–1850; Commander of the Cavalry Brigade from 1865 to 1866 in Tarnow.

SPIKA-SPITCZYŃSKI Enrique, Argentine General; b. 1845 in Buenos Aires, d. 1920 in Argentina. Served in the Argentine Army from 1861, mi.a. sub-inspector and inspector of Argentine Cavalry between 1893 and 1896; Chief of the General Staff in Tucuman in 1896; member of the War Council in Buenos Aires in 1898.

SPITZBERG Wilhelm, Austro-Hungarian Major General; b. 1855 in Cracow, d. after 1918. Served in the Austro-Hungarian Army from 1873 to 1915, i.a. Commander of the 13th Landsturm Territorial Infantry Brigade, which fought on the Eastern Front 1914–1915

STANIEWICZ Cezary, Russian Major General, a physician; b. 1839 in Karopolu (Trocki province), d. 1909 in Vilnius, the son of Charles. Served in the Russian Army, i.a. employee of the Department of Medicine of the Ministry of Internal Affairs from 1877 to 1878.

STEBNICKI Hieronim, Russian Lieutenant General, topographer, cartographer; b. 1832 in Wolańszczyzna (Zhytomyr province), d. 1897 in St. Petersburg. Served in the Russian Army since 1856, i.a. others, Head of the Military Topographic Branch of the General Staff in St. Petersburg in 1886.

STILLER Franciszek Józef, Austro-Hungarian Major General; b. 1859 in Rudnik, d. 1932 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army between 1876 and 1917, i.a. Commander of the 2nd National Rifle Regiment, which fought on the Italian front from 1913 to 1916.

STOKOWSKI Ferdynand Ignacy, French Brigadier General; b. 1776 in Sierpowo (Wielkopolska), d. in 1827. The Head of the Squadron in the 1st Light Cavalry Regiment of Lancers-Guard of Napoleon from 1808 to 1811; Commander of the 7th Lancers Regiment, which participated in the Moscow and Saxon campaign 1811–1812.

STOŹEWSKI Józef, Russian Vice-Admiral; b. approx. 1770 d. 1837 in Sebastopol. Served in the Russian Army between 1789 and 1837, i.a. participant in the war against France in the

Mediterranean Sea and the Adriatic Sea, and then against Turkey (distinguished himself during the assault Varna.)

STRZECHOWSKI Karol, Austro-Hungarian Major General; b. 1855 in Rzeszów, d. 1937 in Radom. Served in the Austro-Hungarian Army between 1873 and 1911, i.a. Battalion Commander in the 78th Infantry Regiment in Osijek from 1901 to 1902; Commander of the square in Przemyśl 1907–1910.

SUCHODOLSKI Franciszek, Austro-Hungarian Major General; b. 1814 in Okuniew, d. 1895 in Cracow. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1832–1876, i.a. Commander of the 13th Cavalry Regiment in Gródek Jagielloński from 1871 to 1874; Commander of the 21st Cavalry Brigade in Lviv 1874–1876.

SUCHODOLSKI Waclaw, Russian Major General; b. 1877 in Lutsk, d. 1947 in Beirut. Served in the Russian Army from 1894 to 1918, i.a. Lecturer of tactics at the Infantry Officers School in Odessa; Chief of Staff of the 15th Siberian Division 1915–1916.

SZAMOTA Józef, Russian Lieutenant General; b., 1859 in Lublin, d. 1942 in Warsaw. Served in the Russian Army from 1876 to 1918, i.a. Commander of the 2nd Siberian Rifle Regiment in Nikols 1910–1913; Commander of the 1st Brigade of the 3rd Siberian Rifle Division in 1913.

SZCZĘSNOWICZ Edward, Russian Vice-Admiral; b. 1853 in Arkhangelsk, d. 1911 in St. Petersburg. In 1869–1911 in the Russian Navy, i.a. participant of the Russo-Japanese War (i.a. the Commander of the Russian “Retvizan” in the fighting around Port Arthur and the Yellow Sea) 1904–1905; a member of the Admiralty from 1909 to 1911.

SZCZUCIŃSKI Władysław, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1837 in Jasło, d. 1913 in Nuremberg. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1856–1898, i.a. Commander of the 77th Infantry Regiment in Przemyśl, 1889–1894; Commander of the 6th Brigade Mountain in Bieleca (Bosnia) 1894–1898

SZEPTYCKI Stanisław Maria, Austro-Hungarian Major General; b. 1867 in Przyłbice near Jaworów, d. 1950 in Korczyn. Served in the Austro-Hungarian Army 1885–1918, i.a. Commander of the 30th Field Artillery Brigade from 1915 to 1916; Commander of the 85th Landwehr Infantry Brigade on the Italian front in 1918.

SZKOP Zygmunt, Dutch Lieutenant General; b. approx. 1600 around Lubin in Lower Silesia, d. 1670 in Rakow. Around 1630 he entered the service of the Dutch and moved to Brazil to fight for colonial conquests. The Commander of the Dutch Army in Brazil from 1633 to 1638.

SZTYRMER Ludwik, Russian General Infantry, writer; b. 1809 in Płonsk, d. 1886 in Lentvaris near Vilnius. Served in the Russian Army from 1832 to 1883, i.a. Head of Department in the Department of Military precipitate.

SZYMANOWSKI Mikołaj, Russian Lieutenant General; b. 1814 in hernigov land, d. 1877 in St. Petersburg. Served in the Russian Army from 1831 to 1877, i.a. Member of the Central Military Court in St. Petersburg from 1872 to 1877.

SZYMAŃSKI Paweł, Russian Major General; b. 1867 in Kamionka (Sokołowski province), d. 1944 in Radomsko. Served in the Russian Army 1886–1918, i.a. Battalion Commander in the 244th and the 243rd Infantry Regiment from 1914 to 1917.

ŚWIACKI Stanisław, a Russian Lieutenant General; b. 1867 in Mohylewszczyzna, d. 1954 in Warsaw. Served in the Russian Army 1884–1919, i.a. during World War I Commander of the regiment and brigade.

ŚWIĄTKIEWICZ Feliks Austro-Hungarian Major General; b. 1813 Szołomice in Galicia, d. 1869 in Vienna. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian between 1832 and 1869, i.a. director of the section of the War Ministry in Vienna in 1869.

ŚWIĘCICKI Stefan Zygmunt, Russian Major General, a physician; b. 1836 in Krystyn (Kobryński province), d. 1910 in Minsk Lithuania. Served in the Russian Army, i.a. Doctor of Tsarist Guard; chief sanitary in Kherson; Head of the Military Hospital in Minsk Lithuania.

ŚWIRSKI Jerzy Włodzimierz, Hetmanat Admiral; b. 1882 in Kalisz, d. 1959 in London. Served in the Russian Army, i.a. navigation officer on the Pamiat „Mierkurija” cruiser 1908–1909; Commander of the „Striemitelnyj” torpedo boat in 1911; Chief navigator on the staff of the Black Sea Fleet Command from 1914 to 1918. During the civil war in 1918, Head of the Main Staff of the Marine and the Minister of Maritime Affairs of the Ukrainian People’s Republic.

TARŁOWSKI (właśc. Acht) Emil, Austro-Hungarian Major General; b. 1856 in Podciemne near Lviv, d. 1928 in Cracow-Batowice. Served in the Austro-Hungarian Army 1876–1912, i.a. Commander of the 4th Landwehr Cavalry Regiment 1904–1910; Commander of the 2nd Landwehr Cavalry Brigade in Cracow 1910–1912.

TERENKOCZY Leopold, Austro-Hungarian General Staff doctor; b. 1856 in Lviv, d. 1919 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army 1876–1917, i.a. Chief Sanitary of the fortress of Przemysl, 1911–1913; Chief Sanitary of the 11th Corps in Lviv from 1913 to 1915.

TEYSZERSKI August, Belgian Lieutenant General; b. 1857 in Saint-Josse-ten-Node in Brussels, d. 1927. Served in the Belgian Army from 1879 to 1915, i.a. Commander of the 2nd Regiment of Mounted Rifles in 1907; Commander of the province of Hainaut in 1912; defender of Namur from German troops in 1914.

TOWIAŃSKI Antoni, Russian Major General; b. 1857 in Kaunas, d. 1924 in Warsaw. Served in the Russian Army since 1873, i.a. participant in 1877–1878 Russian-Turkish War, 1900–1901 China War 1904–1905 Russo-Japanese War.

TREPKA Christian Friedrich, Danish Lieutenant General; b. 1779, d. 1864. Served in the Danish Army in Copenhagen, i.a. Adjutant in brigade, division, and then in the general staff; Quartermaster of the division.

TROMPOWSKI Armando (Figueira de Almeida Trompowski), Marshal of the Brazilian Aviation; b. 1889 in Rio de Janeiro, d. 1964 in Rio de Janeiro. Served in the Brazilian Air Force since 1917, i.a. Director of Naval Aviation 1937–1940; Minister of Aviation 1945–1951; Minister in the Supreme Military Tribunal from 1951 to 1959.

TROMPOWSKI Roberto (Leitao de Almeida Trompowski), Brazilian Marshal, mathematician; b. 1853 in Desterro (now Florianópolis) in the state of Santa Catarina, d. 1926 in Rio de Janeiro. Served in the Brazilian Army, i.a. Commander of the Military School in Rio de Janeiro 1894–1895; Commander of the various units in the state of Rio Grande do Sul from 1912 to 1915.

TRUSZKOWSKI Aleksander Franciszek, Austro-Hungarian Major General; b. 1860 in Bykowce (Sanok province), d. 1933 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army between 1881 and 1915 and 1918, i.a. Commander of the 1st Field Artillery Regiment in Cracow 1908–1914.

TUPAJ Józef, Austro-Hungarian Major General; b. 1853 in Leżajsk, d. after 1913. Served in the Austro-Hungarian Army from 1876 to 1913, i.a. Head of the Military Construction in Cracow 1897–1900; Director of Military construction in Budapest, 1900–1913

TURNAU Józef, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b., 1828 in Ruda Różaniecka (Lwów Governorate), d. 1889 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army, i.a. Head of the Austrian Military Engineering from 1881 to 1888.

TUROWICZ Władysław, Pakistani Brigadier General, engineer, pilot; b. 1908 in Zudyrze in Siberia, d. 1980 in Karachi (Pakistan). Served in the Pakistani Army between 1948 and 1968, i.a. Deputy Commander of Air Force of the General Staff of Pakistan 1960–1967; Head of the SUPARCO Center for Space Research (under his leadership, the first Pakistani satellites).

TWARDOWSKI Fryderyk Henryk, Prussian Lieutenant General; b. 1801 in Hawaii, d. 1876 in Berlin. Served in the Prussian Army from 1818 to 1871, i.a. Military Commander of Szczecin 1860–1863; participant of the Franco-Prussian War in 1870.

UNCZOWSKI Romulus, Austro-Hungarian Major General; b. 1838 in Brody (Lwów Voivodeship), d. after 1914. Served in the Austrian Army, and then in the Austro-Hungarian Empire from 1855 to 1896, i.a. participant of the Battle of Königgrätz in 1866; Battalion Commander in the 45th Infantry Regiment in Przemyśl 1895–1896.

WAWRAUSCH Leon, Austro-Hungarian Major General; b. 1831 in Nisk, d. 1899 in Bolechowo near Stryj. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1848–1887, i.a. Commander of the 88th Infantry Regiment in Prague from 1886 to 1887.

WEJTKO Władysław, Russian Lieutenant General, an engineer; b. 1859 in Inflanty, d. 1933 in Nałęczów. Served in the Russian Army in the technical troops 1882–1917, i.a. Participant of the Russo-Japanese War (1904–1905) and World War I.

WIERZEJEWSKI Ireneusz, German Lieutenant General, doctor; b. 1881 in Kozłów near Grodzisk Wielkopolski, d. 1930 in Warsaw. Served in the German Army from 1915 to 1918 as a Sanitary Inspector of the 5th Army, then Commander of the Fortress Hospital No. 12.

WIKTOR Tadeusz, Austro-Hungarian Major General; b. 1859 in Świr (Krosno province), d. 1922 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army between 1879 and 1917, i.a. Battalion Commander in the 58th Infantry Regiment in Stanislaw 1901–1902; Front battalion Commander in the 5th Infantry Regiment 1914–1915.

WINNICKI Kalikst, Austro-Hungarian Major General; b. 1849 in Sulimów (Żułkiewski province), d. 1912 in Lviv. Served in the Austro-Hungarian Army 1867–1911, i.a. Commander of the 92nd Infantry Regiment in Theresienstadt 1905–1909; Commander of the 21st Infantry Brigade in Lviv 1909–1911.

WITKOWSKI Bazyli, Russian Lieutenant General, surveyor; b. 1856 in Modlin, d. 1924 in Petrograd. Between 1885 and 1889 he conducted a research on geodesy and geology in Finland and St. Petersburg province. Lecturer at military and civilian universities in St. Petersburg from 1889 to 1897.

WITOSZYŃSKI Józef Michał, Austro-Hungarian Major General; b. 1858 in Lviv, d. 1931 in Lviv. In the Austro-Hungarian Army between 1875 and 1918, i.a. Commander on the Russian front and Commander of the 130th Infantry Brigade from 1914 to 1915.

WNUK Karol Henryk, Prussian Lieutenant General; b. 1803 in Königsberg, d. 1881 Wiesbaden. Served in the Prussian Army 1821–1871, i.a. Commander of the Cavalry Regiment, Cavalry Brigade, and then the Września- Kępno border section.

WOLSZYŃSKI Richard, French Army General, pilot; b. 1948 in Saint-Avoid (France). Served in the French Army, i.a. participant of the four operational missions in Saudi Arabia as part of „Desert Shield” and „Desert Storm” Operation during the Gulf War 1990–1991; Commander of Air Base 112 „Marin la Meslée” in Reims from 1991 to 1993; Deputy for the Air Force in the Military Cabinet of the Minister of Defense 1994–1996; Chief of Staff of the Air Force of France 2002–2006.

WRÓBLEWSKI Walery Antoni, General of the Paris Commune; b. 1836 in Żołudek (Lida province), d. 1908 in Ouarville (France). In 1871 the authorities of the Paris Commune appointed him General, recommending him organization of cavalry and the strengthening of the southern forts of Ivry to Arcueil (with the headquarters at Elysee Palace), then all the southern forts. Recognized as one of the brightest and most outstanding leaders of the Paris Commune.

ZAJĄCZEK Józef, French Major General; b. 1752 in Kamieniec Podolski, d. 1826 in Warsaw. In the French Army, i.a. a member of the headquarters of the French General Staff in 1805; participant of the Napoleonic campaigns (e.g. Commander of the Legion of North 2nd Army Division Duchy of Warsaw, V Corps) 1806–1812.

ZALESKI Józef, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1838 in Lviv, d. 1899 in Stanisław. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1856–1898, i.a. Commander of the Cavalry Division in Stanisław 1896–1898.

ZALESKI Mieczysław, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1865 in Horyniec, d. 1941 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army 1885–1917, i.a. Commander of the 89th Landwehr Infantry Brigade (Battle of Limanowa), and then the 90th Landwehr Infantry Brigade (the battle of Tarnów and Gorlice) 1914–1915.

ZAMOYSKI Władysław, Turkish Major General, British General, Count; b. 1803 in Paris, d. 1868 in Paris. Belgian Army officer 1832–1839; Co-organizer of Polish troops in Italy during the Spring of Nations from 1848 to 1849. During the Crimean War served as the Brigadier

General of the Turkish Army, which was formed at the side remaining in the pay of the British regiment of Cossacks II sultan 1855–1856. General nominated by the UK.

ZANIEWSKI Feliks Jan, American Brigadier General; b. 1920 New Haven (Connecticut, USA), as d. 2006 in the United States. During World War II he fought in Africa, France, Belgium, and Germany. In the years 1949–1974 he worked as a judge in the Military Justice System.

ZAPAŁOWICZ Tadeusz, Austro-Hungarian Lieutenant General, a physician; b. 1859 in Wadowice, d. 1936 in Cracow. Served in the Austrian Army 1884–1918, i.a. Garrison Commander of the Hospital in Yaroslavl, and then in Przemyśl 1908–1911.

ZAREMBA Edmund, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1856 in Kolomyja, d. 1927 in Vienna. Served in the Austro-Hungarian Army 1876–1916, i.a. Commander of the 11th Cavalry Brigade in Cracow, 1911–1914; Front Commander of the 4th Cavalry Division from Lviv in 1914.

ZAREMBA Franciszek, the Austro-Hungarian Major General; b. 1810 in Uście Biskupie, d. 1886 in Lviv. Served in the Austrian Army, and then in the Austro-Hungarian 1825–1873, i.a. Commander of the 67th Infantry Brigade in Temesvar 1870–1871.

ZARĘBA (Zaremba) Aleksander, Austro-Hungarian Major General; b. 1837 in Bezmiedza, d. 1904 in Graz. Officer of Austrian engineering-sapper formations, i.a. Head of engineering Military District of Graz.

ZBOIŃSKI Jan Baptista, Belgian Major General; b. 1849 in Leodium, d. 1925. Served in the Belgian Army from 1868 to 1909, i.a. Commander of the Artillery Regiments in the citadels of Antwerp and Mechelen.

ZIELIŃSKI Zygmunt, Austro-Hungarian Lieutenant General; b. 1858 in Rzeszotary near Wieliczka, d. 1925 in Cracow. Served in the Austro-Hungarian Army 1875–1911 and 1914–1918, i.a. Commander of the 13th Infantry Regiment from 1910 to 1911.

ZIEMIĘCKI Jan Józef, Austro-Hungarian Cavalry General; b. 1816 in Kalisz, d. 1906 in Cracow. Served in the Saxon Army, in the Duchy of Nassau, then in the Austro-Hungarian Army 1833–1878, i.a. Commander of the 4th Division in Brno 1869–1874, Commander of the Military in Kosice 1874–1878.

ZIĘTKIEWICZ Alfred, Austro-Hungarian Major General; b. 1843 in Woroncow, d. 1906 in Pressburg (Bratislava). Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1863–1900, i.a. instructor at the Teachers Institute of the Cavalry 1884–1886; Commander of the 16th Cavalry Brigade in Pressburg 1897–1900.

ZUBRZYCKI Kornel, Austro-Hungarian Major General; b. 1816 in Gródek Jagielloński, d. 1893 in Cracow. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1836–1876, i.a. Commander of the 55th Infantry Regiment in Vienna from 1868 to 1876.

ZYGADŁOWICZ Gustaw (senior), Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1837 in Lviv, d. 1895 in Przemyśl. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1855–1895, i.a. Commander of the 45th Landwehr Division in Przemyśl 1894–1895.

ZYGADŁOWICZ Gustaw (junior), Austro-Hungarian Lieutenant General; b. 1869 in Szatmar-Nemeti (Romania), d. 1923 in Torun. Served in the Austro-Hungarian Army 1890–1918, i.a. Chief of Staff of the National Defense in Lviv 1908–1911.

ŻELAWSKI Seweryn, Austro-Hungarian Marshal Lieutenant; b. 1837 in Gwoźnica (Strzyżowski District), d. 1907 in Graz. Served in the Austrian Army, then in the Austro-Hungarian 1858–1899, i.a. Commander of the 8th Landwehr Regiment in Prague from 1891 to 1895; Commander of the 62nd Infantry Brigade in Budapest from 1895 to 1899.

ŻELAZIŃSKI Gustaw Adolf, Prussian Major General; b. 1807 in Dargow near Slupsk, d. in Berlin. Prussian army officer 1824–1874, i.a. employee of the topography of the General Staff in Berlin.

ŻELAZIŃSKI Karol Fryderyk, Prussian General of Infantry; b. 1786 in Dargow near Slupsk, d. 1860 in Berlin. Served in the Prussian Army, i.a. Participant of the Prussian-Mazury Campaign 1806–1807; aide to Field Marshal G. L. Blücher 1814; employee of the General Staff in Berlin from 1835 to 1837.

ŻYLIŃSKI Józef, Russian General, an engineer; b. 1834 in Trakai, Lithuania, d. 1921 in Warsaw. The officer of the Russian Army since 1855. During 40 years he managed the surveying and drainage in Siberia, the Caucasus and Turkestan.

ŻYLIŃSKI Stanisław, Russian Lieutenant General, topographer; b. 1838 in Tambov Governorate (Russia), d. 1901 Moscow. Between 1868 and 1900 he worked as the Head of the Topographic Department of Turkestan Military District in Tashkent. Under his leadership 71 maps of Central Asia were made.

Tłumaczenie: Małgorzata MAYWALD

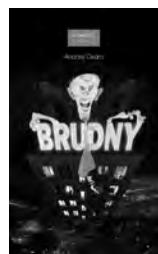
CAN[®]

ksiegarnia.can.pl

biografistyka polonijna
dokument
powieść

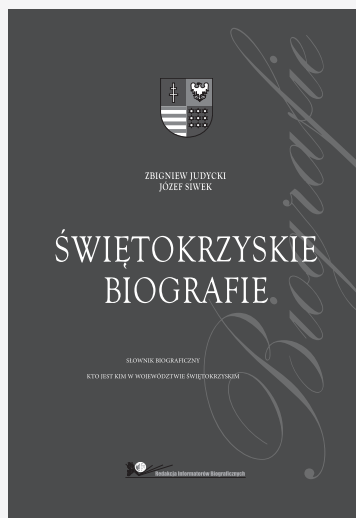
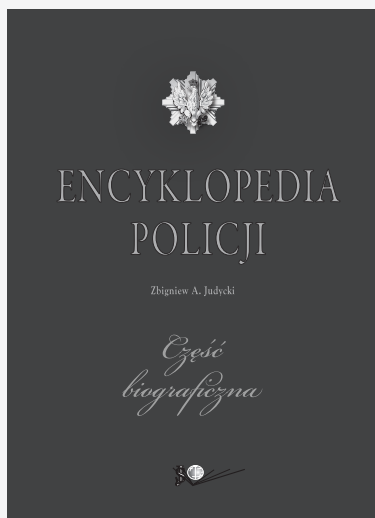
m.in.:

Redakcja Informatorów Biograficznych

Polecamy publikacje

W przygotowaniu II tom słownika ŚWIĘTOKRZYSKIE BIOGRAFIE

Zapraszamy osoby urodzone na Ziemi Świętokrzyskiej,
a mieszkające obecnie w innych miastach Polski i za granicą
do zamieszczenia swoich biografii w naszych słownikach

MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI w WARSZAWIE

WYSTAWY STAŁE:

- Z Orłem Białym przez wieki
- Polonia Restituta. O niepodległość i granice

Muzeum Niepodległości prowadzi urozmaiconą działalność edukacyjną, artystyczno-kulturalną, popularyzatorską i wydawniczą

Lekcje muzealne, konkursy, seanse filmowe, spektakle teatralne, odczyty i sesje popularnonaukowe, programy słowno-muzyczne, spotkania autorskie, promocje książek

Program imprez dostępny jest na stronie internetowej
www.muzeum-niepodleglosci.pl

Muzeum dysponuje salą na 120 miejsc, wyposażoną w nowoczesny system audiowizualny. W siedzibie Muzeum znajduje się stoisko księgarskie z unikatowymi pozycjami książkowymi, m.in.: katalogami wystaw, albumami oraz materiałami z ciekawych konferencji.

Zapraszamy do zakupu wystawianych tam publikacji.

Pełna lista publikacji dostępna jest na stronie internetowej Muzeum.

Muzeum Niepodległości w Warszawie • 00-240 Warszawa, al. Solidarności 62

- tel. (0-22) 826-90-91 (centrala)
- (0-22) 827-37-70 (sekretariat)
- fax. (0-22) 827-03-23

Wyższa Szkoła Informatyki, Zarządzania i Administracji w Warszawie
zaprasza na studia w roku akademickim 2016/2017
na kierunkach:

BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE [I i II stopień]

ADMINISTRACJA [I i II stopień]

LOGISTYKA [I stopień]

DZIENNIKARSTWO I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA [I stopień]

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE [I stopień]

INFORMATYKA [I stopień]

Wyższa Szkoła Informatyki, Zarządzania i Administracji w Warszawie (znana pod nazwą Dobra Uczelnia) od blisko 18 lat zaliczana jest do grona szkół wyższych o jednym z najwyższych poziomów nauczania. Studia w WSIZiA to nie tylko połączenie tradycji z nowoczesnością, ale przede wszystkim otwartość na potrzeby Studentów. Uczelnia przykłada wagę do tego, aby Studenci zdobywali praktyczną wiedzę i umiejętności poszukiwane przez pracodawców, dlatego też stale poszerza i udoskonala ofertę edukacyjną wprowadzając nowe kierunki i specjalności.

Do prowadzenia zajęć Władze Uczelni zapraszają najwyższej klasy specjalistów oraz praktyków z wieloletnim doświadczeniem w tym przedsiębiorców, pracowników służb

WSIZiA prowadzi również szkolenia, warsztaty i studia podyplomowe z różnych obszarów nauk zarówno społecznych, jak i inżynierskich. Uczelnia podejmuje także działania w obszarze komercjalizacji nauki, wspierając innowacyjność i rozwój szkolnictwa wyższego.

**ul. Meksykańska 6, 03-948 Warszawa (Saska Kępa),
tel. (22) 616 15 66
rekrecja@dobrauczelnia.pl**

www.dobrauczelnia.pl

STUDIA PODYPLOMOWE PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI

Wychodząc naprzeciw *Rządowemu programowi przeciwdziałania korupcji na lata 2014-2019* zgodnie z Uchwałą Rady Ministrów z kwietnia 2014 r. [M.P. z 28 kwietnia 2014, poz. 299], która, m.in. postanawia, że: *podstawowym celem Programu jest zmniejszenie poziomu korupcji w Polsce, poprzez wzmocnienie prewencji i edukacji zarówno w społeczeństwie, jak i w administracji publicznej* zapraszamy na studia podyplomowe *Przeciwdziałanie korupcji*.

Słuchacze studiów

Słuchaczami Studiów Podyplomowych *Przeciwdziałanie Korupcji* mogą być osoby, które ukończyły dowolny kierunek studiów wyższych (minimum licencjat) jak również studenci ostatniego roku dowolnego kierunku studiów.

Cel studiów

Program studiów jest zbudowany w ten sposób, aby zapoznać słuchaczy z problematyką korupcji i upowszechnić świadomość w zakresie zagrożeń korupcyjnych, oceny dziedzin życia publicznego narażonych na korupcję, określenie ryzyka korupcji oraz przeszkolenie w zakresie edukacji antykorupcyjnej

Czas trwania studiów i tryb zajęć

Zajęcia trwają 2 semestry (realizowane są od października do czerwca) i obejmują 240 godzin wykładów. Zajęcia odbywają się w trybie niestacjonarnym, w soboty i niedziele, co 2 tygodnie.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE I ZAPISY NA ROK AKADEMICKI 2016/2017:

Wyższa Szkoła Informatyki, Zarządzania i Administracji w Warszawie
ul. Meksykańska 6, Warszawa,
tel.: 22 616 15 66 lub 607 543 917
studiapodyplomowe@dobrauczelnia.pl

Więcej informacji na stronie internetowej:

www.dobrauczelnia.pl

DOBRE SAMOPOCZUCIE
W NAJLEPSZEJ CENIE

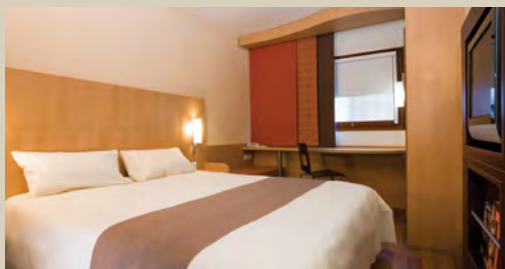
IBIS

KIELCE CENTRUM

Hotel ibis Kielce Centrum położony jest w centrum miasta, kilka minut spacerem od Rynku Głównego, z dogodnym dojazdem do Centrum Targów Kielce. Doskonałe miejsce dla osób podróżujących służbowo jak i w celach turystycznych.

Ibis Kielce Centrum is situated in the city center, few minutes walk from Market Square, with convenient access to the Center of Kielce Trade Fairs. An excellent place for business travelers as well as tourists.

ZAKWATEROWANIE / ACCOMMODATION

114 POKOI W TYM / 114 ROOMS INCLUDING

- 92 komfortowe pokoje dwuosobowe z jednym łóżkiem typu QUEEN
92 comfortable rooms with QUEEN bed
- 20 pokoi dwuosobowych z dwoma pojedynczymi łóżkami
20 twin rooms with two single beds
- 2 pokoje dla osób niepełnosprawnych
2 rooms for disabled guests
- Wszystkie pokoje dla osób niepalących
All non-smoking rooms
 - Łazienka z prysznicem oraz suszarką
Bathroom with shower and hairdryer
- Telewizja kablowa, radio oraz Media Hub
Cable TV, radio and Media Hub
 - Klimatyzacja
Air Conditioning
- Skrytki depozytowe w recepcji
Deposit boxes at the reception
 - Parking
Parking

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie powstało w 1984 r. Jego główna siedziba mieści się w zabytkowym budynku zwanym „Złotą Karczmą”, przy al. Wilanowskiej 204.

MHPRL to placówka naukowo-badawcza, której przedmiotem działania jest gromadzenie, zabezpieczanie i udostępnianie materiałów obrazujących rozwój i dokonania ruchu ludowego. Muzeum zajmuje się popularyzacją dziejów polskiej wsi, działalności chłopskich partii i stronnictw politycznych, organizacji społeczno-zawodowych, młodzieżowych, spółdzielczych i wielu innych, które w środowisku wiejskim prowadziły różnorodne formy pracy społeczno-wychowawczej, kulturalno-oświatowej i gospodarczej. W ciągu ponad 30 lat działalności zgromadzono prawie 50 tys. eksponatów.

Muzeum przechowuje dobra kultury z zakresu historii wsi i ruchu ludowego. Zaliczają się do nich m.in.: eksponaty związane z walką o wolność Polski w XVIII-XX w.; gobeliny i tkaniny artystyczne o tematyce narodowowyzwoleńczej; pamiątki i przedmioty osobiste działaczy ruchu ludowego; dokumenty działalności stronnictw chłopskich, wiejskich organizacji młodzieżowych i społeczno-gospodarczych oraz PSL na emigracji; zdjęcia dokumentujące wydarzenia z historii ruchu ludowego; plakaty, prasa i druki ulotne; zbiór sztandarów stronnictw i organizacji ludowych działających w Polsce i na emigracji. Muzeum dokumentuje również dzień dzisiejszy partii i organizacji związanych z ruchem ludowym, m.in. plakaty z kampanii wyborczych do samorządu, Sejmu i Senatu. W muzealnych magazynach znajdują się bogate kolekcje malarstwa, rzeźby, grafiki, numizmatyki, falerystyki, sfragistyki, militariów.

O aktywności MHPRL świadczą dziesiątki wystaw eksponowanych w różnych miejscach w Polsce. Swoisty cykl stanowią wystawy biograficzne, prezentujące sylwetki wybitnych ludowców, m.in. Zofii Solarzowej, Adama Bienia, Stanisława Mikołajczyka, Wincentego Witosa, Macieja Rataja, Stanisława Thugutta, Eugeniusza Lewakowskiego, Marii Maniakówny. Większość z nich trafia do placówek edukacyjnych, ośrodków kultury i bibliotek. Działalność oświatowa realizowana jest poprzez lekcje muzealne, spotkania autorskie i promocje książek o tematyce historycznej.

MHPRL prowadzi działalność wydawniczą. Publikowane katalogi wystaw, albumy, materiały źródłowe, monografie i wspomnienia oraz materiały z konferencji naukowych oddają najnowszy stan wiedzy o historii ruchu ludowego.

al. Wilanowska 204, 02-730 Warszawa
tel./fax: 22 843 38 76, 22 843 78 73
czynne: poniedziałek-piątek 8.00-16.00
czwartek - wstęp wolny
www.mhprl.pl, e-mail: mhprl@mhprl.pl
www.facebook.com/MHPRL

ODDZIAŁ W SANDOMIERZU
ul. Rynek 9, 27-600 Sandomierz
e-mail: i.zamojska@mhprl.pl
tel. 15 832 21 41

ODDZIAŁ W PIASECZNIU
k. GNIEWA
83-123 Piaseczno
e-mail: m.lidzbarski@mhprl.pl
tel. 58 535 14 29

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie
jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Mazowieckiego

Mazowsze.
serce Polski

Stowarzyszenie Muzeum Policji

[KRS nr 0000034961]

ul. Poślowska 142, 25-145 Kielce

Adres do korespondencji: ul. Śląska 34/26, 25-328 Kielce

www.stowarzyszeniemp.pl e-mail :ribsiwek@op.pl

Stowarzyszenie Muzeum Policji

prowadzi m.in.:

- działalność wydawniczą, wydając Policjny Magazyn Historyczny „Policjanci” (nr 1–4) oraz publikacje książkowe, m.in. *Encyklopedia Policji* tom I–II
- działalność wystawienniczą, organizując cykl wystaw „Policja w ochronie dziedzictwa narodowego” (wystawa była eksponowana w 40 miastach Polski oraz w Paryżu, Rzymie, Wilnie, Lwowie i Kijowie)
- działalność naukową, organizując sesje naukowe, dotyczące działalności Policji w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego, (Warszawa, Kraków, Lublin, Kielce, Zakopane, Sandomierz, Toruń, Opole, Szczytno, Częstochowa, Gdańsk, Katowice); Stowarzyszenie było także organizatorem I Sympozjum Biografistyki Policjnej „Policjanci wczoraj i dziś” – Uniwersytet Warszawski 2011 oraz Sympozjum „Muzealnictwo policyjne wczoraj i dziś” [I edycja 12 września 2013 w Muzeum Niepodległości w Warszawie; II edycja w Muzeum Narodowym w Kielcach 20 września 2013; III edycja w Szkole Policji w Katowicach 25 października 2013].

Nagroda honorowa stowarzyszenia – statuetka „Fortite et recte”

Policjny Magazyn Historyczny „Policjanci” – organ prasowy Stowarzyszenia Muzeum Policji

Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce
zespół pałacowo-parkowy w Winiarach

Winiary to miejsce urokliwe, przepełnione historią. Od 1967 roku działa tutaj historyczno-biograficzne muzeum, pracujące na rzecz pogłębienia relacji polsko-amerykańskich. Jest ono poświęcone Kazimierzowi Pułaskiemu (1745–1779) – warchaninowi, bohaterowi walk o niepodległość Polski i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Niepowtarzalny genius loci przyciąga do Winiar gości z Polski i zagranicy o każdej porze roku. Niedawno muzeum odzyskało swój blask i ze staropolską gościnnością zaprasza.

The Casimir Pulaski Museum in Warka
the Manor and Park in Winiary

Warka is picturesque and full of history. The Casimir Pulaski Museum has formed a link between Poland and the United States of America since 1967. It features the heroic Warka resident Casimir Pulaski (1745–1779), who fought for the freedom of Poland and the United States. Visitors from Poland and beyond can almost feel the spirit of the place, which remains open throughout the year. Not long ago, the Museum regained its former glory. Today, it manages to capture the spirit of traditional Polish hospitality by inviting everyone for a visit.

muzeumpulaski.pl
[facebook.com/muzeumpulaski](https://www.facebook.com/muzeumpulaski)

Innowacje dla bezpieczeństwa ludzi.

MU-3M "KOLIBER"

DCM-1 "SZAFIR"

GOC-1 "NIKE"

SCT "RUBIN"

Zbigniew Andrzej Judycki, biografista, pracownik Muzeum Niepodległości, redaktor naczelny „Policyjnego Magazynu Historycznego”, współpracownik Instytutu Biografistyki CAN. Autor i współautor ponad 50 publikacji książkowych, m.in. *The Polish Armorial/Armorial Polonais* (Chateau Thierry 1988, w języku francuskim i angielskim), *Nadwiślańskie odyseje* (Paryż 1995), *Poles in Great Britain* (t. I Londyn 1995, t. II Londyn 1998, w języku angielskim), *Les Polonais en France* (Paris 1996, w języku francuskim), *Polacy w Austrii* (Lublin 1999), *Indeks baseł Polskiego Słownika Biograficznego* (Lublin 1999), *Krakowianie w świecie. Słownik biograficzny* (Toruń 2000), *Słownik biograficzny. Polonia* (Warszawa 2000), *Polacy w Belgii i Luksemburgu*. (Toruń 2000), *Papież Słowianin—zwiastun nadziei* (Toruń 2000), *Rodacy w obcych mundurach* (Toruń 2001), *Polacy i osoby polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych i policji państw obcych. Historia i współczesność* (Toruń 2001), *Les Polonais en Belgique et au Luxembourg* (Toruń 2001, po francusku i flamandzku), *Kto jest kim w Kielcach. Informator biograficzny*, (t. I Toruń 2002, t.II Kielce 2004), *Polacy we Francji* (Warszawa 2004), *W służbie Bogu i światu. Słownik biograficzny* (Toruń 2002), *Podhalanie*. (Vaudricourt-Zakopane 2005), *Oblaci polscy we Francji, Belgii i Luksemburgu*, album (Warszawa 2006), *Architekci polscy w świecie*, album (t. I, Warszawa 2006), *O. Konrad Stolarek – kapłan, żołnierz, redaktor* (Warszawa 2007), *Polscy sportowcy w świecie. Słownik biograficzny* (Kielce 2007), *Świętokrzyskie biografie* (Kielce 2007), *La paroisse Saint Stanislas et communauté polonaise de Calonne-Ricouart et Marles-les-Mines* (Calonne-Ricouart 2007, w języku francuskim), *Polscy duchowni w świecie. Słownik biograficzny* (Kielce 2008), *Z Gronkowa do Watykanu* (Pelplin 2008), *Polski Uniwersytet na Obczyźnie. Słownik biograficzny pracowników naukowych* (Londyn 2008), *Policja w ochronie zabytków sakralnych* (Lublin 2009), *Encyklopedia Policji. Część biograficzna*, (t. I Kielce 2011, t. II Kielce 2013), *Polscy sportowcy w świecie* (Warszawa 2014) *Podhalanie. Słownik biograficzny*, tom II (Zakopane 2008), *Podhalanie. Słownik biograficzny*, tom III (Zakopane 2014), *Ilustrowany Słownik Biograficzny Polonii Świata*, tom I, (Lublin 2014), *Polscy kawalerowie Legii Honorowej* (Warszawa 2015), *Polscy muzycy w świecie* (Warszawa 2015).

Inicjator i organizator czternastu Międzynarodowych Sympozjów Biografistyki Polonijnej, m.in. w Paryżu, Londynie, Rzymie, Wiedniu, Brukseli, Warszawie i Krakowie

Laureat kilkunastu nagród, m.in. nagrody naukowej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, nagrody naukowej francuskich historyków «Prix Piarron de Chamousse», Nagrody Miasta Kielc, nagrody Stowarzyszenia Polskich Autorów, Dziennikarzy i Tłumaczy w Europie, Złotego Lauru Polonii, nagrody im. św. Brata Alberta, Polonijnej Nagrody Literackiej „Złota sowa”, nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Odznaczenia, m.in.: Krzyż Komandorski Orderu Świętego Stanisława, Złoty Krzyż Zasługi RP, Złoty Medal Wojska Polskiego, Medal „Gloria Interepidis et Animi Promptis”, Medal Militio Pro Christo.

W publikacji wykorzystano m.in. unikatowe fotografie
ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

NARODOWE
ARCHIWUM
CYFROWE

ISBN: 978-83-937112-2-2
ISBN: 978-83-62235-98-8